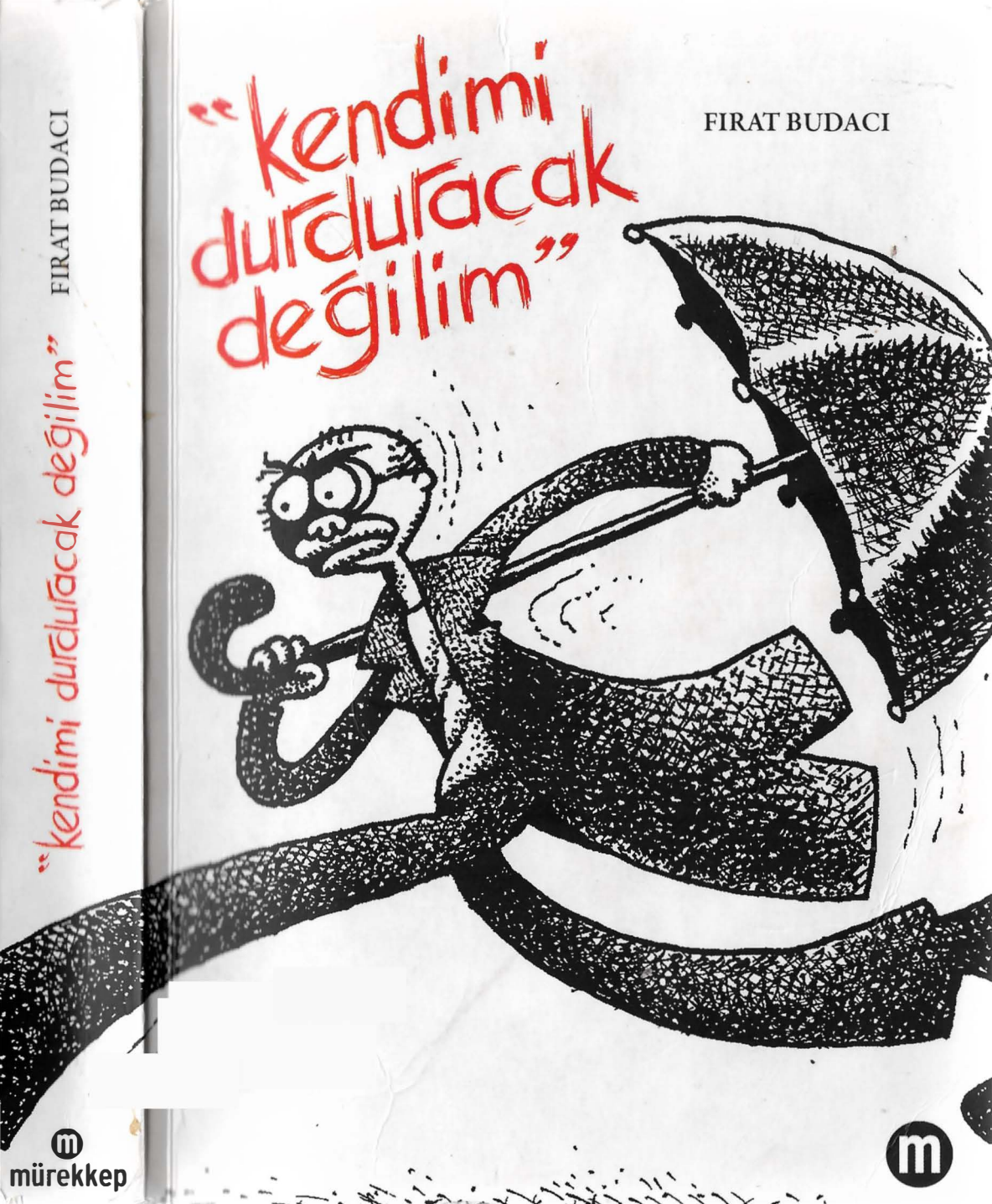
"kendimi durduracak değilim"

FIRAT BUDACI

"kendimi durduracak değilim" FIRAT BUDACI

mürekkep

"kendimi durduracak değilim"

FIRAT BUDACI

Yayın Hakları: © Mürekkep Basın Yayın LTD. ŞTİ.
Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiç bir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayınlanamaz.

1. Baskı / Ağustos 2009

ISBN: 6054173044
Sertifika No: 12415

Kapak Grafik: Yiğit Özgür
Grafik Tasarım: Hakan Karataş

Baskı: UMUT Matbaası / Tel: (0212) 637 04 11

Mürekkep Basın Yayın LTD. ŞTİ.
Asmalımescit Mah. Şehbender Sok. No: 4 Kat: 2 Daire: 3
Beyoğlu / İSTANBUL
TEL: 0 (212) 245 53 38/39 FAX: 0 (212) 245 63 60

HER ŞEY BENİ BULUYOR!

Büyük bir çığlıkla irkildik. Çığlıkların arasında ard arda yinelenen "Bacağımı bir şey ısırdı," çağrısı üzerine bacağın etrafında toplandık. Isırılan bacağa bakmaya başladık. Isıran 'bir şey' ortalıkta gözükmüyordu. Bacağı ısırık kız bağırmaya devam ediyordu, kaşları gözleri, burnu ve ağzı acıyla büzüşerek yüzünün ortasında toplanmıştı. Sevgilisi cevap alamadığı için belki onuncu kez "Noldu hayatım?" dediğinde, yüzünün ortasında toplanan organlar aniden yerlerine dönerek bir sinirlilik mimiğini oluşturdular. Ağızdan "Görmüyor musun bacağımın halini!" cümlesi fırladı. Acıyı başarılı bir performansla yansıtabildiği için yüzüne odaklanan bizler, bu uyarıyla tekrar bacağa yöneldik...

Doktor eğilerek baktı. Sonra hemen kalktı. Bazen hastaya 'önemli bir şey yok' demek ayıptır. (Hastalık da olsa kimsenin varoluşunu elinden alamazsınız.) Sanırım bir ayıbı örtbas etmek için eğilip biraz daha baktı. Tatil beldelerinde, denizanası yalaması, denizkestanesi batması, ayağı taş dürtmesi gibi şehir hastanelerinde vaka sayılmayacak doğa darplarının önemsenmesi ve hatta bir operasyona çevrilmesi normaldir. Sonuçta alınan paranın hakkı verilmelidir. "Derhal bir anti- histaminik vuralım ve sizi burada 1 saat kadar müşahede altında tutalım," dedi doktor. Bu bir çeşit zaferdi. Bacağı ısırık kız, sevgilisine "Gördün mü bak!" gözleriyle baktı. Durumu çok önemsenmeyen insanın haklı çıkınca yaşadığı gururu yaşıyordu.(Bu duygunun bir boy büyüğü, "Ölsem de görseniz"e tekabül eder.) Doktor 'müşahede' kelimesinin hakkını vermek için olsa gerek, "Sonuçta neyin ısırdığını bilmiyoruz," diye ilave etti. Ama ben kimin ısırdığını biliyordum...

Tanrıların ülkemiz gençliğine armağanı Olimpos'daydık. O yıllar Olimpos, beat kuşağını ima eden davranışlarıyla özellikle yazları beliren, soluk renkli tişörtlere sahip bir güruhun önderliğinde yeni yeni tanınmaya başlamıştı. Biz bir grup olarak bu sıra dışı coğrafyaya gelirken, az

parayla rahat bir tatil yapacak olmanın ve bohem bir hayata vurgu yapmanın kıvancını taşıyorduk. Bir arkadaşımızın, "Oğlum orda öpüşmek çok kolaymış," gibi lümpen bir çıkışta bulunmasıyla dalga geçsek de, bu bilginin içimizde kaygan kıpırtılara yol açtığını itiraf etmeliyim. Bir kuş gibi ağaçta uyuyacağımızı öğrendiğimde biraz moralim bozulmuştu ama ortamdaki rahatlığı görünce bu garip konaklama tarzını pek de takmadım. İlk günüm şort giyerek görücüye çıkardığım beyaz ve parantez bacaklarımın sıkıntısıyla geçti. İkinci günün sabahı, *'arkadaşın yeni sevgilisi'* statüsüyle grubumuza katılan o güzel kızın yakınma seremonisiyle başladı. Bütün gece bir grup sineğin taarruzuna maruz kalmış, uyumamıştı. Yeni uyanıp kahvaltıya gelen herkese bir belge niteliğindeki kollarını ve bacaklarını göstererek yaşadığı kâbus dolu geceyi bütün ayrıntılarıyla anlatıyordu. Asıl kâbusun daha yeni başladığını o sabah hissetmiştim. Bu kâbusun saldıranı o; kolları, bacakları, kafası ısırılmak suretiyle şişeni biz olacaktık...

Top havada süzülerek bana doğru geliyordu. Yaklaşan topu, sığ sularda çevik hareketler sergileyen acar bir genç olma şansı olarak görüyordum. Harika bir hareketle geriye doğru atlayıp havada biraz asılı kalarak topu karşılama düşüncesindeydim. Top biraz yüksekten geldiği için geriye doğru birkaç adım attığım anda 'bir şey'e çarptım. Aniden bir çığlık yükseldi. Arkadaşım derhal olay yerine koşmuş ve ben daha ne olduğunu anlamadan, "Abi yuh yani, biraz dikkat etsene," demişti. (Gözleri Zeus gibi çakmak çakmaktı.) Toplu halde sahile çıkıp yaralının etrafında toplandık. Ben, kazalara sebebiyet veren insanın ne yapacağını bilemeyen titrek davranışlarını sergiliyordum. Hafifçe dokunduğuma emindim ama yerde yatan kişinin kıvranma şevkine ve boşluksuz feryatlarına bakılırsa, ben kendi gücünün ayırdında olmayan bir deniz ayısıydım. Yerde yatan narin denizkızıysa dişinin kırılmış olabileceğini iddia ediyordu. Toplu halde dişlerine baktık. Ufak bir çürük gördüm ben. (Bu bilginin yeri ve zamanı değildi.) Bütün grubun konsültasyonu sonucu kırılan bir diş bulamayınca, heyetten "Buz kompresi yapalım," kararı çıktı. Tahmin edebileceğiniz gibi buzu getirme işini derhal üstlendim. Suçlu insanın suçlarından arınmak için ortamın en canhıraş performansını sergilemesi

normaldir. Koşuyordum. Yaralı Hanım'a zerre kadar inanmama rağmen koşuyordum. Yolum zorluydu. Kaygan taşların olduğu küçük bir derenin içinden geçerken sendeledim ve ayağımı bir taşa çarptım. Tırnağımın kesmeye üşendiğim kısmı ters döndü. Ertesi gün üşengeçliğim moraracaktı. Tanrıların gazabına uğramıştım...

Sonraki günlerde, Şanssız Hanım'ın denizdeyken ayağını 'bir şey' daladı (tüm doğa ona saldırıyordu), kaldığımız yerin yemeklerini beğenmedi, çatalları ve çarşafları kirli buldu, Öküz Bar'da hemen her gece erken saatlerde başlayan baş ağrılarıyla boğuştu (bu yüzden arkadaşım sık sık "Biz kaçalım," diyordu), bir köpek ona doğru hamle yaptı, sahile indiğimiz geceler derhal üşüdü... Bizler tatil boyunca en az üç dört kere onun etrafında toplandık ve vücudunda işaret ettiği yerleri inceledik. Günler geçtikçe ona ve vücuduna olan ilgimizi yitiriyorduk. Konsepti rahatlık olan bu yerde, kendi dertleriyle bir rahatsızlık odağı olmayı başarmıştı. Bacaklarımsa gitgide bronzlaşarak benim için bir rahatsızlık olmaktan çıkıyordu...

İstanbul dönüşünden bir önceki akşam, kaldığımız yerin çardaklarından birinde oturuyorduk. Bahtsız Hanım, henüz herhangi bir sıkıntı beyan etmemişti. Bir böceğin onun pantolonunda ilerlediğini gördüm. Böceği pantolonun paçasına kadar takip ettim. Sonra içeri girerek gözden kayboldu. Uyarmak yerine nedense birayı kafama diktim. Sonrası bağırma, etrafında toplanmamız, sorunlu bölgenin incelenmesi rutiniyle devam etti. O bağırırken uyarmadığıma çok da pişman değildim ama bir bacak ısırığı yaşanacağını ve artık sağlık turizmine dönüşmüş bu tatilin Çıralı'da bir doktorda sonlanacağını bilsem uyarırdım. En azından kendi konforum için. Yine de ogün böceği ihbar etmediğime hâlâ memnunum. Tanrılar beni affetsin...

GELİYORUZ, ACININ DAĞITMAYA GELİYORUZ!

Yumruk yaptığı elini ısırdı. Ağlamaya direnmek isteyen insan bazen elini ısırır. Ama ağlamak genelde ısırmayı yener. Telefon görüşmesinden anladığıma göre, biraz önce sevgilisi onu terk etti. Bir arkadaşını arıyor, oturduğum yerden telefonu tutan elindeki diş izlerini görebiliyorum. "Abi çok kötüyüm hemen gel" diyor. Kendisine sorulan soruları gittikçe sertleşen 'gelince anlatırım'larla geçiştiriyor. Ardından bir arkadaşını daha çağırıyor. Tanımadığım bu insanla konuşmak istiyorum (ani bir acıma atağı). Aslında derdin ortasına dalan bir yabancının terslenme olasılığı düşüktür. Ama cesaret edemiyorum. Beraberce arkadaşlarını bekliyoruz. Beklerken ara sıra bastıran ağlama ataklarına direnmek isteyen yüzü şekilden şekle giriyor. Oturduğu yerden ayağının topuğunu yere, ardından da dişlediği elini masaya vuruyor. Elleriyle yüzünü kapatıyor, sonra yumruğunun içiyle, 'ah ah ah' anlamında üç kere hafifçe alnını dövüyor. Vücudun acıyı belirtmek için yaptığı bu hareketler bana bir an garip geliyor. Birazdan tanımadığım ama geleceklerinden haberim olan iki adam göreceğim. Yardım etme isteğim kayboluyor. İyice yabancılaşmaya başlıyorum: Bir bayan, biraz önce, bazı sebeplerden dolayı, daha önce kendisine dokunmasına izin verdiği bu adama yasak koydu. Adına ayrılık denen bu yasak yüzünden, iki adam, oturduğu yerde birtakım hareketler yapan bu adamın yanına geliyor. Ne için? Ne yapacaklar ve acıya nasıl çözüm bulacaklar?

I. Gün

Arkadaşlıkların bir gençlik dizisi şiddetinde yaşandığı yaşlardaydım. Arkadaşımdan gelen telefonla hızla olay mahalline ulaşmıştım. Barış benden önce gelip Serkan'ın omzunu tutmuştu. Oturdum. Serkan, diğer omzunu da ben tutunca sanki akım tamamlanmış gibi aniden ağlamaya başladı. Ağlamanın başlamasıyla birlikte ben tuttuğum omzu sıkıp gevşettim (bu esnada Barış da diğer omzu sıkıp gevşetmiş olmalı). Serkan

ağlamasını durdurmak için yumruğunu ısırdı. Barış ve ben omuzları bırakıp *'yumruğunu ısırma... ağla, ağla'* anlamında sırta iki kere vurduk. Ağlaması için sırtına vurarak verdiğimiz izne rağmen yumruğunu ısırmaya devam etti. Erkek acısını ağlayarak gösteren kadının aksine, ağladığını saklayarak acısını göstermeyi sever. Serkan bu kuralı başarıyla uyguluyordu. Biz de bu arada bu gibi durumlarda olaya kelimelerle saldıran kadınların aksine, tam bir erkek gibi sükûnetimizi koruduk. Masada yaşanan bu mağrur sessizlik Serkan'ın yumruğunu ağzından çekmesiyle bozuldu. Bir tıpa görevi gören yumruğunu ağzından çekince gürültülü bir ağlama sesi büyük bir basınçla dışarı boşaldı. Bu sesle birlikte sırtında duran ellerimiz tekrar omuzlara giderek sıktırıp gevşetmeye başladı. Serkan'ın gözyaşları, kafasını öne eğip ağlayan her insan gibi akmak için burnunu bir yol olarak kullandı. İlk damlanın yere düştüğünü görünce hemen bir mendil bulup geldim. O ana kadar hiç konuşmamıştık. Hareketlerle idare ediyorduk. Serkan sümkürdü. Ağlamanın ertesinden gelen sümkürme, hayata geri dönüşü müjdeler. Artık konuşmanın vakti gelmişti. Derhal alkolü çağırdık...

Serkan, ara sıra ağlama tarafına geçmek isteyen bir sesle yaşananları anlattı. Dertleşmenin başında olay üzerine konuştuk. Alkol miktarı arttıkça Serkan'ın özel sorunu genelleşmeye başladı. Serkan'ı terk eden bayan gittikçe silikleşerek tüm kadınları temsil eden bir figüre dönüşüyordu. Muhabbet, 'kadınlar' başlığı altında yayıldıkça Serkan rahatlamaya başladı. İlerleyen biralarda, arkadaşımızı terk eden bayanın rehberliğinde bütün *'kadınlar'*ı masaya yatırdık, onları iri laflarımızla dövdük, ardından daha da genelleşerek *'hayatı'* masamıza yatırıp onu da iyice dövdük. Hayatın boktan olduğuna dair fikir birliğine varmak bizi güçlendirmişti. Gecenin sonunda neşeyle biralarımızı tokuşturuyorduk. Kendimizi ortama saldığımız iri laflar sayesinde bir şeyleri yenmiş gibi hissediyorduk, ama neyi yendiğimizi tam bilmiyorduk...

II. Gün

Serkan, dün gece bizden ayrılıktan sonra dayanamayıp sevgilisine telefon açtığını söyledi. "Abi napıyosun, biz ne konuştuk..." benzeri laflarla

ve hayret anlamındaki el hareketlerimizle kendisini bir süre kınayıp sonra derse girdik. Okul çıkışı, son durumu irdelemek üzere bir gün önce buluştuğumuz mekâna gittik. Bu seferki buluşmamıza, Barış'ın bizden 10 yaş büyük abisi Hakan da geldi. (Niye geldiğini hâlâ bilmiyorum.) Biz Serkan'ı zayıflığından dolayı kınamaya devam ederken, Hakan hiç sesini çıkarmadan bizi dinledi. Ara sıra burnundan nefes vererek söylediklerimizi küçümseyen gülüşler attığını görüyordum. Varlığı rahatsız ediciydi, ilişkilere dair aklıma gelen iri lafları masaya doğru rahatça yuvarlamamı engelliyordu. Masada sessizliğin yaşandığı bir anda sigarasını uzun uzun ezdikten sonra (gerçekten hayatımda gördüğüm en uzun sigara söndürüşüydü), "Beyler," diye söze girdi. Kısa sürede masanın hâkimi oldu. Çok cılız kalmıştık. Araya sokuşturmaya çalıştığımız iri laflarımız, onunkileri görünce kaçışıyordu. Serkan'ın ayrılık acısı, hayata dair aforizmaların havada uçuştuğu bir çeşit brifinge dönüşmüştü. Serkan da dâhil, Serkan'ın ayrılık meselesini unuttuk. Varlığımızı Hakan Abi'ye ispatlamak için yaşımızın çok ilersinde bir yerlerde böcek gibi debelenip duruyorduk. Bir türlü olmuyordu. Biz ne desek önce gülümsüyor, sonra *'daha yolun başındasınız'* ses tonuyla bize yeni bir ders veriyordu. Hepimiz, laflarıyla kadınları ve hayatı paketleyip elimize veren bu abiden etkilenmiştik. Aslında ben, **"Başarısızlık bir tercih değildir,"** dediğinde, bu devasa lafın konuyla bağlantısını kuramayarak biraz işkillenmiştim ama çok da üzerinde durmadım. Galiba kendi cümlelerimiz çok şık olmadığı için, hayatı tek celsede özetlediğine inandığımız bu özlü sözlere ihtiyacımız vardı. Ama **"Bir asansörü hangi kattan çağırırsan oraya gelir,"** lafını nasıl yedik, onu bilmiyorum. Normalde bu berbat lafı duyduğumuzda taş olmamız lazımdı. Bu cümleden sonra muhabbetin devam etmesi için bir neden kalmamalıydı. Yumruklarımızı uzun uzun dişlemeliydik. Ama devam etti muhabbet. Bu cümle hayata dâhil oldu...

Eve dönerken her zaman yaptığım gibi durup film afişlerine baktım. Afişlerden birisi "Jane'in Zaferi" isimli bir filme aitti. Demi Moore oynuyordu. Afişteki Demi Moore'un hemen yanına Hakan abimin sözünü yazmışlardı: **"Başarısızlık bir tercih değildir"...** Yürüdüm. İçimden pek de afili olmayan kendi aforizmamı birkaç kere tekrar ettim: "Vay be!"

III. Gün

Serkan sevgilisiyle barıştığını söyledi. Sonraki günlerde aramız biraz soğudu. Böylelikle, *'İlişkiler hakkında çok konuşma, sonra sen kötü olursun'* klişesini de tüketmiş olduk...

10 Yıl Sonra

Terk edilen adamın arkadaşları geldi. Adamın omuz başlarını, bizim 10 yıl önce yaptığımız gibi sıkıp gevşettiler. Birer bira söyleyip konuşmaya başladılar. Kısa sürede konuyu 'kadınlar' başlığı altında genelleştirdiler. Her şey olması gerektiği gibiydi. Bir an o masada olmayı istedim: (Alkolün etkisiyle yan masaya sarkmak dünyanın en sağlam yaşlılık alametlerinden biridir.) Yanlarına gitsem Hakan abileri olacak yaştaydım. İçlerinden birisi, bir kitaptan olduğunu sandığım şu cümleyi sarf etti: "Aşk bir kadının tüm öyküsü, erkeğinse yalnızca serüvenidir." Bu kötü lafın ayrılan adamın durumuyla hiçbir bağlantısı yoktu. O masada olmadığıma şükrettim. Hesabı isteyip kalktım. Eve dönerken baktığım film afişlerinde ilginç bir şeye rastlamadım. Yalnız bir süre Brad Pitt'le bakıştık. Apartmandan içeri girip asansörü çağırdım. Gerçekten de çağırdığım kata geldi. Bindim.

18. YÜZYILI HİÇBİR ZAMAN ÖPEMEDİM.

"Don Kişot'u okudunuz mu?" dedi. "Okudum," dedim. Aslında okumamıştım. (*'Okudum denip aslında okunmamış kitaplar kütüphanesi'*nin en nadide eseridir Don Kişot.) Kötü bir niyetim yoktu. Sadece bana ait olmayanı da hayatıma dâhil edip görüntümü sağlam tutmak istiyordum. Ortamda ilgi duyduğum bir kadının olması gibi sağlam bir sebebim vardı. Açık veremezdim. Şarap içiyordum ve sağ elimin altında okşadığım bir kedi yatıyordu. Onun kedisi. Konuşurken kullandığı kelimelerdeki bütün 'r' harflerini bıçak gibi fırlatan bir adam, iki dakikada bir 'eksantrik' diyen başka bir adam ve Anadolu köylerinden İspanya'ya, oradan Küba'ya uzanabilecek yelpazedeki etnik giysiler içindeki bir kadınla aynı ortamdaydım. Kediler de dâhil hepsi onun arkadaşıydı. Biçimlenmeye çalışıyordum. Kedisi elimi ısırdığında bağırmadım. Bağıramazdım...

Her aşkın başlangıcında taraflar iki üç aylığına dünyanın en anlayışlı, en sürprizli, en kahraman, en ideal, en gözü parlak insanına dönüşür. Sonra çiftler, iki üç ay boyunca saklı tuttukları kişiliklerini hafif hafif salmaya başlarlar. Tepesinden bastırılan bu kişilik özellikleri, zamanla kafalarını saklandıkları yerden çıkarıp kişiyi gerçek dünyaya davet ederler. Ben de üç haftadır, o yıllardaki yaşama tarzım düşünüldüğünde, kendimden çok uzaklarda başka bir hayatı yaşıyor gibiydim. Lümpen arkadaşlarım yaşadığım bu değişimden rahatsızdı. Hoşlandığım bu kadını kibirli buluyorlardı ve aralarında ona '18. yy.' lakabını takmışlardı. Aslında bu lakap hoşuma gitmişti, bence de o, asaletiyle bir 18. yy. leydisine benziyordu. Geçici olarak eşyalarını, dilini, alışkanlıklarını hiç tanımadığım başka bir hayata taşınmıştım. Taşındığım yerde, *kokoreç, aynı pantolonu 2 hafta giymek, botların içinde zamanla bükülmez bir dirayet kazanan çoraplar, küfür ve 6. bira* yoktu. Kedi vardı, kedinin heykeli vardı, evde klasik, dışarıda caz müziği vardı, mum vardı, mask vardı, ürperince omza alınan şal vardı, kadehte 2 parmak şarap vardı (onu dikmek yoktu), sigarayı değil sağlığı

sunguluyan çaylar vardı, nostaljiyi anımsatan eşyaları okşamak vardı, bir sergide bir resme 10 dakika hareketsiz bakabilmek vardı...

Yeni hayatımın gereklerini ustaca yerine getiriyordum. Çünkü bütün bu saydıklarımdan daha önemlisi, bu hayatın içinde aşkı ima eden 'bir şeyler' vardı ve bu 'bir şeyler' sokakta kedi görünce bana "Çok tatlıı," dedirtiyordu. Eski alışkanlıklarımı özlüyordum (mesela üç haftadır hiç midye kabuğu açmamıştım), ama çok da kafama takmıyordum. Galiba üç hafta içinde sürprizi bol bir centilmene dönüşmüştüm. Elimde metal bir sut kâsesiyle kediciklerin peşinden koştum, gece yarısı bir siren telaşıyla kedisi John'u veterinere götürdüm, bir barok müzik konserinde en dik sırtımla oturdum, pasajlarda kafama Bob Marley bereleri takıp çıkardım ve en önemlisi hiç eğilip bükülmeyen, pürüzsüz ve aristokrat bir dille konuşmaya başladım. Geçmişimden kopmuş ama geleceğimin de hiç şansının olmadığı arada bir yerlerde debeleniyordum. Onun idealindeki adam olmak için çabalıyordum. Başarılıydım da. O günlerde eski hayatımın kısa bir süre içinde beni geri çağıracağını henüz bilmiyordum...

Kediden iyice tedirgin olmuştum. Ha bire "eksantrik" diyen adam, bana "Mahler sever misin?" diye sordu. Kendi sevdiklerini başkalarına soru olarak yönelten insanlardan pek hoşlanmam. Ama pes etmeye niyetim yoktu: "Evet, farklıdır, tipi bile diğer klasikçilere benzemez" dedim. (Eserlerine hâkim olmadığım bazı sanatçıların hayat hikâyesini bilmek gibi garip bir durumum var.) Dolaylı cevabım coşkuyla karşılandı, ortama bilgi üstüne bilgi yağdı. Nereye kadar devam edebileceğimi bilmiyordum. Sanatın direkt günlük konuşma diline dadandığı bu evde kendimi sıkışmış hissediyordum. Tuvalete gittim. Klozete bakarken çok büyük bir sırra ermiş gibi, "Demek buraya yapıyor" dedim. Klozetin üzerinde Brecht'in bir oyun afişi asılıydı. Çişimi yaparken afişe bakıp manasızca "Epik" dedim. Klozetin kenarında bıraktığım, eski yaşantımı hatırlatan damlaları güzelce sildim. Yarım saat daha oturduk. 18. yy ertesi gün ailesinin yanına gidecekti. Döndüğünde sevgili olacağımıza kesin gözüyle bakıyordum...

Dışarı çıkar çıkmaz hemen arkadaşlarımı aradım. Taksim'de olduklarını öğrenince içimi bir sevinç kapladı. Küçük aklım, 18. yy'ın gidişini bir fırsata dönüştürmek istiyordu. Taksim meydanından Tünel'e doğru

inerken sanki bir yere geç kalmış gibi koşuyordum. Mekâna vardığımda daha oturmadan bira istedim. Gelen birayı adem elmamı oynata oynata yarısına kadar içip masaya bıraktıktan sonra, yaşadığım 3 haftayı yıkacak kadar kuvvetli bir "Ohhh!" sesi çıkardım. Gece boyunca Don Kişot gibi saldırdım biraya. Dönerken bir yarım kokoreç ve 12 tane midye yedikten sonra 2-3 dakika da tantuniyi seyrettim. Lümpen arkadaşlarımın 'abartma' uyarısıyla tantuniden vazgeçtim ama meydana ulaşınca Kızılkayalar'dan 'ıslak hamburger' (içinde sarımsak olan, her yanı yağ yüzünden parlayan nemli bir hamburger çeşidi) yemek konusunda ısrarcı oldum. İki tane yedim. 18 yy'ın evinde şarapla burulmuş damağım yağla kaplandı. Arkadaşlarla eve dönerken, *'çok içilen akşamların dönüşünde mahalledeki tekelden alınan ve bitirilemeyen'* biralardan aldık. Sızmışım...

Sabah telefonla uyandım. 18. yy. arıyordu. Yola çıkmasına daha 2 saat vardı ve bir sürpriz yapmak istemişti, beraber bir kahvaltı yapmaya ne derdim? "Tamam," dedim. Telefonu kapatıp bir metre ötemde yerde yatan arkadaşımı görünce aklım başıma geldi. Banyoya koştum. Su ısınmadı. *'Vücudun çeşitli parçalarını suya değdirip çekme'* tekniğiyle zavallı bir duş aldım. Leş gibi kokan giysilerimi tekrar giydim. Ucuz deodorantla bir aura oluşturmaya gayret ettim. Sanırım gayretlerim boşunaydı...

Onu çay bahçesinde bir kediyi severken uzaktan gördüm. Nefis bir İstanbul sabahıydı. Betimlemeyi çok seven kötü bir şairin diliyle, *"Şehir aşka fon yapmak için tüm maharetini gösteriyordu."* Kız çok güzeldi. Kedi çok tatlıydı. Ve bu nefis kartpostala doğru leş gibi kokan bir oğlan yaklaşıyordu. (Şair kaçtı.) "Günaydın," dedim. Kediyi sevmesinden faydalanıp öpmeden oturdum. Sesim geceden kalmanın buğusunu taşıyordu. (Nefesimden bahsetmek istemiyorum.) Konuştuk. Midemdeki bira, sakatat ve sarımsak karışımı, küçük baloncuklar halinde ara sıra ağzımı yokluyordu ama idare ediyordum. Fena gitmiyordu. Sandalyesini yanıma çekti. Galiba 3 haftadır sergilediğim performans onu etkilemişti ve galiba bu kahvaltının bir amacı da bir veda busesiydi. Yüzünü yanağıma doğru yaklaştırdı. Normalde dönüp öpmem ve kötü şairi bizi betimlemesi için geri çağırmam gerekiyordu. Ama ne yazık ki, ağzımın içinde, Kızılkayalar firması olanca haşmetiyle faaliyetine devam ediyordu. Dönemedim. Dönüp öpemedim...

HAYATIMA DENK GELEN BİR ŞARKI BULUNUR MU SİZDE?

Şarkılar söyleyerek senkronize bir biçimde sağa sola sallanan masaları uzun zamandır görmüyordum. Asmalımescit'te yürürken aniden çıktılar karşıma. Sokaktaki uzun bir masanın etrafındaydılar. Onları rahatça göreleceğim bir yere oturdum. "Arkadaş" şarkısıyla volkan olup yandıktan sonra, Erol Evgin'in önderliğinde evlerin ışıklarını bir bir yakıp söndürdüler. Sesinin iyi olduğunu düşünen bir kadın biraz fazla abanıyordu şarkılara. (Hayatın onu başka yerlere savurduğu, içinde sanat ukdesi kalmış kadınlardan mutlaka bir adet bulunuyor böyle masalarda.) Masadakilerden üçü, şarkının "Bir bir yanarken..." bölümünde parmaklarıyla 1 işareti yapıyordu. Güfteye çok önem veriyorlardı. Mesela, "Gel de bana sor..." derken iki eliyle kendini gösteren şu adama bakın: Dikdörtgen gözlüğü ve kareli gömleğiyle, 'bu akşam İstanbul'un bütün meyhanelerini dolaşacak' bir hayat tarzı olduğunu hiç sanmıyorum ama en çok o bağırıyor. Sesini titreterek, sağ elini masadakileri tokatlayacakmış hep yukarıda tutarak coştukça coşuyor. Birkaç defa kendisiyle göz göze geliyorum, her seferinde gülümsüyorum. Şarkının bitiminde, zayıf bir kadın, ufak ufak zıplarmış gibi bir ses tonu kullanarak, "Samsun as-fal-tın-da oto-mo-bil-lerr..." sözleriyle yeni bir giriş yapıyor. Tanıyorum bu şarkıyı, üniversitedeyken hafif sola meyledip sonraki yıllarda bir daha 'halkların kardeşliğine' vakit bulamayanların şarkısı bu. Bütün masa, kelimelerin üzerinde seke seke şarkıyı söylemeye başlıyor. Kareli gömlek, güneşin kuzeyde olmasına çok önem verdiği için olacak, her söz tekrarında parmağıyla kuzeyi gösteriyor. Şarkı bitince kendilerini alkışlıyorlar. Biliyorum, bu Kareli durmayacak. Suratına yerleşen tebessümden yeni bir şarkının geldiğini hissediyorum. Dikleşti, uygun bir an arıyor, dudakları aralandı, aralanan dudakların arasından Zülfü Livaneli'nin kafasını görüyorum. Sallanan masalar için bomba gibi bir şarkı bu. Herkes memnuniyetle karşılıyor Zülfü'yü. (Zaten, Zülfü Livaneli'ye bağlanmayan

bir sallanan masa, sallanıyor sayılmaz.) "Eğil salkım söğüt eğil..." sözleriyle sağa ve sola sallanmalar 45 dereceye kadar çıkıyor. Kareli, şarkıyı başlatmanın, sözleri ve vurguları tam bilmenin ve iyi söylediğine inanmanın gururuyla bu masayı alabora etmek istiyor. Kareli, bu gece hiç bitmesin istiyor...

İçeride olmama rağmen ışık sönüyor. Bu ikinci sönüşü. Elimi kaldırıyorum. Yanıyor. Boyum kısa değil, fotoselin beni görmemesi için bir neden yok. Elimi yıkarken yine sönüyor. Tekrar kaldırıyorum elimi. Tam o an içeri biri giriyor (kapıyı kilitlememişim) ve ışık yandığı anda kendisine el kaldıran beni görüyor. O da kaldırıyor elini. (Galiba ona selam verdiğimi sandı.) Belli ki sarhoş. Sarhoşların normalde yapmayacakları hareketler sergilemeleri doğaldır. Tek erkek kapasiteli bir tuvalette iki erkeğiz artık. Çişini yapmaya başlıyor, bir yandan da, "Beni yak kendini yak, her şeyi yak," diye şarkı söylüyor. Işık tekrar sönüyor. Sustu. Elimi kaldırıyorum. Yanıyor. "Bir kıvılcım yeter ben hazırım bak," sözleriyle devam ediyor şarkıya. Normal bir hayat akışı değil bu, nedense tedirgin oluyorum. Kapıyı biri daha açıyor. İkimizi görünce, "Pardon!" diyerek kapatıyor. Çıkıyorum tuvaletten, kapının önünde Pardon'la göz göze geliyoruz. İçerde kendini ve her şeyi yakan adamdan, "İster öp okşa, istersen öldür... " feryatları yükseliyor...

'Genelde yabancı rock çalıyoruz ama eşref saati gelince Duman olsun, Hande Yener olsun esirgemiyoruz, hatta ironik olsun diye Gülden Karaböcek'e kadar uzandığımız oluyor' ana fikrine sahip barlardan birindeyim. Tuvaletten dönünce, "Öp okşa, istersen öldür!" diye bağıran onlarca insanla karşılaşıyorum. Kaan Tangöze'nin dipsomanik sesine eşlik etmek isteyenlerin boyun damarlarında korkutucu genleşmeler oluyor. Ortamda inanılmaz bir duygu yoğunluğu var. Bu kadar insanın, bu şarkının sözleriyle özdeşleşip duygusal dünyalarına karşılıklar bulduğunu düşünmek saflık olur. Yalnızca bir his bu, bir çeşit kendinden geçiş anı, ama hepsi de hayatlarının bir dönemine gönderme yaparmış gibi öyle canhıraş katılıyor ki şarkıya, *'aşk için ölmek gerektiğine, aşkın o zaman aşk olacağına'* ikna olabilir insan. Mesela, memelerine tişörtü yardımıyla 16 yy. tazyiki vermiş şu kıza bakın. (16 yy. memeleri alttan alta desteklemiştir.) Dudak-

larını pornografik bir dizaynla büzerek, "Aşk için..." dedikçe etrafındaki bütün erkeklerin hemen ikna olduğunu görebiliyoruz. İstisnasız hepsi kızın yüzüne bakarak, "Yanacağız ikimiz de ateşte," diye haykırıyor...

Hayatımızın hiçbir dönemine denk düşmese de, bazı şarkılara, sanki bizi anlatıyorlarmış gibi eşlik edebiliyoruz. Mesela, Sezen Aksu, "Vazgeçtim" dediğinde, ülkemizde on binlerce kişi neyden vazgeçtiğini bilmeden otomatik olarak vazgeçmiştir ya da REM'in "Losing My Religion" şarkısıyla çok sayıda genç insan, dinini kaybetmekten hoşnut olmuş ve bu sarsıcı kararını REM'le birlikte çeşitli platformlarda haykırmıştır. O gece barda, REM çalmadığı için kimse dinden imandan çıkmadı. Onun yerine, bütün bar, bağıra bağıra Alice isimli bir kızdan bahsetti (who the fuck is Alice), sonraki şarkıdaysa psikopat bir katilden kaçış yolları aradılar (psycho killer) ve daha yarım saat önce "Aşk için ölmeli..." diye kendilerinden geçenler, "Yalan dostum aşk diye bir şey yok..." diye bağırarak karaktersiz bir yapı sergilediler. Kitle, aşk diye bir şey olmadığını iddia ederek, aslında kaybetmişlik duygusunu yüceltirken bir yandan da zıplıyordu. Memelerine 16 yy. tazyiki veren kızın da bu zıplama furyasına katılmasıyla şarkıların anlamı tümüyle önemsizleşerek, sadece zıplamanın önem kazandığı başka bir boyuta geçildi. Sanırım bu gece, birileri zıpladıkça dalgalanan ve böylelikle varlığını iyice belli eden bu memelerin tamamını görmek ve "kazanmak" için çaba sarf edecekti. Kazananı 20 dakika sonra tuvaletin girişinde gördüm. Artık şarkılara eşlik etmeyi ve zıplamayı bırakmış olan Alice'i dudaklarından öpüyordu. Tuvalete girip fotosele selam verdim. Kapıyı kilitledim. Mekanda "One" çalmaya başladı. Çişimi yaparken ışık söndü. Elimle havada çakmak sallama hareketi yaparak fotoseli uyardım. Işık yandı...

Bara geri döndükten bir iki dakika sonra işletme ışıklarını yakıp söndürdü. Şarkılara eşlik ederek evrensel bir mutabakata vardığımız bir gecenin daha sonuna gelmiştik. Çıktım. Asmalımescit'te yürürken, sokağın ilersinden "Yanmışsın arkadaaş..." sesini duyunca, "Aha! Sallanan bir masa," dedim içimden. Sese doğru ilerledim.

NE ZAMAN KÖFTE-EKMEK YESEM SARTRE GELİR AKLIMA.

Yaşarken planlamadığımız, yaptıklarımızın sonucunu düşünerek önlem almadığımız, hayatın neşesi nereden geliyorsa yüzümüzü o yana çevirdiğimiz ve kimsenin saate ya da takvime bakmadığı yıllardı. Diyelim evden kilometrelerce uzağız, çok sarhoşuz, eve dönecek bir vasıta bulamamak bizi kaygıya değil neşeye sevk ederdi. Yorulmazdık. Hayatın en derin, en karmaşık konularını konuştuğumuzu düşünür, kendi varoluş problemlerimizi dünyanın dertleri sanırdık. Hem neşeliydik, hem kederli; hem sevecendik hem kızgın; hem kurnazdık hem de saf. Hepsine zamanımız vardı, meşgul olmayı bilmiyorduk. Ne kadar uç iki duygu varsa aynı anda yaşamaya yeminliydik sanki. Böyle yaşamayı ima eden kim varsa kabulümüzdü. Tezer Özlü, Yusuf Atılgan, Oğuz Atay, Arkadaş Z. Özger... İşte hayatı kim silkelemeye çalışmışsa onu bulup baş tacı ediyorduk. Çok da aramıyorduk onları, bir paket halinde bir önceki yaş grubu kucağımıza bırakıyordu. Onların anlatmak istediklerini, derhal bir kafa karışıklığına çevirip hayatımıza zorla sokuyorduk. İroni falan önemli değildi, dümdüz almayı seviyorduk. Özdeşleşmeye bayılıyorduk. Kafa karışıklığını çok seviyorduk. Karışıklığın hayatımızı diri tutacağını, bizi sürüden ayıracağını düşünüyorduk. Bizim gibileri kokusundan tanıyorduk. Samimiyetimiz sonsuzdu. Hiç çalışmayacakmış gibi, hiç bankaya gitmeyecekmiş gibi, ayın kaçı olduğunu hiç merak etmeyecekmiş gibi yaşıyorduk. Görüyorduk, böyle yaşayan insanlar vardı. Yaşı bizden büyük birtakım insanlar ara sıra belirip bu hayatın devamı varmış gibi davranıyorlardı. Bizlere en bohem, en diri, en şenlikli taraflarını sunuyorlardı. Özeniyorduk, 'Tamam' diyorduk, 'İşte bu' diyorduk. Onları çok seviyorduk. Ama kimdi onlar ve şimdi neredeler?

Otostop çekmek iyidir, hem beleştir hem de durup dururken garip ve eğlenceli anılara sahip olabilir insan. Özgür bir ruhu ima ettiği de rek-

lamlar sayesinde yıllar içinde öğrendik. (Reklam otostoplarının mevsimi yazdır. Hiç koku yaymayan ter, pürüzsüz bir teni öne çıkaran damlalar halinde vücuttan süzülür.) O gün benim otostopum reklamlara çok benzemiyordu. Terlemem, serin içeceklerin kafaya dikildiği cool bir enstantaneyi çağrıştırmıyordu. Duran eski model bir arabanın kapısını açtığımda koltuktaki Sartre kitabını görünce içimden "Vavvv!" demem dışında yaşadıklarım bu ülkeye aitti. Boşluksuz bir "Merhaba," dedi sürücü koltuğundaki. Sesinin kokusundan entelektüel bir vasıtaya bindiğimi anlamıştım. Sartre'ı arka koltuğa oturttum. Arka koltuk deyip geçmeyin, orada adını hiç duymadığım birtakım yazarlar alt alta, üst üste kitap olmuş oturuyorlardı. Bilginin, kültürün çağıldadığı ortamlarda '*ben de varım*' demek isteyen insanın hali gerçekten içler acısıdır. Aniden kurulan çok çiğ cümleler adamı rezil edebilir. İşte ben de kitap okuyan biri olduğumu belli etmek için olgunlaşmamış cümleler kurdum, eksik bilginin beline beline vurdum. Sağ olsun, tok sesiyle beni entelektüel dünyasına buyur etti. Sıradan bir otostop, bir kültür yolculuğuna dönüşmüştü. İzmir'e vardığımızda beni bira içmeye davet etti. Eko Pub'da saatlerce oturduk. Konuştukça bilgisine, ağzından dökülen şık kelimelerle hayatı sarmalayan görgüsüne hayran oluyordum. Anlattıklarını arkadaşlarıma anlatmak için aklımda tutmaya çalışıyordum. O büyük bir adamdı, dünün devrimcisi, bugünün varoluşçu ressamıydı. Ve elbet hesabı benim ödemem hiç ama hiç önemli değildi...

Çok hesap ödedim. (Sık sık buluşuyorduk.) Ara sıra, bozuk para seviyesinde eksik kalan hesabı, "Bir Dakika!" dedikten sonra, bir elini geniş kadife pantolonunun cebine daldırarak, diğer elini de benim kolumu tutarak büyük bir ciddiyetle tamamlıyordu. Hafif kıllanmaya başlamıştım ama anlattıklarının büyüsü ve benim bu büyüyü arkadaşlarıma taşımamın verdiği heyecan her seferinde galip geliyordu. Buluşmalarımızda elimden geldiğince yaşımın ilerisinde rol kesmeme rağmen yine de yetişemiyordum ona. Arada kalan mesafe onun ukalalık alanıydı. O yıllar ben, o mesafeyi görmüş geçirmişlik sanıyordum. Hayatı boğan iri laflar üfürmem gerekirmiş gibi hep tetikteydim. İri laflarım içi boş kocaman kayalar gibiydi. İsteyen, bu ağır görünüşlü kayaları kolayca kaldırıp altına

bakabilirdi. Bu kof lafları arkadaşlarıma da taşıyordum. Kendi arkadaşlarımı küçümsemeye başlamıştım...

Bir gün işyerini ziyarete gittim. Köfte ekmek yiyordu. Sanırım beni beklemiyordu. Bir pazarlama şirketinde çalışıyor olmasını, hayatın lanet olası paraya yenildiği bir mecburiyet olarak açıkladıktan sonra sustuk. Engin hayat bilgisinin bu boktan büroya tıkıştırılmış olmasına şahit olmamdan hoşlanmamış gibiydi. Bir ara telefon geldi. Konuşma ilerledikçe, benimle konuşurken kullandığı kadife ses tonu giderek parazitlenmeye başladı. Konu sanırım bir malın bozuk çıkmasıyla ilgiliydi. Telefonu karşıdakinin suratına kapattı. Çok sinirliydi. Bana tekrar kadife tona kaydırdığı sesiyle "Görüyorsun işte!" dedi. Ekmeğinden bir ısırık aldı. Telefon yeniden çaldı. Arayan biraz önce varoluşçu bir ressamı sıradan hayata çekmeye çalışan o densiz müşteriydi. Bu nasıl bir adamdı ki, kadife sesli bir entelektüeli, böyle cırtlak cırtlak bağıran bir pazarlamacıya çeviriyordu. Sesi gittikçe çatallaşıyordu, hiç tanımadığım bambaşka bir insana dönüşmüştü ve "Satılan mal geri alınmaaazz!" lafı galiba Marks'ın Kapital'inde falan geçmiyordu. Şaşkınlıkla izliyordum. Sartre Bey, tartışmanın en hararetli yerinde, "Bırak kardeşim!" diye bağırdığında ağzından birtakım parçalar koptu. Nohut büyüklüğünde köftelerin yanında uçan çiğnenmiş ekmekleri gözümle gördüm. Zaten gördükten kısa bir süre sonra gözlüğüme yapıştılar. İyice gördüm. Sartre, ağzından köfte ve ekmek püskürtmüştü. Şaşkındım. Telefonu kapadı. Bir süre sustu. Sonra midesine kadar düşen kadife parçalarını toparlayıp "Gel bira içelim kafamız açılır," dedi. Kafam biraz açılmıştı zaten, tam olarak açılmasınaysa çok az kalmıştı.

Bira içtik, yine eskisi gibi tumturaklı cümleler kurdu. Cümleler hep birbirine benziyordu. Sıkılmaya başlamıştım, hep aynı ikiliyi yaşıyorduk: Tumturaklı cümleler ve hesap! Laflarının bedelini ödemek ağır gelmeye başlamıştı. Gecenin sonunda hesap geldiğinde, "Abi bugün bende para yok," dedim. "Nası yok?" dedi, "Napıcaz?" dedi sonra. "Bilmiyorum," dedim. İlk defa gerçek bir diyalog geçiyordu aramızda. Gözlerini kıstı, sonra üçüncü sınıf bir oyuncu gibi aniden "Bir Dakika!" dedi. Çantasını açıp kurcaladı. "Tabi ya, apartman aidatı..." dedi. Midem bulanıyordu. Parayı bana gösterdi, sırıtıyordu. Daha önce hiç görmediğim gibi sırıtıyordu.

Aynı anda hem kadife hem de yavşak olabilen bir ses tonuyla, "Hadi yine iyisin," dedi. İlk tanıştığımız gün arabasına binerken çılgın bir genç gibi içimden "Vavvv!" demiştim, şimdiyse bir yaşlı gibi "Tüüü!" diyordum. Hayatı silkeleyen adam kafasını titrete titrete, "Hadi yine iyisin," diyordu. Bir anda nasıl da yuvarlanmıştık Sartre'ın varoluşçuluğundan o zamanların hızlı popçusu Tayfun'un kucağına. Nasıl da 1 ay boyunca tüm varoluşumu yiyip bitirmişti Bay Sartre...

KIRILMAK, KIZMAKTAN DAHA ŞIK DURUR

İnsan biraz emek verirse, bir ilişkide kavga sonrası yaşanan tartışmalardan galip ayrılabilir. Kavganın sebebi ne kadar boktan olursa olsun, kavgayla ilgisiz tumturaklı laflarla hasmımızı yenebiliriz. Mesela "Şimdi çıkıyorum," demesine rağmen sevdiceğinin yanına 3 saat sonra varan bira esanslı bir erkek, yaşanan kavganın ertesinde, 'kişisel özgürlük' ve 'güven' meseleleri üzerinden yaptığı akıcı ve düzgün bir konuşmayla haklı duruma geçebilir. Sebebi çok önemsiz bir kavgayı, hayata dair gürbüz aforizmalarla nefis bir hayat dersine çevirebilen bu yetenekli insan, söylevi sırasında "Aaa ulan biz niye kavga ettik, ben ne diyorum böyle," diyerek kendi kendine şaşırmaz. Galip gelebilmek için gözü dönmüştür. Karşısındakini sindirmek için engin bir hayat tecrübesinden güç alan ruhani tokatlar atarken gocunmaz. O gün ben, sevgilimle kavga ettiğim günün akşamında eve gidince, kavgamızı felsefi bir yöne çekecek kalitede hayata dair nefis saptamalar bulmuş, bu buluşlarımı ertesi gün 'hayat yorgunu' bir adamın' ses tonuyla sarf etmek için hazırlıklarımı tamamlamıştım. Yatağa yatınca söylevimin üzerinden şöyle bir geçtim. Aklıma gelen yeni fikirleri iki defa kalkıp not ettim. Ertesi gün büyük gündü, feleğin çemberinden geçmiş kelimelerim, yorulmuş suratım, hafif uzamış sakallarım, nemlenmeye müsait gözlerimle hazırdım buluşmaya. Sabah hayatı titretmeye hazır bir kahraman gibi bindim metroya. Alnımı cama dayadım. (Metro, düşünceli bir insan için iyi bir dekor olabilir.) Raylardan tıkırt tıkırt diye atladıkça cama dayalı alnım küçük darbeler alıyordu. Bir bilseniz ne kadar nefis bir görüntü veriyordum sevgili yönetmenler. Ödüllü bir filme çok yakışacak bir sekansın en ödüllü oyuncusu gibiydim...

Osmanbey durağında bir çift bindi. Kavga ediyorlardı. Karşılıklı çapraz çantaların asıldığı entelektüel ilişkilerden biriydi. Konuyu tam anlayamadım. Erkek, "Sen hayatı çok basit sanıyorsun," dedi. "Ne alakası

var," dedi kız. "Dengeleri tutturmaya çalışmaktan yoruldum. Bir de üstüme sen..." Burada durdu, bir süre konuşmadılar. Galiba bambaşka bir boyuta geçmişti kavga. Sonra erkeğin hafif titrek sesi yeniden duyuldu. Kelimeleri gittikçe 'modern-arabesk' bir hal alıyordu: "Senle gündelik hayata yenilmeyeceğimiz bir ilişki tasarlamıştım ben, gündelik hayattan yorulunca birbirimizin varlığı yetecekti. Böyle saçma sapan tartışmalar yaşamayacaktık," dedi erkek. "Ama sen başlattın," dedi kız. Bu noktada erkekten anlamı belirsiz bir ses çıktı: "Naapıyoruz biz ya!", sonra da ağlamaya başladı. O an "O-ha!" dedim içimden. Kız ona sarılarak "Hiişş... tamam," dedi. Bu sefer "A-ha!" dedim içimden. Şimdi bunu içinizde duygusal bir final olarak algılayanlar olabilir sevgili okurlar. Sizlere yemin ediyorum göründüğü kadar masum değil bu sahne. Bugün artık, kavga sonrası yaşanan hayatla ilgili genel konuşmaların, ilişkinin yıpranmasıyla ilgili çok basit arızalardan kaynaklandığına eminiz. Basit bir kavga sebebi, hayatı silkeleyen söylevlere sebebiyet verebiliyor. Ve şu an Yorgun Bey'in titreyen kelimelerle sergilediği performans, kavganın konusuyla tamamen ilgisiz, duygusal bir genellemeden ve bir ezberden ibaret yalnızca. Emin olun Yorgun Bey bu finallerin adamı. Bunu kendimden biliyorum...

Taksim'de metrodan indiğimde kendimi hafiflemiş hissediyordum. Şahit olduğum kavga beni kendime getirmişti. Dün gece kurguladığım ve hasmımın (sevgilimin) göğsüne hayatla biledğim bir hançer gibi saplayacağım planlarımdan vazgeçmiştim. Bütün ödülleri elimin tersiyle itmiştim. Hafiflemenin verdiği denyolukla ve biraz da komiklik olsun diye "Çırılçıplak geliyorum," dedim içimden. O an "Çıplaaaak heykelleer yapmalıyıım, çırılçıplak heykelleeer," şarkısını söyleyecek kıvama gelmiştim (yarı-entelektüel bilinç kaybı). Neyse işte, iyiydim yani. Dürüsttüm. Numara yapmayacaktım. Buluşmanın hemen başında özür dileyecek, özrümü pırırık esprilerle süsleyecek ve hemen yumuşatacaktım ortamı. Elbette o da uzatmayacaktı, bundan emindim. Beni delirten o iki kelimeyi söyleyeceğini nereden bilebilirdim...

Buluşacağımız yere ulaşınca, sevgilimin bir kitaba dalmış olduğunu gördüm. Bu kötüydü, kitap okuma görüntüsü, 'seni takmıyorum' imasıydı. Yılmadım. Daldım içeri, yanaklarından öptüm, karşılık vermedi. Coş-

kum biraz yatıştı. Bu normal, karşılık görmeyen coşku hafif siner. Suskun geçen her saniyenin işleri zorlaştıracağını biliyordum. (Suskunluğun tam ortasında "Pıh" diye başlayan ve kısa zamanda karın tutmalı kahkahalara dönüşen görüntüler ancak filmlerde olur). Parmaklarımı masaya sırayla vurarak, ağzımla 'tıkırık tıkırık' diye ses çıkardım. Hafif gülümsedi. Gülümseyince 'tıkırık hareketi'ni kesip işaret parmağımla masaya basarak, 'güldün işte' anlamında 'ding donng' sesi çıkardım. (Gerçekten kötü hareketlerdi, ama bazen gerginliği azaltmak için kalite gerekmez.) "Pıh" sesi eşliğinde tek atımlık bir gülüş daha geldi. 'Tırrık', 'ding-dong' ve 'pıh' seslerinin yarattığı kısmi rahatlığı gerçek kelimelerle destekledim: "Çok mu kızdın bana?" Niyetim, 'evet' cevabını alır almaz özür dilemekti. İçini çekti ama beklediğim 'evet' cevabını vermedi. Soruyu daha sevimli hale getirmek için ters yüz edip tekrarladım: "Kızdın mı çok?" Yine 'evet' demedi, onun yerine beni bir anda ters-yüz eden o iki kelimeyi kullandı: **"Kızmadım, kırıldım..."** O an noldu bilmiyorum, 'anlayışlı erkek' rolüm bir anda infilak etti. Bütün toleransım kayboldu. İlk defa duymuyordum bu iki kelimeyi, her duyduğumda sinirlendiğim bir ifade biçimiydi. Kızmamıştı, kırılmıştı. Kaba saba kızmamıştı, çıtı-pıtı kırılmıştı. Kızmayacak kadar yüce gönüllüydü. Kızmıyordu ama bir kraker gibi kırılıyordu. Lezzetinden hiçbir şey kaybetmiyordu. Kızmayıp kırılarak haksızlığa uğrayan taraf olduğunu çok şık bir biçimde ifade ediyordu. Mağrurdu. Kırılarak karşısındaki insanı tek suçlu ilan ediyordu. Kızmamak ama kırılmak: Hayvan gibi kızmamak ama kraker gibi kırılmak; ayı gibi kızmamak ama cam gibi kırılmak; öküz gibi kızmamak ama bir çiçek gibi kırılmak... Kızmak gibi kaba bir duygu yerine, narin bir kırılganlık sarmıştı bugünlerde etrafı. Galiba bir modaydı bu. Kızmayıp kırılan bir grup insan, kavgaların finalini gittikçe zora sokuyordu. Hayat gibi diri diri kızmak varken, masal gibi süklüm püklüm kırılıyorlardı. Salyalar akıtan değil, kabuğuna çekilen mağrur bir duyguyu daha çok yakıştırıyorlardı kendilerine. Resmen kolaycılıktı bu. O an bir şey diyemedim, yalnızca içimden "Yesinler," dedim. (Bu kaba laf için özür dilerim, kızgınlığıma verin. Kızmayıp kırılsaydım 'Yeşinley' derdim.) Sonra uzun süre konuşmadık, masanın üzerindeki bardakaltlıklarının kenarlarını çimdirerek parçaladık. Barış için bir ilerle-

me kaydedemedik. O gün, ben kızgın, o da kırgın ayrıldık birbirimizden. Ayrı dünyaların insanlarıydık...

Bu iki kelimeyi bugünlerde etrafta daha sık duymaya başladım. Cinsiyet gözetmeksizin bir virüs gibi yayılıyor. Her seferinde biraz sinirleniyorum, ama 'kızmayıp kırılanlara' neden kızdığımı anlatmaya çalışmıyorum. İçime atıyorum. Kırılmayı tercih ediyorum. 'Kızmayıp kırılanlar'a gerçekten çok kırılıyorum...

BAKAR MISINIZ, KAKA KOKUSUNU BASTIRAN TÜTSÜ BULUNUR MU SİZDE?

Sinem, uzun rengârenk bir etek, boynunda etnik bir şal, kilimden bozma bir çanta ve yüzünde geçmişin kirlenmemiş dünyasına ait bir gülümsemeyle dolaşıyor Galata'nın sokaklarında. Küçücük sevimli bir dükkâna giriyor. Arkasından biz de girelim sevgili okurlar. Ahşap kokusuna bayılır Sinem. Tam hayal ettiği gibi bir yer burası. Anlamsız sararmış fotoğrafları, cayır cayır çizik plakları, kedi, melek ve çocuk biblolarını uzun uzun inceliyor. Sanki bu dükkânda bilinçli olarak toz alınmamış. Şu duvardaki saate bakın sevgili okurlar, eminim "satılık değil"dir. Çünkü bazı eşyalar 'o satılık değil' cümlesiyle büyüyen asil bir ruh taşırlar. Aaa şu tahta masanın arkasındaki ihtiyar, Gepetto Baba mı yoksa? Küçük boylu, yaşlı, ne sevimli... Hem ilgileniyor, hem rahat bırakıyor insanı. Bir şey soracağım Gepetto Baba, sizin bu sattıklarınız, taze taze üretilip hemen akabinde eskitilmiş şeyler değil mi? Bir de satılık olmadığını söylediğiniz şu saatin yerinde geçen hafta başka bir saat vardı sanki? Aaaa bu çalan ne? Kılkopuz mu! Demek, iki telli bir alet... Ne kadar eksantrik. Ama iki tel biraz az değil mi bir enstrüman için? Gıy gıy kafam dürüldü Gepetto Baba... Ama Sinem'e sorarsanız nefis bir müzik bu. Ne tesadüf, bu dükkânda iyi ki Kılkopuz CD'leri satılıyor... Sinem bu mistik müziği, müzeyi andıran evinde arkadaşlarına dinletecek ve ***nerden aldın****, diye soranlara armağan etmek için yine gelecek Gepetto Baba'nın bu sevimli dükkânına. Öyledir Sinem, sürprizlerle dolu birisidir. İlginç, orijinal bir şeyler bulmaya görsün, hemen dağıtımını yapar. "Bak bu Hitau yerlilerinin müziği," deseniz, ard arda defalarca tekrar eden 'tam tam' sesini bile günlerce dinleyecek kıvama gelir bazen... Sevgili okurlar, Sinem daha ahşap elleyecek, burnuna tütsü sokacak, Alaattin'in lambalarını okşayacak, en az yarım saat daha bu dükkândan çıkmayacak. En iyisi biz şu ahşap kokulu kedi daha fazla ayağımıza sürtünmeden çıkalım. Görüşürüz Sinem...*

Üniversitedeyken, kotunun cebinden köstekli saatini çıkarıp bizi saatin kaç olduğu konusunda durup dururken bilgilendiren bir arkadaşım vardı. Saatini bir çeşit hava atma aracı değil, bir tutku nesnesi olarak algılamamızı istiyordu. (Herhangi bir şeye tutkuyla bağlı olmak, kendine has bir hayat yaşadığını ispat etmektir.) Cebinden saatini her çıkarışında, onu izleyenlere *'yan göz'* attığını görüyordum. Uzun süre ısrar etti köstekli saat konusunda. Zavallı bir girişimdi, kendini de ve bizi de çok yordu. Ertesi sene gösterişli Swatch saatiyle rahatlamış gözüküyordu. Tahminim, köstekli saatini, ailesinin eski eşyalarına çok değer veriyormuş gibi önce sahiplenen, sonra kısa sürede o eşyaları unutan çoğu üniversitelinin yaptığı gibi bir kenara atmıştı.

Benim de nostaljiye abanan dönemlerin olmuştur: Dedemin evinde bulduğum gaz lambasının ışığında şiirler yazmak; nostalji heveslilerine kakalanan kötü pikaplardan edinip plak dinleyerek, musikiyle keder banyosu yapmak; "Muhsin Bey" filminden etkilenip pencere kenarındaki menekşeyi çaydanlıkla sulamak gibi kısa ömürlü ve hevese dayalı girişimlerdi bunlar. Ama benim için en önemlisi tuşları silinmiş bir daktilo almamdır. O daktiloyu alırken süper bir roman yazacağımı hayal etmiştim. Kullanılmaktan eprimiş daktilosunun başında çalışan yazar fotoğrafları ve o fotoğraflardaki şahane hava, beni teknolojinin nimetlerinden uzaklaştırıp 50 yıl öncesine özendiriyordu. O daktiloyla, geçmişin ruhunu geri çağırarak, artık hızına yetişemediğimiz şu kirli dünyayı yavaşlatmaya çalışıyordum sanki. İnsanevladı işte, önce kendine sonra başkalarına hava atmaktan asıl meseleye bir türlü gelemiyor...

Sinem bir arkadaşımın ablası. Bu akşam, nostalji fuarına benzeyen evinde bizi ağırlıyor. Bazı evlerde yaşanan ana dâhil olamazsınız. Çünkü ev sahibi evini dış dünyadan izole ederek bir mabede çevirmiştir, sanki misafir ağırlamıyordur da bir ayini yönetiyordur. Biz de bu evde, muhabbet eden arkadaşlar değil de, bir ayinin ritüellerini yerine getiren mistik bir tarikatın müritleri gibiyiz. 20 dakika demlenmiş yasemin çayını, bol işlemeli, kafam kadar büyük fincanlarda iki elimizle kavrayarak içiyoruz. Bize bugün keşfettiği dükkânı ve sevimli yaşlı sahibinin Gepetto Baba'ya ne kadar benzediğini anlatıyor. Aldığı ahşap maymunu gösteriyor. Ta-

nımsız bir sıkıntı var içimde. Tuvalete gitmek için kalkıyorum, salondan çıkarken yerde devrik duran amforaya çarpıyorum. Aynı anda guguklu saatin içinden saat başı fırlayıp kafa şişiren kuş ötüyor. Koridorda maskların arasında ilerliyorum. Tuvaletimi yapamadan salona geri dönüyorum. "Pardon," diyorum, "Tuvaletin ışığı çalışmıyor galiba?" Gülerek açıklamasını yapıyor Bayan Nostalji. Sıkıntım sinire dönüşüyor. Tuvalete geri dönerken amforaya bir tekme savurmak geliyor içimden, bunu o an yapmam mümkün olmadığından, koridordaki masklardan birini tokatlamakla yetiniyorum. Tuvalete girip bana tarif edildiği gibi sol tarafta sarkan ipi çekerek tepedeki gemici lambasını yakıyorum. Ayaklarım çıplak olduğundan bir çift terlik ararken, galiba tuvalet terliği olarak değil de bir aksesuar olarak orada bulunan tahta takunyaları görüyorum. Çaresiz giyiyorum. Kakamı yaparken, hemen tuvaletin yanında duran ibriğin, birazdan gerçekleştireceğim taharet eyleminin tek alternatifi olmaması için dua ediyorum. Neyse ki çalışıyor taharet musluğu. Sıkıntılı kakam biraz kokutuyor ortalığı. Kokunun çaresi için etrafı araştırırken, bir yandan da lavabonun kenarındaki minik Buda heykelinin göbeğinde duran sabunu alıp ellerimi yıkıyorum. Kenarı işlemeli aynanın yanındaki rafta elindeki tepside tütsüler sunan ahşap bir maymun görüyorum. Dikkatli bakınca maymunun tepesinde bir delik olduğunu ve bu maymunun, bu tuvalette kaka kokularını bertaraf etmek için yaşadığını anlıyorum. Kucağındaki tepsiden bir tütsü çubuğu alıp kafasındaki deliğe sokuyorum. Cebimden çakmağımı çıkararak çakıyorum maymunun tepesine. Birden, bu evin ritüellerine katkıda bulunmak hoşuma gidiyor. Kaka kokusu ve az önce yaşadığım öfke dağılmaya başlıyor. Koridorda tokatladığım maskı düzeltiyorum. Neredeyse neşeyle dönüyorum salona. Garip bir müzik duyuyorum. "Kılkopuz, iki telli bir enstrüman," diye bana açıklama ihtiyacı duyuyor Bayan Tütsü. "Çok enteresan! **Nerden aldın?**" diyorum. Gözleri parlıyor...

SANA İÇİ BOŞ BİR İNEK ALDIM

İlk defa bir doğum günü partisine gidecektim. İlkokuldaydım. Galiba ilk sivil sosyal girişimimdi. Doğum gününe giderken yeni alınan gömleğimi giyme isteğim annem tarafından reddedilmişti. Hediye olarak evdeki Temel Reis çizgi romanlarından birini seçtim. (Hediye almak için para istemenin anlamsız olduğu yıllardı.) Tek isyanım annemin hediyeyi paketlemek için verdiği gazeteyi reddetmem oldu. Kazandığım zaferin ödülü bir zücaciyeci paketiydi. Saçlarımı suyla taradım. Saçlarıma verdiğim şeklin "Oğlan ötmeye başladı," olarak yorumlanmasından utandığım için kimseye gözükmeden çıktım evden. Mutluydum... Oğlanların teneffüslerde sümükten ve terden dağılan suratları toparlanmış, salyalar saçan ağızları terbiyeyle büzülmüştü. Kızlar, oğlanların bu terbiyesinden (aslında terbiye değil de mecburi bir utangaçlıktı o) güç alarak küçük birer hanımefendiye dönüşmüşlerdi. Ben biraz sıkıntılıydım. Birbirimizi ayakkabısız ilk defa görüyorduk. Çorapla kalakalacağımı düşünememiştim. O yıllarda evlerde küçük boy 12 adet kapalı terlik bulunmuyordu. (Bu yıllarda da bulunmuyor.) Çorabımın ucundan baş parmağımın tırnağı gözüküyordu, üstelik topuk kısmı da incelmiş, transparan bir hal almıştı. Topuğu saklamak kolaydır ama lanet parmak bana gerçekten büyük sıkıntı veriyordu. Parmakları bükerek oturma stilini o doğum gününde kendi kendime öğrendim. Gazoz içiyorduk. İstisnasız herkesin hediyesi bir kitaptı. Hediyemin büyük ilgi çekeceğini tahmin etmemiştim. Ökkeşlerin, Pıtırcıkların arasında gerçekten fiyakalı durmuştu benim Temel Reis. Kitabın gördüğü ilgi ruhumun pazılarını iyice güçlendirdi. Çorabı delik bir Temel Reistim ben. Çorabımdaki deliği sıra dışı bir hediyeyle yamamıştım. Temel Reis elden ele dolaşıyordu. Hediye anlayışına boyut atlatmıştım. Bir keyif viskisi gibi yudumluyordum gazozumu. Sonra Tamer'in "Evden getirmiş!" diye bağırdığını hatırlıyorum. İki macera arasındaki sayfada yer alan bir bulmacayı gösteriyordu. Bulmaca çözülmüştü. Ben çözmüştüm. Beynimden vurulmuşa döndüm. "Kitapçıda biri çözmüş,"

diye bir şeyler geveledim. Pazılarım bir anda söndü. Çorabımın deliği gitgide büyüyordu...

Doğum günü hediyesi almak insanlığın ortak derdi. Kutlamaya saatler kala, akla gelenin değil, gezip dolaşarak göze çarpanın alındığı malum. Hediyenin klası, vereni de yücelttiği için insanevladı sıra dışı bir hediye almak konusunda ısrar edebiliyor bazen. Yazık ki başarı oranı düşük. Hediye aramanın verdiği yılgınlık ve yorgunluk, anlamsız hediyelerin satışını arttırıyor. Beyoğlu'nda yaklaşık bir saattir dolaşıyorum. Etnik desenli eteklerin, hümanist tişörtlerin, militarist botların, Fransız filmi kokulu şapkaların arasında dolanıyorum. Marjinal olanın kısa sürede sıradanlaştığı bir dünya bu. Bir türlü ne alacağıma karar veremiyorum. Son çare olarak, herkesin en iyi hediye olduğu konusunda hemfikir olduğu ama gizliden burun bükülen kitap seçeneği için bir mağazadan içeri giriyorum...

Herkesin kendi diyetini ödediği bir *'fix menü doğum günü partisi'*ndeyim. Upuzun bir masada 24 kişiyiz. Bu tür doğum günlerinde hiç tanımadığımız insanlar olur. Genelde gömlekli erkeklerden ve hiç konuşmayan hafif kilolu kızlardan teşekküldür bu grup. Bu azınlığın dışında, mekâna erkenden gelenler; bu tür organizasyonların istikbalini alkol tüketimindeki sınır tanımaz iştahıyla zora sokanlar; ortama çok geç gelen tanımsız bir grup; hiç gelmeyen ve akıbetinden haber alınamayan 1 kişi; şarkı başlatan ablamsı insanlar; şarkılara eşlik etmeyi çılgınlık bilen robotsu gözlüklüler gibi insan türleri hazır bulunur standart doğum günü partilerinde. Ben erken gelmeme rağmen buluşma saatini hafif geciktirmek için dolanan gruptanım. Masa mezelerle donatılmış. Pasta, işletmenin dolabında haydarinin yanında sırasını bekliyor. Gecenin ortalarına doğru tepesinde maytap ve mumlarla mekâna teşrif edecek. Bekliyoruz...

Sesi iyi olanlar bastırıyor: "Heepi börtdey tuu yuu..." Birisi, Whitney Hudson'dan aşırdığı hançeresiyle şarkının sonunu "Tuuu yuuuuuu" diye uzatıyor. Neşeliyiz. Alkışlıyoruz. O sıra mumlardan biri sönüyor. Derhal atılıyor acar bir delikanlı. Çakıyor çakmağını oyunbozan mu-

mum tepesine. Bu ışık sönmemeli. Üflüyor doğum günü sahibi. Çok alkışlıyoruz. Ne güzel üfledi. Öpüyoruz. Yanaklarından öpüyoruz. Uzun uzun sarılıyoruz...

Birazdan hediyeler verilmeye başlanacak. Şimdiden torbalardan renkli paketler uç vermeye başladı. Sadece doğum günü hediyesi olarak işlev gören hediyeler bunlar. Normalde kimsenin kendi için almayacağı işlevi belirsiz garip dizaynlar. Bakın paketler açılıyor. İyi ki doğan insan, 'Bu ne ya!' şaşkınlığından mı, yoksa nezaketinden mi bilinmez her hediyeyi görür görmez, "Ayyyy!" diyor. Sonra da belirsizliği yok etmek için "Çok güzel, çok teşekkür ederim," diyor. Hediyelerin yarıya yakını içine küçük bir mum yerleştirilmiş içi oyuk bir figürden ibaret: İçi oyuk bir balkabağı, içi oyuk bir değirmen, içi oyuk bir ev ve en korkuncu içi oyuk bir inek. Bu içi oyulmuş şeyleri verenler, "Gece mumu yakınca çok hoş oluyor," benzeri cümlelerle hediyenin içini dolduruyorlar. İçi oyulmuş inek paketinden zor günler için bir paket yedek mum çıkıyor. (İnekler hiç sönmesin.)

Modern dizaynı yüzünden hayvanlıktan çıkmış bir kedi biblosu, fonksiyon fazlalığından 2 kiloya ulaşmış bir İsviçre çakısı, gemici düğümlerini gösteren bir tablo, aynı düğümleri gösteren aynı tablo (pişti!), üzerinde Burhan Altıntop fotoğrafı olan bir yastık ve içi oyuk şeyler masanın üzerindeki yerlerini alıyor. Masanın üzeri 'kitch' izleğiyle açılmış bir pop-art sergisine benziyor. (Ben o gün anladım, evlerdeki anlamsız ve işlevsiz eşyaların doğum günleri kaynaklı olduğunu.) Bu tür *'düşünmen yeter'* kategorisindeki hediyelerin ardından *'duygusal dizayn hediyesi'*ni vermek için sabırsızlanan o kıza geliyor sıra. Paketten eski günlere ait ortak fotoğraflarının olduğu bir albüm çıkınca, duygusal bir patlama yaşanıyor ortamda. Sonra *'biz bambaşka 2 arkadaşız sarılması'*nı icra ediyorlar. Böyle bir hediyenin ardından sıranın ben de olması gerçekten büyük talihsizlik. Ama beklediğim gibi olmuyor, hediyem gerçekten çok beğeniliyor.

Kitapçıdayken sebebini tam bilmediğim bir refleksle almıştım Temel Reis DVD'lerini.Çok anlamlı bir hediye değildi. Ama nedense çok beğenildi. Sanırım beğenilme sebebi, hediyemin bir yandan *'içimizdeki*

çocuk' modasını dürterken, bir yandan da *'şakacı hediye'* konseptine uygun olmasındandı. Temel Reis yıllar sonra tekrar bir numara olmuştu. Hiç beklemediğim bu durum ruhumun pazılarında ufak patlamalara yol açtı. Üstelik çoraplarımı kimse görmüyordu. Sanki bir utancın öcünü alır gibiydim. Arkama yaslandım. Rakımı gururla yudumladım. Doğan insan "Ben çok severim Temel Reis'i," diyerek tekrar teşekkür etti. Kadehimi havaya kaldırarak, sakin bir ses tonuyla karşılık verdim: "Doğum günün kutlu olsun."

PARDON, SİZİN YILANSI BİR YANINIZ VARMIŞ, ONU GÖREBİLİR MİYİM ACABA?

"Bir yanım evcimen ama bir yanım da feci serseri," dedi. İki yanı vardı. Birbiriyle uzlaşmaz gözüken insanlık hallerini aynı bünyede toplayabilen yetenekli insanlardan biriydi. Evcimen yanıyla, serseri yanı birbirine hiç dokunmadan aynı vücutta yan yana yaşayabiliyordu. Sanırım, duruma göre bir o yanını bir bu yanını kullanıyordu. Kendinden emin gözüküyordu. Kurduğu cümleden de memnun gibiydi. Cümlelerini müsamere tonlamasıyla söyleyenlerin o yapay mimikleri vardı yüzünde. Kafasını inceterek ve dudaklarını büzerek bana 'yanları'nı anlatıyordu. Kendi yanlarımı kontrol ettim. Bir yanım *'başkasının yerine utanmak'* lanetiyle boğuşurken, bir yanım sinir içinde debeleniyordu. Sinirli yanım masadan kalkıp gitti, anlayışlı yanımla oturmaya devam ettik. İyice dağılmıştım. *'Hem oyum, hem de bu'* kalıbını kullanan insanlara dayanamıyordum. O gün yanımda böyle biri oturuyordu. Hangi yanımda oturduğunu bilmiyordum. Yanlarım fena karışmıştı. Biraz daha devam ederse galiba bağıracaktım...

Bağırmadım. Yalnız dayanamayıp, "Senin bir yanın kuzu, bir yanın da yılan gibi olmasın sakın!" dedim. İnsan sinirini baskılarsa aradan böyle garip cümleler kaçabilir. Dalga geçtiğim için pişman değilim. Zaten anlamadı, "Yani gerektiği yerde yılan gibi olmasını da bilirim," diyerek güldü. "Çok iyi," dedim. Dünyamızda **'gerektiği yer'** adında bir yer olduğunu daha önce de duymuştum. Ama bu yer hakkında elimizde kesin bir bilgi yok. Bir daha konuşmadım. Ortam, susmam göze batmayacak kadar kalabalıktı. *'Suskun yanım'*iyiydi, rahat ettim. Gözlerimi kısıp *'sinsi yanım'*la biramı içtim. Tek bir yanla yetinemeyen insanevladının çeşit çeşit 'yan dizayn'larını düşündüm. O gece masadakilere bakarak bulduklarım şunlar: Bir yanı sadık ama bir yanı serseri, bir yanı sakin ama bir yanı çılgın, bir yanı anlayışlı ama bir yanı kıskanç, bir yanı saf ama bir yanı hain, bir

yanı çekingen ama bir yanı gözükara... Bir kişi olmak yetmiyordu kimseye. Kendini anlatmalara doyamıyordu insanevladı. Daha çok ve daha heyecanlı anlatabilmek için bir sürü 'yan' dizaynı gerekiyordu. Yanımda oturan 'bir yanı evcimen ama bir yanı feci serseri insan' kalkıp dans etmeye başladı. Dans eden serseri yanıydı galiba, evcimen yanı bu gece ortalıklarda gözükmüyordu. Kalkıp tuvalete gittim. Yani 'gerektiği yerde' tuvalete gitmesini de bilirim...

"Bir yanım ..... ama bir yanım da ....." formülüyle bir çok insan kendini tek cümlede özetleyebiliyor. Son yılların en gözde kendini özetleme kalıbı galiba bu. Formüldeki noktalı yerlere zıt iki tavır yerleştirmek yeterli. İlk boşluğa *sakin, evcimen* gibi çıtı pıtı, sümüksü bir davranış biçimi; ikinci boşluğaysa *çılgın, deli* gibi kabına sığmaz ve görece ayımsı bir davranış biçimi yerleştirmek gerekiyor. (Kabına sığmayan davranışları 2. boşluğa yerleştirmek önemli; çünkü çılgın, delidolu gibi Hollywood'tan sekans çalan davranış stillerinin finalde kullanılması daha etkili.) Böyle bir kalıbı kullanan insan, farklı duyguları yaşayabildiğini, sıradan, dümdüz biri olmadığını kestirmeden anlatmış oluyor. Böylelikle iki uç duygu arasında dünyanın bütün duygularını yaşayabileceğini, her kalıba girebileceğini göstermiş oluyor. Hem o, hem de öbürkü oluyor...

Tuvaletten döndüğümde dans devam ediyordu. Feci serseri yanı, erotik yanıyla el ele, kol kola nefis bir performans sergilemeye başlamıştı. Dans esnasında sık sık çömeliyor sonra da yavaş yavaş ayağa kalkıyordu. (Biliyorsunuz dans ederken çömelme köylü yanlarımızı değil, striptiz imalı şehirli yanlarımızı anlatıyor.) Masadaki diğer insanlar da ayağa kalkmış bilumum yanlarıyla çeşit çeşit figürler sergiliyorlardı. (Bu figürlerin arasında yıllardır tükenmek bilmeyen, baş belası Pulp Fiction hareketi de her zamanki gibi yerini almıştı.) Bir süre seyrettim. Sonra sıkılarak bütün yanlarımı toparlayıp bardan çıktım. 'Gerektiği yerde' çıkmasını bilirim. Canım eve gitmek istemiyordu. Galiba *'maceracı yanım'* ağır basıyordu. Bu yanımın hiçbir zaman başarılı olduğunu görmedim. Maceracı yanım, zaman zaman ağır basar, beni sokak sokak dolaştırır, en boktan mekânların en ücrada kalmış masalarına oturtur, *'O son birayı içmeyecektim'* isimli birayı içirtir sonra da eve yollardı. Sanırım birçok insanın ma-

olacı yanı benzer bir maceraya yol açıyor. Dikkat ederseniz bu macera-nın sonu hep aynı mekanda çekiliyor: Hafif bir baş dönmesi eşliğinde eve doğru giden bir taksi, otobüs ya da dolmuşun içinde... Alkollü yanlarımız olmasa çekilir bir yan değil...

Sabah kalktığımda kafamın bütün yanları ağrıyordu. *'Üşengeç yanım'* kalkmayı reddediyordu. *'Dayanıklı yanım'*ın yardımıyla kalkıp işe gitmek için hazırlandım. Yolda *'politik yanım'* bir gazete ve *'acıkan yanım'* bir simit aldı. *'Sabırlı yanım'*, "Çayla içeriz bekle" dedi. *'Sabırsız yanım'*ı ufak bir ısırıkla yatıştırdım. Bütün yanlarımla bir güruh halinde işyerime vardım. Sabırlı yanım haklı çıkmanın sevinciyle bir çay söyledi. Gazeteyi açtık ve o haberi gördük. Dün gece kurduğum *'Yanlar Teorisi'*nin bu kadar kısa sürede tekrar karşıma çıkacağını tahmin etmiyordum. Haberde bir manken şöyle diyordu: "Bir yanım süt liman ama bir yanım da fırtınalar kopuyor; bir yanım uysal ama bir yanım uçuk kaçık; bir yanım sevecen ama bir yanım da kedi gibidir." Okuyunca istemeden "Ayyy!" diye bir ses çıkardım (*feminen yanım*). Manken tek cümlede altılı yapmıştı. İçinde kedi bile vardı. 'Yanlar rekoru' kırmıştı. Daha önce böyle bir dizaynla karşılaşmadığım için şaşırdım. Bütün yanlarım birbirine karıştı. Sonra "Aferin" dedim içimden. Ne kadar yan varsa hepsini bünyesinde toplamıştı. Hayatında açık bir yan bırakmamıştı. Her şey olmuştu. Haberi tekrar okudum. Önce tüylerim sonra bütün yanlarım ayağa kalktı. Deliler gibi alkışladık. Ama bir yanım var ki hiç ayağa kalkmıyor. Öyle oturup pis pis bakıyor. İsmi: G.tümün yanı! (Küfreden yanım için özür dilerim.)

BİR KÖTÜ BESLENME HİKÂYESİ

Yıllarca dengesiz beslendim. Annemin sevmediği adamlara paralar verdim. Çocukken salçalı tostçuların, eli kılıçlı dönercilerin ve katkı maddesi uzmanı köftecilerin hazırlıklarını devasa yutkunmalar eşliğinde izlerdim. Büyülü yiyeceklerdi. Evlerimizin sağlıklı mutfaklarında karşılıkları yoktu. Annemin bıyıklı bir adamın bol yağlı köftesine karşı övdüğü güvenli ev köfteleri aynı tadı vermiyordu. Evdeki tostların içinden çıkan beyaz peynirler, tostçunun 0.2 mm kalınlığındaki sucuklarıyla yarışamıyordu. Uğurlarına ertelenemez ishaller yaşamama rağmen sokağın yiyeceklerinden vazgeçemiyordum. Üniversite yıllarındaysa sık sık bir midyenin içinde yaşadım, midyenin matematiği kuvvetli sahibiyle 'adet' hesapları yaptım. Bazı geceler midyeden çıkıp bir kokorece sarılarak kendi eksenimde döndüm. Seviyordum bu işleri, biranın sponsorluğunda sanki bir festival yaşıyordum bu yiyecekleri tüketirken. Ufak tefek hijyen sorunlarını umursamıyordum. Ama o gün ne oldu tam bilmiyorum. Bana sunulan yiyecekler sanki yavaş yavaş canlı bir varlığa dönüşüyor gibiydi. Her şey üst üste geldi. Başladığım hiçbir yiyeceğin sonunu getiremedim. Aç yattım

Bir Dönerci

Üstteki kahverengi kısımları kesince alttan hayvanın yaşadığı günleri hatırlatan kanlı canlı et parçaları çıkıyor. "Pişmemiş abi o," diyorum. "Bişkin o, döner böyle olur," diyor. "Nasıl pişkin! Verme abi sen onu" diyorum. Kafasını 'çattık' anlamında yana yatırıyor. Ocağın alevini iyice arttırıyor. Döneri, üzerinde siyah pütürler belirinceye kadar pişiriyor. "Oldu mu, keseyim mi?" diyor. Başımla onaylıyorum. Aslında olduğu falan yok, ama çok da zorlamak istemiyorum, sonuçta adamın elinde bir tür kılıç var. Kesiyor, alttan yine canlı bir hayvan çıkıyor. (Aslında aynı kan, kalın bir T-Bone Steak'in ortasında belirince nedense kaliteli

bir hayatı ima eder ve kimi çevrelerce neşeyle karşılanır.) Yarım ekmeği bu kanlı kısımlara iyice bastırıyor. Ekmeğin içi pembeleşiyor, sonra alttaki yağa bandırarak pembeliği kamufle ediyor. Ekmeğin içine bir tarafı kara, bir tarafı kırmızı etleri yerleştiriyor. Üzerlerine buruş buruş, çok yaşlı patatesler koyuyor. Patateslerin üzerine de bütün günün yorgunluğunu üzerinde taşıyan incecik domateslerden koyuyor. Sonra avuçları arasında iyice bastırarak kanla, terle şekillendirdiği ekmeği bana uzatıyor. Suratında bir gurur var. Parayı veriyorum. Elimdeki bu tanımsız kitleyle yürümeye başlıyorum. Yiyemiyorum, çünkü bir çeşit canlı o. Usta ona elleriyle can verdi. İlerde bir duvarın üzerine bırakıyorum. Derhal bir kedi beliriyor. İki canlıyı baş başa bırakarak uzaklaşıyorum.

Bir Meyhane

"Sen... gece bi aslana tokat attın mı?" diyor. Sanırım uzun yıllardır önüne gelene anlattığı hayattaki tek hikayesini bir de bana anlatmak istiyor. "Abi çok ilginç bir adamla karşılaştım," diye anlatılan adam bu. İstemiyorum onu. Ama yan yan üzerime geliyor. Masama oturuyor. Duvarları fayansla kaplı ve floresanla aydınlatılan bir meyhane burası. Döneri kediye teslim ettikten sonra eve dönerken uğradım. "Sen... gece bi aslana tokat attın mı?" diye tekrar ediyor. İşaret parmağı yüzüme çok yakın. Meyhanenin sahibi, "Lan geç yerine!" diyerek aslan tokatlayan adamı kovalayıp bana "Ne alırsınız?" diye soruyor. Bira ve patates söylüyorum. Aslan Tokatlayan, oturduğu yerden, "Bi bira da bana alsana," deyip tokatlama hikâyesindeki düğümü çözüyor. Diğer düğümü de birayı getiren meyhaneci çözüyor: "Aslan dediği kedi, ikisi de aynı familyadan ya..." deyip cümlesinin sonuna "feliksea," diye bir kelime ekliyor. Yanlış bildiği bu kelimeyi eklemesinin sebebi, benim kültürlü bir görüntü ima etmem. Bu kötü meyhanede, hikayesi içerdekilere benzemeyen bambaşka bir insan olduğunu göstermek istiyor. Kötü meyhanelerin kaderi bu: İçerde yaşayanlar, hep aynı hikayelerle, dış dünyaya *'çok şeyler yaşadım şu hayatta'* görüntüsü sunmak istiyorlar. Patatesler geliyor. Dönerciden beri beni takip etmiş gibi bir halleri var, yoldan geldikleri için biraz daha yaşlanıp buruşmuşlar. Meyhanenin açılışından beri (1982) aynı yağın

içinde kızarmışlar gibi çok ağır bir kokuları var. Üstelik bir sinek sanki bu yemeğin sunumuna dâhilmiş gibi tabağın kenarından hiç ayrılmıyor. *"Yıllanmış yağda kızartılmış buruşuk patates parçaları (yanında sinekle servis edilir)"* isimli bu yemeği daha fazla yiyemiyorum. Müessesenin ikramı olan ve tadı zamanla plastik bir hava yakalayan fıstıkları da yiyemiyorum. Aslan Tokatlayan, yeni gelen birine hayattaki tek sorusunu tekrar ediyor. "Aslan mı?" diyor yeni gelen. Aslan Tokatlayan, bu soruyu 'Gel masama otur, benden sana bir bira ve içebildiğin kadar sigara' olarak algılıyor. Annemin beni bu mekanda gördüğünü düşünüyorum. Güvenli köftelerle beslediği evladının meyhane köşelerinde yitip giden hayatı karşısında yaşadığı telaşı hayal ediyorum. Hayalimde, "Anne vallahi ilk defa geldim," demem bir türlü kâr etmiyor. Anneme rağmen kapıda duran midyeciden 5 adet midye sipariş ediyorum. Midyeler, beyaz bir tabakta kabuklarından biri kaşık haline getirilmiş dizaynıyla masama geliyor. Daha ilk midyede dişlerim bir taş yüzünden birbirine kavuşamıyor. Gerçekten kötü bir durumdur taş ısırmak. Acısı bir süre sonra geçer ama o iç gıcıklayan hissi uzun süre devam eder. Sonrasında tabakta duranlara karşı bir güvensizlik başlar. Ağır çekim çiğnemeye başlar insan. İkinci midyede bir taşa değil ama dişlerimin arasında ezilirken iğrenç sesler çıkaran kumlara rastlayınca yemeyi bırakıyorum bu fazla natürel midyeleri. Saatlerdir açım. Parmakları midye açmakta, dişleri elastik kokoreçleri ezmekte usta olan ben, bir türlü beslenemiyorum. Masada tüketemediğim yiyeceklerin sayısı artıyor. Aslan tokatlayan bana bakıyor. Anneme hak veriyorum, gerçekten kötü bir hayat bu. Her gün buraya gelmeye başladığımı, sonra zamanla takılıp kaldığımı, kendime bir hikaye seçip onun üzerinden hayatımı devam ettirdiğimi düşünüyorum. Aslan Tokatlayan'la kapanış saatinde yalpalayarak çıkıp sokaklarda tokatlamak için kedi aradığımızı, dişlerimin sararıp gittikçe uzayarak teker teker döküldüğünü, sigarayı dişlerimden boşalan aralıklara yerleştirdiğimi, kapıdan giren her yeni yüzü bir av olarak algıladığımı, gelenlerden arta kalan yaşlı patatesleri bize kötü davranan meyhaneciden istediğimi ve en sonunda, bir gün, duvarın üzerine bırakılmış bir yarım ekmek için Aslan Tokatlayan'la kavga ettiğimizi hayal ediyo-

rum. Hesabı ödeyip kalkıyorum. Çıkarken Aslan Tokatlayan'ın benden kalanları istediğini duyuyorum.

Tekrar Dönerci

Karnım çok aç. Dönerci hariç her yer kapalı. Meydandaki çorbacıya gitmeye karar veriyorum. Verdiğim karar dönercinin önünden geçerken anîden iflas ediyor. Bir katil gibi olay mahallinde takılı kalıyorum. Ağzım benden bağımsız "Kolay gelsin," diyor. "Ooo!"(?) diyor dönerci. Kafasını sallayıp keyifleniyor. "Bişkin mi olsun gene," diyor. Kafamı sallıyorum. Bişiriyor. Çift renkli dönerleri, yaşlı patatesleri ve çok yorgun domatesleri sırayla yerleştiriyor. Elleriyle şekil veriyor ve keyifle bana uzatıyor. Annem elime vuruyor, yine de iki elimle kavrıyorum ekmeği. Bir ısırık alıyorum. Gerçekten çok kötü, sarhoş olmanın ayılığı bile yenemiyor ağır kokuyu. "Kolay gelsin," deyip ayrılıyorum. İki ısırık daha alıp pes ediyorum. Kalanını duvara bırakıyorum. Bir süre bekliyorum. Kedi gelmiyor. Belki bir tokat yedi, gelemiyor...

YOK, SİZE DEĞİL, SİNEĞE

Kovulan karasineklerin 1 tur atıp geri geldiği bir pidecideyim. Israr konusunda rakipsiz bir hayvan karasinek. Kovuyorum, tur atıp geliyor, gelirken birkaç arkadaşını da getiriyor. 3. turda sineklere "gidin burdan" anlamı taşıyan elimin tersiyle yaptığım hareket, bana doğru yaklaşmakta olan garsonu afallatıyor. Üzerine alınıyor. "Yok size değil, sineğe," gibi bir açıklama nasıl dâhil olur hayata? Oluyor işte. "Haa..." diyor garson. Masada sinek, başımda bekleyen alıngan bir garson, elimde menü, aylardan ağustos. Hava çok sıcak. Sinek kafama konuyor. Beraber menüye bakıyoruz. "Kıymalı pide," diyorum, "Ayran?" diyor, "Gazoz," diyorum, "Salata?" diyor, "Yok," diyorum. Cümle kurmadan sadece kelimelerle, sıkıntılı filmlerdekine benzer bir diyalog geçiyor garsonla aramızda (Filmin ismi "Zebercet Pidecide" olabilir). Alıngan garsonun işaretiyle mini garson elinde boz renkli bir bezle gelip masadaki kiri yüzeye iyice yediriyor. Sinekler bu harika besi yerine hücum ediyor. Kalkmak istiyorum, ama bunca yaşanılandan sonra mümkün değil. ('Ortamı bozamama laneti' tanıdığım bir duygudur, sık sık karşılaşırız.) Kıymalı pide geliyor. Benimle beraber menüden pide sipariş eden sinek hemen siparişinin tadına bakıyor. Mini garson televizyonu açıyor. Lahmacuna uygun gırtlağıyla bir türkücü oğlak gibi sesiyle bağırmaya başlıyor. Alıngan garson bir ayıbı kapatır gibi kanalı değiştirip haberleri açıyor. Gözlüklüyüm ya ben, o yüzden. Bu duyguyu biliyorum: Özellikle bazı taksicilerin, 'üniversiteli genç görüntüsü'nde bir müşteri aldıklarında radyodan 'yabancı müzik' ayarlamalarıyla aynı duygu bu. Bir çeşit 'farklılık yaratma' duygusu, "Hayat algım yüksektir, taksici olduğuma bakmayın," gibi bir açıklaması var sanırım. Alıngan garson da benim çantamla, gözlüklerimle ima ettiğim hayata uygun davranıyor. Haberlerde nükleer santral projelerini protesto eden bir grubu izliyoruz. Pide ustası da ön tarafa geliyor. "Millet ekmek derdinde bunlar yok doğa moğa, toptan alıcaksın bunları içeri," di-

vererek bana pas atıyor. 'Hımf' diye burnumdan nefes vererek gülüyorum. (Bu tür kelimesiz iştirakler onaylama anlamı taşır.) "Tuzu kuru bunların öyle değil mi abi?" diyerek ısrarla üzerime geliyor. "Yani... doğru aslında," diyorum. Düşündüklerimi söylemek yerine ortama uyum sağlamayı tercih ediyorum. Neden gerçek fikirlerimi söyleyip bozamıyorum ortamı? Kafama ayakları kıymalı bir sinek konuyor. Elimin tersiyle 'git burdan hareketi' yapıyorum. Televizyona bakan çıkıyor. Hareketimden hiç alınmadan mide bulandırıcı şeyler söylüyor. O an dayanamayıp, "Ya aslında," diye başlayan, çevreci terimlere çok bulanmayan, muhalif taklidi yapan bir şeyler söylüyorum. Pide ustası anında "Doğru aslında," diyor. Bakanı kast ederek, "Bunların topunu içeri alıcaksın," diyor. Pişman oluyorum...

Ortamı bozmadan, oluşan havaya uygun bir insanmış gibi davranmak bir türlü kurtulmayı beceremediğim bir hastalıktır. Her ortama kendi cümlelerini taşıyan insanlara çok özenirim. Çok yorucudur, emek ister ama bu insanlar hep güven vermiştir bana. O gün pidecide, alıngan garson, pide ustası ve ben ortamı bozmamak için karaktersiz ve değişken bir performans sergilerken, mini garson ve karasinekler istikrarlarını bozmayarak daha karakterli davrandılar. Aslında 'karaktersizlik' diye adlandırdığım bu davranış daha çok konuşma uzamasın, yorgunluk olmasın diye içine düştüğüm pratik bir kaçış. Mesela bir taksici haberleri dinlerken, " Sallandıracaksın bunları" dediğinde, durup dururken bir Siyaset Meydanı heyecanıyla "Bi dakkaa!" diyerek girişmek, hem somuçsuz hem de çok yorucu geliyor bana. Asgari müştereklerde birleşmiş insanların arasında bir yabancıyı oynamak gibi gereksiz bir kahramanlığa kalkışmanın düşüncesi bile ürkütücü. Bir kamuflaj hayatı yaşamak çok daha konforlu ve rahat. Her gün taşımak zorunda olduğum sırt çantasıyla esnafın arasından rahatça geçememek; piyasa ekonomisine doğru hızla savrulmuş insanların yanında işbilir bir insan gibi davranmak; çapkın arkadaşların yanında "ince iş" gibi laflar kullanacak kadar o hayatı algıladığını belli etmeye çalışmak gibi ortam neyi gerektiriyorsa anında renk değiştirerek, böylece dengeleri bozmadan, akan hayata müdahale etmeden yaşıyorum hayatı. Bu tür bir kamuflaj hayat yaşa-

yarak, farklı biri gibi algılanmanın o yorucu gerginliğinden kurtulmuş mu oluyorum, yoksa karaktersiz bir hayat idarecisine mi dönüşüyorum onu tam bilmiyorum.

Bir King masasındaydım. Askerlik arkadaşlarıyla sivil hayatta buluşunca kâğıt oynandığını bilmiyordum. Oyun deyip geçmeyin, bu tür kâğıt oyunlarında yaşanan bilgiç tavırların, özgüvenin, zeka sunumlarının, artistiğin sonu yoktur. "Ufak gel hocam," diyordu. Elimdeki kâğıtlara bakıyordum. En küçük kâğıdı atınca, "Ah naptın be hocam, ordan gelinir mi," diyordu. Galiba gerizekâlıydım. Aklım sıfırlanmış gibiydi, King isimli oyunu oynayamıyordum. Kurallarını algılamıştım ama olmuyordu işte. İnsanevladı bir kağıt oyunu yüzünden 'saf' olarak adlandırılabilir. Kâğıt oynarken, eller dolu olduğu için ağızda tutulan bir sigara; tüm dünyayı ütermiş gibi havayı yalayarak masaya doğru çakılan bir karo as; akordeon çalarmış gibi karılan bir deste; kesici bir alet fırlatırmış gibi hasmının önüne doğru savrularak dağıtılan kâğıtlar; sanki tüm malvarlıklarını ortaya koymuş gibi bir ciddiyetle iki parmağın arasında kâğıtların kaydıra kaydıra, yavaş yavaş, gizemli gizemli açılması, işte tüm bu hareketler sanki sadece bu oyuna değil, yaşamın tümüne ait gibidir. "Hocam sıra sende," diyor. "Haaa..." diyorum. Ne atacağımı, hangi kâğıdı atarsam gerizekâlı olmayacağımı kestiremiyorum. Bir 8'li atıyorum. Çünkü ortadan bir kâğıt atınca genelde tepki gelmiyor. Benim için önemli olan da bu, tepki almamak. Biçimlenmeye çalışıyorum. İşbilir hareketlerle masayı deviren, oyunu alabora eden kâğıtlar atmak, o elin bitiminde "Sinek çıktığın an bittin oğlum sen," gibi yorumlar yapmak, böylelikle yaman bir hayatın özetini sunmak istiyorum. "Sizdenim, hızlı düşünen, ne yaptığını bilen, hayatı silkeleyen bir aklım var benim," demek istiyorum. Ama nafile. Bir papaz atıp ortadaki kâğıtları alacağımı sanırken, "Bi dakkaaa!" diyen bir arkadaş elimi iteleyerek işiyor. (İşemek, bu oyunda kullanılan bir tabir) İlerleyen saatlerde çayı dökmek, kâğıtları düşürmek, sürekli "elini gösterme" uyarıları almak gibi birbirini çağıran hareketlerin kurbanı oluyorum. Rütbem sökülüyor omuzlarımdan. King beni yeniyor. İşeyemiyorum. Bu masada uğraşmama rağmen kamufle olamıyorum. Fişleniyorum. O güne kadar onların

[illegible]nde dizayn ettiğim *gamsız, işini bilen, ince işten anlayan* hayatım [illegible]madağın oluyor. İletişimsizliği anlatan sıkıntılı Türk filmlerinin en güzel oyuncusu oluyorum. (Filmin adı: "Zebercet'in King Masasında Düşüşü" olabilir.) "Beyler(?) ben kalkıyorum," diyorum. "Hocam, teğmen oturdun, çavuş kalktın," diyor biri. Gülüyorlar. Ortama uygun kısadan hisse bir cevap gelmiyor aklıma. Gülüyorum. Tanımadığım bir semtteyim. Karnım aç. Gördüğüm ilk pideciye giriyorum...

BİR GÜÇSÜZÜN DÜNYAYI DURDURAN ENDİŞESİ

Burak için kaygılanmak neredeyse rutin bir alışkanlık. Sabah saatlerinde kendinden borç isteyen aynı şirkette çalıştığı arkadaşına, sinsi dünyanın ona öğrettiği bir refleksle "Yok abi, inan ben de çok kötü durumdayım," cevabını verdi. Konuşmanın devamında, paraya ihtiyacı olan arkadaşının dertleriyle yakından ilgilenerek, 'yok' cevabının etkisini azaltmaya gayret etti. Konuşmanın sonundaysa, vicdanıyla, *'kimseye borç vermeyeceksin'* prensibi arasında sıkıştığından olacak, "Abi hay Allah ya, istiyorsan ben de bir arkadaşımdan isteyeyim," gibi gerçeklikle blöf arasında gidip gelen bir cümle kurdu. "Yok ya hallederim ben, sağ ol..." cevabını aldığında, rahatlayıp tertemiz bir insan suretinde masasına geri döndü. Burak gerçekten iyi bir insan. Yaşanan bu olay, onun küçük hesapların adamı olduğunu göstermiyor sevgili okurlar. Yalnızca, iyi insanların bolca istismar edildiği şu kaygan dünyada, bazen istemeden bu tür oyunların içinde buluyor kendini. İnsanevladı yalanını açık vermeyen bir kurguyla yaşatabilirse herhangi bir vicdani sorun yaşamaz. Çünkü fire vermeyen bir yalan, gerçekliğin yerini hiç boşluk bırakmadan doldurmuştur. Ama yalan ufacık da olsa bir yerinden meme yaparsa işte o zaman bir vicdan karnavalı yaşanmaya başlar ve bazıları için de sonu gelmez bir kaygı şöleni... Burak şu saate kadar herhangi bir sorun yaşamadı. Ah o kurye çıkıp gelmeseydi, Burak'ın masasına doğru ilerlemeseydi, o kocaman paketi bırakmasaydı ve keşke borç isteyen arkadaşı bütün bu teslimat gösterisini izlemeseydi. Şu an, masada gittikçe boyutları büyüyen bir PS3 (PlayStation) paketi, masanın yanında tedirgin bir Burak, az ileride PS3 paketine dik dik bakan, az önce borç istemiş bir arkadaş ve havada bütün duvarlarda yankılanan "Yok abi, inan ben de çok kötü durumdayım," cümlesi eşliğinde *'bir kaygı hikâyesi'*ne giriş yapmak üzereyiz. Artık bütün saatlerin hep birden kaygıyı gösterdiği bir andayız. En baba PS3 oyunlarından daha şiddetli bir oyun bu. Zorluk derecesi 5 ve bu oyunda kahramanı aşırı

kaygıdan ölmeden çıkışa ulaştırmak gerekiyor.

"Hayırlı olsun," diye sesleniyor Parasız Bey. (Sesinde bir kinaye mi var?) Kesin "Şerefsiz!" diyordur içinden diye düşünüyor Burak. Yanına gidip "36 ay taksitle aldım. Yoksa vallaha yok param," gibi bir açıklama yapmayı çok istiyor. Yapma Burak, bu cümlenin hayatta karşılığı yok. Bu durumun insan diline oturan bir açıklaması yok, kelimeler yapış yapış olur ağzında. Burak da biliyor böyle bir açıklama türü olmadığını, zaten 6 ay taksitle aldı PS3'ü, kafadan 30 ay ekleyerek mantıklı bir zemine ulaşamayacağını biliyor. Evde bütün gece kurgularına devam ediyor. PS3 kutusunu açamıyor. Yaşama sevinci tamamen kayboldu. Kaygı böyledir, insanı yaşanan olayı bin defa düşünmeye, her yeniden düşünme seansında yeni kurgular eklemeye zorlar. Küçücük bir kaygı, düşüne düşüne devasa boyutlara ulaşıp yaratıcısını yiyebilir. Kendi yaratıcısıyla beslenen arsız bir hastalıktır kaygı...

Burak, Kinaye Bey'i aramak için defalarca telefonu eline aldı. Defalarca arayamadı. Mesaj yazmaya başladı. Kaygı yüklü bir mesaj tek SMS'ye sığmaz, mutlaka 'SMS-2' ye geçer. Kuraldır bu. Kaygılı bir adam için 2 mesaj iyi değildir. Burak mesajı teke düşürmek için cümlelerinden kelime eksiltmeye çalışıyor. Olmuyor. Sonra aniden, yüksek sesle "Aç adam gibi konuş!" diye bağırarak, kendi cümlesinden gaz alıp aramak için hamle yapıyor. Bu sefer kararlı. Buluyor numarayı rehberden. "Ne olursa olsun" diyor içinden. Ne oluyor? Olmuyor... Numara ekranda, parmağı 'yes' tuşunda bekleyen binlerce kararsız insanla aynı kaderi paylaşıyor: Elinde telefon öylece duruyor. Yaklaşık 1 saat sonra, 'kaygı savaşları'ndan yorgun düşmüş Burak, son bir hamleyle mesajı yazıp, basıyor 'yes' tuşuna. Oluyor... Ama cevap gelmiyor!

Ertesi gün, şiddeti biraz azalmış kaygısıyla beraber iş başı yapıyor. Kinaye Bey biraz neşesiz gözüküyor. Burak bu neşesiz suratı görür görmez, hazır bir refleksle kaygısını derhal eski şiddetine kavuşturuyor. Kinaye Bey'i biriyle konuşurken görünce, "Kesin beni anlatıyor," diye düşünüyor. Lanet ediyor PS3'e. Yanlış anlaşıldığını düşünüyor. "Ben öyle bir insan değilim," diye haykırmak istiyor. Öğle yemeğinde Kinaye Bey, aniden, çok gündelik bir ses tonuyla, "Mesajını yeni gördüm, abi neler düşünmüşsün

öyle, ne ilgisi var," deyince Burak birden rahatlıyor. 2 dakika önce kaygılarının pençesinde can vermek üzereyken, şimdi kendisi hakkında yapılan esprilere ortak olarak, hastalıklı yanlarının yumuşatılmasına neşeyle iştirak ediyor. Kaygılarını hayatın gerçekleri sandığını bir kere daha anlıyor. Kendi kendine gülüyor. Neşesi yerine geliyor Burak'ın. Böyledir Burak. Hayatı boyunca bir üfürükle yıkılıp, bir üfürükle toparlanır. Ve bir sonraki kaygıya kadar kendini sağlıklı sanır...

NERDE BİR PROFESÖR GÖRSEM, KOŞAR YANINA VARIRIM

Üniversiteye girdiğim yıl aktif bir görüntü sergileyerek kısa sürede çok sayıda arkadaş edinmiştim. Kişilik özeliklerinin değil, kaygısız bir eğlence anlayışının ön saflarda tutulduğu günlerdi. Hatırlamaya çalışıyorum ama bulamıyorum, galiba kimsenin herhangi bir derdi yoktu. Sadece Selim bir sabah "Dayım ölmüş lan!" demişti. Ama aynı akşam o kadar çok gülüp eğlendik ki, şu an bu olaydan kuşkuluyum. Acaba, "Dayı oldum lan" mı demişti? O kadar çok gülmemizin şimdi düşününce benim için mantıklı başka bir açıklaması yok. Selim'i aradım. Daha geçen yıl dayı olmuş, o yıl gerçekten dayısı ölmüş. Niye o kadar çok güldük, niye bilemedik ölümü, diye sordum. "Bilmiyorum," dedi. Tam 10 yıl sonra "Başın sağ olsun," dedim. Güldük. Demek ki bir balkan filmi neşesinde yaşamışız o yıllar, duyguları birbirinden ayırmadan etrafımızda döne döne dans eder gibi yaşamışız...

Anlatacağım kişi, üniversite yıllarının kampus dışındaki havasını solumayı gereksiz bulan ve bütün gıdasını *'amfiler bölgesi'*nden temin eden bir grubun en önemli figürüdür. Onu, defalarca ders bitiminde profesörün arkasından amfinin çıkış kapısına doğru koşarken gördüm. Hocayı amfi bölgesinden çok uzaklaşamadan kıstırır, sürekli bir şeyler sorardı. Hocanın anlattıklarını dinlerken yüzü yalakalık tarihinin en yapay mimikleriyle dolup taşardı. Gözler yüksek frekansta kırpışırken, dili, kuruyan dudaklarını ıslatmak için küçük kırmızı bir hayvan gibi görünüp görünüp kaybolurdu. Bir hoca tarafından kendine ismiyle hitap edildiğinde gurur olması anında kızaran dalkavuklardan biriydi. *'Hocam hocam dünyası'*nın kurallarıyla oynuyordu. (Bu dünyada yer edinebilmek için uzaklaşan bir profesörün arkasından 2 defa "hocam" diye seslenmek gerekir.)

Kendi geleceğine durdurulamaz bir hırsla, erken yaşlarda atlayan insanların görüntüsü gerçekten can sıkıcıdır. Amfi Bey'in de geleceğin

sevilmeyen hocalarından biri olmak için verdiği çaba, yaşıyla tamamen uyumsuz davranışlara ve ağzına hiç oturmayan kelime seçimlerine yol açıyordu. Bir keresinde "Hocam, bana daha farklı kaynaklar '**salık**' verebilir misiniz?" dediğini duymuştum. 21 yaşında bir adam için 'salık' kelimesinin ortamda yaptığı ekoyu bir düşünün sevgili okurlar. Hocanın etrafını çevirmiş yancılıkta sınır tanımayan arkadaşlarının arasında 'salık' farkıyla liderliği kapmıştı. Hocanın söylediğini gözlerini kırpıştırarak not etti. O an Salık Bey'den gerçekten tiksindiğimi hatırlıyorum. Hele ertesi gün elinde bir bayrak gibi taşıdığı kaynak kitabı hocaya gösterirken yüzündeki ifadeyi gördüğümde, "Ya sen ne biçim adamsın!" diye bağırmak istemiştim. İlerleyen günlerde salık verilen kaynağı en az 10 yancının daha elinde gördüm. Kitap kısa bir süre için best-seller olmuştu. Kaynak Bey, biz zavallı sınav öncesi sürüngenlerinden değildi. Dersi derste dinliyordu. "Güldüğünüz neyse söyleyin de biz de gülelim," diyen ironik hocalarımız, arka sıralara seslendiğinde, en ön sıradan dönüp hocanın bakışlarına ortak oluyordu. "Cık cık cık," diyordu içinden, sonra önüne dönüp biricik hocasının bilim dolu coğrafyasında kaybolup gidiyordu. Eğlence zamanlarını, gündelik hayattan erken yaşlarda ayrı tutabilmenin o sıkıcı soğukluğu vardı hareketlerinde. 5 yıl boyunca yalnızca bir kere katılmıştı bize. Sinemaya gitmeye bile, *'Şu an sosyal aktivite yapıyorum'* bilinciyle bakan bir kafa yapısına sahip olduğu için, bizle dışarıda buluşmanın adını da muhtemel *'Şöyle bir dışarı çıkıp arkadaşlarla kafa dağıtayım'* olarak koymuştu. Sosyal aktivite dozu olan 1 birayı, tam 2 saatte içerek kafayı dağıttıktan sonra, "Ehh, hadi **gençler** bana müsaade," deyip kalktığında biz 4. Birayı içiyorduk. Belli ki içmeye eve gidince 'kaynak kitap'a ağzını dayayarak devam edecekti! Keşke öyle olsa, keşke bir bira şişesi yerine, bir bilim şişesi olan 'balon joje'ye dayasa ağzını. Ama emin olun sevgili okurlar, kaynak kitabın kapağını bile açmamıştı. Amfilerde ön sıraları tüm sene boyunca rezerve eden çoğu arkadaş gibi *'inci gibi ders notları'*yla belgelenmiş sıkıcı bir başarının peşindeydi yalnızca. Onu amfimizin deha çocuğu olarak görmemizi, gelecekteki başarıların erken parlayan yıldızı olarak algılamamızı istiyordu. Kaynak kitap yalnızca bir vitrindi. Hoca öksürse not alacak kadar otomatik bir ezber alışkanlığıyla ancak idare

diyordu. Notların dışından, pratik birtakım sorular soran afacan hocaların sınavlarında bozguna uğruyordu. Sıradanlığını, yaratıcılıkta sınır tanımayan yalakalığıyla kapatmak görebildiğim en büyük meziyetiydi.

Bay Tek Bira'ya olan ilgim günden güne arttı. Karşı koyamadığım bir istekle izliyordum onu. Hocanın kürsüsünden uçan bir kâğıdı, ön sıradan fırlayıp ekmek gibi üfleyerek kürsüye geri koyduğunda da; üst sınıflara ait ders konularını yamuk yumuk bir cesaretle asistanlara danışırken de; bir doçentin arabasını park etmesine "Hocam daha en az 10 **santimimiz** var," diye yardımcı olurken de oradaydım. Biz sıradan öğrencilere fırlattığı '*Sizin hiçbir şeyden haberiniz yok bakışları*'nın ve kendinden emin hareketlerinin, hocaların yanında, yalakalık müessesesinin en güzide hareketlerine nasıl dönüştüğüne defalarca şahit oldum. Geleceğin en sinir bozucu hocalarından birinin gelişimini adım adım görüyordum.

O gün, çok önemli bir sınavdan 68 aldığımı görmüş ve iyi not alınca rüzgârı kuruyan her öğrenci gibi diğer arkadaşların notlarına bakıyordum. İçimden bazı arkadaşlar için, "Yuh bi de çalışmadım diyodu ayı," gibi yorumlar yaparken aniden kenara doğru itildim. Bu ufak darbenin failinin Kaynak Bey olduğunu görünce, içimde aylardır bekleyen, "Ya sen ne biçim adamsın!" cümlesi tüm şiddetiyle ağzımdan çıkıverdi. Bana dönüp, "Nasıl 88 olur, bütün soruları yaptım ben," dedi. Beni duymamıştı! Her kelimesi aylardır ona olan gıcıklığımla şiddetlenen haykırışım, onun telaşla, bencillikle, hırsla ördüğü bir duvardan geri dönmüştü. Hocaların katına çıkan merdivenlere doğru koştu. Arkasından bakakaldım...

Sevgili Kaynak Bey, Selim'den aldığım bir habere göre, yapış yapış hırsınızla girmeyi başardığınız kürsüde sınavlardan birinin sorularını siz hazırlamışsınız. Ders notlarının dışında, bir kaynak kitaptan hazırladığınız sorular yüzünden öğrencilerin neredeyse yarısı toparlanması güç, tek basamaklı notlar almış. Çok keyiflendiğinize ve ilgili kaynak kitabı gelecek sınavlar için bir best-seller haline getirdiğinize eminim. Bu yazıyla, o gün size duyuramadığım ve bir kaynak değerinde olduğuna inandığım haykırışımı tekrar etmek istiyorum: "Ya sen ne biçim adamsın!"

ÇABUK EVE GEL!

Balkondan evladını ısrarla eve çağıran anne sesi bir moral bozukluğu olarak kalmış aklımda. Oyunlarımızı yıkan bir sesti anne bağırması. En çok Emre çağrılırdı. Annesi hiç es vermeden, "Emreee!" diye defalarca tekrar ettikçe, aşağıda kurduğumuz fantastik dünya, *'bakkaldan alınacak ekmek'*, *'akşamın olması'* gibi gerçek dünyanın müdahaleleriyle yıkılırdı. Ailelerin ekmek ihtiyacı, zevkten sümüğümüzü burnumuzda tutamayacak kadar kendimizden geçiren nice oyunu dağıtmıştır. Ekmek bizim düşmanımızdı. Emre bazen ekmeğin çağrısını sallamazdı. Ekmeği bir oyunun en heyecanlı yerinde aniden arzulayan annelere karşı çıkmak ara sıra mümkündü çünkü. Annelerin bir şekilde ayarlanabileceğini biliyorduk. Ama annenin çağırması, o an balkonda gözükmeyen, ama varlığı evde bir tehdit gibi dolanan baba yüzündense ciddiye alınırdı. Çağrıların en kuvvetlisiydi *'baba çağrısı'*, cevapsız bırakılamayacak gizli bir korku içeriyordu. Karanlığın çökmesiyle birlikte yapılan çağrılar bu yüzden tehlikeliydi, çünkü o saatlerde bu yorgun adamlar evlerine dönüp yavaş yavaş hakimiyeti ele geçirmeye başlıyorlardı...

O gün, öğle vakitlerinde yapılan çağrıda ısrarla ismim yinelenince biraz şaşırdım. Normalde çok çağrılan bir çocuk değildim. Sanki bizim eve onu gönderecekmişim gibi Emre'ye baktım. Sonra sesin geldiği balkona çevirdim kafamı. Ben bakınca annem, ismimi bırakıp "Çabuk!" demeye başlamıştı. "Ne yaaa!" diye bağırdım. "Çabuk eve gel!" diye tekrar etti. Bu çağrıda ekmeğin boyutlarını aşan bir ciddiyet sezdiğim için isyanımı fazla sürdüremedim. Terim, dizlerimdeki kirler ve ara sıra çekerek gizlemeye çalıştığım sümüğümle beraber merdivenlerden yukarı çıktım. Kapıyı annem açıp o günün sihirli kelimesini tekrar etti: "Çabuk banyoya!"

Banyoda arınıp salona girerken, "Her gün en az 4 saat çalışıyorum," diye bir cümle duydum. O an çok sıkıcı ve zorlu bir ortama girdiğimi anladım. Meçli ve çok kabarık saçlarıyla bir kadın bana, "Gel bakalım"

dedi. Beni kapıda görür görmez uzatarak elini öpülmeye hazır bir konuma getirmişti. Kutsal ele doğru ilerledim, ulaşınca önce çenemle sonra alnımla öptüm. (Tahminim, ıslak ve erotik bir öpüş sanılmasın diye dudaklarımızı kullanmıyoruz.) "Hadi bakalım..." dedi. Çocuklarla her konuşmasına, *"Hadi bakalım"* ekleyen sahtekâr büyüklerimizden biriydi bu kadın. "Hatırladın mı bakalım bizi?" dedi. 'Biz' dediği insanlara baktım. "Hatırlamadım," dedim. Sonra bir adamın elini öptüm ve benim yaşımda ama *'her gün en az 4 saat çalışan'* dijital sesli bir çocukla el sıkıştım. Kabarık saçlı sahtekâr, "Oğuz'la aynı yaştasınız," deyince bir an moralim bozuldu. Tanıyordum bu insanları. Demek Oğuz buydu. Bir efsaneydi o ve şimdi tam karşımda oturuyordu...

Karşımda oturan ve üzerindeki tişörtte 'Gold Boy' yazan (Bilerek mi alınmıştı bu tişört?) bu çocuk, adı sürekli 'başarı' kelimesiyle anılan ve sülalenin diğer çocuklarına ayda bir iki kere örnek gösterilen kişiydi. *"Oğuz'u ikinci sınıfa atlatmışlar", "Oğuz sınıf birincisi olmuş (hem de atladığı sınıfta)", "Oğuz İzmir'de başa(?) oynuyormuş"* gibi cümleler sülalemizin haber kanallarında sık sık dolaşırdı. Sonraki yıllarda Oğuz, girdiği bütün sınavları kazanacak, dersaneler peşinden koşacak, en yüksek puanlı bölüme *'hiç zorlanmadan'* girecek ve şirketler Oğuz'u *'havada'* kapacaktı. Ama havadaki Oğuz şirketleri değil, **'ihtisas'** yapmayı tercih edecekti: *"Oğuz ihtisas yapıyormuş..."* Kaç kere duydum bu cümleyi. Tüm sülale 'İhtisas' demeye bayılıyordu. Bir sihir gibi çıkıyordu ağızlarından, sanki öpüp ondan sonra salıyorlardı bu kelimeyi. Bugün bile bu kelimeyi duyduğumda, içimde ihtisas yapmış bir Oğuz uyanıp midemi yumrukluyormuş gibi bir hisse kapılırım...

Oğuz'un her hareketinden haberdardık. Özellikle benim sıfır çektiğim, Oğuz'unsa fen lisesini kazandığı yılı unutamıyorum. O günlerde, tüm sülale koro halinde **"fen lisesi"** diyordu. Ulaşılmaz bir lise türü olan bu gizemli mekanın kapılarını sonunda biri açmıştı. Ben görmedim ama anlatılanlardan çıkardığıma göre, Oğuz'un meçli ve kabarık saçlı annesi o yıl aşırı gururdan garip sesler çıkarmaya başlamış. Meçli saç, oğlundan bahsetmeye başlayınca, bir süre sonra cümleleri kaldırıp sadece 'Oğuz' diyormuş. Saçları da gitgide daha fazla kabarıyormuş. Tüm dünya o günler-

de, Afrikalı çocuklar için "We Are The World" şarkısıyla kenetlenmişken, bizim sülale Oğuz için kenetlenmişti. Ve ben Oğuz'dan da, eğitim sistemimizi taçlandıran başarılardan da iyice nefret etmeye başlamıştım.

"Aslında önemli olan verimli çalışmak," dedi. Annem o an bana baktı. Sanırım benden aldığı verimden memnun değildi. Bayan Meç kendi ambalajlı ürününü (Oğuz) gururla seyrediyordu. Benim dizaynımdaki aksaklıklar, kendi çocuğunun pırıltısını ortaya çıkardığı için sanki onu mutlu ediyordu. Taa İzmirlerden sadece oğlunu bize göstermek için gelmiş gibiydi. Babasıysa varlığıyla yokluğu fark etmeyen *'etkisiz baba'*lardandı. Bir kütle olarak koltukta oturuyordu. Bu kütleden ara sıra 'hıf hıf' gibi, yeryüzünde hiçbir efekti karşılamayacak gülme sesleri çıkıyordu. (Bu tür adamların bu tür kadınlarla evliliklerini nasıl devam ettirdikleri ve en önemlisi de nasıl seviştikleri büyük bir sırdır.) Aşağıdan Uğur'un sesi geldi. Gol atmıştı. O gollük pası ben vermiş olabilirdim. Burada, bu insanların arasında banyoda becerebildiğim kadar arınmış halimle oturmaktan çok sıkılıyordum. O sırada Oğuz, sınavlara hazırlık dışında kendi okul derslerinin nasıl gittiği sorusuna, "Bomba gibi!" cevabını verdi. Patlamaya hazır Oğuz, huzuruna çıktığı bütün yetişkinleri mest ediyordu. Aşağıdan Uğur'un, "Bas, alırsın!" diyen sesi geldi. İyice köşeye sıkışmıştım. "Okul dersleri zaten çocuk oyuncağı," dedi Oğuz. Evet, doğru, çocuk falan değildi Oğuz. Büyüklerin dünyasında alkış aldıkça, yaranmak için daha da abanan ve aldığı alkışlarla şarj olan bir tür mekanizmaydı sadece. Şuna bakın, büyüklerinden aşırdığı ses tonuyla nasıl da ağzını terbiyeyle büzerek konuşuyor. Konuşurken zamanın çok değerli olduğunu ima edercesine ara sıra nasıl da dijital saatine bakıyor. 'Bomba gibi' patlamaya hazır, şirketler ilerde havada kapsın diye şimdiden yükselmeye başlayan bir çocuk... İşte geleceğimizi emanet edeceğimiz gürbüz oğlan bu. Bir de bana bakın; sınavı kazanma ihtimali düşük, sürekli *'dışarıdan'* tost yiyen, salonda Oğuz'dan arta kalan ufak bir boşlukta var olmaya çalışan şu çelimsize... Üstelik götümde kıl kurdu varmış, *'sürekli tost yersem olacağı buymuş'*... Aşağıdan "Gooool" diye bağırıyor Uğur. Aslanım Uğur...

"E hadi bakalım, isterseniz bir yarım saat dışarı çıkın," dedi Bayan Meç. Hayattaki bütün hırslarını karşılayan evladını bir program dahilin-

ödüllendiriyordu. Ne olursa olsun nefis bir haberdi bu. Ben merdivenlerden uçar gibi inerken, Oğuz kontrollü bir yetişkin hızıyla iniyordu. Beklemedim. Şimdi bizim mekandaydık işte. Yanımıza gelince, "Futbol mu oynuyorsunuz?" dedi. (Biz ona top oynamak diyoruz!) Dijital saatine bakarak, "Bir yarım saat oynayalım," dedi. (Ne yarım saati be! Ölene kadar sürecek bu maç.) Oynamaya başladık. Tam bir 'sokak beceriksizi'ydi. Topa pis burun vuruyordu. Beceremedikçe artan hırsı onu iyice komik duruma düşürüyordu. Mal gibi olmuştu. Onun bu halini gördükçe bir şeylerin öcünü alıyormuş gibi seviniyordum. Hele bir ikili mücadele sırasında, top oynadığımız mekandaki 15 santimlik süs havuzuna düşünce ayrıca keyiflenmiştim. Üstü başı ıslak, nasıl da koşarak kaçmıştı. "Salak!" demiştik arkasından. Bütün dereceleri alt üst eden bir çocuğun yaptığı bu salaklık, çocukluk tarihine geçecek nefis bir enstantaneydi...

Balkondan evladını ısrarla eve çağıran anne sesi bir moral bozukluğu olarak kalmış aklımda. "Çabuk!" diyordu annem, "Çabuk eve!" Bu sefer eve girdiğimde 'doğru banyoya' gönderilmeyecektim. Banyo doluydu, içerde Oğuz vardı. "N'oldu Oğuz'a?" dedi annem. Banyonun açık kapısından içeri baktım. Islak bir deha vardı karşımda. "Havuza düştü," dedim. Meçli çok telaşlıydı. Sanki havuz suyu evladının başarılarını kirletmiş gibi telaşla kuruluyordu Oğuz'u. Ortalıkta bir suç varmış gibiydi. Durup dururken, "Kendi düştü," dedim. Hayatı yaşının çok ilersinde yaşayan Oğuz, birden çocukluğuna geri döndü: "Yalancı, sen ittin!" Dudakları titriyordu. Annem bana bakıyordu. Meç bana bakıyordu. Etkisiz baba, hayatının en etkileyici bakışlarıyla bana bakıyordu. Galiba henüz işten dönmemiş babam bile çok uzaklardan bana bakıyordu. "Ben itmedim!" dedim. Sonuçta bir ikili mücadeleydi, faul sayılmazdı...

ŞAMPİYONLUK GECESİ

"Abi Yusuf bu maçta oy-na-ya-maz" diyor. 'Oynayamaz' kelimesindeki her hecenin arasına parmağını sokup çıkarıyor sanki. "Oynaaar," diyor arkadaşı. Aslında bir tartışma değil bu, şampiyonluk maçı öncesi yaşanan bir çeşit neşe. Bir diğeri, aslında başkasından duyduğu bir cümleyi ortama salmak için sabırsızlanıyor, uygun bir an bulunca da salıyor: "Oğlum kim kazanırsa kazansın aslında kazanan Denizli..." Şimdi bu manidar çıkışa birisinin, "Nasıl yani?" demesi lazım. Sinsice bekliyor. Beklediği 'Nasıl yani?'yi duyar duymaz da patlatıyor esprisini: "Beşiktaş kazanırsa Mustafa Denizli; Denizli kazanırsa e zaten Denizli..." Ancak 60'lı yaşlarını süren çok kafasız bir spor yazarının yapabileceği bu latifeye bütün masa gülüyor. (Grup neşesi böyle bir şeydir, kalite istemez.) Ama bu neşeli grupta gülmeyen biri var. Bir kız. Mekana geldiklerinden beri karnına girip çıkan ağrılar gülmesini engelliyor. Burası, dev ekrandan maç yayını yapan, Corona, Miller türü biraların kızlar, devasa Arjantin bardakların erkekler tarafından kafalara dikildiği mekanlardan birisi. İçerisi güzide bir şampiyonluğa şahit olmak, sonrasında da bitişik düzen 'loy loy' zıplaması yapmak isteyen erkekler ve erkeklerinin bu neşesine, tezahüratlara çok yakışmayan sesleriyle karşılık verecek düz ve sarı saçlı kızlarla dolu. Maçlarda kameraların zum yapmaya bayıldığı 'harbi' kızlar bunlar. Hepsinin üzerinde takımlarının kaliteli formaları var. Son 10 yıldır, kızların futbola burun kıvırma geleneğini tokatlayıp harbilikleri ve güzellikleriyle futbol dünyamıza neşe getirdiler. Sağ olsunlar...

Karnı ağrıyan kız bir türlü bu coşkuya dahil olamıyor. Ara sıra sevgilisine ('Oy-na-ya-maz' diyen adam) bakıyor. Sevgilisi onun bu halini henüz görmedi. Zaten çok eğlenceli mekanlarda kızların dertlerini sevgililerinden önce başkaları fark eder. Bu başkası da Yusuf için "Oynaaaar" diyen adam oluyor. Koluyla, maça dalmış olan Oy-na-ya-maz'ı dürterek kızı gösteriyor. Oy-na-ya-maz, dönüp sevgilisine bakıyor. Bakışı alan kız,

gözünü acıyla buruşturuyor. Oy-na-ya-maz, o dakikadan sonra dev ekran-la, sevgilisinin yüzü arasında defalarca gidip geliyor. Sanırım kalkmaları gerek. Erkeğin eğlencesini kursağında bırakıp onu eve davet eden dertli kızlar çok hoş karşılanmaz. Ama bu gece herkes çok anlayışlı gözüküyor, özellikle erkekler kendi sevgililerinden esirgedikleri anlayışı arkadaşlarının sevgilisine göstermek konusunda çok hünerliler. Çünkü sorun kendisine bulaşmadığı zaman dünyanın en rahat işidir 'anlayışlı' erkeği oynamak. 'Oynaaar', yüzünde yapay bir endişeyle, "Abi siz eve gidin isterseniz," diyor. Oy-na-ya-maz, böyle şanlı bir gecenin ortasına bir hastalık saplayan sevgilisine o an için tahammül edemiyor. "Ulan hep bunu yapıyor ya!" diye düşünüyor içinden. Ama düşündüklerini dile getirip kızların da olduğu bu grubun içinde bir ayı olmayı da göze alamıyor. Kalkıyorlar. Oy-na-ya-maz, mekanın merdivenlerinden çıkarken, dev ekranı görüş açısından çıkıncaya dek izliyor. Hatta Beşiktaş'ın bir atağı yüzünden bir süre duralıyor. Atak bitip gözlerini ekrandan ayırmayı başarınca, koluna girdiği sevgilisinin kendisine acı içinde bakan yüzüyle karşılaşıyor...

Mekandan çıkıp biraz yürüdükten sonra kaldırıma oturuyor kız. "Çok kötüyüm," diyor. Oy-na-ya-maz, hiçbir şey söylemeden ona bakıyor. Ama hâlâ bir sağlık sorunu yaşayan sevgilisi için ortalığı ayağa kaldıran adamların telaşı yok suratında. Ağrıyan karnına yeterli ilgiyi göremeyen kız, ağrısına ses efektleri ekliyor. Oy-na-ya-maz gerçekten abarttı, kızcağızın içinde bulunduğu bu durumla derhal ilgilenmesi lazım. En sonunda ses veriyor: "N'oldu hayatım?" Olmadı, bunu zaten içerde de sormuştu. İlgilenmek böyle olmaz. Yine de alabildiği bu tepkiyi değerlendiriyor iki büklüm kız: "Çok kötüyüm!" Oy-na-ya-maz, "Offf!" diyor içinden, yine abartıyor, diye düşünüyor. "Apandisit olabilir," diyor kız. "Yok artık, abartma!" diye karşılık veriyor Oy-na-ya-maz. Bu 'abartma' kelimesinde, "Hadi toparlan da maça dönelim," gibi bir anlam var sanki. Kızın bir anda suratı değişiyor. Bu cevap, sanki bütün varoluşu elinden alınmış gibi sinirlendiriyor onu. "Abartıyorum öyle mi!" diyor. Eskiden olsa, yani ilişkilerinin başlarındaki gibi, Oy-na-ya-maz da katılırdı bu dramaya. Ama şimdi, dertlerini sürekli ön planda tutan sevgilisiyle ilgilenmek içinden gelmiyor. Kız yeniden iki büklüm oluyor. Sonra yüzünü iyice büzüp

burnunun etrafında toplayarak kesin ve net bir "Aaaaah!" sesi çıkarıyor. Oy-na-ya-maz'ın Beşiktaş'la dopdolu kafasında zar zor yer bulabilen tek cümle kendini otomatik olarak tekrar ediyor: "Noldu hayatım?" "Karnım... Ahh!" diyor kız. Erkeğin böyle bir durumda tek ve kesin cevabı, "Hadi hastaneye gidiyoruz," olmalıdır. Ama suratından 'amaann' mimiği bir türlü eksik olmayan Oy-na-ya-maz şöyle diyor: "Gazdır hayatım..." O an, bütün acılarından sıyrılmış gibi değişiyor kızın suratı. Acılarının bir osuruğa indirgenmesine çok sinirleniyor. "Allah belanı versin!'" diyor. Sonra da yepyeni bir acı sesiyle ('auff' gibi bir ses) iki büklüm haline geri dönüyor. Oy-na-ya-maz, "İyi, hadi hastaneye gidelim" diyor. Aferin Oy-na-ya-maz...

"İyi, hadi hastaneye gidelim," diyerek ayılığın kapılarından bir kez daha dönen bu erkeğin ismi Taner. Taksinin kapısından zaten iki büklüm olduğu için rahatça girebilen bu kızın ismi de Sinem. İlişkileri üniversite 1. sınıftan başlayıp iş hayatına atıldıktan sonra da süren ve *'artık'* evlenmelerine kesin gözüyle bakılan çiftlerden onlar. Bazen, ilişkileri çok uzun süren ve artık bir aileymiş gibi davranan bu tür çiftlere rastlarız. Garip bir havaları vardır. Daha evlenmeden tasarruf yaparlar mesela. Erkek, hemcinsleriyle 'dolar bazında' ukalaca muhabbet ederken, sevgilisinin algısı düşük ekonomi bilgisiyle dalga geçer. Ama bu sırada kız, erkeğinin cüzdanında köşeye sıkışmış 1 TL'den bile haberdardır. Yıllar içinde birbirlerinin bazı hareketlerine kıl olmaya başlasalar da, birbirlerini severler. Nice ilişki yıkılırken onlar ayakta kalır. Fakat şimdi biz bu ahkamları bırakıp taksinin açılan kapısından iki büklüm inen Sinem'e ve Holosko'nun gol haberini taksideki radyodan alan Taner'e geri dönelim ve Sinem'e göre apandisit, Taner'a göre bir osuruktan ibaret olan bu durumun nasıl çözüleceğini görelim.

"Apandisite benzemiyor," diyor doktor. O an Taner'ın yüzüne bir zafer mimiği yerleşiyor. Doktor, "Ama yine de kan tahlili ve röntgen alalım, bu tür ağrıları önemsemek zorundayız," diye devam edince, zafer mimikleri Taner'i terk edip koşarak Sinem'in suratına yerleşiyor. Doktor, "Sizi bir süre gözlem altında tutalım," deyince de, Sinem'in yüzündeki zafer mimiği yumruğunu havaya kaldırıyor. Doktor, yaklaşık 1 saat sonra sura-

ında gevrek bir gülümsemeyle geliyor. "Beşiktaş şampiyon oldu," diyor. "Kaç kaç?" diye soruyor Taner. "İki bir," diyor 'çok kafa' doktor. Sonra da Sinem'le Taner'in arasındaki maçın sonucunu açıklıyor: "Tahlillerimiz normal çıktı." (Sinem yeniliyor.) Bu sırada Taner'in yüzünde 'loy loy' şarkısı eşliğinde dans eden zafer mimikleri, Beşiktaş'ın mı, yoksa kendi şampiyonluğunu mu kutluyor tam belli değil. "Ama," diyor doktor, "bu mide gaz sancıları çok büyük ağrı verir, geldiğiniz iyi olmuş," (Sinem'in şeref golü). "Size bir lavman yazıyorum, evde tatbik edersiniz..."

Taner, hastane faturasının 420 TL olduğunu öğrenince bir an şaşırıyor. Yanlış anladım herhalde anlamında, "Kaç kaç?" diyor (Bu 5 dakika içinde "Kaç kaç" sorusunu ikinci soruşu, ama bu defakinin tonlaması biraz farklı). Bu tür durumlara alışık olan yetkili kupkuru tekrar ediyor: "420". (Taner yeniliyor.) Kredi kartını uzatıyor. Taksiyle şampiyonluk şarkıları söyleyen insanların arasından geçip nöbetçi eczane arıyorlar. Taner, yeni bir yenilgiye hazır ses tonuyla, "Ne kadar?" diye soruyor eczacıya. "2 TL" diyor eczacı. İlacın ucuzluğuna çok şaşırıyor. (2 gün sonra, yaşadığı bu geceyi hemcinslerine anlatırken, "Abi teşhis 420, tedavi 2 TL" diyerek anısı için ironik bir etki yaratacak.) Eve gidiyorlar. Taner, statta yaşanan büyük coşkuyu seyretmek için televizyonu açarken, Sinem lavman tatbiki için tuvalete gidiyor. Lavman gerçekten işe yarıyor. Lavmanın verdiği huzur ve mutluluk içinde, asık suratla televizyon seyreden Taner'i yanağından öpüyor. Biraz naz yapıyor Taner. Sonra yumuşuyor. Yanına oturan Sinem'in omzuna kolunu atarken, "Kızım şampiyonluğun içine ettin yaa," diyor. Sinem çok gülüyor bu latifeye. Kamera, statta şampiyonluğu zıplayarak kutlayan bir grubun içindeki düz ve sarı saçlı bir kıza zum yapıyor.

250 KİLO OLMAK İSTİYORUM

Çok önemli, her şey çok önemli:

Rezervasyon yaptırdığı masa cam kenarı çıkmadığı için sinirlenen erkeğin şakakları, düğün davetiyesi kağıdının kalitesi, telefonun melodisi, ilk öpüşün, ilk temasın ve hatta ilk mekanın hatırlanması, kafelerin havalandırması, garsonun nezaketi, garsonun ayılığı, yeni alınan montun klimatik özelliği, en iyi İzmir tulumunun Beşiktaş'taki şarküteride satılması, arabanın park sensörü, yağmurda ıslanmanın rezaleti, başka bir gün aynı şiddetteki yağmurda ıslanmanın romantikliği, yeşillikleri bıçakla doğrayınca vitaminlerin kaçışması, tuzun nemlenmesi, tuzun nemlenmesine karşı savaş açan pirinç taneleri, kravatın boyu, ürperince omza alınan şal, ıslanan bikininin mutlaka değiştirilmesi gerektiği, yamaç paraşütü kursu, B-12 vitamini, Calvin Klein'ın tenle uyumu, şişme bir yatağın yatılı misafirlere karşı çok pratik bir çözüm olması... Ve işte saymaya devam etsem hiç zorlanmayacağım, bu boktan dünyanın bir boka yaramaz milyon tane ayrıntısı çok önemli. Bir sen önemsizsin oğlum. Her şey çok önemli, bir sen önemsizsin...

Elektrikli pompanın kulağını sağa çevirince yatak şişmeye başladı. "Abi çok pratik, 3 dakikada şişiyor," dedi Serkan. "Güzelmiş," dedim. Ben, Serkan ve Ece, ayakta durmuş buruş buruş siyah bir plastiğin şişerek bir yatağa dönüşmesini izliyorduk. Serkan ve Ece sevgiliydiler, aynı evde yaşıyorlardı. Evlerinde misafirdim. Yatak benim için şişiyordu. Bir mucizeyi izliyorduk sanki. Serkan, şişen yataktan gözlerini ayırmadan, "250 kiloya kadar taşıyabiliyor," dedi, gözlerimi ayırmadan "Ooo!" dedim. 3 dakika bir türlü bitmek bilmiyordu. 70 kiloluk vücudum sıkıntıyla ağırlaşmaya başlamıştı. Serkan, "Kampta, çadırda falan da kullanabilirsin," dedi. "Çok pratikmiş," dedim. "Bunların uzaktan kumandalısı da var," dedi. Uzaktan şişirilen bir yatak hayal ettim. Hayalim bir mantığa oturmayınca hemen

dağıldı. Serkan, yatağın sonsuza kadar şişmesini istiyor gibiydi. Sıkıntım 1.70 kiloya doğru ilerliyordu. Artık bu şişmeler bitsin istiyordum. Bir an önce uyumak ve sabah onlar uyanmadan kaçıp gitmek istiyordum. Yatağın şişmesi tamamlanınca, Serkan "Bi test et," dedi. Devasa vücudumla uzandım yatağa (galiba 250 kilo olmuştum). "Tam bana göreymiş," dedim.

Yatağın şişmesinden 3 ay önce, Ece, Melih diye bir çocuktan ayrılmıştı. Bir kafedeydik. Tesadüfen yanındaydım. Ağlıyordu. Ben, *"çok iyi bir dinleyicisin"* diye adlandırılan bir durumun en usta oyuncusunu oynuyordum. Kederli gözlerle dinliyor, anladığımı belli eden mimikler kullanıyor, gereksiz konuşmuyor ve sadece konuşmanın finalinde hayatın boşunalığını vurgulayan yorgun kelimelerle atağa kalkmak istiyordum. Durum buydu. Hava buydu. Yapılması gereken buydu. Bu tür acılı durumlarda yaşanan boşlukların doldurulamayacağını, ancak örtbas edilebileceğini biliyordum. Onun gözünde kelimeleri titreten değil, sadece fiskeleyen ve sonra yine hayatın içine salan kalender bir adam olmak istiyordum. Ve galiba bu kızdan hoşlanıyordum...

Telefonu kapatıp "Bir arkadaşım geliyor," dedi. Biraz canım sıkıldı. Ayrılık haberini duyunca toplaşan insanların o çok anlayışlı ve aynı zamanda çok bilgiç hallerinden hiç haz etmiyorum. Üstelik birazdan yaşanacak *'kız kıza dertleri tokatlama seansı'*nda bütün işlevimi kaybedecektim. On dakika sonra geldi, uzun uzun sarıldılar. Sarıldığı bir erkekti. Tanıştık, adı Serkan'mış. (Aynı saniyelerde can sıkıntıma tanımsız bir kaygı eklendi.) Sesi çok canlıydı. Belli ki *dertlerin üzerine neşe salan adamı* oynayacaktı. (Can sıkıntısı ve kaygıdan teşekkül ruh halime ufak bir gıcıklık eklendi.) Kucaklaşma seremonisinin ardından ses tonuna bir tutam hüzün ekleyerek, "Nasılsın?" dedi. Cılız bir "Bilmiyorum," cevabı geldi Ece'den. Hemen ardından *'bilmiyorum'*u, *'çok kötüyüm'*e çeviren bir damla yaş süzüldü gözünden. "Canım yaa..." diyerek omzunu tuttu. (Çeşitli duygularla karmakarışık olan ruhuma ufak bir sinirlilik hali eklendi.) Sanki ben orada yoktum. Sanırım kalkmam gerekiyordu. Kalkmadım. Serkan benim gibi değildi, sürekli konuşuyordu. Herkesin aklına gelebilecek avuntu cümlelerini uygun yerlere ustaca yerleştirerek 'hayat danış-

manı' rolüne abandıkça abanıyordu. Sanki yedeğinde her duruma uygun, merhem kayganlığında teskin edici cümleler vardı. O anki duruma uygun bir cümle çıkarıp yedire yedire sürerek acıyı alıyordu. (Ağlayan bir kıza, "Boş ver kaybeden o olur", "Hayat devam ediyor", "Topla kendini" diyen bir insan her zaman kazanmıştır.) Serkan, her an, her yerde duyabileceğiniz cümlelerle başkalarının boka batmış hayatlarını toparlayıp paketleyen insanlardan biriydi. "Sen şu andan itibaren önüne bakıyorsun," dediğinde, "Aha," dedim içimden. "Tamam, bu kız bu kadar klişeyi yemez." (Resmen bir futbol klişesiydi söylediği.) Yedi. "Haklısın aslında," dedi. İşte o an, '*avuntu klişeleri*'nin benim sandığım gibi dalga geçilen değil, böyle anlarda ihtiyaç duyulan birer kurtarıcı olduğunu anladım. "Gel buraya," dedi. Sarıldılar. Gözümün önünde sıradan bir Hollywood repliği, bir zafer cümlesine dönüşmüştü. O an kabul ettim yenildiğimi. Sarılmaları uzadıkça uzadı. Ne kadar 2. adam varsa hepsinin kederiyle kaldım masada. Sadri Alışık gibi kabullenmiş, çekip gitmeye hazır gözlerle baktım; Ahmet Mekin gibi sabırla baktım; Sancho Panza gibi eşeğin sırtından baktım; bakmalarım tükenecek gibi değildi. Cepheyi klişe ustası bir adama terk ediyordum...

Sevgili oldular. Bense bir sinsi gibi, *âşık çiftlerin zararsız ve sevimli arkadaşı* rolüne büründüm. Kız tarafıyla arkadaş olan insanın, kızın sevgilisiyle olan ilişkisinde ne kadar klişe varsa tükettim: "Hocam naptı sizin takım ya," dese, "Haftaya sizi de görücez" dedim; "Aslında kira ödeyeceğine krediyle 'kira öder gibi' ev almak lazım," dese, "2 ay daha bekle,"(?) dedim; "Orhan Pamuk'u yarıda bıraktım," dese, "Ben de," dedim. Aynı ortamda bulunduğumuz her an bütün cümlelerinin önünü açtım. Sonra o gece yatak şişti...

O sabah, içi hava dolu bir yatakta tavana bakarak "Burada ne işim var benim" diye düşünüyordum. Kalktım. Elektrikli pompanın kulağını sola çevirdim. Yatak şiştiği gibi tam 3 dakikada sönecekti. Gözlerimi hiç ayırmadan sönen yatağa baktım. "Ne kadar pratik... Kampta, çadırda..." diye mırıldandım. Siyah plastiği katlayıp yatağımı topladım. "Nasıl yatak ama?" sorusuyla bir an korktum. Serkan kapıda durmuş bana bakıyordu. Galiba yatağın sönme sesini duyunca koşup gelmişti. "Şahaneymiş,"

dedim. Bir süre sönmüş yatağa baktık. "Hadi gel, kahvaltı yapalım, çok güzel Ayvalık zeytinim var," dedi. Aslında gitmek istiyordum ama "Tamam," dedim. Yatak şişiren Serkan, kahvaltıda Ayvalık zeytininin biricikliğinden ve öneminden bahsetti. Ayvalık zeytini çok önemliydi. Saygıyla çıkardım çekirdeklerini. Sonra ekmek bandığımız zeytinyağına geldi sıra. Serkan, bandırdığı ekmeklerle Ece'yi beslerken, bir yandan da bu 'mucizevi' sıvının kokusundan, renginden ve asit oranından bahsediyordu. Yazının başında okuduğunuz liste gitgide uzuyordu. Sanırım artık gitmem gerekiyordu...

NEYE ŞAŞIRIYORSUN SEN BU SAATTEN SONRA!

Karnım aç. Bir firmanın semte, şehre ve ülkeye göre değişen telefon numaralarından birini arıyorum. Geçim sıkıntısı çeken ama diksiyonu zengin birine "Akdeniz," diyorum. Hemen anlıyor söylediğimin bir pizza çeşidi olduğunu. Sonra bir başka az para kazanan kişi, yaşam neşesi veren zeytinyağı bir hayat biçiminden esinlenilerek adına "Akdeniz" denen pizza çeşidini pişiriyor. Yine az para kazanan bir başka arkadaş da, şirketin kendisine zimmetlediği motora atlayarak pizzayı bana ulaştırıyor. Bakın kapı çaldı, bu sesi duyunca kapının arkasında birinin ayakta durduğunu biliyorum. Kapıma gelen bu insanın amacını da biliyorum. Ona bir şirket adına para ödeyeceğim, şaşırıp da içeri falan davet etmeyeceğim. Sırf daha fazla param var diye ben bu saatlerde evdeyken, o tekrar işyerine gidecek...

Bu kötü giriş yazısına daha fazla devam edemeyeceğim sevgili okurlar. Böyle her şeye şaşırırmış gibi bir hava, gündelik olanı çok garip bir şeymiş gibi anlatma çabası... Tamam, herkes bazen yabancılaşır hayata, her gün yaşadığı rutinlere bir anda dışarıdan bakmaya başlayabilir. Sürekli yaşanan şeylere çeşitli anlamlar yükleyip kendi kendine şaşırabilir. Hatta bu düşünce tarzıyla etrafındakileri de şaşırtmak isteyebilir. İşte böyle anları anlatmak için yazdım bu girişi. Niyetim bu tür tehlikeli şaşırtma oyunlarından bahsetmek. Böyle anlarda insan şakacı bir filozofa dönüşebilir. Hayatı sarsmaya çalışır ve bazen karşısındakini delirtir. Bu ***'aniden tedavüle giren ermişlik'*** karşısında çaresiz kalabilir insanevladı...

İşte o gün ben çaresiz kaldım. Ben sustukça üzerime filozofik bombalarla geliyordu. Güzel bir gündü, açık havadaydım, bira içiyordum. Arkadaşlarımla buluşmaya saatinden önce gitmiştim. O da erken gelmişti. Buluşan geniş bir grubun birbirini pek tanımayan iki üyesiydik. Sonra her şey durup dururken oldu. Durup dururken **"Ne garip,"** dedi.

Sonra da sustu, benden bir karşılık bekliyordu. O saat anladım kötü bir şeyler olacağını. Çünkü '**aniden eren insan**'ın başlangıç selamıdır 'ne garip'. Suskunluğa dayanamayıp "Ne o garip olan?" diye karşılık veren kişi, binlerce yıllık insan hayatını yeniden yorumlayıp yeni bir şey söylermişçesine uzaklara dalan ermişlerin ekmeğine yağ sürer. Suskunluk uzayınca sormak zorunda kaldım: "Ne o garip olan?" Beklediğini alınca, bir süre durmuş olan zamanı derhal çalıştırdı: *"Ne garip, insanların bu denli hızlı yaşaması, para için mücadele etmesi, birbirinin kuyusunu kazması... Hatta savaşması..."* Bunları söylerken dalgın gözlerle caddeden geçen insanlara bakıyordu. Sanki bir olay varmış gibi ben de baktım insanlara. Normal yürüyorlardı. Sonra ona baktım, dalgın dalgın bakmaya devam ediyordu. Yüz yıllık bir saptama daha geliyor, dedim içimden. Birayı diktim. Aniden, *"Hepimiz kapalı kartlarla oynuyoruz aslında, kimse elini belli etmiyor,"* dedi. Bi daha diktim birayı, bardağın dibinden ona baktım. Yamuk yumuk gözüküyordu. Bardağı indirmek istemiyordum. Biri ben bardağı ağzımdan çekmeden yandan bira koysun istiyordum. Bardağı indirdim. Ve yine aniden *"Tanrıya inanmıyorum ama bir güç var,"* dedi. Elim otomatikman bardağa gitti. Sonsuz bir dikme isteği beni rahat bırakmıyordu, bardağın boş olduğunu anlayınca dibinde biraz bira varmış gibi oyalandım. Cevap verme vaktim çoktan gelmişti. Ama ne diyecektim ki? Tanrıya inanmadığını söyleyerek asi bir hava yaratıyordu, bir yandan da 'bir güce inanarak' mistik bir daveriye çıkarıyordu. Sonra yine daldı. Bana hiç bakmıyordu. Galiba dipten yeni bir şaşkınlık çıkarmaya hazırlanıyordu. "Bira içer misin?" dedim, içi kurumuştur diye düşündüm.*"Sence de garip değil mi bütün bu yaşadıklarımız, hâlbuki doğaya bak, milyonlarca yıldır bir ahenk içinde, ama biz beceremiyoruz,"* dedi. Belli ki kurumamıştı, hatta coşkun pınarlar fokurduyordu içinde. Bira istemek için kaldırdığım elim garsonun kayıtsız gözleri yüzünden havada asılı kaldı. (Alkol tarihi boyunca *'görmeyen garsonlar'* yüzünden kim bilir kaç el havada kalmış, sonra enseyi kaşımış ve sonra usulca yerine dönmüştür.) İçim daralıyordu. Cevaplamıyordum ama o devam ediyordu: *"Belki de hepimiz bir adamın rüyasıyız ve belki de o adam uyanınca bitecek her şey,"* dedi. "Pes!" dedim içimden. Demek

ki, 'Tanrıya inanmıyorum ama bir güç var' derken, 'inandığı güç' uyuyan bir adammış, diye düşündüm. Bir sahnedeydi sanki. Bana özel bir oyun oynuyordu. Şaşırmamı bekliyordu. "Ulan biz buradan sakın *'dünya bir sahnedir'* klasiğine koşuyor olmayalım" diye düşündüm. Çünkü tanrıyı halletmiştik, sıra dünyanın tanımına gelmiş olmalıydı. Derinlere dalan gözlerini tekrar yeryüzüne çevirdi. Yavaş yavaş bana döndü. Gözleri yüzüme kilitlendi ve ateş etti: *"Bir hayat var yaşanan, bir vücudun var, kurduğun ilişkiler, sevdiğin yemekler, doğruların var, onaylamadıkların var..."* Tam bu arada "Doğrudur," dedim. Bu dedikleri vardı gerçekten de, özellikle vücudum kesin vardı. Devam etti: *"Bir bütün halindesin, bu bütünü bozacak herhangi birine küfrediyorsun, herhangi bir gıdayı yemiyorsun. Ne garip?"* Bunları söylerken sanki bir spot ışık vurmuştu tepeden, bir müzik çalmıştı alttan ve biz ortada bir oyun oynamıştık, ben repliksiz kalmıştım. İşte böyle anlarda, yani birisi durup dururken tüm hayatı sarsarmış gibi cümleler kurduğu anlarda, aklım, mimiklerim, jestlerim bütün görevlerini unutuyor. Anlamsız bir suskunluk halinde, bir külçe halinde kalıyorum. Susmak, sarfedilen cümlelerin şaşkınlığı ve sarsıntısı sanıldığı için yırtıyorsun. "Doğrudur," dedim tekrar. Yapabileceğim bir şey yoktu. Şu dünyada onca ilişki, aşk acısı, geçim sıkıntısı, telaş, kaygı yaşadıktan; onca ağaç, kuş, taş, mesire yeri, böcek gördükten sonra aniden bastırıveren bu şaşkınlık, hayata yeni açılmış kırpış kırpış göz ifadesi, taaa en baştan anlamlanan bu dünya karşısında yapabileceğim hiçbir şey yoktu. "Hadi be, yapma lütfen, yemin ederim bu kadar büyük oynanmaz, bunu kaldıracak yetenekte oyuncu yoktur," demek isterdim aslında. "Hep susuyorsun," dedi. "Söylediklerini düşünüyordum," dedim. Kötü bir roman diyaloguna doğru ilerliyorduk. Gülümsedi. O an arkadaşlar geldi. Yemeğe gitme kararı alındı. *'Şaşkınlıkla hayattan anlam çıkarma oyunu'*ndan yorulmuştum. Karnım çok aç olmasına rağmen "Eve gideyim," dedim. Israr ettiler. Kabul etmedim.

Evdeyim. Karnım aç. Dolaptaki peynire uzun uzun baktım. Küflenmişti. *"Ne garip, bizim için yiyecek olmaktan çıkan yeryüzünde başka bir canlının yaşam kaynağı oluyor, şu ketçapsa ne kadar da kırmızıdır kim bilir,"* dedim. (Ketçap için başka bir anlam üretemedim.) Buzdo-

labının kapağını kapattım. *"Ne garip, görmüyoruz ama buzdolabının içinde şu an ışık yanmıyor, tıpkı yalnızlık gibi..."* dedim. Buzdolabına muknatıs denen o garip mucizenin yardımıyla tutunmuş telefon numarasını aradım. Ne garip, biri telefonu açtı ve "Dominos," dedi. Ne garip birinin telefonu "Dominos," diye açması. "Bir Akdeniz istiyorum," dedim. Ben "Akdeniz," deyince, bunun bir pizza çeşidi olduğunu hemen anladı. Ne garip...

PEŞİMDEN KOŞAN PİRİNÇ TANELERİ

"Oku bakalım," diyor. Okumaya başlıyorum. Surenin ortalarına doğru parmağını burnuna sokarak karıştırmaya başlıyor. Aynı anda ben de sureyi karıştırmaya başlıyorum. Derinden gelen bir sesle, "Baştan oku!" diyor. Parmağı hâlâ burnunda. Sonra çıkarıp bakıyor. Mahallenin camisindeyiz. Fatiha suresini okuyorum. Parmağının yanına bir parmak daha alarak tekrar dalıyor burnuna. Bir süre uğraşıp ani bir hareketle bir şey koparıyor. Çıkanı ben de merak ettiğim için farkında olmadan okumayı kesiyorum. Parmaklarını havaya doğru kaldırıyor. Bir burun kılı. İki parmağı arasındaki kılı beraberce inceliyoruz. Kılın arkasında caminin muhteşem kubbesi gözüküyor. "Niye sustun, oku," diye bir ses duyuyorum. Elinde kıl, kafasını bana çevirmiş, beni tekrar uhrevi dünyaya davet ediyor. Baştan alıyorum. Parmaklarını silkeleyerek kılı atıyor. Kutsal kıl, cami halısının desenleri arasında kayboluyor. Surenin sonunu bir türlü getiremiyorum. Kulağımı biraz önce burnunda gezinen parmaklarıyla eziyor. Sonra asılmaya başlıyor. Bir yandan da 'Ezberin noksaan, ezberin noksaan,' diye tekrar ederek asılmanın kuvvetini gittikçe arttırıyor. Galiba kulağımı çekip koparacak halıya fiskeleyecek. Çekiş gücü azalsın diye kafamla kulağımı takip ediyorum. Kafam 'ezberin noksaaan' tekrarları arasında daireler çizmeye başlıyor. Bir çeşit zikir bu. Daha 7 yaşındayım. 'Noksan' kelimesini ilahi bir şeyler sanacak kadar küçüğüm. Normalde küçük bir kulun kulağını koparan bu adamın taş olması lazım. (Bence o gün koptu o kulak. Koptu ve bir mucize gibi yeniden çıktı.) ***"Bu sureyi ezberlemeyen cayır cayır yanar,"*** *diyor. Sonra kovalıyor beni. Koşarak çıkıyorum camiden. Bir kulağım noksan, eve kadar hiç durmadan koşuyorum...*

O gün evdekilere başıma gelenleri anlatmadım. Zaten camide kursa gittiğimden haberleri yoktu (mahalleden bir arkadaşa ve kafasındaki takkeye özenmiştim). Kulağı halıda bıraktıktan sonra bir daha da uğrama-

dım. Yine de o akşam sureyi dudaklarımı pıt pıt oynatarak ezberlediğimi hatırlıyorum. Hocanın sonu cayır cayır yanmaya varan tehdidi bir kâbus gibi çökmüştü üstüme. 7 yaşında bir günahkâr olmak istemiyordum...

Bir çocuk tehdit edilmeye mahkûmdur. Çocukluğumda etrafım evlatlarını, "Öliyim de kurtulun," diye tehdit eden annelerle doluydu. Anneler çektikleri ızdırabın anlaşılması için ölmeyi göze alıyorlardı. Tehdit etmek çok yaygındı. Tabakta kalan pirinçler peşimizden koşuyordu, terli yiyilen sular bizi ateşler içinde kavuruyordu, dışarıdan bir şey yersek ishal olacağımız, bir yere tırmanırsak düşeceğimiz iddia ediliyordu. Daha küçük yaşta olanlarımız için doktorlar iğne yapmak, polisler alıp götürmek için kapıda hazır bekliyorlardı. Tehdit çeşitleri bir şeyi 'yasaklamak'la, 'evden atmak' arasında geniş bir yelpazedeydi. Bazı tehditlerse tanımsızdı. Mesela bir arkadaşım 'eve dön' çağrılarına kulak asmayıp ısrarla top oynamaya devam edince, annesi tarafından "Hasta olursan akşam sana hap yok!" cümlesiyle tehdit edilmişti. Arkadaşım hapsız kalacağını bile bile oynamaya devam etti. Tehditler peşimizi hiç bırakmadı. Yaşımız ilerledikçe şekil değiştirerek ve kendini gizleyerek daha profesyonel hale gelmeye başladı. Çocuklukta ve ergenlikte bizleri tehdit eden büyüklerimize, sonraları aynı yaşlarda olduğumuz bir grup daha eklendi: Sevgililerimiz...

"Akşam makarna yaparız," dedi. "Tamam," dedim. "O sostan da yapar mısın?" dedi. "Yaparım," dedim. Yanağımdan öptü. Sevgililiğimiz makarna yapmanın bile ayinsel bir neşeye dönüştüğü evredeydi. Çok iyi sos yapan modern bir erkek olarak gururla elimi omzuna attım. Telefonum çaldı. Arayan bir arkadaşımdı. "Akşam çıkıyoruz," diyerek, normal şartlarda derhal koşarak yanlarına varacağım kadroyu saydı. Kolumun altında makarna yemek için sabırsızlanan bir kadın olduğu için bir an duraksadım. "Duruma bir bakayım da, ben seni ararım," deyip telefonu kapattım. Arkadaşıma 'durum' demiştim ve şimdi ona bakacaktım. Baktım. Durum da benim yüzüme baktı ve "Kim o?" diye sordu. "Arkadaşlar toplanıyormuş da..." dedim. Sesimde, "Amaaan, bana ne," diyen bir hava vardı. Oysa içimde eski dostların vaat ettiği, kahkahalarla çınlayan, alkolle sulanmış topraklara doğru koşma isteği devasa boyutlardaydı. Makarnaysa bir anda ima ettiği aşkın çok uzağında, basit bir hamur işine dönüşmüştü. Durum,

o an için dünyanın en zor sorularından birini sordu: "Gidecek misin?" Bunun gerçek bir soru olmadığını biliyordum. Cevabın "Yok canım, ne işim var," tonunda ve makarna ayinini zirvedeki yerine iade eden kalitede olması gerekiyordu. Yapamadım. O an aşkı beceremedim ve "Aslında çok oldu çocuklarla buluşmayalı..." dedim. (Arkadaşlarıma, 'çocuklar' diyerek hâlâ buluşmayı küçümsemek için debeleniyordum.) Bir suskunluk oldu. Sonra Durum, "Gidecek misin?" derken takındığı sevimli yüz ifadesini, sıkıntılı ve hafif kızgın bir mimikle değiştirerek, **"Sen bilirsin, istiyorsan git,"** dedi. Bu cümledeki kelimelerin direkt anlamına kapılıp arkadaşlarına koşan bir saf olmayı çok isterdim. Ama durum öyle değildi. Sevgilim seçenek verirmiş gibi yapıp aslında hiçbir seçenek bırakmıyordu. Ağzıyla "Sen bilirsin, istiyorsan git," derken, tonlama ve mimikleriyle "Ben bilirim, burada kalacaksın," diyordu. *'İstiyorsan'* kelimesindeki *'tehdit'*, hemen arkasından gelen *'git'* kelimesini defalarca bıçaklıyordu. Belki şimdi olsa yapamam, ama o gün bir iki defa *'gitmesem de olur'* rolü kestikten sonra kanlar içindeki 'git' kelimesini yanıma alarak gittim. Makarnayı ve sosu gerçekleşmeyen bir ilişki projesi olarak arkamda bırakıyordum...

Elbette neşe içinde bir gece geçirmedim. Peşinde bir sorunla ortamlara akan her insan gibi, ara sıra neşeli ataklar yapmaya gayret ederek, ama genelde uzaklara dalarak boktan bir gece yaşadım. Makarnayı terk edip dudaklarından öptüğüm biranın tadı yoktu. Ortamdan erken ayrıldım. Eve bir hırsız gibi girdim. Onayı alınmamış bir gece geçiren her erkek gibi tedirgin ve tümüyle kuşkudaydım. Çıkardığım her ses, açtığım her ışık bir zulümdü. Salonun ışığını açtım. Masadaki tabakta çok azı yenmiş, *'dünden kalan'* pilavı gördüm. Sevgilim, beraber yapıp yiyeceğimiz makarnanın açtığı derin boşluğun ortasına koymuştu bu tabağı. Onu görmemi istiyordu. Gitmekle işlediğim günahı yüzüme vuran bir suç deliliydi bu pilav. Tabakta kalan pirinç taneleri beni tek tek tehdit ediyordu. Ve emin olun bu pirinç taneleri iki gün boyunca peşimden koşacaktı.

AYILIĞIN KAPILARINDAN DÖNDÜM

O kız beni kastederek "Ne ayılar var!" dediğinde, biraz bozulduğumu itiraf edeyim. Normalde ben de 'ayı', 'Allahın ayısı', 'yuh ayı' gibi sıfatları sık sık kullanan bir insanım. Düz bir girişimdir "ayı" demek, rahat ve konforludur. Bazen gündelik yaşantıda ayılık olarak görmediğimiz davranışlar, aristokrat davranış biçimlerinin yüceltildiği mekânlarda ayılık olarak adlandırılabilir. Mesela işe geç kalmak, aşırı rahatlıkla ilgili bir riskken, tiyatroya geç kalmak ve yerine oturmak için insan bacağı itelemek, ayılıktır. Ya da evde balık yerken, elleri kullanmak 'balık elle yenir' raconuyla yüceltilirken, garsonların bizden daha cool olduğu mekânlarda, bu eylem, tam bir ayılık olarak değerlendirilebilir. Çünkü bu tür mekânlar, içimizdeki naif, zengin, sinematografik bir tarafı okşamaktadır. Böyle ortamlarda sesi bile kadife gibi olur insanın. Ve bu havayı bozan her türlü hareketi, o anın büyüsünü dağıttığı ve bize dışarıdaki dünyanın kabalığını hatırlattığı için ayılığa mahkûm ederiz. Sanırım ben de ayılık müessesesine adım attığım o gün, bir büyüyü bozmuştum. Tükürmemiş, birini itmemiş, ayakkabımı çıkarmamış, burnumu karıştırmamış, kıçımı avuçlar gibi kaşımamış, sadece ayağa kalkmıştım. Film bittiği için ayağa kalkmıştım. Sinemadaydım.

Bir festival filmindeyiz. Festival filmlerine normal sinema mesailerinden farklı olarak, kültürel bir aurayla gidilir. Sanatla ilgileniyor olmanın gösteri alanıdır festival filmlerinin fuayesi. Film saatini beklerken, ortamda *kültürel bir fırtına* esmektedir. Bu 'fırtına' yüzünden insanlar kasketlerini, boncuklu berelerini, atkılarını, eskitilmiş görüntülü parkalarını iç mekânda olmalarına rağmen çıkarmazlar. Sanatın dolambaçlı yolarında kaybolmamak için elimizde festival kitapçıkları vardır. Aptal Amerikan filmlerini seyrederken, kendimizinki bittiği için, yanımızdakinin kutusuna el daldırarak avuçladığımız popcorn artık yasaklı bir yiyecektir. Yerlerimize otururuz, herkesin içinde sanata ilgili bir şeyler taşıdığı çantaları

vardır. Film öncesi reklamları sevmeyiz. Hikâyenin akışını değil, çekim tekniğini, göndermeleri, yan anlamları kafada irdeleye irdeleye izleriz filmi. Film bittiğinde arkadaşlara, film hakkında yapacağımız ilginç birkaç tespitimizi içimizden prova ederiz.

Ben bazen festival filmlerinden sıkılırım, elbette filmin ortasında bir ayı gibi kalkıp gitmem. Ayılığımı, sanata olan duyarlılığımla döver, yerine oturturum. Şimdi siz uzun sekanslı, durgun filmlerden sıkıldığımı düşünmüşsünüzdür sevgili okur. Hayır. Onları genelde severim. Derdim, anlatacağını zorlama buluşlarla, abartılmış simgelerle boğan, sürekli insanın arkasına dolaşmaya çalışan filmlerle. İşte böyle bir filme denk gelirsem boğulacakmış gibi olurum, hatta yönetmenin yerine utanırım. Ama dedim ya, kalkıp gidemem.

O uğursuz gün, işte böyle insanı sürekli gagalayan bir film seyretmiş, film biter bitmez de ayağa kalkıp paltomu giymeye başlamıştım. İnanın bu kalkışın bir ayılık olduğunu bilmiyordum. Jeneriğin filme dâhil olduğunu, arkamdaki kızın, "Bakar mısınız, göremiyorum!" demesiyle anladım. Paltomu tam giyemeden, "Pardon, pardon," diyerek, bacaklara çarpa çarpa ilerlemeye başladığımda, aynı kızın, "Ne ayılar var!" diye söylendiğini duydum. O an, bu lafı duyanların, hep birlikte benim ayılığım konusunda mutabık olduklarını hissettim. Ben filmden bir şey anlamayan, bu sanatsal şaheserin yarattığı havayı bozan, popcorn yiyen bir ayıydım. Bu olaydan sonra film kötü de olsa bir daha jenerik bitmeden yerimden kalkmadım. Festivalin ertesi günkü filminde, jenerik akarken oturan insanları izledim. Filmin onlarda yarattığı etkilenme, jenerikle birlikte hücrelerine hücum ediyordu. Filmin gösterisi bittiğinde onların gösterisi başlıyordu. Filmi kavramış olmanın, etkilenmiş olmanın ispatını sunuyorlardı birbirlerine. Bir kız alt dudağını ısırırken, kafasını hafifçe sağa sola sallıyordu, "İşte film budur," diyordu içinden ve "İşte ben buyum," diyordu bizlere bu hareketiyle. Tam yanımdaki uzun saçlı arkadaş, dirseklerini ön koltuğa dayayarak, elleriyle burnunun üstünde çatı kurmuş hareketsiz izliyordu perdede akan yazıları. Jenerik bittiğinde yavaşça toparlandı. Hayata henüz geri dönmemişti, filmin oyuncularından biriydi sanki. Takip ettim. Dışarı çıkınca bir sigara yaktı, dumanını havaya üfledi. Hâlâ başka bir

dünyada gibiydi. *'Filmin etkisinden kurtulamama'* oyunun iyi beceriyordu. Alt dudağını ısıran kızı aradım, ona "Jenerik çok iyiydi," demeyi istiyordum. Bulamadım. Bulsam da diyemezdim zaten.

İşte sevgili okur, kültür ve sanat bizleri bazen ayı durumuna düşürür. Size ayı diyenden daha donanımlı olmanız bir şey ifade etmez. Bir bağımsız sinema filminden etkilenmek, tuttuğunu koparan Amerikan sinemasından etkilenmek gibi aptal bir eylem değildir. Jeneriğe sarkan bir duyarlılığı ve hayatı başka bir yerinden algılayabilme ayrıcalığını gerektirir. Önemli olan jenerikte kalkmamak ve yukarı doğru akan yazıların arkasından, tüm ruhunuzla perdeden yukarı doğru akarak, başka bir dünyaya geçebilmektir. Film bittiğinde salondan çıkmanın en sanatsal yolu budur. Ben o gün kapıdan çıktım. Ve ayılığa hak kazandım.

YOO DİNLİYORUM.

Kısık sesle televizyon seyrediyorum. Milli maç var. O, yarım saattir içeride. Büyük kavgaydı. Ayak seslerini duyar duymaz tavana çeviriyorum bakışlarımı. O geldiğinde düşünceli gözükmek istiyorum. Ayak sesleri kesildi, şu an salonun girişinde beni seyrediyor olmalı. Hiç bakmıyorum o tarafa, inatla sürdürüyorum tavanı izlemeyi. Hiç hareketsiz tavan izlemek iyidir, yaşanan bir kavganın ertesinde halini özetlemek için nefis bir yoldur. Hiç ses gelmiyor, demek ki hâlâ bakıyor. Sonra yavaş yavaş yüzümü çeviriyorum. Ona bakıyorum. Surat ifadem acı çekiyor. (Benim acı çekip çekmediğim tartışılır.) Gözlerimi yorgun bakması için ayarlıyorum. Acı çeken bir suratın ortasında feri gitmiş, yorgun gözlerin üzerine mimik tanımam. Büyük yıkkını oynuyorum. (Bu olaydan bir gün sonra ayna karşısında aynı surat ifadesini yapmaya çalıştım. Aynada Leonerd Cohen'i gördüm, ama ara sıra görüntü cızırdayarak 1-2 saniye Mahsun Kırmızıgül'e kayıyordu. Surat işte, var olan dizaynının dışına çıkmaya çalışınca görüntüler karışıyor.) Uzun uzun bakışıyoruz. Konuşmuyoruz. Bakışlar kelimeleri dövüyor. O sırada Türkiye bir gol atıyor. Bakışmaya devam ediyoruz. Aklım maça kayıyor. "İnanılmaz bir gol... Muhteşem!" benzeri davetkâr cümleler kuruyor spiker. O an kendimi salsam, dönüp televizyona baksam, acıdan kavrulmuş suratımda çiçekler açacak, yorgun bakan gözlerimden alevler fışkıracak. Spiker bağırdıkça kulaklarım ek iş alarak bir göze dönüşmeye başlıyor. Aklım, göremediğim golü kafamın içinde oynatıyor. Rezalet durumdayım. Ona bakmaya devam ediyorum, ama acı çeken surat ifademi hâlâ koruyup koruyamadığımı bilmiyorum. Bakışlarımdaki mahzun ifade ne hal aldı, onu da bilmiyorum. Galiba mal gibi bakmaya başladım. Sevgili, kavga, Arda, yarım vole, spiker, kulak ve göz birbirine karışıyor. Niye yaptığımı bilmiyorum ama tekrar tavana bakmak için kafamı çevirmeye başlıyorum (Bu hareket, galiba kavgada haklı olduğunu ve çok kırıldığını anlatmak için yapılıyor). Kafam

*tavana doğru yol alırken, gözlerim bir an ekrana doğru kayıyor. Galiba bu salise falan durakl*ıyor *kafam. Gözlerim tavana ulaştığında, kinayeli bir gülme sesi duyuyorum, ardından da "Sen zavallısın," cümlesini. Sonra geri giden ayak seslerini duyuyorum. Kapının çarpma sesiyle asli görevini hatırlıyor kulaklarım. Utanmam, kahrolmam lazım. Utanıyorum da. 30 saniye kadar tavana bakmakta dirayet gösteriyorum. Sonra kafamın açısı değişmeden gözlerim aşağıya doğru devrilmeye başlıyor. Ekranı görünceye kadar deviriyorum gözlerimi...*

Gün içinde yaşadıklarını saniye atlamadan anlatan insanevladını dinlemek bazen zordur. Yaşanılan rutinin *'eşzamanlı anlatımı'* uzun sürer, anlatanın şehveti gram eksilmezken, dinleyenin ilgisi dağılmaya müsaittir. Anlatma iştahı kabarmış birini dinlerken kafa başka yere kayabilir. Dinlediğini göstermek için eldeki tek organ gözlerdir. Göz, kızarmak ve ıslanmak dışında duygularını belli etmeyen bir organ gibi gözükse de, 'gözün feri' tabir edilen bir tür ışık, bazen insanın ruh hali konusunda bize bilgi verebilir. İşte bu fer, *'ilgilenen gözle', 'dinlermiş gibi yapan göz'* arasındaki farkı gösterebilir ve yokluğu bizi ele verebilir. Üstelik numara çeken *feri gitmiş gözlere*, masanın üzerinde ne varsa *mıncıklayan eller* ve masanın altında frekansı gittikçe artan *sallanan bacaklar* eşlik ediyorsa yakalanmak neredeyse kesindir. Her an, *"Sen dinlemiyor musun beni?"* sorusuyla karşı karşıya kalabiliriz. Cevap mideden gelir ve standarttır: **"Yooo dinliyorum."** Bu büyük yalan, sallanan bacakları ve mıncıklayan elleri bir süre sakinleştirebilir. Ama gözlere yapacak bir şey yoktur. Ve bu gözler, 5 dakika içinde elleri ve bacakları *'dinleyememe oyununa'* tekrar davet eder. Gözlerinin feri gitmiş, oynak elli ve zıngırdayan bacaklı bu insana, *'kafası başka yere kaymış insan'* ismi verilebilir. Daha sinematografik bir tanımlamayla: **"Orada olmayan insan"**

Orada değildim, olamıyordum. Havada sahipsiz yüzlerce kelime vardı. Başına gelenleri o kadar ayrıntılı anlatıyordu ki, bir yığın hiç tanımadığım insan arasında sıkışıp kalmıştım. Sık sık "Ben de ona dedim ki," diyordu. O kimdi? İsimler birbirine karışmıştı. Gülümsemem gereken yerleri, onun, kelimeleri tonlamasına göre tayin ediyordum. Ara sıra,

dinlemediğim için kendime kızıp ilgilenmeye başlıyordum ama 1-2 dakika içinde ilgimi kaybediyordum. Filmlerde bazı yönetmenler, çok konuşanların sesini alıp onları dudak hareketlerinden ibaret bir görüntüye çevirirler. Dudakları boyalıydı. Açılıp kapanıyordu. Çok çişim gelmişti. Kalkamıyordum. Cümlelerin arasında işeyebileceğim bir boşluk yoktu. Lafını kesip tuvalete gitsem, sanki dinlemediğim ortaya çıkacakmış gibi hissediyordum. Cismen oturuyordum ama ruhen tuvalete gitmiştim. Cismim tek başına hiçbir işe yaramıyordu. Bir çiş gibi kendi paçalarımdan akıp gitmek istiyordum. "Sen beni dinlemiyor musun?" dedi. İnsan dinlemese bile, akıp giden konuşmaya dâhil olmayan bir cümleyi hemen fark edebiliyor. "Yoo dinliyorum," dedim. "Dinlemesem bu dediğini nasıl duyardım," dedim. Güldü. Bir boşluk doğmuştu. Boşluğun tekrar dolmasına saniyeler vardı. Aceleyle ekledim: "Ya pardon, çişim var, acil..." dedim. ('Çişim var' demek hâlâ garip bir sevimlilikle iş görebiliyor.) Güldü. Fırladım yerimden. Pantolonumu çözerken, vücut, hedefe yaklaşmanın rahatlığıyla biraz çiş saldı. (Bir anı olarak anlatılmayacak kadar az bir miktar.) Çok çiş, yalnız mesaneye değil akla da baskı yapar. Çişimi yaptıkça akli melekelerim yerine geliyordu. Geri dönüyordum. Cep telefonumun saatine baktım. Maçın başlamasına bir saat kalmıştı. Dudak Hanım'ın, yokluğumda aklına yeni yeni şeyler gelmiş olmalıydı. Nazikçe bitirmeliydim bu konuşmayı. Tuvaletten döndüğümde cep telefonuyla konuşuyordu. 5 dakika sonra anlattıkları için karşısında benim ya da kulağında cep telefonun olması arasında bir fark olmadığını anladım. Sık sık saate bakarak ve yüzüme çeşitli ifadeler vererek gitmem gerektiğini bir pantomim oyuncusu gibi anlatmaya çalıştım. Pek başarılı olamıyordum. Saate bakarak kalkması gerektiğini anlatan insanın, mutlaka bir kol saati olması gerektiğini, cep telefonun bu gösteri için yeterli olmadığını anladım. Konuşması uzadıkça kalkmak konusunda cesaretim artıyordu. Ayağa kalktım. "Gidiyor musun?" anlamında bir hareket yaptı. "Geç kaldım," dedim. "Görüşürüz," dedi. "Yuh!" dedim içimden. O kadar sıkıntıya girmemin anlamsızlığına biraz sinirlendim. Ayrılırken, telefondakine "Ne dedim ben en son?" dediğini duydum. "Sana son yok!" diye mırıldanarak yürüdüm.

Eve geldiğimde salonda oturuyordu. Televizyon kapalıydı. Yüzüme bakmadı. Donuk bir ifadeyle halıya bakıyordu. Normal şartlarda halı uzun uzun bakılacak bir eşya değildir. Anladım. Kavga başlıyordu. Maçın başlamasınaysa daha 20 dakika vardı.

TOPUĞA SALDIRAN BİR SİVRİSİNEK

"Kömür kötü çıktı," dedi. Kömür hep kötü çıkıyordu. Yaklaşık 1 saat sonra, dişlerimizin arasında esneyerek bütünlüğünü korumak konusunda ısrar eden etler için de, "Et kötü çıktı," diyecekti. Sonra son parti tavuk kanadına gücü yetmeyen mangalı süzerek, kömürün kötü çıktığını tekrar vurgulayacaktı. Mangal yakılan her akşam inatla aynı şeyleri yaşıyorduk. Allahtan karpuzlar iyi çıkıyordu. Kötü çıkan kömür ve etlerle canı sıkılan arkadaşımın babası, iyi çıkan karpuzlarla neşeleniyordu. (İyi çıkan bir karpuz babaların gururudur.) Çok sıkılıyordum. Daha önce zamanın hiç bu kadar yavaşladığı bir yer görmemiştim. Bütün eylemlerimiz bir ayin gibiydi. Akşamüstleri sivrisinekleri kovan bir sıvıyı vücudumuza sürerken uzun uzun birbirimizi seyrediyorduk. Sürmeyi bitiren, kendisini seyredenlerden birine bu kutsal suyu teslim ediyordu. Hep beraber şişeyi teslim alan kişiye çeviriyorduk kafamızı. Evin babası, "Topuklarına da sür, insanın topuğundan bile kan alır bunlar," deyip gülüyordu. Hayatını tek bir espriye yaslamış bu adamı gülerek onaylıyorduk. Topuklarımıza da sürüyorduk. Sivrisinekler bize dokunamıyordu. Sivrisinekler hiç kimseye dokunamıyordu. Bütün site topuklarına kadar korunuyordu. Bunu hissedebiliyordum...

Lisenin bittiği yaz bir arkadaşımın yazlık evlerine gitmiştim. Denize çok uzak, kupkuru bir sitedeydik. Kızlarla tanışacağımız, sığ sularda bir kıza deniz topu atmanın bile flörtten sayılacağı, su şakaları sırasında yine aynı kızla *yanlışlıkla* tensel temaslar yaşayacağımız ve akşamları gömlek giyip sahile ineceğimiz bir tatil hayal ederken, bütün günlerim arkadaşımın ailesiyle beraber geçiyordu. Denize yanımıza kumanyalarımızı alarak ailece gidiyorduk. Üzerinde Algida yazan bir şemsiyenin altına sığışmak, baba tarafından "Fazla açılmayın!" diye uyarılınca geri yüzmek gibi sahildeki bronz kızların burun bükeceği hareketler sergileyip evimize geri dönüyorduk. Sonra sırayla banyoya girerek, Elidor

şampuanla yıkanıp teker teker balkonda beliriyorduk. Hepimiz aynı kokuyorduk, sanırım bütün site aynı kokuyordu. Sitenin tamamında aynı aile yaşıyor gibiydi. Bütün evlerde musluk contası değiştiren babalar, güneşe direnen beyaz anneler, balkondaki plastik sandalyede bacaklarını karnına çekerek oturan depresyonlu ablalar ve çok zayıf, marsık gibi küçük erkek kardeşler vardı. Nisan ayında gelip ekime kadar siteyi terk etmeyen çok bronz, çok atletik, hasır şapkalı bir adam (yazlık tanrısı) hep ortalıkta dolaşıyordu. Balkon girişleri birbiri üzerine binmiş üstü yazılı terliklerden geçilmiyordu. Akşamüstleri birileri araba yıkıyordu. Onu seyreden başka birileri "Akan suya yazık günahtır" diye homurdanıyordu. Buket Uzuner'den "İki Yeşil Susamuru" ve Susanna Tamaro'dan "Yüreğinin Götürdüğü Yere Git" bazı balkonlarda modern yengeler tarafından ısrarla okunuyordu. Bu sitede balkona bir arı gelse gençler korkmakla, babalar hiç korkmayıp kovalamakla görevliydi. "Arı insana bir şey yapmaz"dı. Sadece sivrisinekler düşmanımızdı. Çok sıkılıyordum. Evdeki büyüklerin de benden sıkıldığını henüz bilmiyordum...

O sabah uyandıktan kısa bir süre sonra alt kattan, "E ne zaman gitcek bu?" sorusunu duydum. Ses arkadaşımın annesine aitti. Aynı gün deniz ayini sonrası banyodan çıkmış odada giyinirken, "Fakat banyoda çok kalmıyor mu?" sorusunu duydum. Bu seferki ses babaya aitti. Sorular çoğalıyordu. Bir süre aşağı inemedim. Biraz önce banyoda büyük boy Elidor'u bitirdiğim aklıma geldi. Banyo sıramı beklerken de dolaptaki son pirinçli muhallebiyi yemiştim. Normalde önemsiz gözüken bu enstantaneler, artık gözüme arkasından konuşulacak birer vaka olarak gözükmeye başlamıştı. 1-2 gün içinde gitmem gerektiğini anladım. Gidişim sandığımdan da erken olacaktı...

O gün akşam yemeğinde soğuk hiçbir davranışla karşılaşmadım. Hatta daha çok köfte yemem konusundaki ısrarlar beni biraz rahatlattı. Yemekten sonra arkadaşımla sahile inmeye karar verdik. Yol üzerindeki bakkala bira almak için uğradık. Arkadaşımın 'kafası iyidir' tavsiyesiyle kırmızı Tuborg aldık. Denize karşı bira içen çoğu liseli gibi muhabbeti derhal aşka bağladık. Aşk ve kadınlar üzerine çok zekice tespitler yapıp

kendi söylediklerimize hayran olduk. Biraları hiç içmediğimiz kadar rahat bir tempoda içip bitirdik. Arkadaşım nefes nefese (koşarak gidip gelmişti), "Abi kırmızı yokmuş," deyip elindeki torbadan yeşil Tuborgları çıkardığında, benim "O da güzel !" diyen sesim, bu sıkıcı yazlık ortamını sarsacak kadar neşe doluydu. Sahilden siteye kadar yaklaşık bir kilometre olan yolu, çizdiğimiz zikzaklarla iki kilometrede kat ettik. Sürekli gülüyorduk. Eve yaklaştıkça sessiz olmamız yönünde birbirimize yaptığımız telkinlerin hepsi kahkahalarla sonlanıyordu. Yine de eve sessizce girmeyi başardık. Yazık ki eve geç geleni, gelen pantomimci bile olsa anneler duyar. Arkadaşım hemen sızdı. Başım dönüyordu. Yatak odasından mırıltılar duyuyordum. Midem bulanıyordu. Misafir olunan bir evde gece yarısı banyoya gitme zorunluluğu gibi bir lanetle karşı karşıyaydım. Kalktım. Midemdekilerin ağza doğru yola çıktığını haber veren o garip sinyal daha banyoya varmadan gelmeye başladı. Mideden gelen bu haber yüzünden yaşadığım yetişme telaşı sessiz hareket etmemi engelliyordu. Lavaboya kusmaya başladım. Yanlış bir tercihti bu. (*'Bir sarhoş nereye kusmalıdır?'* sorusunun tek ve kesin cevabı klozettir. Lavaboya kusmak ancak öğrenci evlerinde geçerlidir.) Hatamın farkına vardım. Telaş yüzünden kusma alanını değiştirmek gibi ikinci bir hata yaparak klozete yöneldim. Klozete ulaşıncaya kadar yerdeki *"caanım"* banyo paspasını da kirleterek kusulan yer sayısını üçe çıkardım. Her tarafı berbat etmiştim. Bütün fertlerinin sinek kovucu bir sıvıyla her gün takdis edildiği, serinlik ve esenlik getiren kutsal meyve karpuzun eksik olmadığı, tek derdin kötü çıkan kömürler olduğu bu evi öğürtülerimle, sağa sola bulaşan kusmuklarımla kirletmiştim. Bir sarhoş ne kadar temizleyebilirse o kadar temizledim banyoyu. Çok utanıyordum. Kusmanın kazandırdığı yarı aydınlık bilinçle yatağa yattığımda utancım daha da arttı. Yatak odasından yine mırıltılar geliyordu. Sonra biri kalkıp banyoya gitti. "Ayyy!" diye bir ses duydum. Ayyy Teyze, söylene söylene uzun süre banyoda kaldı (ayık bir insanın temizliği daha uzun sürer). Yatak odasına döndüğünde mırıltılar tekrar başladı. Mırıltılara babanın homurtuları karşılık verdi. Bir gece içinde mırıltı, söylenme ve homurtu sesleri duymak her insana nasip olmaz. Mırıltı ve homurtular

gittikçe netleşerek beni yerin dibine batıran kelimelere dönüşmeye başladı: Normalde oğulları içmezdi (oysa oğulları Tuborg'un bütün renklerine hâkimdi). Ben oğullarını ayartmıştım. Ayy Teyze zaten daha ilk günden benim ne olduğumu anlamıştı. Ben de anlamıştım: Arılar bile benden daha zararsızdı. Topuğa saldıran bir sivrisinektim ben. Ertesi gün uçup gidecektim.

SÜRPRİZLERLE 'SOTELENMİŞ' BİR AŞK GECESİ...

İstanbul'a ilk geldiğim zamanlar. Sevgilimi, manzarasıyla, ambiyansıyla aşkın sırtını okşayan artistik mekânlardan birine götürmek istiyorum. Mumların titrediği kemansı geceler biraz arabesk sayılıyor. O yüzden 'cool' bir mekân seçmek için çabalıyorum. Arkadaşlarıma danışıyorum, dergilerin Top 10'larını inceliyorum, internette araştırmalar yapıyorum. Mekâna karar verdiğimde, telefon açıp en bas ama aynı zamanda en nazik ses tonumla rezervasyon yaptırıyorum. Sevgilime nereye gideceğimizi kesinlikle söylemiyorum; çünkü bir aşk sürprizlerle büyür. 'Canım dedirten sürprizler'e bayılıyorum...

Minimalist çizgilerle dizayn edilmiş, zamanın ruhunu algılayan bir mimarın elinden çıktığı belli olan, nefis bir mekândayız. Aralarında sadece 5 cm mesafe olan yan yana dizilmiş bu beyaz masaları görünce, normalde işletme sahibine küfredilir. Ama bu mekanda, bu sıkışıklığın çok sayıda müşteri istiflemekten başka bir anlamı var: Mimarımız diyor ki, *"Mekanımıza gelenlere aynı masada oturuyormuş hissi veren, samimiyet odaklı bir konsept planladım."* Biz de konsept gereği mecburen göt göte oturuyoruz. Sevgilim daha girer girmez etkileniyor bu mekândan. Masaya dirseklerini yaslayıp yumu yumu ellerini çene altında birleştiriyor. Etrafı inceleyen gözlerini, ambiyanstan etkilenmiş olmanın buğusu sarıyor. Ruhunu, mekândaki diğer müşterilerin elit ama rahat tavırlarından yayılan ferah bir duygu kaplıyor. Ben, arzulanan bir hayatın bu ilk provasında doğru adresi seçtiğim için gülümseyerek bakıyorum ona. Kafamızı çevirince, İstanbul'un insanın şiir kanallarını açan muhteşem manzarasıyla karşılaşıyoruz: "Şurası Kuleli Askeri Lisesi mi, orası Beyazıt Kulesi mi?" gibi soruları, havam bozulmasın diye yarı yarıya atarak cevaplıyorum. Yıllar sonra öğreniyorum, Yeni Cami'ye o gece Sultanahmet dediğimi. Ne gam, ortamı bulmuşum, ambiyansı ta gözünden vurmuşum. Elimi kaldı-

uyorum garsona doğru. 'Bir dakika' anlamında bir parmak hareketi yapıyor. Yüzünde bir tiksinti var sanki...

Garson, küpeli kulağı, beyaz body tişörtü ve İspanyol paça pantolonuyla bize doğru geliyor. Yusyuvarlak bir "Merbaa," deyip, menüleri bırakarak ayrılıyor. Bu tür mekânların menülerinde danalar, tavuklar ve balıklar kendi kimlikleriyle gözümüze gözükmezler. Bir karnavalı andıran büyük tabaklarda küçük birer parçadırlar sadece. Mesela, **"Avakado dilimleriyle sotelenmiş dip soslu nugget parçaları, buharda pişmiş mevsim sebzeleri ve ılık kestane ile"** dendiğinde aradaki tavuğu sezebilirsek yemekteki ana hayvanı bulmuş oluruz. İşte bu **'betimlemeli yemek isimleri'** yüzünden, bu tür mekânlara alışık olmayanlar, menüyü incelerken akıp giden zamanın farkına varamazlar. Böylelikle, menüleri evirip çeviren, bir türlü karar veremeyen insanların bu dünyaya ait olmadığını şak diye anlar İspanyol paçalı garsonlar. İşte tekrar geldi. Bin yılın temel tüketim maddeleri ekmek ve zeytinyağını modern zamanlara uydurulmuş kostümleriyle servis ediyor. Servisin son parçası olarak masaya metal bir su sürahisi koyunca, neşeli bir refleksle, "Aaa bu eskiden esnaf lokantalarında kullanılan sürahilerden değil mi?" diyorum. Dişlerin gözükmediği, burundan hafif nefes vererek icra edilen gülümseme, küçümseme anlamı taşır. O an İspanyol paçanın bizi küçümsediğini ve masadakinin su dolu bir sürahi değil, bir konsept olduğunu anlıyorum. İşletme, geçmişe ait bir nesneyi günümüzün ruhuyla birleştirerek nefis bir ayrıntıya imza atıyor, bense bu güzel fikrin içeriğini böğürerek tam bir görgüsüz gibi davranıyorum.

Belki de İspanyol paça, bizi küçümsemekte haklıydı. Bu mekâna ait değildik. İnsan, kendi yaşam tarzının dışında bir hayatın nimetlerini yaşamaya çalışınca görüntüde hep problem çıkar. Bize ait olmayan bir dünyanın içinde hevesle ama boşuna debeleniyorduk. Çalışma hayatına yeni başlamış, kuş kadar maaşlarıyla iki tıfıl genç, isli peynirli risottoların, detoks salatalarının arasında var olma mücadelesi veriyorduk. Bütün bunlara alışkınmışız gibi davranma çabamız, İspanyol paçalı garsonun cool bakışları altında can çekişiyordu.

İspanyol paça, bardaklarımızı konseptle doldururken, "Karar ver-

diniz mi?" diyor. Ben söyleme kolaylığı olduğu için, *"Ispanak yatağında zencefilli levrek"* sipariş ediyorum. Sevgilim, istediği yemeği telaffuz edemeyeceği için parmağıyla menüde bir yemeği göstererek *"Şundan"* diyor. ***Ve tabi ki*** +14 derecede bizleri yan yatarak bekleyen bir şişe şarap ısmarlıyoruz. Filmlerdeki yemek sahnelerinde çatalı tam ağzına götürecekken konuşma arası veren oyuncular gibi ketum, dudaklarımızı büze büze yiyoruz bu leziz yemekleri. Kafamızı içine sokarak da içebileceğimiz büyüklükteki şarap bardaklarını, elimizde bir ödül tutarmış gibi kavrıyoruz. İspanyol paça, o tanıdık gülümsemesiyle, ortadan ikiye ayrıldıktan sonra parçaları menteşeyle birleştirilmiş bir Frank Sinatra plağı içinde hesabı getirinceye kadar sürüyor yaşadığımız gecenin güzelliği. Hesabı görünce bir Metin Akpınar mimiği peyda oluyor saçlı derimde. *"Hafif şaşkınlıkla marine edilmiş"* gözlerim bir an kararıyor. Maaşımın üçte birini *"dilimlenip karamelize edilmiş yer elması ile"* servis ediyorum. Dışarı çıkınca sevgilim, bu güzel gece için teşekkür ediyor. "Yine geliriz," diyorum. Gece rüyamda *"Ispanak yatağında levrek"* görüyorum. Yanına ben de uzanmışım, öylece yatıyoruz.

TELEFON

"Öptüm canım," dedi telefondaki arkadaşım. "Görüşürüz," dedim. Daha telefon elimdeyken, 'canım' kelimesini tekrar duydum. Bir an sanki arkadaşım beni konuşmaya geri çağırıyormuş gibi telefona baktım. "Nerdesin sen?" sorusuyla sesin karşı masadan geldiğini anladım. 'Canım'ı telefondaki arkadaşım bırakır bırakmaz karşı masadaki bayan almıştı. Pek bırakacağa da benzemiyordu, konuşması boyunca bu kelimenin farklı versiyonlarını (canım yaa, canımsın, canım benim) defalarca kullandı. Konuşmanın sonunda bulunduğumuz yeri tarif ederek, "Bekliyorum canım," dedi. Telefonu kapattı. Yanındaki adam "Kim o?" diye sordu. O ana kadar mimikleriyle 'canlar gelin bir olalım' sinyalleri yayan bayanın yüzü bir anda değişti. Önce dudakları bir memnuniyetsizlik ifadesi aldı, sonra eli 'salla' anlamında bir hareket yaptı ve en sonunda ağzı açılarak o ana kadar kullandığı bütün 'canım'ları kovalayan o kelimeleri çıkardı: "Öfff yavşağın teki işte!" O kadar şaşırdım ki, ne yapacağımı bilemediğimden, bir an hâlâ elimde duran telefona baktım. Tuş kilidini haber veren büyük anahtarı gördüm ekranda. Anahtar kaybolunca bayana baktım. Biraz önce telefonda canım bombardımanına tuttuğu insanın 'yavşaklığını' anlatıyordu. Canım seviyesinden yavşaklığa ani bir düşüş yaşayan o insan birazdan aramıza katılacaktı. Ve sanırım bu 'yavşak' insan, buraya ulaşır ulaşmaz tekrar 'canım' olacaktı. Canım sıkıldı...

Telefonlardan dalga dalga yayılan sevgiye her yerde rastlıyoruz. O gün bulunduğum mekanda, farklı masalarda yapılan telefon görüşmelerinde 4 adet *'canım'*, 2 adet *'aşkım'* ve 2 adet *'kuşum'* karşıdaki insanlara bir samimiyet tonlamasıyla gönderildi. Sadece İstanbul'daki bir kafede canlar, aşklar ve kuşlar havada uçuştuğuna göre, ülke genelinde korkunç bir sevgi sarfiyatı olmalıydı. Ben de az önce telefonda bir arkadaşımın 'can'ı olmuştum. Karşı masadaki Bayan Canım'ın, telefonu kapatır kapatmaz

sevgiden tiksintiye düşen suratını görünce bir an şüpheye düştüm. Acaba ben de birilerinin canı, aşkı ya da kuşu olduktan hemen sonra, aynı kişilerin gerizekalısı, salağı, hatta yavşağı oluyor muydum? Konuşmasına 'kuş' yerleştiren mekândaki başka bir bayan, telefonunu kapatır kapatmaz yanındakine "Çattık," deyince şüphelerim iyice kuvvetlendi...

İstanbul'da ilk yılımdı. Çok arkadaşım yoktu. Uzun zamandır İstanbul'da yaşayan bir iki arkadaşımın 'mutlaka görüşelim' temennisini ciddiye alacak kadar yalnızdım. 'Mutlaka görüşelim'in diyaloglarda boşluk doldurmak için sarfedilen temennilerden biri olduğunu biliyordum. Yine de, yaşadığım yalnızlık yüzünden, bu temenninin sahiplerini ara sıra arayıp onlarla buluşmaya çalışıyordum. Bir cuma akşamı evde oturmaktan sıkılınca Taksim'e gitmiştim. Boş bir masa bulabilmek için uzun süre dolandım. Tek kişi olduğum için Nevizade'deki tüm garsonların canı çok sıkkındı. Bir iki tanesi beni kenarlarında insan olan masalara oturtarak yalnızlıktan kurtarmak istedi. Reddettim. Sonunda bir masa bulabildim. Çevremdeki masalarda oturanlar gibi yeryüzüne dik değil de yaklaşık 10 derecelik bir açıyla oturunca, garsonun bu masaya oturmam konusunda neden ısrar ettiğini anladım. 10 derecelik açıyla baktığım garsona bir bira söyledikten sonra, belimin yukarısına ters açı vererek dik oturuyormuş gibi yaptım. Belim ağrıyınca vazgeçtim. Gelen birayı hızla içtim. Sıkıntım geçmiyordu, açılı oturmaktan yorulmuştum. "Mutlaka görüşelim" diyen arkadaşlarımdan birini aradım. "Canım naber," diye açtı telefonu. Konuştuk. Bir arkadaşıyla oturuyormuş. Sonra bir boşluk oldu. Sanırım o boşluğu doldurmak için "Gel istersen," dedi. Hemen "Olur," dedim. Bulundukları yeri tarif etti. Derhal "Tamam," dedim. O aralar karşıdakinin telefonu kapatmasını beklemek gibi garip bir huy edinmiştim. Bekledim. Ağzı telefondan ayrılınca bulunduğu mekanın gürültüsü çoğaldı. İnsan sesleri ve mekanda çalan Yaşar'ın "Nasıl ki evlerin odaları varsa..." diyen sesi arasında, kısa bir an, bir ses daha duydum: "Yaaa..." Arkadaşımın sesiydi. Sonra tüm sesler kesildi. Telefon bir süre daha kulağımda kaldı. Şaşırmıştım, 'y' harfinin yanı başında uzayan 'a' sayısı durumu anlamam için yeterliydi. Yine de kafamda duyduğum sesi tamamladım: "Yaaa aman yaaa!" Telefonu kulağım-

dan çektim. Sonra başka bir versiyonla sesi yine tamamladım: "Yaaa öff yaaa!" Sonuç değişmiyordu. Tamamı ne olursa olsun, duyduğum 'yaaa' sesi, benim yanlarına gidecek olmamdan duyulan rahatsızlığın başlangıç sesiydi. Bir an ne yapacağımı bilemedim. 10 derecelik bir açıyla bakıyordum şu dünyada kendimi yalnız, itilmiş ve bedbaht hissettim. Açımı değiştirmeden hesabı istedim...

İnsanevladı, bazen sevdiği bir insanı bile görmek istemez. Normaldir. Ama bu durumun açığa çıkması pek açıklanabilir değildir. Beni istemeyen arkadaşımın çağırdığı yöne doğru yürüyordum, ama gidip gitmeyeceğimden emin değildim. Nevizade'deki canı sıkkın garsonların bazıları, boşalan masalar yüzünden sevecenleşerek beni yeryüzüne dik duran masalara çağırıyorlardı. Sevecen garsonların, Fatih Terim hakkında birbirine parmak sallayarak konuşan adamların, artık her söyleneni kahkahayla karşılayacak dozaja ermiş kadınların ve dünyaya yeni gelmiş gibi gözlerini kırpıştırarak sürekli beyaz şarap içen turistlerin yanından geçtim. Hâlâ çağrıldığım yere doğru yürüyordum. Yürürken aklıma başka bir 'yaaa'lı versiyon geldi: "Yaaa bu da nerden çıktı yaaa!"... İki 'yaaa' arasındaki bütün kelimeler aleyhimeydi. 'Yaaa'ların arasına sıkışmış bir adam olmak istemiyordum. Gitmeyecektim. Mekanda belirmeyecektim. Mekana girince bana doğru 'buradayız' anlamında kalkan bir el görmek istemiyordum. "Naber canım" diyen bir ağzın iki yanındaki yanakları öpmek istemiyordum. Tuvalete gidince 'hakkımda konuşuyorlar mıdır' diye düşünmek ve tuvalet dönüşünde *'geliyor sus'* anlamında hareket eden kaşlar görmek istemiyordum. Böyle iyiydi. Geri dönüp sevecen garsonlardan birine teslim oldum. Ve masamda dimdik oturdum.

O gün beni istemeyen arkadaşıma attığım mazeret bildiren mesajıma, "Ok. canım..." cevabını aldım. Telefonlarda 'canım', hayatın geri kalanında 'yavşak' olan adamınsa benim gibi işin iç yüzünü öğrenme şansı yoktu. Mekana geldiğinde kendisini "Naber canım," diye karşılayan Bayan Canım'ın yanaklarını öptü. Stratejik yerlere 'canım' serpiştirerek hararetli konuştular, 'yavşaklık' ortadan toz olmuştu. Bir ara Bayan Canım'a bir telefon geldi. Telefonu bu sefer "Aşkım naber?" diye açtı. Aşkım, derken erotik bir dizaynla büzülen dudakları görülmeye değerdi. Telefonun

ucundaki kişi, bu dudakları görse bambaşka hayallere dalabilirdi. Dalmışım. Bayan Canım'a bakmayı abarttığımı o da bana bakınca anladım. Rahatsız olmuştu. Kafamı derhal pencereye doğru çevirdim. "Pardon canım," dedim içimden. "Çok pardon... Ben yavşağın tekiyim."

TARLATAN

Takım elbisem, ensemdeki kızartılardan yeni yaptırdığım belli tıraşım ve suratıma sabitlediğim gülümsememle yürüyorum. Normalde bir kutunun içinde, dolabın en üst rafında yaşayan ve sadece 'özel günler'de gün yüzü gören kösele ayakkabılarım, fırsatı değerlendirmek ister gibi sesler çıkararak ilerliyor. Davetli olduğum mekâna girdikten bir süre sonra ayakkabımın çıkardığı sesler kesiliyor. Çünkü artık çimlere basıyorum, çünkü ben bir kır düğünündeyim...

Geniş bir çim alana yerleştirilmiş parlak örtülü masaları ve masaların etrafında düğün için elbise giydirilmiş sandalyeleriyle *masalsı* bir mekândayım. Ortamda steril ve huzurlu sesiyle Enya çalıyor. Aniden, Enya'nın sesine hiç benzemeyen bir "Oooooooo!" sesi duyuyorum. Burak bu. Kolumdan tutup beni baştan aşağı süzüyor. "Çok iyi olmuşsun lan," diyor. Sonra yüzünü buruşturarak , "Yalnız kravat olmamış," diye ekliyor. (İltifatın arasına 'yalnız' kelimesiyle başlayan bir pürüz yerleştirmek çok yaygın bir davranış.) Ayaküstü konuşmaya başlıyoruz. Ayaküstü konuşmanın bu mekâna da, jilet gibi giyinmiş bize de (benim kravat hariç) çok yakıştığını hissediyorum. Aslında konuşmuyoruz, ikimiz de dekoru çok güzel bir film sekansının figüranları gibiyiz. Burak, damat için 'abi yaktı adam kendini' ana fikirli gereksiz çıkışlar yaparken etrafı seyretmeye başlıyorum. Bizim gibi 5-6 tane öbek, ayaküstü muhabbet ediyor. Öbekler arasında sık sık kesişmeler yaşanıyor. Bazı öbekler bu kesişmeler sonucu birleşerek daha büyük öbekler oluşturuyor. Öbek üyelerinin her hareketine, kendini çok belli eden *'şu an farklıyım'* duygusu hâkim. İki kişilik küçük öbeğimizden sıkılmaya başlıyorum. Burak'ın evlilik karşıtı sloganlarını bir düğün davetinde atmasına biraz kıl oluyorum. Onu, kendi düğününde bordo bir yelek ve fularla, organize edilmeye çalışılan bir halay oluşumunu ret ederken rahatlıkla hayal edebiliyorum. Hayalimde, "Ben

anlamam ki," diyerek önce direnen, halaya zorla dâhil edilince de ayak hareketlerini beceremeyen modern damat rolünü başarıyla oynuyor...

Her masaya yerleştirilmiş küçük bir damat ve küçük bir gelin biblo halinde bize gülümsüyor. Masadakilerin çoğunu tanımıyorum. Burak, "Abi oynama damatla," deyip kahkahayı basıyor. O an ne demek istediğini anlayamıyorum. Farkında olmadan biblo damadı elime almışım. Yalancı bir şaşkınlıkla, "Haa!" diyerek damadı yerine bırakıyorum. Burak, damatla gelini dudak dudağa pozisyona getirirken, masadakilere yan göz atarak ,"Şimdi oldu," diyor. Masadakilerin bu ortaokul düzeyindeki komedi numarası sayesinde yakınlaşmaya başlamasına inanamıyorum. Burak başta olmak üzere, herkes nezaket sınırlarını zorlamayan mini espriler yapmaya ve kaynaşmaya başlıyor. Mekânda Louis Armstrong'dan "What a Wonderful World" çalıyor...

Tabağına pastırmalı paçanga konan hemen her kadın garsona, "Mersi," diyor. (*Mersi: Gündelik hayatta pek rastlanmayan, çeşitli davet, organizasyon ve özel gecelerde kadınlar tarafından serbest bırakılan, küçük ama seksi bir canlı türü.*) Erkeklerin bazıları sigaralarını terk edip bu geceye özel aldıkları cigarillolarını içiyorlar. George Clooney'den aşırdıkları hareketlerle varoluşlarını bir kademe arttırmaya gayretliler. Etrafta iki üç tane de 'çok komik' Jim Carey var. (Bizim masadaki Jim Carey rolü Burak'a ait.) Jimlerden biri, komikliğinin yerel kalmaması için masaları dolaşıyor. Jimleri ciddiye almazsak ortama asil bir ruh hâkim. Hepimiz, ayıların, lümpenlerin, *'kendini ne sananlar'*ın arasında yaşamaya çalıştığımız gündelik hayatın çok uzağında, bir geceliğine şu kır havasını içimize çeke çeke, garsonla iletişimimizi mersi seviyesinde tutarak, *bir mutluluk masalının* en asil kahramanları gibi nefis bir gece yaşıyoruz. Asıl kahramanlar gelin ve damatsa henüz ortalarda yok...

Koşarak gelen bir kız, masadakilerden birine, **"Burcu, tarlatanda sorun çıktı!"** diyor. Burcu ve tarlatan felaketini haber veren kız koşarak uzaklaşıyor. "Tarlatan!" diyorum içimden. Gerçekten çok güçlü bir kelime bu. Yazık ki ne olduğunu bilmiyorum. Masada derhal tarlatandaki sorun konuşulmaya başlıyor, özellikle kadınların yüzünde çok ciddi bir ifade var. Ortadoğulu bir süper çizgi kahramanın adına benzeyen bu ke-

limeyi masadakilerden duydukça, kafamda felaketin boyutları büyüyor. Nedir bu tarlatan? Sonunda dayanamıyorum, yanımda oturan Burak'a eğilerek, "Nedir bu tarlatan?" diye soruyorum. "A-aa bilmiyor musun?" diyor. "Yok," diyorum. "Gelinliğin eteğini kabarık tutan, böyle kafes gibi bir şey..." diyor. "Haa tamam, biliyorum," diyorum. Kelimenin anlamı, kafamda iyice büyüyen felaket boşluğunu dolduramayacak kadar basit çıkınca, hayal kırıklığına uğruyorum. Bence tarlatan, gelinle damadı yukarıdan piste sisler içinde indiren devasa bir makine gibi, daha haşmetli bir şeylerin ismi olmalıydı...

Michael Jackson'dan Dirty Diana'yla giriş yapıyorlar. Gerçekten büyük bir sürpriz bu. Kaybettiğimiz sanatçıyı gıyabında anmak, bütün davetlilerce alkışla karşılanıyor. Dudaklarını ısırıp kafasını sallayarak alkışlayan bir kişi görüyorum. Sanırım ağlamak üzere. Gelin ve damat bizlere el sallıyor. Gelinin eteğine bakıyorum, tarlatan içerde olduğu için göremiyorum ama sorunun halledilmiş olduğunu hissediyorum. Piste doğru yaklaşırlarken gelin sendeliyor, damat çok acar bir hareketle kazayı önlüyor. Damadın bu hareketi alkışlarla kutlanıyor. Bu topraklara (kır) ait küçük ve önemsiz bir sakarlık bu. Yoksa bizim, kır düğünlerinde aniden düşen, koşarken ayağı burkulan Gwyneth Paltrow kalitesinde gelinlerimiz henüz yok. Dans başlıyor ve dans için tekrar Enya sahne alıyor.

Gece yarısına yaklaşıyoruz. Mersi ve cigarillolarla desteklenen modern bir balo düzeninden, çiftetellinin oynayabileni onurlandırdığı, seyredeni özendirdiği bir ambiyansa geçiliyor. Gecenin başlarında dansa kaldırılırken, yumu yumu ellerini bir leydi gibi erkeğine uzatan kadınlar, pistte kalça tokuşturmaya ve kadınlarını dansa kaldırırken işi reveransa kadar abartan erkekler, bir tayyare gibi manevralar yaparak coşkun hareketler sergilemeye başlıyorlar. Enya, Michael, Louis düğünden erken ayrılarak yerlerini Bengü ve Serdar Ortaç'a bırakıyorlar. Masada yalnızım. Canım sıkılıyor. Bir süre mini damat ve mini gelini öpüştürüyorum. Burak'a bakıyorum, 'yaktı kendini' dediği damada gerdan kırıyor...

İNSAN SEVGİSİ

..."O gün bardaydınız değil mi?" diye sordum. "Evet," dedi. "Ne amaçla bulunuyordunuz orada?" diye devam ettim. "Öylesine arkadaşlarla içmeye gitmiştik," dedi. Yanına doğru ilerledim, ellerimi masanın üzerine koyarak, "Saat 24'e doğru oynadınız mı?" dedim. Gözlerini kıstı. "Saati hatırlamıyorum ama oynadım, yani çok oynandı o gün..." dedi. Kim olduğumu bilmiyordu, şaşkındı. "Oluşturulan bir çemberin ortasında, yere diz çökerek, 'alnıma para yapıştırın' hareketini hangi şarkı çalarken yaptığınızı hatırlıyor musunuz?" diye sordum. Yine gözlerini kıstı. "Bu şeyin bir şarkısı vardı..." diyerek bir şeyler hatırlamaya çalışan her insan gibi boşluğa baktı. Hatırlayıp hatırlamaması umurumda değildi. Onu iyice köşeye sıkıştırmak istiyordum. "Bağıra bağıra, kendinizden geçerek eşlik ettiğiniz şarkıyı hatırlamıyor musunuz?" dedim. "Hatırlayamadım..." dedi. Telaşlanmaya başlamıştı. Pencereye doğru yürüdüm, büyük bir es vermek ve onu bu sessiz anların içinde iyice bunaltmak istiyordum. Bir süre pencereden dışarıyı seyrettim. Beni izlediğine emindim, arkamı dönmeden, "Oy farfara farfara, ateş de düştü şalvara olabilir mi?" dedim (İlk bölüm yeterliydi aslında, "ateş de düştü şalvara" kısmını söylemem o ana kadar yarattığım artistik havayı biraz bozmuştu). "Tamam, o şarkı, ama bunları bana neden soruyorsunuz?" diye sordu. İstediğim kıvama geliyordu. Dönüp üzerine doğru yürüyerek, en can alıcı sorularımdan birisiyle sorusunu yerle bir ettim: "Ne demek farfara?" Yüzüme boş boş baktı. Biraz daha yüksek bir sesle tekrar ettim: "Ne demek farfara?" "Farfara mı? Anlamını bilmiyorum... Niye soruyorsunuz, kimsiniz siz?" dedi. Beklediğim an gelmişti. Yüzüne doğru eğildim. Ve gözlerinin içine bakarak, en soğuk sesimle açıkladım: "Anlamını Bilmeden Kullanılan Kelimeler Mahkemesi'ndesiniz. Ve inanın cezanız çok ağır olacak...

Kurduğum hayal aşağı yukarı buna benziyordu. Canlı müzik yapılan bir bardaydım. Hayalimde yargıladığım kişi barın en göze batan insanıydı. Önce masadakilerin yüzüne doğru, "Oy farfara farfara," diye bağırarak eliyle havayı dövdü, sonra oynayarak ayaklarıyla yeri dövdü, en sonunda da gitar çalan çocuğun yanağını kafasıyla itip mikrofonu ağzına sokarak bütün barı farfara içinde bıraktı. Farfara Bey'i en çok tokatlamak istediğim saniyeler, şarkının "daracık daracık sokaklar" sözlerini söylerken 'r' harfine iyice bastırıp dudaklarını yuvarlatarak garip bir pornografi yaratmaya çalıştığı anlardı. Şarkının bitiminde alkıştan yıkılan barı bir Ortaçağ soylusu gibi reveransla selamladığında, *'başkasının yerine utanmak'* lanetinin en şiddetli anlarını yaşıyordum...

Farfara Bey'in şovu, içkili mekânlarda sıkça görülen *'gecenin yıldızı olmak'* arzusunun basit bir örneği ve aslında çok da yargılanacak bir şey değildi. Yazdıklarımı okuyunca, 'Yine aynı şeyi yapıyorum,' diye düşündüm. Bir kafede oturmuş, yıllar önce bir barda rastladığım Farfara Bey'i yazıma malzeme yaparak bir şeyler anlatmaya çalışıyordum. Tanımadığım bir insanın bir iki hareketinden yola çıkarak ona kafamın içinde şiddet uygulamak bir an çok ukalaca geldi. Sahnedeki insan kendinden geçerek bir şekilde var olmaya çalışırken, sahnenin kenarındaki bir çift göz onu kafasının içinde sorgulayarak en ağır cezalara çarptırıyor ve bunun yazısını yazıyordu. O an yazdıklarımdan ve kendimden çok sıkıldım. İçinde *'insan sevgisi'* olan bir yazı yazmaya karar verdim. Geriye yaslanıp düşünmeye başladım. 'İnsan sevgisi' ararken aklıma, Nejat Uygur'un "Miğferine Çiçek Eken Asker" oyununun afişi, Robin Williams ve bir kutu küçük kedi yavrusu dışında başka bir şey gelmedi. Düşünmeye çalıştıkça kedi yavrularının sayısı artmaya başladı. Sıkılmıştım. Kafenin kapısı açıldı, içeri bir adam ve bir kadın girdi. Adamın yüzünde her görenin hemfikir olabileceği bir sevgisizlik ifadesi vardı...

Kendisine gösterilen masayı beğenmedi. Ben o an, *'mekâna yeni gelen çift için kalkması rica edilen tek'* olacağımı anladım. Garsonun ricasıyla yerimi onlara verdim. Boşalttığım masaya oturur oturmaz, adamın yüz ifadesi sevgisizlikten tiksintiye dönüştü. Garsonu çağırarak, "Masayı silebilir miyiz?" dedi. Masada devasa bir pislik bırakmışım gibi

davrandığı için biraz alındım. Dâhil olduğu mekânları, sadece kendi zevklerine hizmet eden yerler olarak algılayan insanın tafrası gerçekten çok can sıkıcıdır. Bir garsonu ekşi bir suratla, "Bi dakka bakar mısınız?" diye çağırmak ve boktan bir şey için azarlamak, sanki bir aksaklığı çözmek için değil de varlığını ispatlamak içindir. Özgüvenini bir imaj olarak kullanan bu tür insanlardan derhal uzaklaşmak gerekir. Yazık ki garson hoşlanmadığı bu adamdan uzaklaşamıyordu. Çünkü çağırılınca gidilen bir meslektir garsonluk. Menüyü istedi. Uzun uzun tiksinir gibi inceledi. Garsonun yüzüne bakmadan, "Kruvasanı nasıl veriyorsunuz?" dedi. (Sipariş vermeden önce sorulan "Nasıl veriyorsunuz?" sorusu, *'Ben bu sipariş etmeyi düşündüğüm şeyin tillahını bilirim'* anlamındadır.) Garsonun cevabını beklemeden daha önce hiç rastlamadığım şiddette başka bir soru sordu: "Yani kruvasanı nasıl bir formülizasyonla sunuyorsunuz?" Bu soruyu duyunca içimden "A-aaa!" demek zorunda kaldım. 'Kruvasanın formülizasyonu' derken ciddiydi, 'ekmek' demiş kadar rahattı. Kruvasanın formülize edilmiş halini hayatın hiçbir yerine denk getiremeyen garson, bir an için diğer garsona baktı. Sonra geç de olsa formülü açıkladı: "Çikolatalı..." Kruvasan Bey'in gözleri hayretle açıldı. "Sade yok mu?" dedi. Sesinde, böğründe bıçakla acile gelen bir adamın, "Doktor yok mu?" isyanına benzeyen bir tonlama vardı. "Maalesef," dedi garson. Hayretle sevgilisine baktı. Gözlerinin 'inanamıyorum' anlamındaki devasa hacmi bir türlü azalmıyordu. Burnu, 'olacak iş değil' anlamında "hımfff" diye nefes verdi. Sevgilisine "Kalkalım," dedi. Kalktılar. Çıkarlarken, Kruvasan Bey'in götüne bir tekme vurup "Yürrüü!" dediğim basit bir hayal kurdum. Onunla ilgili Farfara Bey'i sorguladığım gibi fantezisi bol bir hayal kurmak tehlikeliydi. Öyle bir savunurdu ki kendini, muhtemelen hayalimin galibi o olurdu. Farfara Bey'le ilgili yazdığım bölümü tekrar okudum. Kruvasan yüzünden olacak, Farfara'ya karşı bir yakınlık duydum. Sonuçta adam mis gibi oynamış, alkolü de alınca sahneye fırlayıp şarkısını söylemişti. Ertesi gün alkol kafasını terk ettiğinde belki de "Ulan abarttık ha..." diyecekti. Hayalimde onunla birlikte gitar çalan adamın diğer yanağına kafamı dayayıp "Oy Farfara"yı söyledim. Eğlenceli adamdı Farfara. Kimseye bir

zararı yoktu. En azından, Kruvasan gibi, aşırı özgüven yüzünden ukalalık abidesine dönüşen cümlelerle, girdiği ortamları zehirlemiyordu...

Farfara Bey, sizden özür diliyorum. Ve şu an bana içinde insan sevgisi olan bir yazı yazdırdığınız için teşekkür ediyorum. Sizi seviyorum ve hümanizmayı yanaklarından öpüyorum...

AVANTAJLAR DÜNYASI

"Oğlum hasta mısın, niye ikincisi bedava diye durup dururken tava alayım?" dedim. Gereksiz ve sert bir çıkıştı bu. İki adet tavanın, *'kaçırılmayacak bir fırsata'* dönüşmesi garipti ama çok da sinirlenilecek bir durum değildi. Bedava tava, günlerdir ona karşı büyüyen sıkıntımın patlama noktasıydı yalnızca. Bozuldu. "Ne sinirleniyorsun oğlum, gelen mesajı okuyorum," dedi. Pişman olduğum için sinirimi şirkete yönlendirerek "Tefal niye sana mesaj gönderiyor?" dedim. Cevaplamadı. Zaten cevabı biliyordum. Ara sıra bana da Carrefour'dan fiyatı düşen *'fırsat tavukları'*yla ilgili cazip haberler geliyordu. Bu şirketlere telefon numarasını bir kere kaptırmak yeterliydi. Ama galiba onun telefonunu bilen onlarca şirket vardı. "Ben biraz uzanayım," diyerek kalktı. Sert davrandığım için pişmanlığım arttı. Bazen böyle olur, sıkıldığımız ama 'iyi biri' diye düşündüğümüz insanlara sert davranınca, pişman olup onlarla yeni bir başlangıç yapmak isteriz. Yarın gönlünü alırım, diye düşünerek ekrana döndüm. Bilgisayarım iyice eskimişti. 'Yeni bir tane alsam mı?' diye düşündüm...

Hayatımda onun kadar broşürle, ilanla, kampanyayla ömür geçiren bir insan daha görmedim. Her seferinde elinde bir broşürle geliyordu. Beni görünce kurduğu ilk cümle, "1 pizza alana 1 pizza bedavaymış," benzeri müjdeli bir haber olurdu. Bir kelime yazıp boşluk bırakarak birtakım şirketlere mesajlar gönderdiğine defalarca şahit oldum. Fırsat ve avantajlar dünyasına bu kadar kaptırması can sıkıcıydı. Kısa bir süre sonra beni de o dünyanın 'kaçırılmayacak fırsat'larından birine dâhil etmeyi başaracaktı...

Sıkıcı biri olmasına rağmen Sarper gerçekten iyi bir insandı. Onunla aynı poliklinikte gece nöbeti tutuyorduk. Doktorlar, öğrenciliklerinden itibaren kısıtlı bir sosyal hayat yaşadıklarından, bazen dış dünyaya çok keskin hareketlerle saldırırlar. Sarper, cuma akşamları gerçekleştirdiği Taksim seferlerini saymazsak, dış dünyayla içleri avantaj ve fırsatlarla dolu

broşürler sayesinde iletişim kuruyordu. Bütün indirimlerden haberi vardı. %70'e varan bir indirimi yakaladığında kendini alışveriş piyasasını yerle bir etmiş gibi hissediyordu. *"Abi sence kaça aldım bunu?"* isimli oyunu çok seviyordu. Bu oyunun şehvetle kendini kaybettiği kısmı, her tahmine "İin... iiiin..." karşılığını verdiği anlardı. Bir tavayla gururunu kırdığım geceden sonraki nöbette yanıma gelmedi. Aramızı düzeltmek için yanına giderek yeni bir bilgisayar almayı düşündüğümü söyledim. Manevi bir varlığı, bir nesneyle tamir etmeye çalışmak gibi bir ikiyüzlülüğün bedelini ödeyecektim...

Heyecanlandı, tavayla kırılan gururunun konusunu bile açmadı. Hemen internetin başına geçtik. Ürünleri seçip, 'karşılaştır' butonlarına bastık. Belli bir TL'den *'başlayan'* ve belli bir yüzdeye *'varan'* indirimleri inceledik ('başlayan' ve 'varan' fırsatlar dünyasının anahtar kelimeleriydi). Bir bilgisayara bütün kalbimizle bağlanıp yarım saat sonra bir başkası yüzünden ondan nefret ettik. 2 saat içinde, fırsatlar dünyasının neferi, pırıl pırıl iki arkadaş olmuştuk. Hemşire hanım, "Bir hasta geldi," dediğinde gerçekten canım sıkıldı. Döndüğümde hâlâ bilgisayar başındaydı. Beni görünce ekranı göstererek, "Budur!" dedi. Bulduğu bilgisayar gerçekten iyiydi. İndirim konusunda vardığı yüzde övgüye değerdi, ilanın üzerinde yanıp sönen "Tartışma bitmiştir!" sloganı onayı hak ediyordu, karta yaptığı taksit sayısı ferahlatıcıydı ve görünüşü Sarper'in tabiriyle 'kız gibiydi'. Sevindim, hatta içim kıpır kıpır oldu. Reklamlardaki kampanya haberini telefonla müjdeleyen neşeli kadını, "E hadi ne duruyoruz hayatım" diye karşılayan kocayla aynı kıvama gelmiştim. Nöbetten çıkar çıkmaz neşe içinde mağazaya gittik.

"Stoklarımızdaki son parça, bence bu fırsatı kaçırmayın," dedi satıcı. Ben, Sarper ve satıcı bir süre konuşmadan *'fırsat'*a baktık. Güzel görünüyordu. Teknik bilgim zayıf olduğu için çok fazla soru soramıyordum. 'Fırsat'ın yanına gidip enter tuşuna bastım. Eğilip USB girişine baktım. Hareketlerim teknik yetersizlikten gittikçe manasızlaşmaya başlamıştı. Sarper'e baktım. Bütün bu heyecanı o yaratmamış gibi kafasını yana eğerek, "Abi sen bilirsin," dedi. İş parada düğümlenince insanların takındığı bu son dakika olgunluğu gerçekten sinir bozucudur. Üsteledim. "Ben al

derim... Ama yine de sen bilirsin," dedi. Sonra sıkılan satıcıya dönerek, *'daha ne istiyor, anlamadım ki'* anlamında ellerini iki yana açtı. Duygularım, bir şeye sahip olmanın heyecanından, bir an önce o şeyi alıp baskıdan kurtulma isteğine dönüşmüştü. "Tamam," dedim. Sarper, "Abi çok iyi yaptın!" dedi. Mağazadan çıktığımızda sevinçliydim. İndirimde tam %30'a varmıştım. Kendimi alışveriş piyasasına bir gol atmış gibi hissediyordum. Şirketlerin kendilerine gol atması için, tüketiciye gol pasını yine kendilerinin verdiğini göremeyecek kadar gerizekalı bir sevinçti bu...

Memnundum. İnternette dolaşırken sayfaların çok hızlı açılması dolayısıyla gururluydum. Sarper'le aramız çok iyiydi. Hatta onun tatil için erken rezervasyon araştırmalarına çok hızlı bilgisayarımla % 30'a varan oranlarda katkıda bulundum. Bir nöbet gecesi elinde bir bilgisayar oyunuyla geldi. "Süper oyun, gel senin bilgisayarda oynayalım," dedi. Canım sıkılmıştı. Bilgisayarıma dışarıdan yükleme yapılmasını istemiyordum. Poliklinikte yarattığım *'paylaşımcı insan'* izleniminin bozulmasını istemediğimden, bencilliğimi gizleyerek oyunu yüklemesine izin verdim. Oyunda *'bizim'* emrimizde bir kahraman vardı. Anlattığına göre, bu kahramanla dağları tepeleri aşıp bizimki gibi ata binen başka birtakım kahramanları katledecek ve ortamın hâkimi olacaktık. Sıkıcıydı. Oyuna başlar başlamaz, "Alla alla!" dedi. "Noldu?" dedim. "Bi sorun var, oyun çok yavaş," dedi. Ekrana baktım. Atının üzerinde dağları tepeleri dörtnala aşması gereken kahramanımız kesik kesik hareket ediyordu. Kahramanın bu isteksizliğini açıklayacak bilgiden yoksun olduğumdan, "Oyun bozuk," dedim. Sarper, "Yok abi evde oynuyorum ben" diyerek kahramana olan inancını vurguladı. Kahramana baktım. "Bu bilgisayarda bir sorun var," deyince Sarper'e baktım. "Ekran kartında problem olabilir," deyince sanki sorunu görecekmiş gibi tekrar ekrana baktım. Sarper, " Abi sen bunu yarın götür," dedi. İçimde %100'e varan bir sinir oluştu. Demek benimle gelmeyecekti. Geri çekilmişti. Kahramanın uyuşukluğu artık yalnız benim sorunumdu. Dönüp tekrar Sarper'e baktım. Bakmalarım tükenecek gibi değildi...

Mağazada, bu sorunun yalnız bazı oyunlarla ilgili olduğunun, bunun ekran kartının *'paylaşımlı'* olmasından kaynaklandığının ve 'normalde

oyun oynamıyorum,' dediğime göre ortada bir problem olmadığının bilgisini aldım. Tamam, oyun oynamayacaktım ama yine de canım sıkılmıştı. Galiba, modern insanın *'olmuşken tam olsun'* duygusuna yenik düşmüştüm. Eve gittim. Uyuşuk kahramanın bilgisayarımda yaşıyor olmasına tahammülüm yoktu. Oyunu silmeden önce bilgisayar bana İngilizce "Emin misiniz?" diye sordu. Evet, dedim. Kahraman bilgisayarımdan dörtnala uzaklaşırken %70'lere varan bir rahatlama oldu bende...

BEN SİZİNLE AYNI SINIFIN İNSANIYIM

Yaşı genç amca ve dayılar, yeğenlerinin dış dünyayla irtibatında önemli görevler üstlenir. Hediye almak, parka, sinemaya götürmek, yeğen büyüdükçe zorla alkol aldırmak ve karşı cinsin bilgilerini birer tablet halinde sunmak genç amca ve dayılarda şık duran özelliklerdir. O gün, yeğenim küçük olduğu için benim tercihim çocuk parkına gitmek yönünde oldu. Bu ilk çocuk parkı görevimdi ve henüz bu parkların pis işlerin döndüğü küçük birer devlet yapılanmasına benzediğini bilmiyordum. Zamanla, çocuk parklarının güçlü olanın ayakta kalabildiği, şiddetin ve iktidar hırsının kol gezdiği ve en önemlisi sınıf ayrımının acımasızca yaşandığı yerler olduğunu öğrendim. O gün gittiğimiz çocuk parkında beş altı yaşlarında, birbirine hiç benzemeyen 5 çocuk vardı:

1. Emekli çocuk: Elleri arkasından bağlı, kaydırağın yanında durmuş kayanları izliyordu. Baş aşağı kayanlara, "Öyle kayma öyle kayma," diyordu.

2. Şiveli çocuk: Kaydırağın tepesindeyken kaymadan önce hep aynı haberi veriyordu: "Gayıyom."

3. Suça meyilli çocuk: Şiveli çocuktan "İktirme len" uyarısı almasına rağmen onu sık sık itti. Sürekli borulara tırmanıp "Aaağğ!" diye bağırıyordu. Sümükten ışıl ışıl parlayan ağız çevresini sürekli yaladı.

4. Çok eski çocuk: Artık söyleyeni pek bulunmayan "Yaşa Fenerbahçe" marşını söyledi. Sık sık, çok eski bir silah sesi olan 'dıkşınya dıkşınya' efektini kullandı.

5. Steril çocuk: Saçları nefis ve burnu minicikti. Lümpen hiçbir harekette bulunmadı ve emekli çocuğu ciddiye almadı. Annesine "Artık kaymak istemiyorum, salıncağa ne dersin?" gibi çeviri kokan ve karar mekanizması kuvvetli cümleler kuruyordu.

Yeğenim, oynamak için steril çocuğu seçtiğine göre sanırım onunla aynı kategoridendi. Zaten beş dakika içinde birbirlerini yanağından öpen,

el ele tutuşan sarı kafalı kartpostal çocuklarına dönüşerek ortama modern bir hava getirdiler. Bu Kuzey Avrupa kokan hareketler steril çocuğun annesi tarafından memnuniyetle karşılandı. Korkutucu bir yakınlaşmaydı bu. Hiç istemediğim bir ebeveyn muhabbeti her an başlayabilirdi. Her şey evden getirdiğimiz o uğursuz kum oyuncaklarını torbadan çıkarmamla başladı...

Başlarda bizim sterillerin, kum oyuncaklarıyla oynamasına dışarıdan bir müdahale gelmedi. Sonra bir ara yeğenim bir karıncanın peşinden gitmeye başladı. Steril çocuk da onu takip etti. Önde karınca arkada steriller tek sıra halinde uzaklaşırken, kum oyuncaklarının çevresinde bir toplanma yaşandı. Alt sınıf (emekli ve şiveli) bir anda kum oyuncakların etrafını sardı. Şiveli direkt toprağı kazmaya başlarken, emekli çocuk elleri arkadan bağlı ayakta durarak, "Öyle kazma öyle kazma," dedi. Bence sorun yoktu, oyun geçerliydi. Sonra steril çocuğun ve yeğenimin karıncayı terk edip hızla olay mahalline koştuklarını gördüm. Steril, "Bunlarla oynayamazsınız!" dedi. Alt sınıf kulak asmadı. Sonra "Aaağğğ" diye bir ses duydum. Suça meyilli çocuk toplanan kitleye dalarak bütün oyuncakları tekmelemeye başladı. Ayağa kalktım ama ben müdahale edemeden bu proleter isyan bastırıldı. İsyanı bastıran steril anneydi. "Bence oyuncakları toplayın, bu çocuklar oynamayı bilmiyorlar," dedi. Bu cümleye kıl oldum ama bir şey de diyemedim. Topladım. Şenlik dağıldı...

Canım sıkılmıştı, bence problem başka şekilde de çözülebilirdi. Ama steril anne sınıfların birbirine karışmasını istemiyordu. Ve en sinir bozucusu, gitgide bana daha fazla yakınlık duymaya başlıyordu. Çünkü isyan sonrası, yeğenim, steril çocuğa kenardaki çiçeklerden birini koparıp vermişti. Bu çiçek, steril annenin 1000 mega piksellik cep telefonunda, bizim çocukların aydınlık ve modern geleceğini muştulayan bir fotoğrafa dönüşmüştü...

Ben muhabbetten kaçmak için bankıma dönerek yanımda getirdiğim kitabı okumaya başladım. O da çantasından kitabını çekerek modern bir karşılık verdi. Kaçış yoktu. Bir ara kitaptan kafamı kaldırdığımda, suça meyilli çocuğun, kaydırağın tepesinde steril çocuğu sıkıştırdığını ve vücuduyla merdivenlere doğru ittiğini gördüm. Biraz izledim. Olacak

gibi değildi. Müdahale etmezsem steril bir vücut kan içinde kalabilirdi. Yerimden fırladım ve elimle Steril'i götünden tuttum. Suça meyilliye "Yapmasana," dedim. "Aaağğğ" diyerek geri çekildi ve kayarak gözden kayboldu. Olay mahalline gelen steril anne bana teşekkür etti. "Önemli değil," dedim. "Nasıl yetiştirmişlerse artık... İnanamıyorum!" dedi. İnançsızlığını bozmak istemedim, "Yani!" diyerek onay verdim. "Ne insanlar var inanamıyorum!" dedi. Bu ikinci inanamayışıydı. Galiba başlıyorduk. Yapmaya çalıştığı şey çok açıktı. Bu hissi biliyordum. Ortamdaki insanlarla aynı sınıfa ait hissetmenin kıvancıydı bu (havaalanı hissi). Steril anne, bu hissiyat içinde benimle *"Ötekilere benzemiyoruz. Biz aynı sınıfın insanlarıyız"* muhabbeti yapmak istiyordu. İkimizin de ayakkabısı Converse olduğu için, tipim ve gözlüklerim belli bir kültürü ima ettiği için ve yeğenimin burnu piti olduğu için bana yakınlık duyuyordu. Steril annenin ve benim, steril çocuklara zarar vermek isteyen diğer çocukları kınamaya hakkımız vardı. Birlik ve beraberlik duygularıyla kendi yaşam tarzımızı yüceltmek için iyi bir fırsattı bu... Biz konuşurken, elinde araba anahtarı ve üzerinde hafta sonu için dizayn edilmiş giysileriyle steril baba (kocası) geldi. Artık iki çift Converse ve bir çift Nike'tık. Selamlaştık. Sonra eşine dönerek çok güçlü hançeresi olan bir kurbağa sesi çıkardı: "Börrrk nerde?" Steril anne, yeğenimle beraber tekrar karınca dünyasına dalan Berk'i gösterdi. Baba güldü, oğlunun ortamdaki tek piti burunluyla oymasından memnun olmuştu sanırım. Bir iletişim başladığı için onlarla aynı banka oturmak zorunda kaldım. Nike ve Converslerimizle bacak bacak üstüne attık. Bir beş dakika modern dünyanın keyfine baktık. Sonra çok iyi tanıdığımız 'Aaağğğ' sesi geldi...

Hızla kaydırağın öbür tarafına koştuk. Şiveli çocuk yerde yatıyordu. Kaldırdık. "İktirdi beni" dedi. Steril anne, suça meyilliye, "Senin annen baban nerde bakayım?" dedi. Cevaplamadı, bağırarak gözden kayboldu. Steril anne, suçun ortamdan uzaklaşmasıyla rahatladı. Bankta yaptığımız *'babyfon'*lu, *'Ukraynalı bakıcı'*lı, *'LC Waikiki'*li muhabbetten sıkılmıştım. Modern Türkiye'nin aydınlık piti burunlu geleceğini yetiştiren steril annebabanın, benim gibi modern bir insanı bulmuşken muhabbeti arkadaşlığa çevirmek istemesinden korkuyordum. Yeğenime, "Gidelim mi?" diye

sordum. "Hayır, biraz daha oynamak istiyorum Berk'le," dedi. Berk de aynı yönde fikir beyan etti. Banka döndük. Kısa bir süre sonra "Aaağğğ" sesini tekrar duyduk (suça meyil geri geliyordu). Nedense sevindim. Steril anne, "Böyle yetiştirdiklerine inanamıyorum!" dedi (bu üçüncü inanamayışıydı). Steril baba, "Çocuk eğitimi profesyonel bir iştir," dedi. Benden onlarla birlik olmamı, en nazik, en kültürlü, en gözlüklü, en kitabi ses tonumla onları onaylayacak şeyler söylememi istiyorlardı. Ortamı bozamazdım. Yaptım. "Aslında çocuklara bir birey gibi davranmak gerekiyor," dediğim sırada, çok eski çocuk, elindeki hayali tüfekle biz bankta oturan modern büyüklerini 'dışkınya dıkşınya' diyerek vurdu. Öldük.

"EEE"SİZ BİR HAYAT BİR HAYAT MÜMKÜN

"Düşersen karışmam," diyor annesi. O-ha, diyorum içimden. Annesinin oturduğu koltukta ayakta duran bu çocuğun düşmesi beklenen yer, şehir içi otobüslerin 20 santim enindeki en üst penceresi. Çocuğun bu pencereyle arasında bir çocuk boyu daha mesafe var. Yanlarındaki koltukta oturan abisi (kendileri 10 yaş civarında) "Ölürsün bak!" diyerek destek veriyor bu manyak senaryoya. İçimdeki 'O-ha' duygusu iyice kabarıyor. Kendinden daha küçük birini bulunca hemen olgun tavırlar sergilemeye bayılan bu yaş grubundan hiç hazzetmiyorum. Çocuk bir mucizeyi gerçekleştirerek o daracık pencereden süzülmek için zıplamaya başlıyor ve kısa süre sonra şoförün ufak bir freniyle kafasını cama çarpıyor. Camdan sonra anne de çarpıyor aynı kafaya. (Çocuklarda kafanın çok tıraşlı olmasıyla, dayak yeme sıklığı arasında doğru bir orantı var.) "İyi oldu," diyor annesi. Abisi de aynı anda 'Ya ya' anlamında kafasını sallıyor. Ve sonra da bu korkunç sekansın finalini koyan o cümleyi sarf ediyor: ***"Eee, dedik biz sana..."*** *O an 'eee' derken manidarca kafasını sallayarak 50 yaşına ulaşan bu çocuğun ensesine 'yaşına geri dön' anlamında ufak bir şaplak atmak istiyorum. Bu şaplağın çocuk tarafından "Önneeee!" diye karşılanacağını ve çocuğun hızla 10 yaşına geri döneceğine eminim. Benim bu şaplak atma arzusuyla 30'lu yaşlardan hızla aşağılara düşmemdeki sebepse, her duyduğumda beynime bir tokat atan bu 'Eee' seslenişi. 'E' harfinin, yanına hemcinslerini alarak bir harf olmaktan çıkıp çok geniş anlamlı bir yaratığa dönüşmesine dayanamıyorum. Bazı insanların dilinde yaşayan ve karşıdakine amansızca saldıran bu tanımsız yaratık yıllarca peşimi bırakmadı. Bırakacağa da benzemiyor...*

"Eee, dersler nasıl bakalım?" Bakın, bir yetişkin daha bir ergenin dünyasına 'eee' diyerek sokulmaya çalışıyor. Elindeki tek anahtar cümle bu. Bu cümleyle ergen dünyasının bütün kapılarını açabileceğini sanı-

yor. Orada çok kalmayacak. "İyiii..." cevabını alır almaz tüyecek o dünyadan. Belki çıkarken "Hadi bakalım," diyecek. Ben de bu soruyu çok duydum zamanında. Hayatımda gram önem taşımayan adamlar, yaşıtlarıyla yaşadığı bir suskunluk anında kafasını bana çevirip bu soruyu sorardı. Hayatını iyi ya da kötü, bir şekilde kurgulamış yetişkinlerin, biz ergenlere bu soruyu sorması beni delirtirdi. Bu tür adamlar 'Hamburger' demeyi de çok seviyorlardı. 'Hamburger' kelimesiyle 'gençlik' dünyasını algıladıklarını düşünüyorlardı. Sürekli hamburger yeme arzusunda olduğumuzu sanıp kafalarını sallaya sallaya *"Eee gençler şimdi hamburger yiyor tabi..."* diyorlardı. Bütün bu 'eee'lerin arasında nefes almamı en çok zorlaştıran 'eee' atağıysa, *"Eee kızlarla aran nasıl?"* sorusuydu. "Ooo süper... elleşiyoruz bakalım," desek, sanki "E hadi bakalım," diyeceklermiş gibi manidarca soruyorlardı bu soruyu. Neyin peşinde oldukları belirsizdi. Sırf ilgileniyormuş gibi gözükmek için bir cevap beklemeden, "eee"leri patlatıp duruyorlardı. En çok zamanımızı alan ama bir yandan da en çok saklamaya çalıştığımız cinsel dünyamıza saldırıydı bu. Cevaplar, "Bizim sınıfta güzel kız yok,"tan, "Kızlarla işim olmaz, bana ne,"ye varan lümpen bir yelpazede seyrederdi. Kırk yılda bir televizyonda rastlanan öpüşme sahnelerinin yetişkinlerce derhal zaplandığı yıllarda bizden neyin açılımını beklediklerini hâlâ anlamış değilim. Yine de büyüklerin ergen kafalara fırlattıkları bu 'eee'ler bir yere kadar anlaşılabilir. Asıl korkutucu olansa, yaşıtlarımızın üzerimize saldığı 'eee'lerdir. İnsan kendi yaşıtlarından gelen bir 'eee' bombardımanı esnasında çok çaresiz kalabilir...

Buluşacağı kişiyi yanında biriyle yaklaşırken görünce biraz morali bozulur insanın. Davetsiz olanla tanıştıktan sonra yaşanan boşluk yeni gelenin şerefinedir. Evlendiğini biliyordum ama buluşmamıza eşiyle beraber geleceğini tahmin etmemiştim. (Aslında normal bir durum bu, yeni evliler bir süre tek vücut ve iki kafayla yaşayabiliyorlar.) Oturdular. El ele tutuşmaya devam ettikleri için karşımda iki insan olmasına rağmen masanın üzerinde yalnızca iki el vardı (yeni evli çolaklığı). Tahmin edebileceğiniz gibi muhabbet kısa zamanda nezaket sınırlarını kollayan, espri değil latifelerin yapıldığı bir boyut kazandı. Kız, konuşmak yeri-

ne, konuşan kocasını ara sıra yanağından öperek geçiriyordu vaktini. Sıkılmıştım. Sonra yavaş yavaş ağızlarından 'eee' yaratığı ortaya çıkmaya başladı...

Uzun bir suskunluk olmuştu, tuvalete giderek doldurmaya çalıştığım bu boşluk dönünce de devam etti. Arkadaşım, önünde hiçbir cümle olmamasına rağmen "İşte böyle..." diyerek sandalyesinde geriye yaslandı. "İşte böyle" olanın ne olduğunu bilmeden manasızca kafamı salladım. Sonra birden, *"Eeee ne zaman evleniyorsun bakalım?"* dedi. Bunu söylerken aynı anda biricik eşinin omzuna elini attı. "Bak bize," der gibi geniş açılı bir fotoğraf sunuyordu bana. Eşinin de bu soruyla beraber gözü parladı, sanki "Buluşmak için bize çift lazım," der gibi bakıyordu. O ana kadar neredeyse hiç konuşmayan bu kız, *"Eeee var mı bir şeyler..."* diyerek destek verdi kocasına. İki 'eee' arasında kalmıştım (eee & eee company). Ortamda, sanki o an bütün şehir benim cevabımı bekliyormuş gibi bir hava vardı. Arkadaşımın biricik eşinin omzundan sarkan elindeki çok kalın yüzük (bobin makarası gibi olanlardan) bile sanki "eeee" diyor gibiydi. Normalde 'eee' hayvanının üzerime salınmasına alışkınım, yılların verdiği tecrübeyle üzerime gelen bu 'e'lerin arasından sıyrılabilirim. Ama bu sefer ki 'e' harflerinin safları çok sıkışık, araları küçümseme harcıyla doldurulmuş ve normalde 3 olan sayısı 4'e çıkarılmış. (Böyle kuvvetlisine her zaman rastlanmaz.) Eşinin omzunu bırakıp kadehine davranıyor. Yüzüğü bardakta bir "çınn" sesi çıkarıyor: Cevap için sürem başladı. Pozisyonumu alıyorum. Eğer yanında eşi olmasa bol 's'li bir küfür salardım bu 'e'lerin üzerine, ama şimdi nezaketin o geniş meydanında çarpışıyoruz. En az 'eee' kadar kadim bir kelimeyle karşılıyorum bu saldırıyı: "Kısmet..." (Kısmet, normalde çok etkili değildir, "eeee"yi öldüremez, yalnızca sersemletir ve vakit kazandırır.) Gülüyor, "Hadi bakalım," diyor. Konu dağılıyor, 'e'ler bir süreliğine masadan ayrılıyor. Sonrasında iyice sıkılmaya başlıyoruz. Biricik eşinin kalkmak için kıvrandığını hissediyorum. Telefonuyla oynuyor. Arkadaşıma bir mesaj geliyor. Bir mesajın uzaya kadar gidip 10 santim yanına geri gelmesi nasıl bir oyundur? Bunu anlamayacağımı nasıl düşünür? Dibindeki eşinden gelen mesajı okuyor arkadaşım. Tuvalete gitme vakti...

Döndüğümde toparlamaya çalıştığı bir suratla, "Abi biz kalkalım," diyor arkadaşım. Resmen kavga etmişler. İşte beni "eee"lerle davet etmeye çalıştıkları dünya bu. O an içimde bir kahkaha patlıyor. "Tamam görüşürüz," diyorum. Yüzükleriyle beraber kalkıyorlar. Kalan rakıyı dolduruyorum bardağa, arkadaşımın yemeye fırsat bulamadığı tatlısını önüme çekiyorum. Çok da nefis bir tatlıymış. "Eeee yemeyenin malını yerler..."

İNSAN BİNADA YAŞAYAN BİR VARLIKTIR.

Kapıyı açar açmaz, "Bu yaptığınız resmen görgüsüzlük!" lafını duydum. Eliyle ayaklarımı işaret ediyordu. Kafamı eğip bakınca ayaklarımın hemen önünde duran görgüsüzlüğü gördüm: 3 çift ayakkabı. Arkadaşlarım ayakkabılarını kapının önünde çıkarmışlardı. Bir süre baktım ayakkabılara. Gerçekten de çiftlerden biri diğer ayakkabılardan yaklaşık 10 cm ötede görgüsüzce yan yatıyordu. O an tam kestiremedim, görgüsüz olan bu yan yatmış ayakkabı mıydı, yoksa bütün ayakkabıların iştirak ettiği daha büyük boyutlarda toplu bir görgüsüzlük müydü yaşanan? "Bakın beyefendi, bilmiyorsanız öğrenin, bu apartmanda kapının dışına ayakkabı konmaz. **Ben daha önce böyle bir şey görmedim!"** dediğinde, durumu kavradım. Tam o sırada, içerden, bu görgüsüz ayakkabıların sahiplerinden alkole benzeyen kahkahalar yükseldi. Karşımda duran bayanın gözleri kısıldı. "Bir apartmanda yaşadığınızı unutmayın!" dedi. Yan yatmış olan en görgüsüz ayakkabıdan başlayarak kapı önümü temizlemeye çalışırken, "Kusura bakmayın," dedim. "Geçende de çöpü saatinden önce çıkardınız, laf etmedim," diyerek devam etti. Modern insanın ilk hatayı affeden muazzam hoşgörüsüydü bu. Bu tür hoşgörülerin sonradan bir tehdide dönüştüğünü biliyordum. Ses çıkarmadım, ama sessizlik uzayınca aklıma ilk geleni söylemek zorunda kaldım: "Hangi çöpü?" "Aaa ne biliyim canım hangi çöp, sizin pisliğinizi ben mi bileceğim!" dedi. Ellerimde iki çift ayakkabı olduğu halde yüzüne baktım. Söylediklerini gerçekten önemsiyordu. Ayakkabıdan başlayan, çöpe doğru ilerleyen bir insanlık dersi vermek istiyordu sanırım. Ona sorsanız mesele çöp değildi, adaptı; ayakkabı değildi, çağdaş insanın görgüsüydü. İçeride görgüsüz kahkahalarıyla arkadaşlarım ve daha kendi çöpünden bile haberi olmayan ben, bu adap mabedini (apartman) temelinden sarsıyorduk. Ayakkabıları yana devrilmiş, çöpü zamansız insanlardık. Düzeni bozmuştuk. Modern Hanım'ın keyfini

kaçırmıştık. Kaçırmaya devam edecektim...

Modern Hanım gibilerin şerrinden her zaman korkmuşumdur. Sana çok önemsiz gibi gelen şeyler onlar için birer hayat gailesidir. Hayatımın bazı dönemlerinde mutfak çekmecelerinin tabanına birtakım örtüler yerleştiren, çorap ütüleyen, ağız sıvıları ve kafa yağına karşı yastığa çift kılıf takan, dış cephe camlarını intihar pozisyonunda silen, matbuu kâğıt görünce derhal arşivleyen insanlarla birtakım tartışmalar yaşamış ve tartışmalardan göğsüme takılan bir 'sallapati madalyası'yla yenik ayrılmıştım. O yüzden, çöp saatine uymayan bir densiz hakkında bir cinayet işlenmiş hararetinde konuşabilen Modern Hanım'a en ufak bir çıkıntılık yapmanın anarşik bir girişim olacağını biliyordum. O günden sonra ayakkabıların kapı önünde beklemelerine izin vermedim, çöplerin torba sayısını ikiye çıkarıp tam saatinde teslim etmeye gayret ettim. Karşılaştığımız zamanlarda, Modern Hanım'ı, devlet tiyatrosu kalitesinde ses tonu kullanarak, çağdaş bir tınıyla selamladım. İşler yoluna giriyordu. Apartmanımıza ahenk, huzur ve hatta neşe hakimdi: Bir akşam eve dönerken giriş kapısında, *"Sevgili B blok sakinleri, sizleri neskafelerimizi yudumlarken bir yandan da apartmanımızın sorunlarını konuşmak için..."* diye başlayan bir yazı gördüm. Bu yazı sanırım, *'A-4 çıktı alırken kâğıdı yatay kullanmak konusunda çocuklarından yardım alan yöneticiler tarihi'*nin en samimi yazısıydı. Özellikle *'yudumlamak'* ve *'bir yandan'* kelimeleri ben de tam tanımlayamadığım bir iç gıcıklanmasına yol açtı. Ertesi gün, evde çayımı yudumlayıp bir yandan da televizyon seyrederken, bir başka yandan kapı çaldı. Kapıcı neskafeli toplantıya herkesin katılması gerektiğini, toplantıda önemli kararlar alınacağını söyleyerek beni davet ediyordu. Canım sıkılmıştı. Modern Hanım'ın evinde toplanacak olmamızın kasveti çöktü içime. Bir yandan da tam tanımlayamadığım, içimi gıcıklayan bir şeyler beni toplantıya doğru çekiyordu...

"Görüntülü megafon apartman güvenliği için çok önemli, arlısı var, arsızı var," dedi en genç apartman sakinlerinden biri. Sanırım arlı ve arsızlardan çok, teknolojik araçlara olan hevesi ısrarında daha etkiliydi. Sonra Modern Hanım, apartman girişinin yapay çiçeklerle bezenmesi

konusunda görüşlerini beyan etti. "Efendim toprağı olmayan bir çiçeği ben çiçekten saymıyorum, saymam," diye taarruza geçti emekli bir albay. Yeryüzünde bit kadar hacim işgal etmeyen bir evde, yine bit kadar değeri olmayan konuları inanılmaz bir iştah ve ciddiyetle tartışıyorduk. İşte o akşam biz, Selen Hanım'ın bodrum girişinde gördüğü hamamböceğinden, Albay'ın apartman girişinde her seferinde ayağına takılan çıkıntıdan ('maazallah bir gün düşüp bir yerlerini kırabilirdi, o zaman ne olacaktı?'), Modern Hanım'ın asansördeki 5 tuşunun silik olmasıyla ilgili endişelerinden uzun uzun konuşurken bir yandan neskafelerimizi yudumladık. Üzerime bir rehavet çökmeye başlamıştı, sandalyemde geriye doğru iyice yaslandım. Dava arkadaşlarımı baygın gözlerle izlemeyi sürdürdüm. Gözkapaklarım kapanmak üzereydi. *'Yudumlamak'* için neskafeme uzandım. Bardağın altlığı da bardakla beraber havalanınca, telaşlanıp öne doğru hamle yaptım. Benim bu hamleme, neskafe, (caaanım) masa örtüsünün üzerine yayılarak karşılık verdi. Modern Hanım, ilkel sesler çıkararak bir anda yanımda bitiverdi. Aynı kişiye ikinci kez "Kusura bakmayın," diyordum. Emekli Albay, "Telaşa mahal yok," dedi. Görüntülü megafon arzulayan arkadaş hariç, toplantıdaki tüm katılımcılar, neskafe lekesinin nasıl bertaraf edileceğiyle ilgili beyanatlarda bulundular. Neskafenin bir vaka olmaktan kurtulup tekrar yudumlanan bir sıvıya dönüşmesi yaklaşık 15 dakikamızı aldı. Modern Hanım, masa örtüsü cinayetinin verdiği kinle olacak, aniden, "Bazılarımız bir apartmanda yaşamanın kurallarından bihaber!" diyerek söze girdi. Emekli Albay, "Açık konuşun lütfen!" dedi. Bana yan göz atarak, **"O kendini biliyor,"** dedi Modern Hanım. O an, kullanılan ses tonu ve sarfedilen mimiklerin abartısını kaldıramayacak kadar boktan konuların bu kadar uzamasından, burada toplanmış insanların sıradan bir apartmanı bir devlet ciddiyetiyle yönetmeye çalışmasından, normalde kimsenin umurunda olmayacak ipe sapa gelmez konuların sırf dertsizlikten çok mühim problemlere çevrilmesinden, yapay çiçeklerden, görüntülü megafonlardan ve hamamböceklerinden tiksindim. Aniden sinirlenmiştim. Ne diyeceğimi bulamıyordum. Ağzımdan çıkan, "Noluyo ya?" kelimeleri sinirimi karşılamıyordu. Herhangi bir açıklama yapmadan aniden

kalktım. Odadan çıkarken Modern Hanım "Terbiyesiz!" dedi. Kapıyı açarken Albay'ın ard arda yinelenen 'terbiyesiz'lerin arasına bir adet 'telaşa mahal yok' sıkıştırdığını duydum. Ayakkabımın sol teki, kapının önündeki ayakkabı yığınının arasında yana devrilmiş öylece yatıyordu. İçerde, 'terbiyesiz' bombardımanı devam ediyordu. Ayakkabılarımın arkasına basarak hızla merdivenlerden çıktım. Öfkem henüz geçmemişti. Bir yandan kapıyı açmaya çalışırken, bir yandan kendi kendime "Telaşa mahal yok," diyordum...

"ASLINDA ÇOK RAHAT BİR İNSANIM"

Bir Salı sabahı, kantinden aldığım Taç krakerin son parçasını ağzıma atmış, dilimle ağzımın kuytu köşelerinde kalan yumuşak kalıntıları temizliyordum. Temizlik esnasında, dilim, ağız tabanında tükürükle yumuşamış krakerlerin hemen altında sert bir şeye çarptı. Dil, bu tür durumlarda hemen telaşlanır. Benimki de telaş içinde derhal sertliğin sağını solunu yoklayarak sınırlarını belirledi ve nerdeyse 2 saniyede bir ziyaretine gitti. Böyledir dil, sıkışan bir et parçası, yanarak pütürlü hale gelen damak, diş etinde ufak bir şişlik gibi oluşumlarda hemen olay mahalline gidip yoklar. Kitle, vücudumda işlevi olan bir çıkıntıya benzemiyordu. Teşhisi parmağımla kesinleştirdikten 5 dakika sonra okulun bilgisayar odasındaydım. Kısa süre içinde tıp dünyasının altını üstüne getirmiştim. Yazılanların hepsini anlamıyordum ama "maling" gibi tanıdık kelimelerle hızla vücudun karanlık köşelerine doğru yol alıyordum. 10 dakika sonra kafamı ekrandan kaldırıp arkamdaki duvara yasladım. Gözlerim tavanla buluştuğunda artık emindim: Kanser olmuştum. Ölüm bana çok yakındı. Ölümü sakin karşılamayı nerden öğrendiysem artık, telaş etmedim. Hayatım aniden yavaşlamıştı, bir ermişin mahmur gözleriyle bakmaya başladım hayata. Hemen kanserimi arkadaşlarıma açıkladığım anı hayal ettim. Nasıl da telaşlandılar sevgili arkadaşlarım ve ben nasıl da sakinleştirdim onları. Türlü şakalar yaptım. Ölümle dalga geçtim. Galiba arkamda, *'O bambaşka bir adamdı'* efsanesi bırakmak istiyordum. Sonra kızdım kendi kendime, ölüyordum ve bu son aylarımda hâlâ rahatlığımı pazarlama hayalleri içindeydim.

Tavırlarıyla çevresine rahatlık salan bir insan olma hayalini hep kurmuşumdur. Karmakarışık dertleri basite indirgeyebilmeyi, hayatın sıkıştığı her anı, dünyanın en güzel aforizmalarından biri olan, 'koy götüne' yaklaşımıyla defedebilmeyi çok isterdim. Çoğu insan gibi bazen taklidini yapıyorum, ama maalesef rahat bir insan değilim. Düşünsenize; ağzım-

daki bit kadar bir kitleyi hemen kanserin devasa kollarına atacak kadar paranoyak aklım, aynı olay içinde kanserini arkadaşlarına bir rahatlık yeleniyle sunabiliyor. Sırf kalender bir insan olmanın hayali kurabilmek için. Tam bir rezillik...

Üniversitede, sınav zamanlarında, elinde notlar ve yüzü bu dünyayla ilişkisini kesmiş gibi bir ifadeyle sağa sola koşuşturan arkadaşlar olurdu. Amfiler bölgesinde yaşayan bu insanlar, sıranın en önünde, hocanın ağzından çıkanı havada kapıp inci gibi notlara çevirirken, biz *'rahat insanlar'* tüm amfiye hâkim bir tepeden onları seyrederdik. Çabalarını küçümserdik. Üniversitenin nimetlerinin amfide değil, şehrin sokaklarında ve nemli öğrenci evlerinde olduğuna inanıyorduk. Küçümsediğimiz amfi insanlarının notlarına bir aracı kurum (fotokopici) sayesinde rahatça ulaşabiliyorduk. Zahmetsizce ele geçirdiğimiz bu notları, çoğunluğu asker yeşili çantalarımıza sokuşturur, yaylanarak olay mahallinden uzaklaşırdık. Suratlarımızda dünya telaşından sıdkını sıyırmış garip bir ifade vardı. Koskoca bir üniversite binasını, onlarca profesörü, doçenti, laboratuarları, bilim üretmeye çalışan bir akademik oluşumu tek bir "Salla yaa!" mimiğiyle yıkabiliyorduk. Sonra gidip ne kadar kötüyse o kadar iyi bir mekânda, birbirimize Bukowski tonlamasında, tamamına ermemiş bir hayatın propagandasını yapıyorduk. Rahat insanlar olduğumuzu birbirimize göstermek için resmen yarışıyorduk. Bir çeşit varoluş mücadelesiydi bu.

1996 yılında, ben böyle bir rahatlık yarışının tartışmasız galibi oldum. Bir bütünleme sınavı için rahatlık konusunda çeşitli başarılara imza atmış 4 arkadaş toplanmıştık. İçimizden bir arkadaşın bu tür zirvelere kendi evinde eser miktarda çalıştıktan sonra dâhil olduğunu biliyorduk. Gece, bu arkadaşımıza yönelttiğimiz suçlamalarla başladı. Suçlamalarımızı, *'kendini savunmak yerine karşısındakini suçlamak'* tekniğini kullanarak ustaca savuşturuyordu. "Oğlum asıl sen..." diye başlayan cümlelerden sonra, rahatlık anlayışımızın çapını yarıştırdığımız sunumlara geldi sıra: Bir arkadaş, "iki saat sonra başlarız," dedi. "Oğlum gece çalışırız işte," diyerek eli artırdım. Sonra bir yarım saat kadar, "Abi ben hiç çalışmadım," deyip aslında çok çalışan arkadaşları kötüleyerek, bir rahatlık mabedi

olan evimizi kutsadık. Saatler ilerledikçe hepimiz içten içe telaşlanıyor duk. Ama kimse kendini açık etmiyordu. Çünkü "Hadi artık başlayalım," demek, derhal başı ezilecek bir yenilgiydi. Aslında benim durumum farklıydı, bir dersten kalmıştım, eğer bu sınavdan da geçemezsem sınıfta kalacaktım. Ama bu türden mazeretler belirtmek, bir rahatlık yarışında faul yapmaktır. Gerçek bir rahat, içinde bulunduğu durumu öne çıkarmaz, ancak bir başkası onun yerine bu durumu dile getirirse gururlanır. Saat 10'a doğru, eser miktarda çalışıp sonra aramıza katılan arkadaş, bu yarışta ben de varım dercesine, "Hadi bira içelim!" dedi. Şerefsiz iyi hamle yapmıştı. Rahatlığın en önemli aksesuarlarından biri olan birayı rest dercesine öne sürmüştü. Restini gördüm. Kelimelerin hacmini genişleterek ve elimle 'battı balık' hareketi yaparak, "İçelim lan!" dedim. Birer bira açtık. Soğuk bira içimdeki telaşı söndürmeye yetmiyordu. Birbirimize resmen acı çektiriyorduk...

Gece yarısı notları okumaya başladık. Sık sık mola isteyerek, ne kadar rahat olduğumuzu birbirimize hatırlatıyorduk. Sonra bir telefon geldi. Telefonu kapatan arkadaş, bir Ankara havası oynayarak ve güzel yarınları müştulayan apaydınlık bir suratla, "Sınavda geçen senenin bütünleme soruları çıkacakmış" haberini verdi. Hiç sorgulamadık. Hemen inandık. İnanılmaz bir konsantrasyonla cevapları ezberledik. Birer bira daha içtik. Eser miktardaki arkadaşımız, "Geçen senenin final sorularına da bakalım" dedi. Ayağa kalktım, "Yok oğlum, ben yatıyorum," dedim. Cevap gelmedi. Ayakta bir süre bekledim. Biraz pişman olmuştum ama kararımdan vazgeçemezdim. Bu yarışmada galibiyetimi kesinleştiren o talihsiz zafer cümlemi kurdum: "Hadi iyi geceler..."

Uyuyamıyordum. İçerden sadece, 'yazınız', 'nelerdir' gibi bilimsel değeri zayıf kelimeleri duyabiliyordum. Bir ara ihtiyacım olmadığı halde tuvalete gittim. Tuvaletin kapısındayken *"Yeni doğanın ağzında görülen oluşumları yazınız,"* cümlesini duydum. Tekrar odaya döndüm. Tavana bakarak soruyu düşündüm. Bana göre yeni doğan bir bebeğin ağzı bomboştu. Uyumuşum...

Sınavdayım. Soruları okurken, dün gece tuvalete girerken duyduğum o soruyu görüyorum. O an lanet ediyorum kendime. Kafam yeni doğan

bir bebeğin ağzı gibi bomboş. Bölük pörçük bir şeyler yazıyorum. Sonra puanlıyorum yazdıklarımı. Olmuyor. Bir türlü öbür seneye geçmiyor kağıdım. Sınıfta kalıyorum...

O gece rahatlık konusunda yarıştığım arkadaşlarım sınıfı geçtiler. Ertesi sene sadece 2 ders için okula ara sıra uğramaya başladım. Artık arkadaşlarımla pek görüşemiyordum. Bir Salı sabahı koridorda karşılaştık. Ayaküstü onlara ne kadar rahat olduğumdan bahsederek aklımca sınıfta kalmayı yücelttim. Beni iştahla dinlediler, özenen gözlerle "Abi süper ya" benzeri şeyler söylediler. Sonra eser miktardaki arkadaşın uyarısıyla laboratuara geç kaldıklarını belirtip "Görüşürüz," diyerek koridorun ucunda kayboldular. Koridorda tek başıma kaldım. Yapacak hiçbir işim yoktu. Kahvaltı için kantine inip bir Taç kraker aldım. Son parçayı yedikten sonra dilim yumuşamış krakerlerin altında sert bir şeye çarptı. *"Kaygılı bir insanın ağzındaki oluşumları yazınız"* sorusunun cevabıydım...

KENDİ KENDİNİ GAZA GETİREN İNSAN

Doğum günlerini önemsemezdim. Özel günleri titrek bir duyguyla dünyanın en önemli günü ilan edenleri küçümsediğim de olmuştur. Kendi doğum gününü kendi organize edenlerden olmadım. Benim için hazırlanmış ve sürprizlerle altı iyice ısıtılmış partilerden memnun olsam da, bana sarılanların sırtına pıt pıt vururken gözlerim hiçbir zaman dolmamıştır. O gün öğle vakitlerine kadar kimsenin beni kutlamamış olmasını pek önemsememiştim. Kordon'da bira içerken kendi kendime, "Eee yaş da bir hayli oldu, hadi bakalım..." gibi daha çok dişsiz ağızlara yakışacak monologlarla kendi kendime eğleniyordum. Sonra vakit ilerledikçe bir şeyler olmaya başladı, duygularım yavaş yavaş değişiyordu. Artık biraları art arda içmemden mi, yoksa deniz manzarasının kederi ima eden güzelliğinden mi bilmiyorum, bir sıkıntı çöktü içime. Tamam, bir şölen beklemiyordum ama en azından birileri arayabilirdi. Saatler geçtikçe, doğum günlerini önemsemeyen kalender tavrım gevşemeye başlamıştı. O güne değin, yarı entelektüel bir bilinçle özel günleri sallamamanın gizli havasını atan ben, kendimi yapayalnız ve unutulmuş hissetmeye başlamıştım. "Eee işte böyle oğlum, yapayalnızsın şu hayatta," benzeri cümleler kurarken bu sefer dalga geçmiyordum. Uzaklaşan bir geminin düdüğü, şen kahkahalarla caddeden geçen bir grup, ayaklarımın etrafında dolanan kedi, mekânda çalan dertli Fransız müziği gibi kederi anımsatan şeyler birleşip yalnızlığımı güzelce ovaladılar. Baktığım her şeyi bir hüzün aksesuarına çeviriyordum. Dönüşüm yoktu, kendi kendime yağdırdığım bir keder sağanağına tutulmuştum. Bir süre sonra birayı bırakıp, kederi sulamak konusunda daha şık bir aksesuar olan rakıya döndüm. (Sanki o an biri arayıp doğum günümü kutlasa bütün bu hava bozulacaktı. İnsanevladı bazen kendi yarattığı bir durumun en iyi oyuncusu olmak konusunda canhıraş bir performans sergilemeye bayılıyor.) Rakıyı içerken tüm arkadaşlarımın isimlerini içimden tek tek zikrederek onlara sitemlerimi sundum. Sonra

ulem geldi aklıma: Kelimelere vurulsa, "Hadi babam unutmuştur, ulan anne sen de mi unuttun? Oğlunu böyle bedbaht, yalnız, alkole boğulmuş görsen vicdanın hiç mi sızlamaz?" gibi çok kötü şiirlere benzeyen düşüncelere daldım. İyice arabeskleşmeye başlamıştım. Biraz önce ayaklarımın etrafında dolanan kediyi bulsam boynuna sarılacaktım, denize düşsem dudüğümü çalıp bir vapur gibi uzaklaşacaktım. Bir hüznü kendi kendime başlatmış, büyütmüş, şimdi de altında eziliyordum. Kederden fena halde yaşlanmıştım...

O gün bir doğum günü kutlaması yaşasam muhtemel sıkılırdım ama bir kutlama yoktu ve sitem ediyordum (*'olmayana anlam yüklemek'* bir türlü kurtulmadığım bir hastalıktır). Madem yapayalnızım şu dünyada, kendi doğum günümü kendim kutlayabilirim, diye düşündüm *('kendini ödüllendirmek'* denen o manyaklığın içine düşmüştüm). Kederimden, sitemimden, sinirimden kimsenin haberi yoktu ama ben bir başıma fırtınalar estiriyordum. Bir duble daha rakı ve hayatımda ilk defa bir meze söyledim. Mezenin ismi Topik'ti. Bu işin bana pahalıya patlayacak olması umurumda değildi. Gözlerimi kısa kısa içtim rakıyı. Topik'e racona uygun şaral darbeleri vurdum. Mağrur ve kararlıydım. Fakat sonra kakam geldi. Hüzün fırtınalarıyla 40'lara çıkmış yaşım, ani bir baskınla bir anda 20'lere kadar düştü. Hüznümü ve yalnızlığımı ertelemek zorunda kaldım. Kalkıp mekânın dibine doğru ilerledim.

Tuvaletteyim. Daha başlar başlamaz çalınıyor kapı. Ben de çalıyorum. Kapıyı çalan, 'İçerde kimse var mı?' sorusunu "tak tak" sesiyle ifade ediyor. Normal bu. Ama tuvaletin üzerinde oturan ben, neden kapıyı çalarak 'Dışarıda kimse var mı?' dercesine karşılık veriyorum, bilmiyorum. Gelenek işte... Daha yeni başlamışken tuvalet kapısının çalınması gerçekten büyük bir sıkıntıdır. Dışarıdakinin baskısı zaten sıkıntıda olan içerdekinin işini iyice zorlaştırır. Tekrar çalınıyor kapı. Biraz daha tok bir 'tak tak'la karşılık veriyorum. Beş saniye sonra bir daha çalınıyor. Belli ki insan sesi istiyor dışarıdaki, "Doluu!" diyorum bu sefer. Ama galiba dışarıda bir arsız var, kapıyı çalmaya devam ediyor. Bir an ne yapacağımı bilemiyorum. O an dışkılamayı kessem bile kaba etin temizlenmesi, toparlanma, lavabo önü işlemleri en az 2 dakika sürer. Sinirleniyorum. Sanırım dışarı-

da bekleyen, hayatın kaka dışındaki alanlarında da kendinden emin, sert mizaçlı, boşluksuz bir erkek. Çıkışta onunla yüz yüze geleceğim anları düşündükçe sıkıntım ve sinirim artıyor. Tekrar çalınıyor kapı. 'Ne olursa olsun,' diye düşünüp en sert sesimle, "Dolu dedik ya kardeşim!" diye haykırıyorum. Basınç verebilmek için kafamı öne eğdiğimde kapı tekrar çalınıyor. Ama bu sefer kapıyı çalanı gözlerimle görüyorum. Bacağım hareket ettikçe kapıyı çalan kemer tokamla göz göze geliyoruz...

Kendi kendimi sürekli dürttüğüm gecenin zavallı finali budur. O gün kimsenin yaşadığım fırtınalardan haberi olmadı. Bir vapur düdüğüne anlamlar yükleyerek ve bir kemer tokasına "Doluuu!" diye bağırarak yakıp yıktım dünyayı. Kendi yarattığım kederli dünyadan ev arkadaşımın arayıp manidar bir ses tonuyla, "Nerdesin oğlum sen?" demesiyle kurtulabildim. Tamamıyla gerçek dünyaya dönüşümse garsonun getirdiği hesabı görmeme denk düşer. Hızla eve döndüm. Salonda beni bekleyen sürprizi, klişe mlişe demeden bütün samimiyetimle kucakladım. Sarıldığım arkadaşlarımın sırtına pıt pıt vururken gözlerim bir dolup bir boşalıyordu. 23 yaşındaydım.

BAKMAK

Nesneye Bakmak

Onlarca şirket çalışanı gördüm bu sabah. Her zamanki gibi canlı, dinamik, aktif... işte Türkçe'de ne kadar davetkar kelime varsa bünyelerinde toplamışlardı. Uzun zamandır bakıyorum onlara. Bugünlerde yeni bir aksesuar eklendi görüntülerine. Sabah saatlerinde şirketlerine giderken ellerinde bir bardak taşımaya başladılar. Her gün kaldırımda yürüyen bir iki tane karton bardak görüyorum. Bir poşetin içinde taşımıyorlar bu bardakları, su isteyen babamıza götürürken tuttuğumuz gibi taşıyorlar. Kahvenin, plaza dünyasında *'kahvem'* adını alarak bir arzu nesnesi haline dönüştüğünü biliyorduk. Ama eskiden her şey şirketin içinde olup bitiyordu. Şimdiyse şirketlere dışarıdan bardak bardak kahve taşınıyor. Bir sabah, İstanbul'un en kalabalık meydanı Mecidiyeköy'de, elinde cam bir bardakta su taşıyan insanlar görseniz, ya bu insanların tümden delirdiğini ya da kendinizin delirerek fantastik bir halüsinasyon gördüğünüzü düşünmez misiniz? Bardağın karton olması ve içinde kahve olması, bu garip görüntüyü ne kadar normalleştirebilir? İşte bir tane daha geliyor. Elindeki bardağa bakıyorum. Taşıyanına bakmaya vaktim kalmıyor. Bardak hızla geçiyor yanımdan. Metroya giriyorum.

Bayana Bakmak

Bir çatala bakıyorum. Metrodayım. Çatal dediğimiz bir bayanın göğsünün ortasındaki dikey çizgidir. Biraz daha aşağıda, giysisinin altında memelerin olduğunu ima ettiği için bir anlam kazanmıştır. Çatala baktığımı gören var mı, kaygısıyla sık sık etrafa baktığım için, çok da uzun bakamıyorum. Gördüğüm, benimle beraber iki kişinin daha çatala baktığı. Yüzyıllardır oynanan bir oyun bu: Bir bayan, beğendiği bir vücut parçasını, başkalarının da beğenmesini istediği zaman, o parçanın bir kısmını açıkta bırakıyor. Biz erkekler de açıkta kalan parçaya bakarak bayanla hemfikir

oluyoruz. Şimdi biz metroda üç erkek ve bir bayan, çatalın güzel olduğu konusunda mutabıkız. Şişli durağında iniyorum. Çatal, Taksim'e doğru devam ediyor. Çatalın her semtte bakanları olacak. Üzeri örtülünceye kadar sahibinden ayrı bir organizma olarak yaşamını sürdürecek. Metro hareket ediyor. Güle güle çatal...

İşine Bakmak

İşyerindeyim. İşime bakıyorum. Anlatacak pek bir şey yok. Yalnız öğle saatlerinde işyerime gelen bir adam, yaşanan küresel krizi kastederek, "Korkarım ki gelecek yıllar bizler için çok daha zorlu geçecek," deyince, bu çeviri kokulu, asil cümlenin çaresizliği içinde, kısa bir süre adamın yüzüne bakıyorum. Sonra toparlanıp "Doğru," diyerek, önüme bakıyorum.

Geçmişe Bakmak

İş çıkışı Taksim'e gittim. Çatal kim bilir hangi semttedir şimdi? Tahminim, bakan sayısı 100'ü aşmıştır. Bir bira içmek için Nevizade'ye oturdum. Sonra onu gördüm. Erdal. Yolun karşısındaki mekânda oturuyordu. Heyecanlandım. Ortaokul yıllarında ben ve pek çok arkadaşım ondan dayak yemiştik. Bazı arkadaşlarım bu dayaklar esnasında evrilip çevrilmiştir. Hatta beden hocamızın bacağı, onun meşhur çakısıyla delinmiş ve bacaktan bayâ bildiğiniz kan akmıştır. Küçük şehrimizde *'belalı'* diye adlandırılan bir grubun en ünlü figürüydü o. O yıllar, "Erdal geliyoo!" cümlesi, 'kaçın' anlamı taşıyan bir tür kodlamaydı. Ben defalarca onun karşıdan geldiğini görünce kaldırım değiştirmiş, saklanmış, minik kalbimin çırpınışlarını bütün vücudumda hissetmişimdir. Aradan yıllar geçmişti, İstanbul'daydı, çok sakin gözüküyordu. Kalkıp yakınında bir masaya oturdum. Burnuma bir ter kokusu geldi. İçimden "Bela kokusu bu," dedim. Sandalyemi biraz geri aldım. Çaktırmadan, yan gözle Erdal'a bakmaya başladım.

Şehrimizin nikâh salonunda bir konser var. Konser ne, tam bilmiyoruz. Konser diye bildiğimiz, okul korosu, zorla bir salona tıkıştırılmamız,

müzik öğretmeninin heyecanı, "Sandık sandıklar içinde fermaanımız var" diye bir şarkı söyleyen bazı arkadaşların ağız hareketleri ve sıkıntı. Başlayacak konser bir rock grubuna ait. Kimsenin rock dinlediği falan yok. Yalnız ben ve Uğur "Hard'n Heavy Slows" kasetlerinden duruma aşinayız biraz. Konser başlıyor. Müziğin niteliğinden çok, sahnedekilerin bambaşka bir dünyayı ima eden hareketleriyle ilgileniyoruz. Tabi konsere gelen kızlara, 'Bu küçük şehirde rocktan anlayan erkekler var, görüyor musunuz bizi?' dercesine konserde hazır bulunmak bir kıvanç bizim için. Zaten bir nikâh salonundayız, erken yeşeren hevesler için nefis bir ironi bu. Rock dünyasının ortam tanımaz rahatlığıyla, küçük şehrin baskısı arasında sıkıştığımızdan olacak konseri izlerken kafamızı hafifçe sallıyoruz. Yanlış anlamayın bir 'headbang' değil bu kafa hareketi, bugün bile adı olmayan, anlamsız küçük kafa kıpırdanışları. Bir ara yanımda oturan Muhittin'in kafası birden öne doğru hızla savruluyor. "A-ha!" diyorum. "Coştu!" Sonra hareketin devamı gelmiyor. O an çok anlam veremiyorum. Dönüp bakıyorum, eliyle ensesini tutuyor. Arkasına dönüyor. Ben de dönüyorum. Erdal'la göz göze geliyoruz. O an anlıyorum Muhittin'in kafa hareketinin bir 'headbang' açılışı değil, Erdal'ın ensesine attığı tokat yüzünden olduğunu. Pis pis sırıtıyor. "Bi sorun mu var bilader?" diyor. Bunun bir soru olmadığını biliyoruz. "Yooo!" deyip önümüze dönüyoruz. Konser boyunca enselerimize sırayla atılan şaplakları olgunlukla karşılıyoruz. Sahnede asi gençlik, gitarını öttürüp zincirleri kırdıkça, seyircilerin arasında 3 kişi enselerine ne zaman şaplak ineceğinin tedirginliğiyle zulüm görüyor. Özgürlük şarkıları söyleyen rock dünyasının bu baskıdan haberi olmuyor. Konser, gitar telinin kopmasıyla yarıda kesiliyor. Çıkışta Erdal'a gözükmeden aceleyle çıkarken, gitaristin bugün bile kulaklarımda çınlayan metalik sesini duyuyorum: "Tel koptu olay bitti hocam ya!"...

Bütün bunları düşünürken bakma işini biraz abarttığımı, Erdal da bana bakmaya başlayınca anladım. O an içim korkuyla doldu. Korktuğum başıma geldi ve o çok eski cümleyi yeniden duydum: "Bi sorun mu var bilader?" Belanın açılış cümlesiydi bu (ülkemizde çok sayıda 'bilader', bu ve benzeri cümlelerin ardından dayak yemiştir). Ensem ürperdi.

"Yooo!" dedim. Bir tokat gelebilir miydi? (Yıllar geçmişti, 32 yaşındaydım, meslek sahibiydim ve hâlâ 'bir tokat gelebilir mi' tedirginliği içindeydim.) "Ne bakıyosun o zaman?" dedi. "Yoo, bakmıyorum, dalmışım..." dedim. Kalkıncaya kadar sadece önüme baktım. Gün boyu bütün baktıklarına ukalaca yorumlar getiren ben, o an en çok bakmayı istediğim şeye bakamıyordum. Hesabı ödeyip kalktım. O gün başka hiçbir şeye bakmadan doğruca eve gittim. Öğrendim ki, ne olursa olsun insan geçmişine çok bakmamalı. Varsa çatala bakmalı.

"ANARŞİST MİSİN OĞLUM SEN!"

Küçük yaşlardan beri kendimi farklı bir insan olarak göstermeye çok hevesliyimdir. Üniversite yıllarına kadar sürdü bu hevesim. Anaokulunda sıklıkla oynadığımız bir oyun vardı. Oyun, erkeklerle kızların karşılıklı dizilerek birbirlerine oyuncak fırlatmalarından ibaretti. İşte o oyunda kızların safında yer alıp hemcinslerine oyuncak fırlatan tek erkek bendim. Erkek dünyasından dışlanmaktan çekinip çekinmediğimi hatırlamıyorum, ama anaokullu Amazonlar'ın arasında bir kahraman olmaya çalışmak engelleyemediğim bir içgüdüydü. O yıllar, bayanların çekinmeden bağırlarına bastıkları erkek tipinin, sevgililiği çağrıştırmayan bir koku saydığını henüz bilmiyordum. Bir sabah Burcu'nun "Mustafa'yla sevgili olunur ama senle evlenilir," demesindeki gizemi yıllar sonra çözecektim. (Mustafa, bayan hasımlarına oyuncakları en sert fırlatan adamların başında geliyordu.) Bir fark yaratacağına inandığım davranışlardan anaokulundan mezun olduktan sonra da vazgeçmedim. İlkokulda, 'ailemiz' konulu resim ödevine soyut bir çalışmayla (babamın gözleri kübik, annemin kafası elipsti) katılarak zayıf aldım. Ortaokulda din hocasına ateist kokulu sorular sordum. Lisede sola doğru eğildim. Eğildiğim yerde "Sosyalizmin ABC'si" isimli incecik bir kitap vardı. O kitapta hiç anlamadan 'artı değer', 'üretim araçları' gibi kelimelerin altını çizdim. Altını çizdiğim bu kelimeleri henüz hiçbir kelimenin altını çizmemiş arkadaşlarıma karşı bir üstünlük, bir gurur vesilesi olarak görüyordum. Az bilgiyle fırtınalar yaratmaya çalışan insanın hali gerçekten içler acısıdır. Çok bilginin tokadını yiyince suratında sinir, kaygı ve utançtan teşekkül bir renk değişikliği olur. Lisede az bilgiyle yürüttüğüm 'farklı insan' operasyonumu deşifre edebilecek kimse olmadı. Yüzüm, çevresini hor gören insanın, o çokbilmiş mimikleriyle şekilden şekle giriyordu. Ta ki çok bilginin değil ama egemen bilginin tokadıyla kızarana dek...

1 Nisan'ı bir türlü rahat bırakmayan öğrenci güruhunun yılmaz

neferleriydik. Hiçbir yaratıcılığı olmayan 1 Nisan şakalarının en klişele rinden olan 'sınıf değiştirme' şakasında karar kılmıştık. Öğretmen derse girecek ve karşısında başka öğrenciler bulacaktı. Bir öğretmenin bin bir türlü hayat gailesi arasında, bir sabah karşısında başka suratlar bulunca, "Anlayamıyorum, bunlar benim öğrencilerim değil, neler oluyor!" diye şaşkınlık ve çaresizlik içinde kıvranacağını, karşısındaki yabancı yüzler "1 Nisan!" diye haykırınca da hayatın tekrar anlamlanacağını ve sonra da hep birlikte bir karnaval havası yaşayacağımızı düşünmek büyük saflıktı. Ama ben o gün, çok daha büyük bir saflık yapmıştım: Büyük şakanın sonunda neşe içinde, "1 Nisan... 1 Nisan..." diye bağırarak sınıfımıza geri dönerken, nerden aklıma geldiyse, "1 Mayıs" diye bağırdım. 1 Nisan'ların coşkusu arasında yalnız kalan bu zavallı '1 Mayıs', bir anda sınıfın tüm iklimini değiştirdi. Yaşanan neşeyi tam 1 ay sonrasına taşıyıp oradan buz gibi bir hava alarak yaşadığımız tarihe geri döndüğümde, hocanın bana bakan gözlerini gördüm. Bütün sınıf bir anda sustu. (Sınıf mücadelesi sona ermişti.) Artık aylar, mevsimler yoktu. Zamansızdık. Öğretmenimin nisanla, mayısın 1'i arasındaki farkı algılayıp yanımda aniden belirlivermesi gerçekten çok kısa sürdü. Yediğim tokat, ensemden tutarak beni tahtaya sürüklemesi, yediğim ikinci tokat, tüm devrimcilerin ayaklanması gereken bir şiddette gerçekleşmişti. "1 Mayıs ne demek lan!" sorusunu, kitaplarda altı hiç çizilmeyen kelimelerle cevapladım: "Bilmiyorum öğretmenim." Sınıftan koşarak çıktı. Tarihi birbirine katan bu tehlikeli öğrenciyi egemen güçlere bildirmeliydi. Bildirdi. Müdür yardımcısı beni odasına çağırdı...

Bilgiyle biçimlendirdiğim ve ezilen işçi sınıfının acısıyla kavrulan bir slogan değildi benimki. Yalnızca bir histi. Beni şık göstereceğine inandığım kör bir hisle, bir imajın peşinden koşmuştum. O imajın, sıradan insanın hayatına benzemeyen, beni sürüden ayıran bir farklılık yaratacağını hissetmiştim. Ama dayağı yer yemez hislerim kurumuş ve devrimi sonlandırmıştım. Anaokulunda hemcinslerime oyuncak fırlatırken de, ilkokulda annemin kafasını clips olarak yorumlarken de aynı hissin kurbanıydım. Bir farklılık, beni vasatın üzerine çıkaracak bir şeylerin peşindeydim. Ama yapısına ve şartlarına bir beden büyük gelen performanslara

üzenen her işgüzar insan gibi, başkaları için komik, kendim için utanç verici anılar üretmekten başka bir şey yapmıyordum.

O gün, müdür yardımcısının odasında ayakta belki on dakika bekledim. Rivayete göre, bu adamın havada ses çıkararak öğrenci bedenlerine inen çok esnek bir sopası vardı. Kafasını önündeki kâğıtlardan kaldırmadan, "Preveze zaferinin tarihini söyle bakalım," dedi. "Bilmiyorum öğretmenim," dedim. Kafasını kaldırdı. "1 Mayıs'ı biliyosun ama maşallah," dedi. Ayağa kalktı, odanın içinde yavaş yavaş dolaştı. Bu sakin tavırları, sinirlenen bir insanın kontrolsüz şiddetinden daha korkutucuydu. Pencereden dışarı bakarken kötü bir oyuncu gibi aniden dönerek, "Ne demek lan 1 Mayıs!" diye bağırdı. Artistik yapayım derken ne hallere düşmüştüm. Amacı, arkadaşlarına hava atmak ve komik bir farklılık yaratmaktan başka bir şey olmayan eylemimin, devletin bütünlüğünü tehdit eder bir hal alması gerçekten korkutucuydu. Konuşamıyordum. Altını çizdiğim hiçbir kelime ortalıkta gözükmüyordu. Titriyordum. *'Öğrenci sınıfı'*nın yüz karasıydım. Müdür yardımcısı, ülkemizin bekasını tehlikeye atan bu *'anarşik ruhlu'* gencin dilini çözmekte kararlıydı: "Söylesene oğluum! Ne demek 1 Mayıs," diye tekrar bağırdı. Susarsam sıranın hep bana geleceğini biliyordum. "Bilmiyorum öğretmenim," dedim. Gelen tokat sınıfta yediklerime benzemiyordu. Egemen gücün ne olduğunu öğretecek kadar güçlüydü. Bir an, öğrenciler için tasarlanmış o çok esnek sopayı gördüm. Dolabın yanında duruyordu. Sustukça sıra o sopaya gelebilirdi. Dirayetli taklidi yapan titrek bir sesle: "Hocam bir şey yapmadım ben," dedim. Bana doğru yürüdü. 1 Mayıs için, 1 ay öncesinden dayak yiyen bir devrimciydim ben. Ve devrim ağlıyordu...

"SAATLER GEÇMİYOR DURMUŞ BİR YERDE"

"Neyin var senin?" diyor. "Yok bir şey," diyorum. "Anlat oğlum neye canın sıkıldıysa," diye ısrar ediyor. "Yok abi bir şey, sorup durma," diyorum. Finali koyan, biraz sert bir çıkış bu. Dert ortağı olamadığı için alınıyor. Bir derdim olsa alınmayacak, üzerine konuşacağız, belki bu sayede arkadaşlığımızı perçinleyeceğiz. Suç bende, suratımda dert ima eden bir sıkıntı dizaynı var: Bakışlarım donuk, ağzım büzük. Yüzünü kapıya çevirip nargilesini içiyor. Tophane'de bir kafedeyiz. Nargilelerin ara ara fokurdadığı bir yer burası. Hem armut koltukların hem de kilim desenli minderlerin olduğu şark köşesindeki çok neşeli gruba bakıyorum. "Buranın elmalısı 1 numaradır," diyor armutta oturan. Dakikalardır açıklamalarda bulunuyor. Neye burnunu soksa derhal ustası olan insan o. El Toritos diye bir yere gitse, "Buranın fajitası 1 numaradır," der, Fang Fang diye bir yere gitse, "Buranın Şangay pilavı 1 numaradır," der. Kazananı açıklamayı çok sever. Daha önce kaç defa Şangay pilavı yedi, kaç fajita seferine çıktı bilinmez. Önemli de değil zaten. "Nargile ateşinden sigara yakılmaz," diyor şimdi de. Arkadaşım fokurdamaya devam ediyor. Bana hâlâ kızgın. Yan masadan, "Sipsiyi değiştirir misiniz lütfen?" diye ne olduğunu anlamadığım bir istek gidiyor garsona. Bu isteğin sahibi, uzun boynunu upuzun saran boğazlı kazağıyla ve upuzun kafasıyla üflemeli bir çalgıya benziyor. Garson nargilenin ucundaki plastiği değiştirirken, alıngan bir sesle, "Zaten her seferinde değiştiriyoruz," diyor. Sipsi, "Ne biliyim kullanılmış gibi geldi bana," diyor. Garson cevaplamıyor. Alıngan arkadaşıma belki güler umuduyla Sipsi Bey'le ilgili tespitimi aktarıyorum. Gülmüyor. Fokurdatıyor. Allahım bu nasıl bir sıkıntı! Bacaklarımı sallamaya başlıyorum. Şark köşesinden, "Bakar mısınız, kapuçinolu bir nargile alabilir miyim," isteği gidiyor alıngan garsona. Armut koltukta oturan, kapuçinolu nargilesi gelen kıza, "Marpuç öyle tutulmaaaz," diyor. O an buluyorum sıkıntımın nedenini. Alıngan arkadaşıma açıklamak için heyecanla dönüyorum. Fo-

Fırlatıyor. Vazgeçiyorum...

O gün yaşadığım sonsuz sıkıntı oturduğumuz mekândan kaynaklanıyordu. Önce sebebini kavrayamadığım sıkıntı, nargileler fokurdadıkça yükseldi. Ortama doluşmuş 20'li yaşlardaki insanların tedavüle yeni girmiş bir olgunlukla sipsi, marpuç gibi kelimeler kullanmalarına dayanamamıştım. 70 yaşında hareketlerle nargile içmelerine, racon kesmelerine, sarık köşesine bağdaş kurup oturmalarına sinir olmuştum. Tömbeki maşasıyla deniz kıyısına kadar kovalayıp önlerine birer bira koyarak, atmosferi tamamıyla değiştirmek ve hayatın hakkını tekrar hayata iade etmek gibi hayaller kuruyordum. Bu tür coşkun düşüncelerin ukalaca olduğunu kabul ediyorum, ama elimde değil: Ne zaman gelenekselle modernin aynı ortamda buluştuğu bir mekâna girsem sonsuz bir sıkıntı basıyor içimi. Alıngan arkadaşım Fatih'le belki 5 dakikadır konuşmuyoruz. Fatih, askerde samimi (yokluktan samimi) olduğum bir arkadaşımdı. Bazen arkadaşlarından sıkılabiliyor insan. Belli bir dönemi beraber geçirip bambaşka yerlere savrulduktan sonra aynı yere dönmek mümkün olmuyor. Tekrar buluşulduğunda, sıkıntının başlaması, ortak anıları konuşmanın tükendiği anlara denk geliyor. Fatih'le buluşmalarımızda en ücra anılarımızın lafı üzerinden iki üç defa geçmiş ve sonunda bir boşluğa düşmüştük. Ne ben onun ünlü komedyenlerimizden alıntıladığı tekrarlara gülebiliyordum, ne de o benim üflemeli bir çalgıya benzeyen Sipsi Bey'i kafasının üstünden üflemek gibi çocukça fantezilerime gülüyordu. Yaşadığımız boşlukları dolduracak konu düşünmekten yorulmuştum. Onun her buluşmamızda beni duvarında devasa tahta kaşıklar asılan, menüsünde gözleme bulunan, 'çay' kelimesinin milyon kere havada dolandığı mekânlara sürüklemesinden bıkmıştım. Galiba bir arkadaşlığın sonu geliyordu...

"Oğlum sıkılıyorum işte valla bir sebebi yok," diye tekrar ettim. "İç bi nargile açılırsın," dedi. "Yok," dedim. "Tavla oynayalım mı?" dedi. "Yok," demek isterdim ama bu şartları zorlamak olurdu, "Oynayalım," dedim. Aniden canlandı. Pullarımı onunkilere bakarak dizdim. Yan masadaki Sipsi Bey, "Doğru dürüst duman gelmiyor," iddiasıyla alıngan garsonu ikaz etti. Fatih, "At bakalım," dedi. Attım. Altı geldi. Bir an tavladan zevk alabilirmişim gibi hissettim. He he, diye güldüm (gitgide yaşlanıyor-

dum). Tavlayı, sayarak oynayan insanlara uygulanan korkunç işkenceye maruz kalmamak için gözümle hızlıca sayıyor, çok geç hamle yapmamın hamlığını pulu tahtaya çarparak kapatmaya çalışıyordum. İnsanların tavla oynarken suratlarına oturan bilgiçlik, pulları çarpan ellerindeki ustalık, hasmına söylediği manidar sözlerin ukalalığı, bu oyuna dayanma gücümü hep kırmıştır. Sık sık verdiğim açıkları *'cesaretli oynamak'* olarak lanse etmeye gayret ediyordum. Fatih'in çıkardığı fokurtu seslerine, pullarımı kırdığı anlarda çıkan şakırtılar da eklenmişti. Sıkıntım, okey taşlarının, tavla pullarının ve nargile fokurtularının çıkardığı korkunç bir müzik eşliğinde gittikçe büyüyordu. Bir nargile kahvesinde hep beraber şakır şukur yaşlanıyorduk. Kırdığı pulları elimi açmamı isteyerek avucuma yapıştırıyordu. Kırık sayım artıyordu. Fatih'in oyun sonunda tavlayı koltuk altıma verme ihtimali beni ürkütüyordu. Etrafımdan duyduğum cümleler ve Fatih'in tavla oynarken söyledikleri birer zulme dönüşmeye başlamıştı. Zulüm bir mekân olup etrafımı sarmıştı: Armut koltukta oturan, "Bu mevsimde denizin kraliçesi lüferdir," dedi. Ben zarları 4. defa yere atınca, Fatih, "Zarlara lastik bağlayalım istersen," dedi. Sipsi Bey, arkadaşına "Aslında nargilede sigaradan 10 kat fazla nikotin var," dedi. Alıngan garson, Sipsi Bey yüzünden dakikalar ilerledikçe kızgın garsona dönüştü. Fatih, yaptığım bir hamleyi geri alarak benim yerime 'Zeki Müren kapısı' aldı ve "Öğren bunu," dedi. Armut, "Hasan Usta'nın lüferi bir numaradır," dedi. Ben mars oldum. Fatih fokurdadı. Sipsi Bey'in boynu ve kafası galiba uzamaya başladı. Ortam kalabalıklaşıyordu. Kızgın garson çok hızlı hareket etmeye başladı. Naneli, çilekli, portakallı, muzlu, kapuçinolu, elmalı nargileler masalara hızlı garson tarafından dağıtıldı. Fokurtu gitgide artıyordu. Fatih tavlayı benim yerime de oynamaya başladı. Sık sık "Dubara," diyordu. Bacaklarımı çok hızlı sallamaya başladım. Sonsuz sıkılıyordum. Gözüm kararacak kadar sıkılıyordum. Zeki Müren kapısından çıkıp gitmek istiyordum. Galiba hayat durmuştu. İkinci marsa doğru ilerlerken, karnımı burmaya başlayan sıkıntıyı, istemeden şiddetli bir 'huuffff' sesi eşliğinde dışarı verdim. Fatih o an yüzüme baktı. "Sıkıldıysan oynamayalım," dedi. "Oynamayalım abi," dedim. Oynamayalım...

"HATIRALAR USLU DURMAZ"

'Her şeyin sonuna geldim' duygusu bu. 'Bir yumruk yiyebilirim' tedirginliği içinde tüm bedeninin büzüldüğünü hissediyor. Merdivenlerden bodruma inerken, "Dayak yok di mi?" demişti. "Dayak yok, polis yok, napıcaz peki!" diye bağırmıştı güvenlik görevlisi. O dakka anladı dayak yiyeceğini. Bir kitapçının bodrum katı burası. "Korkuyu Beklerken" ve "Kuşbeyin" isminde iki kitap ve bir kalem çaldı. Parası mı yoktu, yoksa kitap aşırmanın o gizli gururuna mı yenilmişti, tam bilmiyorum. Sadece "Korkuyu Beklerken" yakayı ele vermişti. "Kuşbeyin" pantolonun önünde, kalem de montunun kolunda duruyordu. "Otur," dedi güvenlik görevlisi. Korkan bir insan öne meyilli, büzülerek oturur. Ama o, pantolonunun önündeki "Kuşbeyin" isimli kitabın direnci yüzünden, korkunun ona emrettiği gibi büzülerek oturamıyordu. 'Çaldıysam çaldım nolmuş' havasındaki geriye kaykılmış bu oturuşunu gözlerindeki korkuyla dengelemeye çalışıyordu. Bir sorgu sırasında hâlâ üzerinde kaçak mal taşıyan bir insanın halini düşünün. Tam bir rezillik. "Param yoktu," dedi. "Şunun oturuşuna bak... Toparlan lan!" cümlesi eşliğinde ensesini yalayan kesme bir tokat yedi. "Abi lütfen ya," derken öne doğru büzülmeye çalıştı. Pantolonunun önündeki "Kuşbeyin"in köşeleri bacaklarına küçük birer çakı gibi saplandılar. "Nerde okuyosun sen?" dedi güvenlik görevlisi. "Diş hekimliği," dedi. Güvenlik görevlisi dişçilerle bir sorunu varmış gibi avucunun içiyle masaya vurdu. "Kuşbeyin" korkuyla biraz daha büzülen Serkan'ın bacaklarını çizerek hafifçe aşağıya kaydı. "Ulan benim hayalimdi diş doktoru olmak," diye bağırdı güvenlik görevlisi. Bir süre odanın içinde volta attı. Ara sıra kendi kendine "Hey allam ya!" diyordu. Pantolonuna bile sokacak kadar kitaplarla içli dışlı olan Serkan'sa, hiç de edebi olmayan "Abi lütfen ya!" yakarışını bir dua gibi sürekli tekrar ediyordu. Diş hekimi olamayan bir güvenlik görevlisi, hırsız olamayan bir diş hekimine uzun uzun nasihatler çekti. "Seni bi daha burada görmicem," cümlesiyle Serkan'ın titreyen alt dudağı biraz sakinleşti. "Yakışıyor mu bir

doktora," cümlesiniyse beladan kurtulmuş insanların sınır tanımaz yalakalığıyla cevapladı: "Yakışmıyor abi!" Merdivenlerden yukarı çıktılar. Serkan rahatlamıştı. Kurtulmuş olmanın sevinciyle gevşeyen vücudu tekrar hareketlenmeye başladı. Serkan, çoğu minnettar insan gibi abartılı jestler sergiliyordu. "Sağ ol abi," derken gereksiz bir hareket yapınca, montunun kolunda sakladığı kalem fırlayıverdi. Havada süzülen kalemi iki çift göz kısa bir an izlediler. Serkan'ın gözleri kalemden ayrılıp kapıya baktı. Ayakları koşmaya başladı. Burnu hızlı hızlı nefes alıp veriyordu. Koştu, çok koştu. Bir türlü durmuyordu. Artık durmasının mantıklı olduğu uzaklıkları bile koşarak geride bıraktı. Korkusu bir türlü peşini bırakmıyordu...

Mutfağın ışığını açınca tezgâhın üzerinde bir miting düzeninde toplanmış hamam böcekleri kaçıştılar. Işığı kapatıp bir süre bekledim. Tekrar açtığımda saklandıkları yerlerden çıkıp toplanma alanına doğru geri dönen böcekleri gördüm. Nasıl böceklerdi bunlar? Bu nasıl bir evdi? Bu evde bir daha yatıya kalmamaya yemin ederek salona döndüm. Uyuyamıyordum. Bacağımda ve boynumda hissettiğim, beynimin benim için yarattığı ufak kıpırtıları avucumla tokatlıyordum. Uyuduğumda her yanımı saracaklarından, en kötüsü de kulağımdan içeri süzüleceklerinden korkuyordum. Kalkıp banyoya gittim. Kulaklarımı pamukla tıkayıp salona döndüm. Sabaha karşı uyumuşum.

Bu anlattığım, ortamlarda böcek muhabbeti açıldığında sık başvurduğum bir anımın ana hatlarıdır. Çok anlattım ben bu anıyı. O gece, gerçekten kulaklarımı pamukla mı tıkamıştım, yoksa tıkamayı mı düşünmüştüm emin değilim. Ama anlatırken hep *'kulaklarına pamuk tıkayan adam'* finaliyle bitirdim öyküyü. Öylesi daha iyiydi. Anılar, zaman içinde ek yapılabilen ve gittikçe zenginleşen bir muhabbet türüdür. Yıllar içinde sahibinden bağımsızlaşarak büyüyüp serpilirler. İlkokuldayken, *'havaya taş atıp geri gelen taştan kaçma'* gibi garip bir oyun icat etmiştim. Bir süre başarıyla oynadım. Bu oyundan vazgeçmem, bir cumartesi sabahı kafamın yarılmasına denk düşer. Lise yıllarımda bu hatıramı özellikle kızlara anlatırken, finaline, "Çok yalnız bir çocuktum ben..." cümlesini eklemeye başladım. *'Yalnız çocuk'* imajı çok şık duruyordu. Kızları oynadığım oyu-

nun kurallarıyla güldürürken, finaldeki 'yalnızlık' vurgusuyla da dramatik bir etki sağlıyordum. İşte bunun gibi sahibi tarafından beslenen ve yıllar geçtikçe kendi başına bir organizmaya dönüşen sayısız anı yaşıyor yeryüzünde. Çok anormal değil, çok kötü bir şey de değil. Ama Serkan'ın 'kitap hırsızlığı anısı' bambaşkaydı. Onunki, anılarına ufak eklemeler yapan ve zamanla kendi de inanan insanlarınkine hiç benzemiyordu...

Serkan'la üniversitede aynı dönemde okuduk. Ufak hırsızlıklar, öğrencilik hayatında ahlaki yönden pek eleştirilmez. Hele konu kitapsa, hırsızlık, şu kirli kapitalist düzenin böğrüne sokulmuş çok haklı bir eylem mertebesine bile yükselebilir. Serkan bu haklı gururla anlatıyordu anısını. Yakalanma kısımları ve bodrumda yaşananlar anının parodi kısmını oluşturuyor ve dinleyenlerde şen kahkahalara yol açıyordu. Serkan anısının peşini hiç bırakmadı. "Abi senin şu kitapçı hikayeni bi anlatsana," diyen *'yol açıcı arkadaşlar'* da ona yardımcı oldular. Yakın arkadaş olmamamıza rağmen ben bile bu anıyı 4-5 kere dinlemişimdir. Anısı duruma göre sürekli kurgu değiştiriyordu. Mesela kızlı ortamlarda komedi unsurlarına abandığını, yeni tanışılan kızlı ortamlardaysa çaldığı kitap isimlerine ağırlık verdiğini görüyordum. Korku dozunu da epey azaltmıştı. Sonraki gösterimlerde enseye yediği tokadı çıkardı. Sonra güvenlik görevlisine yalvardığı anlarda söylediği 'Abi lütfen ya'ları makasladı. Değişim çok hızlıydı. Son duyduğumda olaylar, okumayı çok seven gözükara Serkan ve hayatı boyunca diş hekimi olmak isteyen zavallı bir güvenlik görevlisinin maceralarına dönüşmüştü. Kendisi bu anıda bohem ve isyankâr bir başrol oyuncusuyken, güvenlik görevlisi bir komedi unsuru olarak figürasyona kadar düşmüştü.

Bundan üç yıl önce, mesleki bir kongre sonrası verilen yemekte gördüm Serkan'ı. Birbirimizi görmezden geldik. Bir ara tuvalete kalktığımda oturduğu masanın yanından geçerken, "Abi kitap yüzünden oturamıyorum ki..." cümlesini duydum. Masadakiler kahkahalarla gülüyordu. Masanın yakınındaki bara giderek, sırtım onlara dönük, bir süre dinledim. Evet, meşhur anısını anlatıyordu. "Ben buna okula gelirseniz, dolgularınızı falan hallederiz dedim tamam mı, ama kitap hâlâ pantolonumda bu arada..." cümlesini duyduğumda dönüp yüzüne baktım. Beni görmedi.

En az anısı kadar yalan mimiklerine dayanamadığım için bu yeni versiyonu sonuna kadar dinleyemedim. Tuvalet dönüşü arkasından geçerken ensesine kesme bir tokat atmayı çok istedim...

Sevgili Serkan, anını hâlâ anlattığına eminim. Dev bir prodüksiyona dönüşen hikâyen hangi boyutlara geldi bilmiyorum. Yazının girişinde başına gelenleri yeniden yorumladım. İlk versiyona göre ufak tefek değişiklikler yaptım. Mesela, korku dozajını biraz arttırdım. Gerçeğe en yakın versiyonun bu olduğunu düşünüyorum. Umarım beğenmişsindir...

BİRLİK VE BERABERLİK İÇİN GEREKENLER

Bir Çay

"Ben de alabilir miyim," dedi. Garson mutfağa doğru yürürken başka bir masadaki çiftin erkeği "Biz de alabilir miyiz," dedi. İlk ben söylemiştim çayı. Karşı masadaki adam "Ben de", çiftin erkeği "Biz de" demişler ve 'de' ekiyle benim varlığımı onaylamışlardı. Tanışmamamıza rağmen bir bardak çay sayesinde bir tür birliktelik yaşıyorduk. Hesabı istediğimdeyse kimseden ses çıkmadı. "Çay bambaşka," dedim içimden. Kalktım.

Bir Kalça

Mecidiyeköy'de otobüs duraklarına doğru yürüyorum. Önümde yürüyen erkek güruhunda tuhaf bir hareketlilik var. Biraz hızlanınca sebebini görüyorum: Bir bayan. Yürüyor ama normal bir yürüyüş değil bu. Her adımda kalçalardan biri yukarı çıkarken diğeri aşağı iniyor. Yürürken sanki kalçaları arasında bir devir teslim töreni yaşanıyor. Bu törenin daha net izlenebilmesi için dizayn edilmiş bir pantolonu var. Pantolon, kalçanın bütün hareketlerini dış dünyaya aktaran bir kumaştan dikilmiş. O yüzden bu kalçayı izleyenler pantolon yok sanıyor olabilir. Mecidiyeköy'ü bir anda Rio'ya çeviren bu kalçayı izleyen 5 kişiyiz. O, önümüzde bandolar, konfetiler ve şarkılar eşliğinde büyük yürüyüşünü gerçekleştirirken, hayatla ilgili bütün gailelerimizi ertelemiş gibiyiz. Kalça dediğimiz, bacaklarla belin birleştiği yerdeki hafif şişkin et parçasıdır. Ama bu et parçası biraz fazla şişkin olunca erkekler tarafından çok takdir edilir. Sırf eti çok şişkin diye dünyayı etrafında döndüren kadınlar olduğunu biliyoruz. O yüzden Mecidiyeköy'de bir kalçaya kapılıp sürüklenen bu güruhu yadırgamamak gerekiyor. Yanımdan elinde cep telefonuyla kalçaya doğru hızla hareket eden biri geçiyor. Telefondakine, "Oğlum var ya top gibi," diyor. İlerliyoruz. Bir an, jöleye aşırı bel bağlamış, fantastik saçlı ve izlediğinin aksine bol kotunun içinde kalçası yok hükmünde birisi, kalçanın tam ar-

kasına hizalanarak görüntüyü kapatıyor. Kitle çeşitli manevralarla yeniden düzenleniyor. Ben biraz geride kalıyorum. İşte o an bu kapalı gişe kalça gösterisini sandığımdan daha fazla kişinin izlediğini anlıyorum. Bazıları abartmadan, modern bir ülkede bu tür kalça hareketlerine alışkınmış gibi bir havayla, bazıları da dünyada o an başka bir şey yokmuş gibi büyük bir iştahla izliyor. Mecidiyeköy'de bir grup erkek, birlik ve beraberlik duyguları içinde hemfikir oluyor. Şu an hep beraber bir yere otursak, birbirimize hiç yabancılık çekmeden konuşabiliriz. Sayımız gittikçe artıyor. Önümdeki grup birden duraklıyor. Bir duvara çarpmış gibi hafif bir dalgalanma oluyor kitlede. Biraz ilerleyince kalçanın durduğunu ve sahibinin bir vitrine baktığını görüyorum. Aşırı jöle, kenarda durup beklemeye geçiyor. Bazıları anlık bir kararsızlık geçiriyor, yavaşlayanlar var, hatta durup havaya bakan bile var. Ben yürümeye devam eden modern gruptayım. Otobüs duraklarına doğru dönerek kitleden ayrılıyorum. Birlik ve beraberlik dağılıyor...

Bir İnsan

Otobüsteyim. Zeytinburnu civarında telefonum çalmaya başlıyor. İETT otobüslerinde telefonun yasak olup olmadığından emin değilim ama telefon sesiyle bana dönen kafalar sanki bir yasağı müjdeliyor. Telaşlanıyorum. Sırt çantamın içinde yaptığım aramanın süresi uzadıkça otobüsteki yasak havası genleşmeye başlıyor. Telefonu arama çabama, kafamı sallayarak *'dalgınlık işte'* anlamı katmaya çalışıyorum. Yarattığı kaostan haberi olmayan kişi telefonu ısrarla çaldırmaya devam ediyor. Sonunda çalan kişiyi, bilgisayarın altına sıkışmış bir kitabın sayfaları arasında buluyorum. Memnuniyetsizliğin öncüsü 'cık cık' sesleri yavaştan gelmeye başlıyor. Telefona ulaşır ulaşmaz 'No' tuşuna basıyorum. Büyük bir 'hayır' bu. Arayan babam. Yaşadığım telaşın üzerine bir de babasına 'No' diyen bir insan olmanın sıkıntısı basıyor. Tekrar çalıyor telefon. (Babalar 'No' sevmez.) Tekrar 'No' diyorum, ardından da telefonu kapatarak babamla tüm bağlarımı kopartıyorum. Artık babasızım, ama otobüste başka büyüklerim var: Önümde ortayaşlı iki bayan, ayakta evrak çantasıyla hayatın tümünü belgelemeye hazır çok tıraşlı bir bey ve yanımda bir kurallar orga-

nizması olarak yaşadığı, bana gönderdiği 'cık cık' sinyallerinden anlaşılan başka bir bey. Açılışı, "Olmaz ki ama... Sizler de böyle yaparsanız..." diyerek yanımdaki Cık Cık Bey yapıyor. "Otobüslerde telefon yasağı kalktı," diyorum. (Bu bilgiden emin değilim ama açığını kapatmak isteyen her insan gibi tonlamamı sağlam tutuyorum.) "Hayret! Bir de üste çıkıyor..." diyor kadınlardan biri. Diğeri bana dönerek, *'otobüsü patlatıyordun az daha'* şiddetinde bir bakış atıyor. Bir refleksle, "Pardon!" diyorum. "Oldu mu şimdi?" diyor Cık Cık Bey. "Pardon, Fransızca kökenlidir," diyerek kafasını sallıyor. Bu aniden gerçekleşen etimolojik darbeyle ortamın gerçeküstü olduğunu ve susmam gerektiğini anlıyorum. Bu sırada önümde oturan bayanlar, çalan bir telefondan yola çıkarak başlayan muhabbetlerini *'gençlik ve saygısızlık'* konulu bir konferansa dönüştürüyorlar. Ayakta duran Çok Tıraşlı Bey de onlara katılıyor. Hararetle konuştukları 'toplum dersleri' bir türlü bitmiyor. Oysa işe yaramaz bir genç sandıkları ben, meyveleri yıkamadan yemem, hayatımda birkaç kere, "Her şeyin başı sağlık..." demişliğim vardır ve bayramlarda uzatılan elleri derhal öperim. Ama şu an tüm bunların önemi yok. Gittikçe önemsizleşiyorum. Var oluşlarını *'bir olay olsa da hemen ayıplasak'* temeline oturtmuş bu grup iyice kaynaşmaya başlıyor. (Ortak bir düşman bulan kitle hemen kaynaşır.) Konular vakit geçtikçe benden bağımsızlaşıyor. Kalplerini, ciğerlerini dinleyen ve onlara 'amcacım', 'teyzecim' diyen pırıl pırıl genç doktorlardan bahsetmeye başlıyorlar. Bu konuya mafsal ağrılarını 'şıp' diye kesen bir doktorla katkıda bulunan Çok Tıraşlı Bey, "Ne gençler var," derken bana bakıyor. Ben de ona bakınca manidarca gülüyor. Sanırım pırıl pırıl bir diş hekiminin yaptığı çok modern proteziyle beni yemek istiyor. O sırada otobüse binen ve bize doğru yaklaşan bir kurtarıcı görüyorum: Bir hamile. Hemen kalkıp yerimi veriyorum. Bu hareketimle kitleyi sakinleştireceğimi sanıyorum ama nafile. Birbirini tanımayan bu insanlar, benim sayemde birlik ve beraberlik duygularıyla konuşmaya devam ediyorlar. İçinde *'saygı'*, *'görgü'* ve *'kalmamış'* kelimeleri olan cümleler kurup birbirlerini onaylıyorlar. Bir hataya karşı cümlelerini hazırda bekleten ve hatayı görür görmez hayatla ilgili ne biliyorlarsa ortaya seren bu gruba, yaşı genç olmasına rağmen hamile bayan da katılıyor. Şu an beraber bir yere otursalar hiç yabancılık

çekmeden saatlerce konuşabilirler. Düğmeye basıyorum. Otobüs inmek istediğim yerden bir durak önce duruyor. İneceği durak için düğmeye erken basan insanın otobüs sakinlerinden yediği psikolojik dayağı kaldıracak durumda değilim. İniyorum. Otobüs birlik ve beraberlik içinde hareket ediyor. Asıl hedefime epey uzaktayım. Tek başıma yürüyorum.

BİR GURUR GECESİ

Kapıyı biraz sert kapatınca, 'alla alla' anlamında bir el hareketi yapıyor. Kötü başlangıç. Selamı es geçip direk "Mecidiyeköy," diyorum. Belki aramız düzelir umuduyla, daha önceki yolculuklarımda taksicilerden aşırdığım bilgiyle, "Nişantaşı'ndan gidebiliriz," diye ekliyorum. Bu tür yolu uzatan ama 'mantıklı' güzergâh tayinlerinin taksicilerin hoşuna gittiğini bildiğimden garip bir gurur var sesimde. (Yaranma duygusundan bir türlü kurtulamadım.) "Siz bilirsiniz," diyor kafasını yana eğerek. (Bu, 'asıl ben bilirim' anlamında tonlanan ve ders verme amacı güden bir 'siz bilirsiniz'.) Demek ki Nişantaşı'nda da trafik var. Taksici, beni uyarmak yerine, trafiğe takılıncaya kadar sabredip sonra da dikiz aynasından 'gördün mü!' anlamında manidar bakışlar atarak büyük bir zafere imza atmak istiyor. Direksiyonu yandan tokatlayarak kullanışından, vitesin ensesine attığı tokatlardan, bana gıcık olduğuna emin oluyorum. Ara sıra oflayarak vokal de yaptığı bu sitem resitali uzayınca, "Yani orda trafik varsa siz şey yapın," deyip kırılmış gibi kafamı cama çeviriyorum. "Geçti artık, başta deseniz Beşiktaş'dan giderdik," diyerek vitese bir tokat daha atıyor. Dikiz aynasında kısa bir an gözlerimiz buluşuyor. "Alıştık biz... Sanki biz dolandırıcıyız, böyle milleti dolaştırıp fazla para alıyoruz... Hemen şurdan git, burdan git..." diye başlayan ve epey uzun sürecek bir tirada başlıyor. Bütün bu tirat boyunca arabanın göğüslüğüne yapıştırılmış bir köpek sürekli kafasını sallıyor. Taksici bir yandan arabayı tokatlayıp bir yandan benim gibi ukala bütün taksi müşterilerinin ağzının payını veriyor. İnmek istiyorum, ama 'müsait bir yer' lafını taksicinin patlayan gururuyla saçılan cümlelerin arasına sıkıştırmam mümkün değil. Yapıştırılmış köpeğin kafası gittikçe daha hızlı sallanmaya başlıyor. O an köpeğin biraz altındaki taksimetrenin açılmamış olduğunu fark ediyorum. "Taksimetreyi açmamışsınız," diyorum, "Kafa mı kaldı," diyor, "Müsait bi yerde," diyorum, "Buyur," diyor, "Napıcaz," diyorum, "20 versen yeter," diyor. Normalde 11 TL tutan bu mesafe için fazla-

dan 9 TL ödeme yapıyorum. (Kırılmış bir gurur için manevi tazminat...) Uzaklaşan taksinin arkasından bakarken "Fakat ne gururmuş!" diyorum. Tahminim, o sıra yapışık köpek hızla kafasını sallıyor...

Grubun vokalisti, mikrofon ayağını çeşitli açılarda devirerek, ara sıra diziyle havaya aparkat atarak, yavaş şarkılarda yüzünü acıyla buruşturup mikrofonu ağzına sokarak, sahnedeki gösteriye olan ilginin tamamını emiyordu. Ben vokalistten fırsat buldukça bas çalan arkadaşı izliyorum. Çaldığı alet şova çok yatkın olmamasına rağmen elinden geleni yapıyor. En sık yaptığı hareket, basgitarın ön plana çıktığı anlarda kafasını arkaya doğru savurmak. Sahne küçük. Vokalistin sürekli zıplayarak tüm sahneyi tavaf etme arzusu, onu sık sık duvar dibine sıkıştırıyor. Kafasını geriye savururken, arkasındaki duvarı defalarca teğet geçmesi içimde garip bir koruma içgüdüsü uyandırıyor. Bir basçı kafasının duvara çarpma ihtimali yüzünden artık müziği falan dinleyemiyorum. Bu tedirgin anlar çok da uzun sürmüyor: Vokalistin birasını yudumlamak için sahneyi basçıya terk ettiği kısa bir an, şovunu biraz abartınca beklenen çarpışma gerçekleşiyor. Kafa duvardan ayrılıp geri geldiğinde, gözler hemen bardaki insanları kontrol ediyor. Problem yok gibi. Galiba sadece ben gördüm. Hayatın kafaya vurarak 'kendine gel' dediği o kısa an, basçıyla benim aramda küçük bir sır olarak kalıyor...

Grup, ara verince bizim masamıza geliyor (masadakilerden biri vokalistin arkadaşı). Hep beraber, grubun masamıza gelmesinin gururunu yaşıyoruz (ünlünün yanındaki ünsüzün yaşadığı gizli gurur). Basçı benim yanıma oturuyor. Ona yakınlık duyuyorum, konuşmak için fırsat kolluyorum. Tanımadığı birine daha ilk cümlesinde şenlikli bir şeyler söylemek isteyen insanların, o durdurulamaz işgüzarlığı ve alkolün etkisiyle, "Abi kafan acıdı mı?" diyorum. Bu hızlı girişle beraberce kahkaha atmayı beklerken, suratıma manasızca bakarak, "Anlamadım?" diyor. Gülmekle şaşkınlık arasında karar veremeyen bir suratla, "Kafayı duvara çarptın ya," diyerek, neşe ve kahkahanın geç de olsa bize katılmasını umut ediyorum. "Yoo olmadı öyle bir şey," diyerek kafasını çeviriyor. Profiliyle baş başa kalıyorum. Burnu çok uzun. Hayatımda ilk defa bir 'basçı gururu'yla kar-

şaşıyorum. Şaşkınım. Biraz da gururum kırılıyor...

Gurur, her yerden kafasını çıkarabiliyor. (Bazen duvara çarptıkça daha da güçleniyor.) İnsanevladının yaşamını şık gösterme arzusundan beslenerek, hayatımızın içinde bir organizma gibi yaşıyor. O gece, irili ufaklı bir sürü gurur çeşidi yaşandı. Tespit edebildiklerimin bazıları şunlar: Benim "Abi kalkalım mı?" diyen bir arkadaşa, "Ulan iki birayla sarhoş oluyorsun, beşinciyi içiyorum ben," demem (*'sağlam bünye'* gururu); bardan ayrılırken arkadaşın vokaliste doğru 'konuşuruz' anlamında eliyle telefon işareti yapması (*'ey bar! ünlüyü tanıdığımı bir kez daha hatırlatayım'* gururu); vokalistin bir işaretiyle bizim hesabın eksik gelmesi üzerine hepimizin sevinmesi (*'yancı'* gururu); yol üzerindeki midyeciyle pazarlığı abartan arkadaşa midyecinin kalender gibi ama aslında sinirli bir ifadeyle midye açarak "Para istemez," demesi (*'blöflü'* gurur); bunun üzerine arkadaşın peşin ve fazladan para vererek eli arttırması (*'salak'* gururu)...

Midyeleri yedikten sonra arkadaşlarımdan ayrıldım. Yaklaşan taksiye el kaldırdım. Üzerine bir de para ödeyeceğim en geniş çaplı gurur saldırısıyla daha henüz karşılaşmamıştım. Elimi kaldırdığım taksinin içinde, kafasını sallayan bir köpekle birlikte bana doğru yaklaşıyordu.

"ACIDAN GEÇMEYEN ŞARKILAR BİRAZ EKSİKTİR"

Patlatıyorum alkışı. 'Ben bu şarkıyı biliyorum ve çok severim' dercesine kafamı da sallıyorum bir yandan. Alkış sesiyle doldurduğum kısa sessizlik, aynı şarkının devam etmesiyle bozuluyor. O an fark ediyorum benden başka alkışlayan olmadığını. 15 yaşındayım. Bir yaz tatilinde, duvarları sazlık kamışlarından örülmüş bir barda, hayatımın en utanç dolu anlarından birini yaşıyorum. Bitermiş gibi yapıp bitmeyen o lanet Guns N' Roses şarkısı tüm varlığımı elimden alıyor. Şarkı gerçekten bittiğinde başlayan alkışlar, bu şarkıya mı yoksa bana mı geliyor bilmiyorum. Masada sırıtanlar var. Yanımda oturan, her bir sivilcesi birer organ gibi duran Burak, "Abi naptın sen!" diyor. Bu bir soru cümlesi değil, sivilcelerinin arasında suratına yerleşen pis sırıtışı hissedebiliyorum. Burak'a dönüp bir şeyler gevelerken, burnunun ucundaki sivilcenin yanından onu görüyorum. Tişörtünde şimşek gibi çakan harflerle bir grubun ismi yazan o kız gülüyor. Bana gülüyor. Hâlbuki ben ondan hoşlanıyorum. Dünyam yıkılıyor...

Çok denedim. Birbirlerine yıldırım gibi gürüldeyen harflerle birtakım grup isimleri telaffuz eden, günün büyük bir bölümünde içinden müzik sesi gelen tıkaçları kulağına sokan, müzik sayesinde arkadaşlıklarını pekiştiren bir güruhun neferi olmayı çok istedim. Olmadı. Dâhil oldukları müzik akımının, kıyafetlerine ve hatta davranışlarına müdahale ettiği bu gruba bir türlü katılamamamda, kulak yerine iki et parçasına sahip olmamın mutlaka etkisi vardır. Ama mesele tam bu değildi sanırım. Üniversitede nice et kulaklının, müziği bir yaşam tarzına çeviren, saçlı, küpeli, siyah kostümlü, baygın bakışlı, asker çantalı, elleriyle havada gitar çalan performansına şahit oldum. Memnun gibiydiler. Amfide, kantinde, okulun herhangi bir yerinde avuçlarını bagete, dizlerini bateriye çevirip kulaklıklarından dışarıya taşan kısmı birbirine benzeyen müziklere eşlik ediyorlardı. Kampus sınırları içinde dizini döven, elinde hayali bir gitarla

solo atan, kafasını sallayarak postalıyla ritim tutan yüzlerce insan vardı. Ben en çok dizlerini çok ciddi bir yüz ifadesiyle döverlerken, *'bakan var mı'* diye arada bir ortamdakilere *'yan göz'* atmalarını seviyordum. Bir de hayali bir gitarı sürekli çalan arkadaşların elleri arasındaki boşluğa aniden gerçek bir gitar tutuşturulsa çıkacak sesleri merak ediyordum. Ara sıra bu arkadaşlardan bazıları kulaklığının tekini kulağıma sokar, tepkimi görmek için sürekli yüzüme bakar ve hep aynı soruyu sorarlardı: "Basları duyuyor musun?" (**'Basları duymak'** bu camiada çok önemliydi.) "Evet abi, süper," derdim. Oysa ben o basları hiçbir zaman duymamıştım...

Denemeye devam ettim. Arkadaşlarımdan aldığım kasetleri dinledim. Dinlerken başka âlemlere dalacağıma, gözlerimi kısıp direkt teybe bakıyordum. Kasetleri iade ederken içinde 'süper' kelimesi geçen cümleler kuruyordum. Müzikle ilgili umutlarım yavaş yavaş tükeniyordu. Caz gibi, klasik müzik gibi daha ileri yaşlara ait, kültürel çıktısı daha verimli türleri de denedim. Ortamlarda kabul görmenin en şahane yollarından biriydi müzik. Kulaklarımdan giren müziğin ruhumda bir yerlerde ufak çentikler açmasını, bu çentiklerin içimde bir müzik birikimine dönüşüp ortamlara fiyakalı cümleler olarak geri dönmesini istiyordum. Olmuyordu. Numara yapmaya devam ettim. Bana uzatılan kulaklıkları iştahla kulağıma yerleştirdim, baslar, sololar beni kısa sürede uçurmuş gibi bir surat ifadesiyle tıkaçları sahiplerine iade ettim. Bu işin, ara sıra uzatılan bir kulaklıkla yürümeyeceğini, bir ders sırasında tüm suratlar bana çevrildiğinde anlayacaktım...

Hocası en sert derslerden birinde arka sıradan bir kulaklık uzatıldığında derhal kulağıma sokmuştum. Çalan King Crimson'dı. Arkadaşlarımın kulağıma soktuğu Danimarkalı, İsveçli böğüren sarı adamların müziğine benzemiyordu. Dinledim. Çalan parçadan hoşlanıyor olmam benim için önemliydi. Galiba biraz heyecanlandım. Arkama dönerek, "Çok iyi yaaa!" dedim. Arkadaşımın yüzü şaşkın bir ifadede sabitlendi. O an anlayamadım. Önüme döndüm. Herkes bana bakıyordu. Hoca da bana baktığına göre ders devam etmiyordu. Müziği bana sevdirebilecek parçayı kulağımdan sıyırdım. İnsanın, kulaklık yüzünden, kendi desibelini bazen ayarlayamadığını o gün öğrendim. Kalbimden gelen bas seslerden oluşan

ve sadece benim duyabildiğim korkunç bir müzik çalıyordu amfide. Bu müziğe birazdan katılacak insan sesini (hocanın bana bağıran sesi) korku içinde bekliyordum...

Guns N' Roses'ı alkışla kesmemden başlayıp, kulağıma 30 saniyeliğine verilen birtakım parçalarla devam eden ve King Crimson'ı "Çok iyi yaaa!" diye bağırarak yarıda bırakmamla sonlanan müzik yaşamımın rezilliğinden artık rahatsızlık duymuyorum. Bundan üç yıl önce, sivilceli Burak ve Guns N' Roses faciasında bana gülen o metalik kızın da olduğu bir grupla bir yılbaşı toplaşmasına katılmıştım. Hayat, Burak'ı benim yanıma ve metalik kızı da masanın başına oturtarak benim için bir yüzleşme mizanseni hazırlamıştı. Gecenin ilerleyen saatlerinde, oynak ve ara ara şehvetli dansları ima eden parçalar, yerlerini herkesin hayatındaki kederli günleri anmasına müsaade eden eski parçalara bırakmıştı. Dövülen dizlerin, hayali gitarların çok uzağında, hayali bir kederin kollarına kendimizi bırakmıştık. Metalik kızın güzel sesinin rehberliğinde *'Bu akşam İstanbul'un bütün meyhanelerini dolaşıyorduk'*. Yıllarca hayali gitarlarla, diz dövmelerle, kendini gösterebilmek için bir şarkıyı yarısında alkışlayan bir adamın utancıyla, "Çok iyi yaaa!" diye bağıran bir gerizekalının heyecanıyla beslenen bir müzik akımının vardığı yer buydu. Metalik kıza baktım. "Seni aaraadığığıığıım," diyordu. Sarhoşluğun verdiği bir duygusallıkla, "Kızım madem meyhaneleri dolaşacaktık, niye o zaman..." diye başlayan sitemkâr ve şimdi yazmaya utandığım bir şeyler mırıldandım. Burak'a baktım, ergenliği sonlanmamış çatallı ve kalın bir sesle şarkıya eşlik ediyordu. (Artık sivilceleri yoktu ama sivilceler 'biz eskiden buradaydık' dercesine suratında çopur izler bırakmıştı.) "Yaşlandık lan!" diye düşündüm. Sonra masadakilere baktım. Çoğu hayali bir sevgiliye, elleriyle havayı döverek bir şeyler anlatıyordu. Nefis bir koroydu. Basları duyuyordum...

'İYİLİK' BAZEN İNSANIN BELİNİ İNCİTİR.

Devasa bir giysi dolabını taşıyan 3 kişiden biriydim. Bir fizik problemi olarak şeklimiz çizilse, "Yük en çok hangisine biner?" sorusunun cevabıydım. Çelimsiz vücudumun bütün gücünü emen bu dolabı neden taşıyordum? Arkadaşlarım şu saatlerde Alsancak'da bira içerken benim bu köhne apartmanın merdivenlerinde ne işim vardı? İkinci kata geldiğimizde kafamdaki bütün damarlar görünür hale gelmişti. Kuyruk sokumumda ileriki günlerde büyük bir acıya dönüşecek esnemeler gerçekleşiyordu. Bir 'öğrenci evi taşınması'nın en acar neferiydim ve belimde yıllarca sürecek sorunların açılışını yapıyordum.

Okul çıkışında dudaklarını daima büzerek konuşan ve sürekli birilerinden bir şeyler isteyen o kız yanımıza gelmiş, "Ya arkadaşlar, bugün taşınıyorum da yardım edebilir misiniz lütfen?" demişti. Ben hemen atlayarak "Tabi olur," demiştim. Benden başka kimseden ses çıkmadı. Büzük dudaklı kız, "Gerçekten mi, çok iyisin," dediğinde, arkadaşlarımın sessizliğinden birtakım anlamlar çıkarıp biraz pişman olmuştum ama iş işten geçmişti. Dolabı taşıyan diğer iki arkadaşı tanımıyordum. Büzük Dudak onları da aynı cilveyle taşıdığımız bu dolabın altına davet etmiş olmalıydı. Biz bir dolabı tüm gücümüzle kaldıran yardımseverlerdik. Diğerlerinin durumunu bilmiyorum ama ben yardım ettiğim insanla taşıdığım şu dolap kadar bile birlikte zaman geçirmemiştim. Taşınma bittiğinde Büzük Dudak bize topluca, "Çocuklar çok teşekkür ederim, çok iyisiniz," dedi. Üç adet "Önemli değil," cevabının neredeyse aynı anda ağzımızdan çıkması ve Büzük Dudak o sıra dönüp gittiği için 'önemli değil'lerin sırtına denk gelmesi büyük bir trajediydi aslında. Biz üç yardımsever bir süre beraber yürüdük, birinin bakkalın oğlu, diğerinin de büzük dudağın bir arkadaşının arkadaşı olduğunu öğrendim. Terliydik, kokuyorduk, üçümüzde de tanımsız bir sıkıntı vardı. "Dolap çok ağırmış," dedi bakkalın oğlu. "Evet," dedim. Bir süre konuşmadan yürüdükten sonra Alsancak'da bira

içen arkadaşlarımın yanına gitmek üzere onlardan ayrıldım. Barış, ben daha masaya oturmadan, "Oğlum sen gerizekâlı mısın!" dedi. Otururken belime bir ağrı saplandı. Büzük Dudak'ın dediği gibi çok iyi biri miydim, yoksa Barış'ın dediği gibi bir geri zekâlı mıydım tam kestiremiyordum. Barış bu lafı söylerken dudaklarını büzmediğine göre, galiba ben çok iyi biri gibi gözükmeye çalışan bir gerizekâlıydım...

Taşınma olayından önce hemen hemen hiç konuşmadığımız Büzük Dudak, beni gördükçe "Naber," demeye başlamıştı. (İnsanların çok önemsemediği kişilere uzaktan fırlattıkları biçimsiz ve kokusuz bir kelimedir *'naber'*. Herhangi bir iletişim iması içermez ve *'iyilik, senden naber'* cevabını alır almaz, *'nolsun'* kelimesini sıçıp hemen ortalıktan toz olur.) Bir hafta içinde karşılıklı kelime fırlatmaya dayalı bu zayıf sinyalli iletişimimiz kesildi. Çok kelimeli ve kahkahalı iletişim kurduğu insanlar daha çok üst sınıflardandı. Kendi sınıfına ancak ders notları, sınav tarihleri ve taşımacılık hizmetleri için uğruyor, işlerini hallettikten sonra sosyal alanı ve erkek kokusu daha belirgin olan üst sınıflara geri dönüyordu. Sonraki günlerde onu sınıftakilerden bir şeyler isterken ve karşılığında *'çok iyisiiin'* verirken defalarca gördüm. Onun yüzünden sınıfımızda 'çok iyi' insan sayısında belirgin bir artış oldu. Hatta normalde öğrenciye acı çektiren asistanların arasından onun büzük dudaklarına maruz kalınca, 'çok iyi' insana dönüşenler oldu. Dolap performansı sayesinde 1 hafta kadar süren iyi insanlıktan, beli ağrıyan bir gerizekalıya dönüşen ben, büzüldükçe etrafına insan toplayan bu dudakları hayretle izliyordum. Peki, bana bu gerizekalılığı yaptıran ne tür bir zafiyetti? İşte bu noktada sizlere kendimle ilgili birkaç ayrıntı vermeliyim.

Üniversite hayatımın özellikle ilk yıllarında iyi bir insan olarak tanındım. Galiba insanlar beni sevsin istiyordum. Rahat, kaygısız, olumlayıcı, ufak hesaplar yapmayan, cömert, yardımsever biri olarak gözükmeye çalışmamın tek sebebi sanırım buydu. Bütün bu özelliklerin hepsini birden bünyesinde toplamak isteyen insan korkunçtur ve inanın ikiyüzlünün önde gidenidir. Hiç kimseyle kavga etmeyen, sürekli çevresiyle uyumlu, istemediği halde her şeye olur onayı veren insanlar, sinirlerini, kızgınlıklarını, gerçek fikirlerini sürekli içlerine atarlar. Uyumlu ve sevilen birisi

olarak tanınmak için insanın içine attıkları, iyilik denen o kaygan duyguyla erimeyecek kadar dayanıklıdır. Bu 'çok iyi' insanın içini açıp baksanız, orada kımıl kımıl hareket eden, içe atılanlarla beslenen, korkunç iki yüzlülük canlısını görürsünüz. İşte ben o gün, iyi insan olma ve sevilme arzusuyla derhal dolabın altına girmiş ve sırtımda yalancı bir yardımseverlik taşımıştım.

Taşınma hadisesinden yaklaşık iki ay sonra, bir final sınavında, Büzük Dudak'a son kez yardım ettim. (Büzük Dudaklılar 'çok iyi' birini bellediklerinde üzerine gitmeye bayılırlar.) Yardımseverliğimi bildiği için yanıma oturmuş ve sınav esnasında kağıdımı göstermem için cilveli çağrılarda bulunmuştu. Fısıldarken bile dudaklarını büzebiliyordu. Büyük bir zevkle ona doğru yaklaştırdım kâğıdımı. Dudaklarını büzmeden büyük bir ciddiyetle işaretledi şıkları. Sınav çıkışında, "Ya çok sağol, çok iyisin," dedi. "Önemli değil," derken bu sefer yalnızdım. "Görüşürüz," dedi. Görüşecektik. Yaz aylarında bütünleme sınavında görüşecektik...

HİJYEN

"Merhabalar," diyerek içeri girdi. Tanımıyordum. 'Sen de kimsin?' tonlamasıyla, "Buyrun?" dedim. "Yetkili biriyle görüşebilir miyim?" dedi. Çok hareketliydi, bedenine bol gelen takım elbisesinin içinde dans ediyordu sanki. Gözleri uyuşuklukla, tembellikle, sıkıntıyla hiç tanışmamış gibi fıldır fıldır dönüyordu. Belli ki onun bu canlılığını karşılayacak acar bir 'yetkili' istiyordu. "Buyrun benim," dedim. Olmamıştı, yetkim yeterli gelmemişti. Ses tonum herhangi bir yetkiyi ima etmiyordu sanırım. Tekrar "Merhaba," diyerek elini uzattı. Elim terliydi. (*'Islak yetki'* istenen bir durum değildir.) Sanırım *'ilk intiba'* seansı bitmişti. Gözlerime bakıyordu, sıra bendeydi. "Buyrun" dedim. Bekleme salonuna geçtik. Halimi, hatırımı, işlerin durumunu, medeni halimi ve nereli olduğumu sordu. Bu seansı biliyordum: Alakasız bir ortak payda bularak, muhabbeti harlandırma isteğinin sorularıydı bunlar. Bir bağ kurmaya çalışıyordu. Hayatım hakkında en ufak bir bilgi kırıntısını devasa bir şölene dönüştürmek istiyordu. Olmadı, verdiğim bilgiler kafasında patlamaya hazır bekleyen samimiyet şablonlarına uymuyordu. Ayaklarının yanında duran çantasından çıkacak *"mucizevi bir ürün"* için hayatı bu kadar zorlamamız bana anlamsız geliyordu. Ama işin raconu buydu. Satılmak istenen ürünler, bir samimiyet tepsisinde sunulursa hazmı daha kolay olur gibi yaygın bir pazarlama inanışının mağduruydum. Bu tür tanıtımlara alışık olduğumdan sabretmesini öğrenmiştim. Tablet halinde tüketilen bu tür muhabbetlerin finali hep aynıdır. Kısa bir sessizliğin ardından şu ses duyulur: "Fazla da vaktiniz almayayım..." Güzel bir cümle bu, hepimizin ne kadar meşgul olduğunu ima ederek önemli mevkilerin insanı olduğumuzu, dolu dolu bir hayatı sürüklediğimizi falan anlatıyor. Çantanın kapağını açıyor. Bir an heyecanlanıyorum. Sonra aniden duruyor. Neden durdu? Çantayı bırakıp gözlerimin içine bakıyor. (Bu bir taktik olabilir mi?) "Şöyle başlayalım," diyor. Neye başlıyoruz? Bu seremoni neden bu kadar uzuyor? Şaşalı

seremonilerin sonu hep hüsrandır, bunu biliyorum. Genelde konu zavallı olduğunda giriş bölümü konfetiler eşliğinde yapılır. "Siz," deyip bir es veriyor. (Götünde bir cümle olamayan 'Siz' seslenişini Amerikan mahkemelerinden tanıyorum.) İyice meraklanmaya başlıyorum. "Hijyen konusunda ne düşünüyorsunuz?" diyor. Haydaa! Ne hijyeni? Neden göstermiyor çantasındakini? "Hijyen... tabi sağlık için..." diye başlayan ve hiçbir değeri olmayan bir iki cümle kuruyorum. Ağzımda pis bir kuyuya düşen "hijyen" kelimesini alıp parlatmaya başlıyor: "Günümüz şartlarında hijyen..." Çantadan hijyenik ama boktan bir şeyler çıkacağına o dakka emin oluyorum. Modern zamanlar, insanevladına sunduğu ürünlere, ürünün boyunu aşan terimler ve anlamlar yüklemeye bayılıyor. Hijyen nefis bir kelime. Tavuk döner, midye, kokoreç, kapı kolu, klozet, hayvan gibi kelimelerin tepesine binerek, onları ezerek, reklamlarda olduğu gibi bağırta bağırta parçalayabiliyor. 'Hijyenik' herhangi bir şey bize güven veriyor. İçindeki "j" harfiyle çok modern, çok şehirli bir yerlerimize dokunuyor sanki...

Geçen hafta bir arkadaşımı cep telefonunu bir bez yardımıyla dikkatle temizlerken gördüm. "Napıyosun sen?" dediğimde, soruya cevap vermek yerine, "Anti-bakteriyel bir bez bu," diyerek ürün tanıtımı yaptı. Cevabının yeterli olmadığını hissettiğinden, "Oğlum cep telefonlarında 400 çeşit bakteri varmış," diye devam etti. "Ee öldü mü şimdi 400'ü de?" dediğimde nedense sinirlendi: "Yav her şeye böyle yaklaşma oğlum ya, İngiltere Metropolitan Üniversitesi'nde yapılmış bir araştırma bu." Galiba ürün paketinin arkasında yazan bilgileri kullanarak, beni telefondaki bakterilerle birlikte ezmeye çalışıyordu. Ürününü bir türlü göstermeyen satıcı da işte böyle hijyenik cümlelerle, çantadaki şeye olan ilgilimi artırmak istiyordu. Diyebileceğim hiç bir şey yoktu, evet hijyen gerçekten önemliydi. Ezberlemekte çok zorlandığını belli eden bir telaffuzla mikroorganizmalardan bahsetmeye başladı. Konuşmasında sık sık *'Staphylococcus aureus'* diye bir mikrobun adı geçiyordu. Anlattıklarından mikroplar âleminin en azılı üyesi olduğunu çıkardığım bu korkunç isimle beni sindirmeye çalışıyordu. (Pes etmek için Metropolitan Üniversitesi'nden daha etkili bir isimdi bu.) Çantasından bir Staphylococcus aureus çıkarak üzerime salacakmışçasına canlı bir anlatımı vardı. Saatime baktım.

Mesajı aldı. İkinci defa "Fazla vaktinizi almak istemiyorum," diyerek çantasına uzandı. Çantanın eni ve boyuna uyan ince bir paket çıkardı. Paketi elinde tutmuş gözlerime bakıyordu. Karşımda elinde "klozet kapak örtüsü" paketini ciddiyetle tutan biri vardı. "Buyrun inceleyin," diyerek paketin içinden 1 adet örtüyü ustaca çekti. Beraber inceledik, onun ısrarları üzerine dokusunu parmaklarımda hissetmeye çalıştım. Daha önce hiç klozet kapak örtüsü ellememe rağmen, "Evet güzelmiş," dedim. Sonra tekrar bol bol hijyen kelimesini kullanarak, ürünün faydalarından, kullanımının pratikliğinden, sifonu çeker çekmez müthiş dizaynı sayesinde el değmeden suyla birlikte nasıl akıp gittiğinden ve bu bir zırhı andıran müthiş ürünün suyu görür görmez nasıl da eriyip gittiğinden bahsetti. Gerçekten güzel anlatıyordu, canla başla savaşıyordu. Üzerine bol gelen takım elbisesinin içinde kıpır kıpırdı. Çok az bir maaş aldığına emindim. Belli ki şirket onun genç olmasını, bir mikroorganizma gibi kıpır kıpır olmasını kullanmak istiyordu. Hatta uzun saçlarını ve atkuyruğunu teşvik ediyordu. O da arkadaşlarına, mesai saatleri dışında saldığı saçlarını parmağıyla kulak arkasına ala ala nasıl rahat ve modern bir şirkette çalıştığından bahsediyordu. Memnun gibiydi. Ufacık bir maaşla insan götünden prezantasyon çıkarmaya çalışıyordu. İçim ezildi. Hijyenik falan değil, resmen pis bir dünyaydı yaşadığımız...

Paketi ve duvara monte edilen aparatı satın aldım. Yeni paketler için arayacağıma söz verdim. El sıkışarak ayrıldık. Gözlerinde bir iş daha bağlamanın gururu vardı. Artık klozetin üzerine o örtülerden seriyorum. Nasıl yapıyor bilmiyorum ama, o altımda 'Staphylococcus aureus'larla savaşırken, ben huzur içinde yapıyorum kakamı...

HASTALIKLI BİR İLİŞKİDEN ÇIKAN SESLER

Burnunu 5 saniyede bir 'fırk' diye çekmesine kıl oluyordu. Aslında bu tip durumlarda kıl olunan eylem değil de, eyleme eşlik eden anlamsız sesin çok sık duyuluyor olmasıdır. İki 'fırt' arası zaman belli bir ritmi tutturduğu için, sese maruz kalan gerildikçe gerilir. İnsanevladı, bu durumda ya sesin sahibini uyaracaktır ya da ona olan kıllığını içinde büyüterek, pis bakışlar atmakla idare edecektir. Kahramanımız, burnu ses çıkaran sevgilisine önceleri hiçbir şey söylemedi. Sonuçta adam iki gündür hastaydı. İki gündür onun için yaptığı tedavi edici özellikteki çorbalar birer işkence seansına dönüşmüştü. Oysa ne güzel başlamıştı hastalık. Sevgilisi üzerinde Ayı Winny'lerin koşturduğu bir battaniyenin altında yatarken, yanına oturup bebek sesiyle, "N'olmuş benim sevgilime, hasta mı olmuş..." demiş, saçlarını okşarken de, "Ben ona bakarım..." diyerek adamı şefkatiyle sarmalamıştı. 8 aydır sevgiliydiler. Aynı evde yaşadıkları için ilişki çok hızlı ilerlemişti. Aşk, aynı evde yaşayanları çabuk terk eder ve yerini sevgi patlamalarının, birbirine kıl olmaların nöbetleşe yer değiştirdiği başka bir ilişki biçimine bırakır. O yüzden, 2 gün önce battaniyesinin altında titreyen sevgilisini şefkatle ısıtan kahramanımızın, şimdi bu sofrada burnu ses çıkaran bu adama kıl olmasını yadırgamamalıyız. İşte bir 'fırk' daha! Burundan akıp gitmek isteyen sümüğü, sürekli geri çağırarak, bir santimlik mesafede bir yukarı bir aşağı dolaştırmak gerçekten delirten bir devri daimdir. Bu döngü kahramanımıza sanki sonsuza kadar sürecekmiş gibi geliyor. "Gidip temizlesene şu burnunu," diyor. Hasta adam, "Temizlesem nolcak hayatım, hemen doluyor," diye karşılık vererek, durumu ispat etmek için burnuna yeniden 'fırk' dedirtiyor. Aksi gibi, bir süre sonra, burnun bu solo performansına, çorbayı içtikçe kendini iyi hisseden bedenin her kaşıkta çıkardığı bir 'ohh' sesi ekleniyor. 'Fırk' ve 'ohh', kahramanımızın beyninde artık kontrol edemediği öfkenin iyice güçlenmesine neden oluyor. Ve öfke yeterli hacme ulaşınca büyük bir hızla ağza yuvarlanıyor: "Ya yeter ama artık ya, git temizle şu

burnunu!" Hasta adam bir an anlayamıyor. O, şu an, bu patlamaya kendi patlamasıyla karşılık veremeyecek kadar şaşkın. O yüzden elindeki tek silahı kullanabiliyor: "Ya noluyo yaa, hastayım ben..."

Başka bir sesin olmadığı ortamlarda masayı 'tırrık tırrık' diye çalan parmaklar; kulaklık kullandığı için bizim duyamadığımız 'nefis' bir müziği dinleyen insanın bateriste eşlik eden ayakları; çorbayı, kaşık daha çok uzaktayken hazırda bekleyen dudaklarına ulaştırdığında 'hüürp' sesini çıkaran babalar; her kaşıkta dili yapışkanlıymış gibi müthiş bir şapırdatma sesi çıkaran arkadaşlar ve iki dişin arasındaki boşluğa kaçmış parçaları 'cırk cırk' sesiyle defetmek isteyen herhangi bir ağız, hiç beklemediğimiz bir anda bizim düşmanımız olabilir. Anlık kıl olmalardır bunlar, ömrü kısadır ve sesin kesilmesiyle genelde normale dönülür. Bu tür seslerin en çok rahat ettiği, zamanla büyüyüp serpildiği yerlerse beraber yaşayan çiftlerin evleridir. İlişkinin kısa sürede evliliğe benzediği evlerdir bunlar. Bu evlerde, halıya terk edilmiş çoraplar, aynadaki lekeler, bir şeyler yedikten sonra mutfağa sürülmüş bir tabak, açık unutulan pencere, lavabodaki kıl gibi normal hayatta çok önemsiz şeyler, bir ilişkiyi 'yeter artık' diye kesintiye uğratabilen önemli suç delillerine dönüşebilir. Bu şeyler zamanla rahatça yaşamaya ve daha çok görünür olmaya başlarlar. Buna kılın tüyün zaferi diyebiliriz. Aslında tek başlarına güçlü değildirler, ama eskimeye başlamış ilişkilerde genel bir sorunun göze görünen sebebi olmayı ve asıl önemli sorunları gizlemeyi başarırlar. İlişki sesleri de böyledir. Aşk hararetliyken saklanan seslerin (şapırdatma, burun çekme, osurma), aylar geçtikçe saklandıkları yerlerden (ağız, burun, göt) yavaş yavaş kafalarını çıkarmaları, aşkın artık azaldığını gösterebilir. Göstermeyebilir de, çünkü ben, âşık olmasına rağmen karşılıklı osurabilen bir tane çift gördüm. Mutlu gözüküyorlardı...

O hasta adam benim. Burun akıntımı, "Ya noluyo yaa, hastayım ben..." diye açıkladıktan sonra, "Hayret bişey ya..." gibi hiçbir ağırlığı olmayan bir cümle daha sarf ettim. Bu cümlemin sonuna bir 'fırk' daha ilave ederek hastalığımın önemini kuvvetlendirmeye gayret ettim. Konuşmuyordu, boşluğu hemen doldurdum: "Sanki keyfimizden yapıyoruz." (O gün, bu tür durumlarda kullanılan bütün klişe cümleleri tüketmem

hastalığıma verilmeli.) Hasta olduğum için şöyle devam ettim: "Ben çok meraklıyım sanki burnumu çekmeye..." Gitgide çekilmez bir adam oluyordum. Hasta ve dırdırcı kelimelerine çok yakışan 'yaşlı' kelimesini bünyeme katacak seviyeye gelmiştim. O sustukça, nezleli sesimle konuşasım geliyordu. "Ya tamam sus!" dedi. 'Fırk' diye karşılık verdim. Kalkıp gitti. Hasta ve yalnızdım. "İyice hasta olsam da görse..." gibi insanlık tarihinin en eski üç planlarından birini kurdum. Hapşırmamı, 'çok yaşa' törenleriyle sevgi içinde karşılarken, burun çekmem onu delirtiyordu. Sadece hapşırmalı bir hastalığım olsun istiyordu. Yemek yemeyi bıraktım, eğer dönerse beni kaşıklarken değil, haksızlığa uğramış ve mağrur duruşumla görsün istiyordum. Döndüğünde, suratım, içinde bulunduğum durumu belli etmek konusunda tam istediğim ifadedeydi: Gözlerim kararlı, kaşlarım kızgın, dudaklarım çok hafif açık ve burnum kızarık. Bana bakmaya başladı. İfademi bozmadım. "Yesene yemeğini," dedi. Normal ilişki düzenine hemen geri dönerek haklılığımı zayıflatacak değildim. "Hadi ye," diye ısrar etti. İsteksizce ufak lokmalarla yemeye başladım. Giderek lokmalarımı büyüttüm. Sağlıklı beslenmeye ulaşıp vücudumu serbest bırakınca, burnum da tekrar kendini belli etmeye başladı. O döndüğünden beri sanırım burnumu çekmemiştim. Ama şimdi 'fırk' sesine gerçekten ihtiyacım vardı. Yapamıyordum, daha 15 dakika önce otomatiğe bağladığım bir sesi şimdi çıkarmaya çekiniyordum. Zorlanmaya başladım. Akıntı burnumun ucunda toplanarak, bir ilişkinin içine damlayacak yoğunluğa ulaşmaya başladı...

Ne olursa olsun, mağrur ve kararlı bir adamın sümüğü uzamamalıdır. Kalkıp tuvalete gittim, burnumu iyice temizledim. Mutfağa uğrayıp bir peçete aldım. Peçete kullanmak yaşıma daha uygun bir seçenekti. Kanepeye uzanıp üzerime Ayı Winny'i örttüm. Tam peçeteyi kullanacakken, bu eylemin daha canhıraş bir ses çıkaracağı aklıma geldi. Ne yapmam gerektiğini bilemiyordum. Bu ilişkiye saldığım sesler sevgilimin canını sıkıyordu. Hasta ve çaresizdim... Çözüm kısa bir süre sonra kendiliğinden geldi. Çok başarılı bir yöntem değildi ama işe yaradı. Sümüğüm akmaya başlayınca peçeteyle burnuma 'pıt pıt' dokunmaya başladım. 'Pıt pıt' dokunuşları ses çıkarmıyordu ve en az Ayı Winny kadar sevimliydi. Üzerine bir de hapşırabilirsem, sanırım bu ilişkiyi tedavi edebilecektim.

BU REZALETİ BİR FİLOZOF BİLE KURTARAMAZ.

Oyalamanın, bacak büzmenin, sıktırmanın, başka şeyler düşünerek oyalamanın artık işe yaramadığı vakitteydim. Çişim 'biraz daha dayan' telkinleriyle sakinleşmeyecek kadar coşmuştu. İnsan, bu tür durumlarda, normalde işemeyeceği yerleri meşrulaştırabiliyor. Ama o gün ben, hangi sokağa dönsem, hangi arabanın arkasına sinlensem ve hangi duvara yanaşsam derhal civarda bitiveren insanlarla karşılaşıyordum. Eve kadar dayanmaktan başka çarem yoktu. Aşırı çiş, anahtarın bulunamamasıyla kardeştir. Birbirini besler. Bulunsa bile, sıkışmış bir bedenin eline aldığı ilk anahtar o kilide ait değildir. Aynı anahtarların tekrar tekrar denendiği ve artık çişin ufak kaçışlarla yavaş yavaş iç çamaşırla buluştuğu uzun bir süreçtir bu. Apartman kapısını açtığımda donum hafifçe ıslanmıştı. Merdivenlere koşarken arkamdan birinin girdiğini duydum. O an ne oldu bilmiyorum. Galiba böyle bir durumdayken birinin izleme alanına girmek beni iyice telaşlandırmıştı. Saldım. Kısa sürede çiş pantolonuma ulaştı. Aniden durdum. Arkamda birinin olduğunu biliyordum. Dönerek aşağı koşmaya başladım. Yanından geçtiğim kişinin yüzünü göremedim, buna vaktim yoktu, ama hareketlerinden korktuğu belli oluyordu. Çişim kurtulmuştu. Paçalarıma ilerliyordu. Galiba ben de kurtulmak istiyordum. Apartmandan çıkıp koşmaya başladım. Hâlâ salmaya devam ediyordum. Üniversitedeydim...

Bu tür zavallı anıların üzerinden biraz zaman geçince, arkadaşlara şevkle anlatıldığı biliniyor. Yaşadığımız rezillikleri neşe içinde anlatmak, bizleri *'şenlikli insan'* mertebesine yükseltebiliyor. Üniversitede okuyan birinin altına işemesi, nereden baksanız bir rezalettir. Donuna işeyen bir üniversiteliyi mantığımızla tarttığımız vakit, onun, birilerini güldüren bir anıya değil, ömür boyu saklanması gereken bir trajediye sahip olduğunu görürüz. Ama ben, saklamak bir yana bu olayı çok anlattım. Sağ olsunlar, dinleyenler çok güldüler. Anlatırken ben de gülüyordum. Paçalarımdan

akacak denli net bir 'işeme anısı'na sahiptim ve o bahtsız dakikaları tepe tepe kullanıyordum...

Üniversite yıllarında, başıma gelen olayları anlatmanın çok ekmeğini yemişimdir. Belli bir kurgu düzeni içinde ve eğer olay zayıfsa yan öğelerle destekleyerek aynı olayı defalarca anlatmışlığım vardır. "Dün şu başına geleni anlatsana," diyen *'takdim insanları'* da bana bu konuda çok yardımcı oldular. Anılarım, daha çok ufak rezillikler ve destansılaşmaya müsait sakarlıklar üzerineydi. Sakarlığın sevimlilik olarak algılandığını ve komik bir dille anlatılabilirse çok sükse yaptığını biliyordum. Anım boldu, gülenim çoktu. Geçmişteki olayları düşündüğümde, sakarlık anılarıma gösterilen ilgi yüzünden, sakarlığımı özgür bırakmış olabileceğim ihtimali bana mantıklı geliyor. O yıllar galiba abartmıştım: Devirmek, kırmak, çarpmak gibi fiillerin değişmez öznesiydim. (Bir barda, arkadaşlara canlandırma tekniğiyle bir olay anlatırken yan masadaki bira bardağını devirmişliğim bile vardır.) Devirmek ve kırmak dışında, sürekli eşya unutmak favorilerimdendi. 1 litrelik kolayı açıp *'tatlı bir dalgınlık'*la bardak yerine çelik tencereye boşaltmamsa, dalgınlık anılarım arasında önemli bir yere sahiptir. Bu anıyı anlatırken, her seferinde kolanın çelik tencereye dökülürken çıkardığı sesi ağzımla taklit ediyordum. Olayı neredeyse tencere kolayla dolacak kadar uzun anlatıyordum. Oysa daha kolayı döker dökmez durumu fark etmiştim. İnsanevladı işte! Komedi kotasını doldurunca kadar ümüğünü sıkıyor anılarının...

Sonra bir şey oldu. Yarattığım komik ve sakar dünya, gerçek dünyayla çatışmaya başladı. Elime bir eşya alınca, "Abi aman dikkat!" lafını çok sık duymaya başladım. Bu cümle dışında,"Bi gün kendini de unutacaksın..." benzeri klişe sınırını zorlayan cümleleri ve kırılacak eşyanın bol olduğu mekânlar için de "Burası tam senlikmiş..." cümlesini bol bol duymaya başladım. Canım sıkılmaya başlamıştı, hatta sinirleniyordum. Anılarımın başkaları tarafından anlatılarak benden habersiz hareket etmeye başladığını biliyordum. Anı sahibinin ortamda olmadığı zamanlarda, başkasının ona ait bir anıyı anlatması tam bir rezalettir. Dinleyen biri, anının göğsüne "Salakmış olum bu adam" benzeri bir madalya takabilir. Galiba göğsüm madalyalarla dolmaya başlamıştı. Bir pazartesi akşamüs-

tü, sürekli gittiğimiz kafede otururken, yeni gelen bir arkadaş, mekânı selam yerine espriyle giren insanların o gevrek yüz ifadesiyle, "Hocam, kıramadın mı daha bardakları," deyip sırtıma sertçe vurunca, gittiğim yolun yol olmadığını anladım. Yaptığı tamamen işgüzarlıktı. Kendi yarattığım efsaneden besleniyordu. Sanırım, lafından çok sırtıma inen ayarsız tokada sinirlenmiştim. (Kötü şakalarını fiziksel darbelerle şekle sokmaya çalışan insanlara dayanamıyorum.) Tepki vermek için döndüğümde kolum çay bardağına çarptı. Güldüler. İşgüzar, şakası rayına oturduğu için daha bir iştahla gülüyordu. Hemen kalkıp gitmek, hastalıklı bir davranış gibi algılanacağından oturmaya devam ettim. Şenlik hafiften dağılmaya başlarken, "Görüşürüz," diyerek hızla çıktım kafeden. 10 dakika sonra unuttuğum çantamı almak için geri gelecektim...

Aradan yıllar geçti, artık sakar bir insan olarak tanınmıyorum. Kafamı herkes kadar çarpıyorum eğildiğim masanın altından kalkarken, ayağım kaç ay oldu kaymadı, bardak kırma sıklığım normal düzeyde. Yıllar içinde şunu öğrendim: İnsan, çok yakın arkadaşları hariç, ortamlarda prim yapmak için başına gelen rezillikleri çok fazla anlatmamalı. Beceriksizlik katkılı anıların sağladığı popülerlik, uzun vadede büyük bir değer kaybına dönüşüyor. Üstelik çok anlatılmaktan meşhur olmuş kendi anını, başkası senin yerine anlatmaya başlayınca, kendinden tiksiniyor insan...

Bu yazıyı, finalini bulamadığım için bir arkadaşıma göstermiştim. Okudu, yüzünü buruşturarak, "Eee bu yazdıkların ne? Hem anlatmamak lazım diyosun, hem anlatıyosun!" dedi. Moralim bozuldu. Dediği doğruydu. Sağlam bir cevap aradım. Cevap kısa sürede ağzıma düştü: "Oğlum, Schopenhauer, yazdıklarımla yaşadıklarım arasındaki fark beni bağlamaz demiş," dedim. (Cevabımda bir filozof isminin geçmesi olayı bağlar diye düşünüyordum.) "Sen bu lafı daha önce de kullandın sanki," dedi. Sıkışan insanın anlamsız siniriyle içinden filozof geçmeyen son cümlemi kurdum: "Ya ne alakası var!" Gerçekten hiçbir alakası yoktu. Savunmam paçalarımdan akıyordu. Ve galiba anlattıklarım, başkalarının anılarıydı.

OYUNUMUZ BAŞLAMAK ÜZERE, TERLEYENLER LÜTFEN DIŞARI ÇIKSIN.

"Bakar mısınız?" dedi. Bütün sıra kafamızı çevirip baktık. Parmağıyla işaret ederek, "Evet siz," dedi. Sıradakiler dönüp bana baktı. "Biletinizi görebilir miyim?" dedi. Kenarlarını ufaktan yırtmaya başladığım biletime baktım. Kısa bir süre sonra bilet elden ele biletimi merak eden kişiye ulaştı. "Beyefendi siz yanlış yere oturmuşsunuz," dedi. "Ha pardon!" dedim. İlerleyen dakikalarda defalarca 'pardon' diyeceğimi henüz bilmiyordum. Yerdeki çantamı ve kucağımdaki paltomu alıp kalktığımda, önümdeki yolun insan bacaklarıyla dolu olduğunu gördüm. İşte o an başladı sonu gelmez pardonlar. 'Bacağınızı çeker misiniz?' demekten çok daha medeni bir kelimedir 'pardon'. Önüme çıkan her yeni bacağa pardon demeyi sürdürdüm. Kafamı kaldırıp kızgın bakışlarla karşılaşmaktan daha kolaydı bacaklarla iletişim kurmak. 'Pardonlar'ıma, bir iki 'öff', epeyce de 'cık cık' cevabı geldi. Çok uzun bacaklı biri, koltuğunda kaykılmasına rağmen geçmem için yeterli aralığı açamayınca, ayağa kalktı. Gerçekten çok uzun bir sanatseverdi, yanından geçerken nedense enseme vuracakmış gibi bir sıkıntı yaşadım. Ona 'pardon' yerine, "Kusura bakmayın," diyerek, özrüme daha saygılı bir hava katmaya gayret ettim. Biletimi elinde tutan görevlinin yanına ulaştığımda, ayakta beni bekleyen koltuğun asıl sahibi, "Olmaz ki canım!" diyerek karşıladı beni. Bu serzeniş, onun birazdan başlayacağı bacak slalomunda tüm suçun ben de olduğunu sıradakilere duyurmak içindi sanırım. Önemsemedim, onu düşünecek halim yoktu, çünkü beni de birazdan yeni yerime ulaşma yolculuğumda onlarca bacak ve kızgın surat bekliyordu. Gerçek yerime ulaşmam biraz daha kolay oldu, çünkü bacak sahipleri biraz önceki kaotik ortama şahit oldukları için daha hazırlıklıydılar. Yerime oturduğumda, *'Yahu ben nasıl şaşırmışım, şehir insanının tatlı dalgınlığı işte...'* dercesine uzun uzun biletime baktım. Başka bakabileceğim bir yer yoktu. Ortamı ısıtan kalorifer, yaşadığım sıkıntı

ve kazağım, koltukaltlarımda o çok iyi tanıdığım karıncalanma hareketini başlatmışlardı: Terliyordum. Kokunun koltukaltı nahiyesinde kurtulup kızgın seyirciye ulaşmaması için hiç hareket etmedim. Ortamdaki uygar ve modern havayı dağıtmış, tiyatro seyircisinin fuayeden itibaren takındıkları ölçülü, kendini bilir davranışlarına uyum sağlayamamıştım. Üstelik terim, sıkı sıkı bastırdığım koltukaltlarımda, 'buram buram' sesleriyle ayaklanıp ortamın sanat kokan havasını değiştirmek üzereydi...

Oyun ilerledikçe sıkıntım artıyordu. Kalorifer, bacaklar ve kazağımın verdiği sıkıntıya bir de oyun eklenmişti. Başrol oyuncusu sürekli kendi kendine konuşuyordu. Konuşurken odanın içinde dört dönüyor, eşyaları elliyor, duvarlara sürtünüyor ve yatağının başındaki demir parmaklıkları tutarak sarsıyordu. Muhteşem oyunculuk hevesinden dolayı ne anlattığını dinleyemiyordum. Repliklerinin kreşendolu kısımlarıyla süper oyunculuk yaptığını düşünen, boru sesli tiyatrocuları pek sevemiyorum. Bir sahnede bizlere yaklaşarak kollarını kavuşturduğunda içimden "Eyvah!" dedim. Galiba, *'üşememesine rağmen, yalnızlığı, hüznü, kederi anlatmak için yapılan üşüme hareketi'*ni yapacaktı. Elleriyle kollarının pazı kısımlarını uzun uzun ovuşturdu. Bu hareket boyunca uzaklara bakarak tiradının en canhıraş bölümlerini oynadı. Seyirciyi lime lime etmek istiyordu. İşte o an istemeyerek ağzımdan 'tıhh' sesi çıktı. Yanımda oturan dönerek bana baktı. Galiba fazla oluyordum. Yerini bilmeyen, kokan, oyun esnasında ses çıkaran densizin biriydim ben. Onlarca insanın bacaklarına sürtünmem yetmemiş, bir de üstüne bu kültür mabedinde garip sesler çıkarıyordum. Oyuncu o sıra, "Yeterrrr!" diye bağırdı. İyice kendinden geçmişti. Tekrar, "Yeter..." diye inleyerek yere çöktü, titriyordu. Sıtmalı bir oyunculuğun tüm klişelerini sergilemeye ve seyirciyi hipnotize etmeye kararlıydı. Işık loşlaşmaya başlarken alkış koptu. Avuçların birbiriyle yarıştığı 'tufan' tabir edilen cinsten bir alkış çeşidiydi bu. Ben alkışlamadım, koltukaltlarımın açılıp kapanmasını istemiyordum. *'Alkışlamayan insan'*ın çektiği ilgiyi göğüslemeyi tercih ediyordum. Yanımdaki avuç düşmanı, alkışını kesmeden dönüp kısa bir an bana baktı. Kültürel baskıya dayanamayarak, koltukaltlarımı açmadan, alkışa benzer bir şeyler yaptım. Alkış seyircinin tek silahıdır. O yüzden kollar baş hizasına kaldırılarak 'şak-şak-şak' sesini çıkarmak önemlidir. Kollar hareket

etmeden bilekten yönlendirilen alkış çeşidinde sadece 'pit-pit-pit' sesi çıkar ve bazen bu ses pek yeterli değildir. Avuç düşmanı yanındakine dönüp bir şeyler söyledi. Modern insanın hafta sonları açılan kültür kanallarını sanatla doldurdukları bu kutsal mekânın havasını galiba yine bozmuştum...

Kendime, *'gösteriden çok etkilendiği için koltuğuna mıhlanmış bir sanatsever'* süsü vererek, bacağına sürtündüğüm bütün seyircilerin çıkmasını bekledim. Dışarı çıkınca üniversiteden Bora'yı gördüm, yanında güzel bir kız vardı. Yanlarına gittim, niyetim başıma gelenleri anlatıp biraz rahatlamaktı. "Naber Bora," diye lafa girdiğimde, "Aa naber abi, oyunda mıydın?" cevabını aldım. Cevap normaldi ama tonlamada ve duruşta bir gariplik vardı. Onu daha önce hiç boğazlı kazak üstü kadife ceketle görmemiştim. Dimdik duruyordu. "Tanıştırayım, Sanem," dedi. Sanem'in ağzından benimle ilgisi yerlerde sürünen yuvarlak bir "Merba," çıktı. Ayaküstü konuşmamızın hemen bitirilmesi gerektiğini ima eden boşluklar yaşıyorduk. Sanem, sürekli ilerdeki kapıya bakıyordu. Bora, normalde kullanacağımız konuşma tonundan çekinir gibi sürekli diksiyonu düzgün, kısa cümleler kuruyor, ara sıra göz ucuyla Sanem'i kesiyordu. Daha önce hiç *'Bu da nerden çıktı oyunu'*nda rol almamıştım. Bocaladım. Bora, "Orhan Bey'i bekliyoruz," dedi. Sanem, aniden, açılmasını beklediği kapıya yöneldi. Bora, bana hiç bir şey demeden arkasından gitti. Kapıdan çıkan başrol oyuncusuydu. Konuşmaya başladılar. Bana bir harfi eksik bir 'Merba' diyen Sanem, sürekli konuşuyordu. Sanırım bir övgü konuşmasıydı bu. Bora yanlarında durmuş sırıtıyordu. Başrol oyuncusunun biraz önce sahnede yaşadığı sıtma nöbeti geçmiş gözüküyordu. Kollarını yine kavuşturmuştu ama bu sefer kederden değil, kendini çok sevmekten... Ölçülü bir gülümsemeyle Sanem'i dinliyordu. Ülkemizin aydınlık yüzünü yansıtan, kültürle yoğrulmuş bu modern grubu bir süre seyrettim. Haber vermeden gitsem olurdu ama nedense yanlarına gidip nazik bir 'pardon'la sözlerini kestikten sonra, daha çok Bora'ya söylermiş gibi "Görüşürüz," dedim. Bora, "Görüşürüz," dedi. Sanem hiçbir şey demedi. Tam arkamı dönerken, başrol oyuncusunun sesini duydum: "İyi akşamlar canım..." Sahnede duyduğum boru sesi, sanki bir kadifeye sarılmış gibiydi. İçimde bir yerlerde çok modern bir yerin okşandığını hissettim.

SALYA VE SÜMÜKLÜ BÖCEK

'Çıtırk' diye ses geldi. Bakmadım. Sonra bir daha geldi aynı ses. Baktım. Kaldırımda onlarcasının arasında kabukları ezilmiş iki sümüklü böcek gördüm. Sümüklü böceklerin toplu göç günleri olur, 2-3 metrelik bir yolu kat ederler gün boyunca. İşte böyle bir kafilenin tam ortasına dalmıştım. 2 böcek yan yana öylece yatıyorlardı. Parlak kımıltıları henüz kesilmemişti. İçim cız etti. İlk çıtırk sesinden sonra bakmadığım için pişman oldum. Baksam ikinci böceği ezmeyebilirdim. Abartmayayım çok değil ama 30 saniye kadar böceklere bakıp üzüldüm. Cinayetin ardından yol boyunca üzüntüm geçmedi. (Yol boyunca derken, cinayet mahallinden yaklaşık 20 metre ötedeki bakkala kadar.) 20 metrelik bu üzüntüyü az bulanlarınız olabilir. Bence de az. Sonuçta 2 can gitti. Ama siz de biliyorsunuz ki sümüklü böcek, sinek, sivrisinek ve karınca ölümlerinin yası çok uzun tutulmuyor. Hatta bazılarıyla, terlik, avuç, gazete gibi silahlar kullanılarak organize bir mücadeleye giriliyor. Böyle bir dünyada, benim bakkalın kapısından başım önde, kederli bir ifadeyle girmem beklenemez. Yine de beni rahatsız eden bir dürtüyle, aklımda 1 bira almak varken "2 bira alabilir miyim?" diyorum. Ölen böcek sayısıyla alacağım biranın kesişmesinde elbet manalı bir yan aranmamalı ama bilinçaltımın bir yas töreni için sayıyı artırdığına eminim. Bakkal 2 defa "hay" diyor (hay hay). Birayı beklerken camlı dolabın üzerindeki Yu-ma-tu'dan haberleri izliyorum: 'Afyona gitmekte olan bir arabanın, karşı yönden gelmekte olan bir kamyonla' çarpışmasının haberi izlediğim. İddia edemem ama özellikle Afyon istikametindeki kazalarda çoğu zaman eski tip beyaz Renoların başrolü oynadığını düşünüyorum. "Yazık yaa, hiçbir şeyin hükmü yok," diyor bakkal. Kafamı sallıyorum. Derin bir iç çekiyor paranın üzerini verirken. Eve dönüşte sağ kalan sümüklü böceklerin 15 santim kadar ilerleyerek ölen arkadaşlarından biraz uzaklaştıklarını görüyorum. Tekrar ufak bir sıkıntı giriyor katil ruhuma. Ölen böcekleri bulduğum bir so-

payla kenara itiyorum. Cenazelerle ilgilenmek üzüntümü artırıyor. Yaşadığım bu duyarlılığın çok uzun sürmeyeceğini, yaklaşık 30 metre ötedeki evime vardığımda sonlanacağını biliyorum. Afyon istikametinde yaşanan kazanınsa, bakkalın aklından çoktan çıktığına eminim...

Dürüm dönerinin yarısını veriyor çocuğa. Yürümeye devam ediyoruz. Aniden duruyor. Geriye doğru koşuyor. Aldığı dürümü bitirmek üzere olan çocuğa elindeki parçayı da veriyor. Yürüyerek yanıma geliyor. Gözleri nemlenmiş. Hiç konuşmadan yürüyoruz. Elimdeki kokoreci ısıramıyorum. O, yemeğini bir sokak çocuğuna verdi ve artık çok duyarlı bir insan. Ben, kokorecimi kimseye vermedim ve bir ayıyım. Aç bir ayının yemeği olmasına rağmen yiyememesi tarifsiz bir duygudur. Üstelik bu ayı alkollüyse ve arzuları kötü beslenmek için sabırsızlanıyorsa gerçekten sinirlenebilir. Sinirleniyorum. Onun bir sokak çocuğuna döner vermek suretiyle yarattığı duyarlılık dünyasında artık beslenmem mümkün değil. Çünkü alacağım her ısırık, şu adaletsiz dünyanın en kazma, en duyarsız adamı yapacak beni. Ben vermez miydim kokorecimi? Verirdim. Kokorecimi, dürüm tantunimi, ekmek arası dönerimi çok verdim zamanında. Ama yanımda biri varken çekinirim. Birinin şahitliğinde gerçekleşen bu tür hareketlerin, bir duyarlılık gösterine dönüşeceğini düşünürüm. Ulan nedir ki? Şuna bak, nasıl da kedere bulanmış bir surat ifadesiyle yürüyor. Sanırsınız yanımda yürüyen bir Gandhi, bir Malcolm X... Kafasını öne eğmiş, hafif hafif sallıyor. "Adaletsiz bir dünya bu," diyor. Bir şey demiyorum. Diğer tarafa dönüp çaktırmadan kokoreçten bir ısırık alıyorum (*'pis yemek libidosu'* sınır tanımaz). Yutmaya yakın, "Napıcan işte, hayat..." diyorum. Dilaltımda dolanan, henüz yutamadığım ekmekler kelimeleri biraz boğuyor...

Hâlbuki güzel başlamıştı gece, bir filme gitmiştik. Bizi bozan da o film oldu sanırım. Hayatın küçük ayrıntılarını yücelten insanların öyküsünü anlatan sevimli filmlerden biriydi. Yönetmen, iğne deliğinden geçirdiği tesadüflerle şaşırtıyor, şaşıran bünyemizde oluşan boşluklara 'yaşama sevinci' enjekte etmeye gayret ediyordu. Çıkışta, filmden etkilendiği için hiç konuşmayan, gözleri nemli, titremeye yatkın elleriyle

sigara yakan bereli kızlar gördüm. İnsanları başka türlü bir hayata heveslendiren bu tür zeki ve sevimli filmleri samimiyetsiz buluyorum. Bu filmlerle ilgili 1-2 haşarı saptama yapma hevesiyle arkadaşıma döndüğümde, gözlerinin nemli olduğunu gördüm. Derhal konuşmaktan vazgeçtim. Çünkü kaliteli Avrupa filmlerinin arkasından 'dan-dun' konuşmak bazen insanı bir kalasa çevirir. Gidip bir yere oturduk. Araları atlayarak gecenin sonuna, yani içilen bira sayısıyla ilgili çetelenin işletmeler tarafından abartılmaya müsait olduğu dakikalara gelmek istiyorum. Film, onun duygularını yumuşatmış, içtiği biralarsa bu duyguları tam bir eriyik haline getirmişti. Bazen duyarlılığımız artar, normalde olmadığımız kadar hassas bir insana dönüşebiliriz. Yazık ki bu tür duygusal çıkışlar kısa ömürlüdür. Genelde 1 gün içinde kaybolur. İşte insanevladı için böyle durumlar, şu bedbaht dünyada ne kadar duyarlı olduklarını ispatlamak için bulunmaz bir fırsattır. Karşımdaki böyle bir ruh hali içindeydi. *'Duyarlılığı ertesi güne devretmeyen insanın devasa gösterisi'*nde rol kapmak için kararlıydı. Benim de zaman zaman bu tür gösterilere kalkışmışlığım, duyarlı bir adam olarak bazı zaferlere imza atmışlığım vardır. Bir çeşit varoluş mücadelesi. "Bilmiyorum yaa, bilmiyorum..." dedi. Sustuk. "Bu ülke," diye başladığı cümleye devam etmedi, çenesi titriyordu. (Ülkeler bazen çene titretir.) Sonra aniden, "Bazen çok canım acıyor," dedi. İyice helva gibi olmuştu. Dışarıdan bakan bir göz, onu, şu kahpe dünyanın sürekli böğrüne hançer sapladığı bir çilekeş sanabilirdi. Ama ben onu tanıyordum. Yarın içine düştüğü bu duyarlılık sağanağından eser kalmayacaktı. İş hayatında sık sık kullandığı *'Bana ne be, benim işim mi!'* oklarını savurmaya devam edecekti. Ama şu an, ona bunu söylemek imkânsızdı. "Napıyosun sen ya," falan desem, gözyaşlarıyla boğar, titreyen çenesiyle silkeler ve beni duyarsız bir ayıya çevirip ortada bırakıverirdi. Böyle anlattığım için siz sevgili okurların bile benim hakkımda, 'tam bir ayıymış' diye düşünme ihtimaliniz var. Aslında ben, sık sık gözleri dolan bir insanım. Ağır filmlere, kütük romanlara ve onların kalitesine alışkın gözlerim, 3. sınıf bir dizide yapaylık kokan bir kavuşma sahnesinde bile doluverir bazen. Ama en azından bu durumu saklamaya uğraşırım. Benim olmayan bir duyarlılığı, kelimeler-

le süsleyip gözyaşlarıyla ıslatarak ortama servis etmem. Gerçekten çok sıkılmıştım. Kalkmayı teklif ettim. "Karnım aç, bir şeyler yiyelim," dedi. Gözlerim parladı, o an gerçek hayata dönüyormuşuz gibi geldi. Planım, acılı kokoreci ağzına dayayarak kendine gelmesini sağlamaktı. Kokoreci bana zehir edeceğinden ve ondan ayrılıp bira almak için evimin oradaki bakkala giderken iki zavallı sümüklü böceğin katili olacağımdan henüz haberim yoktu...

O GÜN TARİH BENİ AFFETMEDİ.

Hakan'ın kolunu tutuyordum. Basit bir oyundu. Tam yazmaya başladığında hafifçe çekiyordum kolunu. Yazısı bozuluyordu. Saçmaydı, komik değildi. Ama eğleniyordum. Lise 1'deydim. Böyle salak bir oyundan haz almak için yaşım müsaitti. Tarih dersindeydik. Hakan tam "Pankuş Meclisi" yazarken çektim kolunu, Pankuş'un 'ş'si deforme oldu. Bu bozuk 'ş'nin oyunun son harfi olduğunu bilmiyordum. "Sen!" dedi. Bu sesin sahibi Hakan değil öğretmendi. "Gel buraya!" dedi. Haylazlık yapan bir öğrencinin umursamaz, hatta hava atan hareketleriyle çıktım tahtaya. (Eğer bir öğretmenin şanında korku salacak hikâyeler yoksa öğrenci kolayca arsızlaşabilir.) "En son ne dedim ben?" dedi. "Tarih yazıcılığı Hititlerle başlar, dediniz örtmenim," dedim. Dediğim doğruydu. Kendinden beklenmeyen cevabı yapıştıran öğrencilerin gururuyla yerime dönmeye hazırlanıyordum. Sorun yoktu. Hatta bir dezavantajı avantaja çevirmiştim. Soruyu bilmiş olmamın yaşayacaklarımı sadece 1-2 saniye geciktirmeye yarayacağını henüz bilmiyordum. Aniden gelen bir tokatla gözlüğüm uçtu. Uçan gözlüğümdeki camlar astigmat dahil 11 numaraydı. Savrulan kafamı terse doğru dengeleyen bir tokat daha geldi. Olanları algılayamamıştım, üstelik gözlüğüm yoktu, hasmımı tam göremiyordum. Bulanık bir kütleden tokatlar gelmeye devam etti. Tarih acımasızdı. Doğru cevabı vermemle yetinmiyordu. Osmanlı tarihine daha gelmemiştik ama tokadıyla tanışmıştım. (Tarih acımasız olduğu kadar öğreticidir de.) Arka sıralardan Fercan'ın Orhan Ayan kalitesinde boks maçı anlatan sesini duydum. Öğretmen avuç içiyle vurarak sürekli faul yapıyordu. Tarih bir türlü affetmiyordu. Bir tekme aldım bacağıma. Ayağıma aldığım darbenin şoku devam ederken bir tekme de götüme aldım. Evrilip çevrilmek bu olmalıydı. (Okul bir bilgi yuvasıydı, öğreniyordum.) Bulanık bir kitle olan hasmımın masasına oturduğunu gördüm. Yorulmuş olmalıydı. Tarih tekerrür edecek mi, diye biraz bekledim. Sonra gözlüğümü aramaya

başladım. Ağlayarak bir eşya aramak, dramatik bir görüntüdür. Hele el yordamıyla aramak, tam bir trajedidir ve tarih böyle anları mutlaka yazmalıdır...

Gözlüğümü buldum. Kırılmamıştı. Astigmat katkılı 11 numara miyop sağlam numaradır, öyle kolay kırılmaz. Aslında kırılsa daha sinematografik olurdu. Savaş meydanında kalan kırık yuvarlak gözlükten çok ekmek yedi yönetmenler. Ama gerçek başkadır, daha sarsıcıdır. Sarsıla sarsıla ağlıyordum. Kulağımın arkası acıyordu. Ertesi gün bacağım da acıyacaktı. Fercan hariç tüm sınıf kaskatı kesilmişti. Arkadaşlarının yediği dayak bir film sahnesine benzemiyordu. Dayak yiyen insan *'kötü adam'* değildi, 15 yaşında bir çocuktu. Döven adamsa bir kahraman değildi, filmin sonunda şen kahkahalar yoktu, zaten bir sonraki sahne de yoktu. Giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinde dayak vardı. Konusuz filmlere henüz yaşımız müsait değildi. Gözlüklerimi takmıştım ama bu sefer gözümdeki yaşlardan dolayı bulanık görüyordum. Görecek bir şey de yoktu. Tarih Bey'in konuşmaları için sızlayan kulaklarım yeterliydi: *Dersi dinlemediğim gibi arkadaşıma da dinletmiyordum. Bari ben dinlemiyordum, arkadaşımı niye engelliyordum. Bu büyük bir suçtu.* (Suç mu?) *Yaşımız daha küçüktü* (burası doğru), *ilerde anlayacaktık bugünlerin kıymetini ama iş işten geçmiş olacaktı.* (Hangi iş?) *Vatana, millete yararlı insan olmak kolay değildi?* (Mesele buydu demek, o zaman helal olsun benim kulaklar...) Konuşma uzadıkça uzuyordu. Dayak yerken bilmiyordum vatana hizmet ettiğimi. Bu konuşmayla bir 'gazi' statüsünde olduğumu öğrendim. Gerçekten iyi hikâyeydi. 15 yaşında bir gazi nereden baksanız bir kahramanlık öyküsüdür. Aslında Tarih Bey, saldırısını vatana kadar dayandırarak eyleminin ağırlığını üzerinden atmak istiyordu. Galiba kendi de şaşırmıştı. Çünkü kişisel tarihinde daha önce bu denli büyük bir taarruzu olduğunu duymamıştık. Şimdi kitlelere (sınıf) seslenerek attığı dayağı meşru bir zemine oturtuyordu. Söylevinin sonunda tekrar bana seslendi: "Yarın ebeveynin okula gelecek." İşte o an yediğim dayak bir fiske gibi kaldı. İşler büyüyordu. Okul terminolojisinde 'ebeveyn' adı verilen anne ve babayı cepheye çağırmak mahvıma sebep olabilirdi. Ağlarken sarsılmak yetmez olmuştu, höykürmeye başladım. Teneffüste kimse sınıftan çıkmadı. Etrafıma toplandılar. Vatanı için

yaralanan 15 yaşında bir gaziyi görmek istiyorlardı. Hatta hemen nasıl haber uçtuysa, başka sınıflardan da ziyaretçilerim oldu. Beni teselli ettiler. O an derdim dayak yemiş olmak değildi. Tertemiz dayağımı yemiştim. Ebeveynlerin çağrılmasına ne gerek vardı. (Tarihte savaşların asla iki taraf arasında kalmayacağını sonraki yıllarda öğrenecektim.) Yeni cephelerin açılmasını istemediğimden olayı anlatmadım ebeveynlerime. Kaderime razıydım. Aslında bugün ki aklım olsa, *'ebeveyn kuvvetleri'*nin, hasmımın değil benim tarafımda cephe alacaklarını bilirdim. Tarih Bey'in o gün ki aklı bunu bildiğinden olacak, konuyu bir daha açmadı. Neden çağırmadın ebeveynlerini, demedi. Zamanla kulaklarım iyileşti. Bacağımın acısı geçti. Ama pantolonumdaki ayakkabı boyası çıkmadı. 15 yaşında bir çocuğun pantolonundaki leke arkasına düşülecek ve araştırılacak bir sorun değildir. Annem sorduğun da, "A-aa bilmiyorum ki," dedim. (Tarihi bazen kendi çıkarlarına göre değiştirmek iyidir.)

Yıllar sonra üniversitedeyken bir ebeveyn ziyareti için memlekete döndüğümde gördüm öğretmenimi. Bir kızgınlık falan hissetmedim. Bayramyeri çarşısında kendine bir ayakkabı alıyordu. Ayağındaki ayakkabılar boya tutmayacak kadar eskiydi. (Bu toplumsal bir saptama falan değil, sadece eskiydi işte, ayrıca onu görünce bacağım falan da sızlamadı.) Müstakbel ayakkabılarını aynada izledi. Beğendi. Pazarlık yaptı. Aldı. "Hayırlı olsun," dedim içimden. Bir süre izledim. Ara sıra bir çocuk gibi yeni ayakkabılarına bakıyordu. Bir tatlıcıdan tulumba aldı. Pankuş Meclisi ya da Hititler ortalıkta gözükmüyordu. "Ulan baya bildiğimiz öğretmen bu," diye düşündüm. Bir süre sonra sıkıldım. Sokağın ortasında durdum. Uzaklaşmasını izledim. "Güle güle öğretmenim," dedim içimden. O uzaklaşırken iyi bir öğrenci gibi dersimi tekrar ettim: "Tarih yazıcılığı Hititlerle başlar."

KÖYE DÖNÜŞ OPERASYONU.

Çok neşeli hareketlerle, zıplaya zıplaya ocağın başındaki kadınlara yanaşıyor. Aniden bağdaş kuruyor. "Dezee nassııın!" diye bağırıyor. Neden bağırıyor? Teyzenin kulakları az işittiği için mi? Değil, amaç abartılı davranarak komik olmak. (Bin yıllık mesele işte. Palyaçonun düşerken iki ayağının da havaya kalkmasıyla aynı durum.) "Nörüyonuzzz, gözleme mi yapıyonuuuzz!" Sanki soru sormuyor, derdi muhabbet etmek değil. "Gözleme değil, bazlama bu," diyor teyze, elindeki küçük yaka mikrofonuyla sağa sola saldıran bu adamdan daha yakın İstanbul şivesine. Köylülere saldıran bu adamsa sanki öğrendiği başka bir lisanın pratiğini yapar gibi konuşuyor. Ağzına oturmuyor şive, dişlerine takır tukur çarpıyor kelimeler. O bir ***köylü avcısı.*** *Köy köy dolaşıp köylülerin yanına yanaşıyor, yaşlı kadınlara, 'dezeze'; adamlara 'dayıı' diye bağırıyor. Bütün cümlelerinde bir 'Allah canını almasın' tonlaması var. Gelinleri kayınvalidelerinin yanında köşeye sıkıştırıyor. Köye gelen bir sirk gibi algılandığından ne derse desin hoşgörüyle karşılanıyor. Elinde koca bir tahta kaşıkla tüm köyü karıştırıyor. Köy seyirlik oyunlarının en ele avuca sığmaz, en hınzır oyuncusu o. Şehir hayatından yorulmuş bizleri gülümsetiyor. Gülümserken yakalıyorum kendimi. "Allah canıgı almasın emi," diyerek yumruğunu teyzenin kafasına kaktığında gülümsemem donuyor. "Yuh artık," diyorum. Teyzenin kafası esneyip geri geliyor. Teyze gülmeye devam ediyor. Televizyonu kapatıyorum.*

Yer sofrasına çökmüştük. Köylü yanım pilavı kaşıklarken, şehirli yanımın ayakları acıyordu. Ortadaki yoğurt çanağına uzanırken ayaklarımın ağrısı kaşıklama boyunca artıyordu. Pozisyon değiştirdiğimde ayaklarım karıncalanmaya başlıyordu. Bir sinek uzun uzun karpuzun üzerinde dolanıyordu. Köy sinekleri, şehirli sineklere göre daha arsızdır. Daha doğrusu kovalayanı yoktur bu sineklerin, köylümüzün hoşgörüsü iyice şımartmıştır onları. İstediği yemeğin üzerine konup uzun süre ayak-

larını ovuşturabilir. Benim de karıncalanan ayaklarımı ovuşturmaya ihtiyacım vardı. Toygar'a baktım. Kaşığı sapın dibinden tutmuştu. Normalde çatal ve bıçak kullanımında arkadaşlar arasında batıya en yakın adamdır. Şimdiyse yemeği yemiyor kaşıklıyordu. Ne biçim adam oldu, diye düşündüm. Şuna bak, nasılda uyum sağladı ortama. Kafasına konan sineği bile umursamıyor. Oysa daha bu yaz tatile çıkarken yanına cibinlik aldığı için kendisiyle dalga geçenlere, "Görürüm sizi," diye meydan okuyan oydu. Yüzü buruşan bir şehirli olmak istemiyordum. Ama ayaklarımın ağrısı gitgide artıyordu. Alışık değildim yer sofrasına, dertlerim vardı. *'Köy yaşantısını yüceltme taklidi'* yapmak istemiyordum. Adnan'ın ananesindeydik, hiçbir kötülüğün uğramadığı nurlu bir yüzü vardı bu teyzenin. Adnan, alışık olduğu gibi samimiyetle kaşıklıyordu. Ben alışık olmadığım için beceremiyordum. Toygar, *'her ortamı bilirim'* ana fikriyle sineklerin dostu, ortadaki yemeğin düşmanı olmuştu. Ha bire kaşıklıyordu. Nasıl da çevik bir hareketle oturmuştu sofranın başına. O ne bağdaş kuruştu öyle. Şaşırıp kalmıştım. İstanbul'un kaygan hayatını alt eden becerikli bir şehir insanıyken, bir anda yağız bir Anadolu delikanlısı oluvermişti. Yemeğini bitirince "Ohh!" dedi. "Deyze ellerine sağlık, özlemişim valla," dedi. O an "Yuh!" dedim içimden. Neyi özlemişti? Toygar'a "Özlemişim ne lan!" der gibi baktım. Oralı olmadı. Açık seçik dişini karıştırıyordu. Dün gece mantar soslu tavuğu yedikten sonra yaptığı tek hareket, peçeteyle hafif hafif dudaklarına pansuman yapmaktı oysa...

Eskiden köyü çağrıştırdığı için ailesinden utanan arkadaşlarımız vardı. Televizyonlardan aşırdığımız bir hayatı taklit etmeye çalışan bizler için anlaşılabilir bir duyguydu o. Sonra bir şey oldu. Bir tür köye dönüş operasyonu başladı. Siyah beyaz fotoğraflar nostalji piyasasında değer kazanmaya başladı, bazıları ananelerinin eşarplarını boyunlarına doladılar. Dedesinin köstekli saatini kot cebinde taşıyanlar oldu. Köye ait ama hafif şehre bandırılmış eşyalar işlevlerinden bağımsız birer dekorasyon eşyası olarak kullanılmaya başlandı. Köye dönüyorduk. Şehirli hiçbir özelliğimizi kaybetmeden köyü özler olduk. Kafelerde yamuk yumuk eski bir sahanın içinde gelen yumurta garipsenmez oldu. Sanki biri gelip sırtımıza küçük bir heybe astı. Heybeyle girer olduk Babylon'a. Köylü avcısı olmuş-

tık, köylere saldırıp şehre ganimetleri getiriyorduk...

Kahveler geldi. Toygar'ın kilim desenli hareketlerinin ardı arkası kesilmiyordu. Kahvenin sonunu sallayarak içtiğine hâlâ inanamıyorum. Bambaşka biri olmuştu. Normalde aramızda şehrin nimetlerini en çok sömüren insan oydu. Şimdi IPod'unu, avuçlarından taşan cep telefonunu, halyanca ağırlıklı menüleri, scuba kurslarını, fitness center broşürlerini ertelemiş gözüküyordu. "Aslında en güzeli bu be deyzecim, ben de ilerde bahçeli bir ev düşünüyorum," dedi. Muhabbet iyice kırsala doğru ilerliyordu. Domateslerin tatsızlığından, dondurulmuş gıdalar yemenin bahtsızlığından söz etti. Böyle anlattığıma bakmayın, aslında ben de uyum sağlamak istiyordum. Bir kere "turfanda", bir kere "kilim", bir kere "kurutulmuş biber", iki kere de "ananem" kelimelerinin içinde geçtiği cümleler kurdum. Hareket olarak da kısa bir an ayağımı götümün altına aldım (hemen ağrıdı). Ama bir türlü Toygar'ın sağladığı tarhana kokulu havayı yaratamadım. Evden çıkar çıkmaz Toygar Efendi'yle dalga geçtim. Biraz bozuldu. Fazla da üstelemedim. Çünkü o gece yaşanan köye dönüş operasyonuna dâhil olabilseydim büyük ihtimalle bu kasketli duygulardan ben de hoşlanırdım...

Televizyonu tekrar açtım. Program devam ediyordu. Köylü Avcısı'nın köyü rahat bırakmaya niyeti yoktu. Bir teyzeyi omzundan itekleyerek "Dezee seviyon mu sen bunu," dedi. Teyze güldü. Teyzenin yanından kalkıp kocasının yanına oturdu. "Dayı sen seviyon mu dezeyi" O da güldü. Belli ki seviyorlardı birbirlerini. Ama hınzır köylü avcısı duracak gibi değildi. Muhabbeti yatak odasına kaydırmaya çalışıyordu. O an orada olsam nacağı kaptığım gibi kovalardım bu dürzü delikanlıyı. Şehirli ve sinirliydim

KAZANIN PEŞİNDE

"Lensim düştü basmayın!" diye bağırdı. İlkokuldaydık. Çoğumuzun bilgi ve tecrübesi gözlüklerin kırılmasıyla sınırlıydı. Lensi ve düşmesini tanımıyorduk. Hemen bir çember oluşturduk. Tam ne aradığımızı bilmeden yere bakmaya başladık. Levent öne doğru bir adım attı. Lensi düşen Murat, "Basma, çok pahalı!" diye bağırdı. Hareket edemiyorduk. Lensin çok pahalı olduğu bilgisi ve çok pahalı bir şeye sahip olan Murat'ın siniri bizi hareketsiz bırakmıştı. Sürekli ağzımı yoklayan, "Lens nasıl bir şey?" sorusunu bir türlü soramıyordum. Sorarsam, kendini ispatlamak isteyen bir ilkokullu tarafından 'Aaa bilmiyo musun!' gibi bir lafla aşağılanacakmışım gibi geliyordu. O yıllar gözlüğü bırakıp lens kullanmaya başlamanın garip bir havası vardı. O yüzden lens düşmesinin, bir gözlüğün yere düşmesinden çok daha elit bir kaza olduğunu hissedebiliyordum. Murat, "Bulması çok zordur," diyerek bu lens kazasının bir ilk olmadığını hepimize hissettirdi. Aslında biz erkekler umurunda değildi, meselesi kızlarlaydı. Murat, ketçap ve mayonezin bile çok havalı birer sos olduğu yıllarda, zamanın ruhunu yakalayan bu kazayı sonuna kadar kullanmak niyetindeydi. Başarmıştı. Hepimizi etkilemişti. Sümüğü burnunda parıldayan tüm erkekleri okulun bahçesine bomba etkisinde bir lens atarak yok etmişti. Birden, "Neyse ya, ycdeği var nasılsa," dedi. Düşen bir lens sayesinde sınıfın en snop erkeği olmuştu ve şimdi de isteğini elde ettiği için gösteriyi sonlandırıyordu. Yürüyerek kaza mahallinden uzaklaşmaya başladı. Herkes bir gözü az gören Murat'ın peşinden gitti. Burcu'nun Murat'ın omzunu tuttuğunu gördüm. Ben biraz daha kalıp yere baktım. Lensi bulsam alıp gözüme mi takacaktım, yoksa "Lensi buldum!" diye bağırarak Murat'ın yardakçısı mı olacaktım bilmiyorum. Aslında orada kalıp yere boş boş bakarken lensi falan aramıyordum. Sadece Burcu'nun tek gözü bulanık bir adamın omzunu tuttuğu anı görmüş ve kafamı öne eğmiştim. Bu elit kazadan yara alan tek insan bendim...

Bütün okul hayatım boyunca *'kazaya yatkın'* birçok arkadaşım oldu. Murat, tanıdığım profesyonel anlamda 'kazaya yatkın' ilk insandı. Onu dikkatle takip etmemde 10 yaşındaki güzel bir kızın (Burcu) etkisi büyüktür. İlkokul insanları olarak hepimiz finali yara ya da bereye bağlanan kazalar geçiriyorduk ama Murat biraz farklıydı. Hem geçirdiği kazaların niteliği hem de kaza sonrası iyileşme dönemi yüksek standartlardaydı. 10'lu yaşlarını süren bir insan olarak başına gelen talihsiz olayları birer avantaja çevirmekte ustaydı. Hepimiz ondan etkileniyorduk ve sanırım kendimiz için böylesine hayırlı kazalar temenni ediyorduk...

Şubat tatili dönüşü ilk ders başladıktan 10 dakika sonra kapı çaldı. İçeri Murat ve arkasından *'Uludağ'a giden Ahu Tuğba'* dizaynında bir kadın girdi. Leopar kürklü kadın (annesi) Murat'ın durumunu öğretmene açıklayarak çıktı. Murat'ın kolu kırılmıştı. Alçılı kolunu mavi bir askıyla göğsünün üzerinde bir madalya gibi taşıyordu. Sırasına doğru yürürken mağrur bir gazi gibiydi. (Gazi derken memleket kokulu folklorik bir yaralanma düşünmeyin, mesela Waterloo Savaşı gibi ismi havalı bir savaş düşünülebilir.) Teneffüste yerinden kalkmadı, galiba etrafına toplanmamız gerekiyordu. Toplandık. Şubat tatilinde Berlin'deki teyzesinin yanına gitmişti. Ve bir Alman arkadaşıyla kaykay yaparken başına bu elim kaza gelmişti. Murat'ın *'Berlin ve kaykay'* ikilisi, bizim *'mahalle ve top'* ikilisinden oluşan oyun terminolojimizi darmadağın etmeye yetti. Ama bununla yetinmedi Murat, geçirdiği kazadan bağımsız, uluslararası anılarını da araya sokuşturdu: "Orada su içilmiyor, hep meyve suyu içtik," cümlesini sarf ettiği anı unutamıyorum. Çünkü Burcu bu bilgi karşısında "Aaa!" demişti. Bu "Aaa!" bir şaşkınlık değil, ilkokul standartlarında bir hayranlık ifadesiydi. Sanırım Burcu, 10 gün boyunca meyve suyuyla beslenen sakat erkeğini artık daha çok seviyordu. O yaralı ama muzaffer bir önderdi, ilklerin adamıydı, trendleri belirliyordu. Ve teneffüsün sonunda mavi bir askıyla boynuna asılmış alçısına ilk imzayı pembe kalemiyle Burcu atıyordu...

Ben de birkaç kez başıma gelen kazaları avantaja çevirmeye gayret ettim. Apartmanın altındaki halıcının küçük oğluyla top oynarken, düşüp kolumu burktuğum gün bir şanstı aslında. Doktor, "Kırık yok ama

bandajlayalım," dediğinde moralim bozuldu. Alçı istiyordum ben. Ertesi sabah kadınıma bir alçı götürmek ve onu etkilemek istiyordum. Alçı bambaşkaydı. Aktif, haşarı ve eğlenceli bir hayatı ima ediyordu. Eve gelince kolumu ananemin artık kullanmadığı ve kenarında işlemeler olan tülbent bir eşarpla boynuma astılar. O tülbentle birlikte hayallerim ve Burcu gittikçe benden uzaklaştı. İtiraz ettim; tülbendin kenarındaki işlemeler boynumu acıtıyor, dedim, "Yaa böyle kolum ağrıyor yaa!" dedim, on dakika sonra "Ağrımıyor, artık çıkaralım," dedim. Hiçbiri işe yaramadı. Evde gizlice mavi bir şey aradım. Bulamadım. Boşuna bir çabaydı benimki. Standardı yüksek hafif kazalar ve hastalıklar sadece bazı insanlara yakışıyordu. Burcular bu sakat erkekleri tam nedenini bilmeden çekici buluyorlardı. Okul hayatım boyunca, küçük kazaları elit bir dokunuşla avantaja çevirebilen *'kazaya yatkın'* insanlar hakkında çok şey öğrendim: Koleje gitmekle bademciklerin erken yaşta alınması arasında bir bağ olduğu, kolejli çocukların zamanla kamburlaştığı (kolej kamburu), bu insanların ayak kırığıyla sonuçlanan kazalar sonrası metalik koltuk değnekleriyle ortamlarda belirdikleri, grip olduklarında kolları sarkık hırkalar giydikleri ve bu hırkaların küçük cepleri olduğu, 0.25 miyop yüzünden kısa bir dönem *'dinlendirici'* adı verilen gözlükler taktıkları ve yaz tatillerinde bir denizkestanesine basmadan şehre dönmedikleri naçizane gözlemlerim arasındadır...

İlkokuldan sonra Murat'a iki defa rastladım. İlkinde sağlamdı. Bu yazıya sebep olan son görüşümdeyse bir boyunluk takmıştı. Facebook'daki fotoğrafının altında, "Ufak bir rafting hatırası..." yazısını okudum. Biraz alttaki yorum bölümündeyse, "Aaaa! Geçmiş Olsuuunn..." yazıyordu.

DOKTORLUK BİR SANATTIR, KULAKSA YALNIZCA ORGAN...

"Sağ kulağım ağrıyor," dedim. Önündeki kâğıtlara bakıyordu. "Ne zamandır ağrıyor?" dedi. Bu tür soruların cevabını tam tarihiyle veremiyorum: "Bir haftadır falan..." dedim. Aniden kafasını kaldırdı, "Siz şu aykusuzdaki Fırat Budacı mısınız?" dedi. Bir sıkıntı çöktü içime. "Evet," dedim. "Çok iyi ya, ben takip ediyorum sizi, hiç kaçırmam," dedi. Cümlesinde geçen 'ben' kelimesinin birazdan devasa boyutlara erişeceğini henüz bilmiyordum. "Sağ olun," dedim. "Çok sevimli yaa Fırat, o 'eneeee' deyişi yok mu, bayılıyorum," dedi. "Aha!" dedim içimden, doktor fena karıştırmıştı. Ben bir çizgi kahraman olmuştum. Gerçeküstü bir durum yaşıyorduk. Koskoca doktor, "En birinci ben oldum," benzeri Fırat replikleriyle neşeli bir monoloğa başladı. Pek susacağa benzemiyordu. Kulağımı tamamen unutmuştu. Bir doktorun muayenesindeydim, kulağımın ağrıması gibi somut bir gerekçem vardı, kulaklarımı taşıyan bir kafam ve kafamı taşıyan bir vücudum vardı. Ama o an yoktum işte. Bir çizgi kahramanın kulağının ağrıması saçma olduğundan ya da Uğur Gürsoy tiplerine kulak çizmediğinden olacak ben de üzerine gitmedim kulağımın. Doktorun heyecanının bitmesini bekledim. Konu üniversitede üye olduğu mizah kulübü maceralarına geldiğinde kulağımın ağrısı artmaya başladı. Doktorun anlatma iştahı gittikçe artmaya başladı. Elimle kulağımı tutarak asli görevini hatırlatmaya çalıştım. Üniversitede devam ettiği tiyatro topluluğunun sergilediği oyunlardan girip dağcılık kulübüne başkan olduğu günlere varan durdurulamaz bir hayat hikayesi devam ediyordu. Kulağım ağrısa da dinlemeye çalışıyordum. "Ölüm Oyunu" isimli bir tiyatro oyununda, oyunu nasıl tek başına sürüklediğinden bahsederken, kulağı elimle tutma hareketine yüz buruşturmayı da ekledim. O an hatırladı. "Ne zamandır ağrıyordu?" diye sorunca çok sevindim, tekrar kulağımdan başlayarak var olmaya başlamıştım. "Bir haftadır falan," dedim.

Kulağı hemen es geçmeyelim diye bir iki cümleyle destekledim: "Kulak kepçeme dokununca bile acıyor..." Yerinden kalkıp bir alet alarak bana doğru yaklaştı. Kulağıma eğilirken çok sevecen bir ses duydum: "Bakalım küçük Fırat'ın kulağının nesi varmış..."

O gün muayenehanede 45 dakika kaldım. Bunun üç dakikası kulak içindi. Ağrıyan benim kulağımdı ama sorunu tespit edilen kulak Uğur Gürsoy'a aitti. Verilen ilaçlar standart olduğu için bu durumu çok önemsemedim. Sonuçta kulağım iyileşti (Uğur'un kulağı zaten iyi). Başlarda küçük Fırat'dan bahsederken sevimli gibiydi doktor, sonra her şey büyük bir hızla değişti. İlk 5 dakika içinde kulak yok oldu, sonra küçük Fırat da kayboldu. Muayenenin geri kalanında yani yaklaşık 40 dakika doktor sahne aldı. Bu performans boyunca doktor, mizah dünyasından yola çıkarak kendi sanat yaşamına atıflarda bulundu. Sekreter hanımın, dışarıda bekleyen hastalar için iki defa doktoru uyarması pek işe yaramadı. Eski günlerine açılan bir yol bulmuş, sonuna kadar gitmek istiyordu. Geçmişini silkelediğinde yaldızlar dökülen ama bugünü hayatın gerçekleriyle yüzleşip durulmuş insanların anlatma isteğinden muzdaripti doktor. Geçmişiyle ışık saçıyordu, bugünüyle göz dolduruyordu. Doktor, tiyatrocu, masa tenisi ustası (bölge şampiyonu), dağcı, filatelist ve yazardı. (Emin olun bir gün televizyona çıksa isminin altına bu sanların hepsini aralara tire koydurarak yazdırır.) Kendisine sağ kulağımı göstermek için gittiğim muayenehanesinde, kendini hiç bilmeyen bir tip olan küçük Fırat'tan yola çıkarak devasa bir 'ben'e ulaşmıştı. Bir ara bana muayenehanesinde hazırda beklettiği belli olan 1988 tarihli bir dergide yayımlanan şiirini gösterdi. Şiir "Ah hayat!" diye başlıyordu. Hemen sonuna baktım, "Ah hayat!" diye bitiyordu. Araları okur gibi yaptım. Aralarda hayatı evirip çevirdiğine, acıyı göstererek kendini ispatlamanın bin bir taklasını attığına emindim. Tüm hayat onun içindi. Bir kulağın bu hayata sokulması gerçekten zordu. Hadi kulak neyse de, küçük Fırat'ı bile hemen kovmuştu adam. O, *'kendini ilk fırsatta öne alan insan'*dı. Herhangi bir konu açıldığında kendi hayatına denk gelen kısımları parlatıp derhal ortaya sunan insandı.

Kendini öne çıkarmanın çok kaygan bir yol olduğu, bir şekli şema-

lı olduğu, eğer böyle bombalar tarzda gerçekleştirilirse itici olduğu bilinmiyor. Ama bazen insan kendini durduramaz, gözü kararır ve neredeyse "Beni görün lan!" diye bağıracak kadar kendinden geçer. Kendini öne çıkaran insanın, "Ben olmasam" diye başlayan cümlelerle direkt göze saplanan halleri, "Ha bir ara ben de" diye başlayan cümleler kurarak '*yeri gelmişken tekniği*'yle araya sıkıştırılan saklı gösterimleri ve bazı nasipsiz popçuların yaptığı gibi "Rakibim yok" şımarıklığıyla iyice patlayan halleri vardır. Ama doktor bambaşkaydı. Bir liste halinde ara vermeden kendini sunumunu yapıyordu. Çalışılmış bir gösteri gibiydi. Böyle insanların karşısında durmak mümkün değildir. Normalde durmazdım da zaten, ama kulağım ağrıyordu ve neden ağrıdığını bilen oydu. Muhtaçtım...

Elindeki aletle kulağıma uzun uzun baktı. Bakarken, "Eneee," dedi. Hayatımın en absürt muayenesini yaşıyordum. Kulağımın içine bakan bir doktor, "Eneee," diyordu. Hastasına bilgi vermeyen kupkuru suratlı aksi doktorları özlüyordum. Sanat imalı bir durum görünce hemen yanaşan, kendini öne alan, espri anlayışı yapılmışın tekrarından öteye gitmeyen bir doktor istemiyordum. Dayanamadım, "Pardon siz karıştırdınız, Fırat'ı Uğur Gürsoy çiziyor. Ben başka bir köşe yapıyorum," dedim. Durdu. Yüzü buruştu. Belli ki Uğur Gürsoy'un kulağı ağrısın istiyordu. Sanatla dopdolu yaşamına giren bir sağ kulağın dergiden hatırlayamadığı bir kişiye ait olması canını sıkmıştı. Kendini bir sanat insanı olarak sahneye fırlattığı anların önemi bir kademe düşmüştü. Sanırım kafasında, kendisine sanatçıların, mizahçıların, tiyatrocuların geldiği ve zaten kendisin de hepsi birden olduğu bir meslek hayatı planlıyordu. Benim kulak yetersiz kalmıştı. "Aaa, pardon," dedi. "Pardon," diye tekrarlayarak masasına doğru gitti. "Ulan kulağı bırakıp yine nereye gidiyorsun," demek istedim. Diyemedim. Reçete yazmaya başladı. Muayene galiba bitmişti. Masasına doğru gittim. Reçeteyi verdi. Tavsiyelerde bulundu. Kulak haricinde bir şeyler söylemesine izin vermeden teşekkür ettim. Tam çıkarken, "Uğur'a selamlar," dedi. Üzerimde kalmasın: 'Tiyatrocu, masa tenisi ustası, dağcı, filatelist, yazar, şair, kulak, burun, boğaz'cının sana selamı var Uğur...

BİR DÜĞÜN MASALI

Sevimli ayı Topik'e...

Sanem, yaklaşık 6 saattir içindeki kıpır kıpır mutluluğu ele vermeyen bir ciddiyetle mağaza mağaza dolaşıyor. Saneminki ***'tatlı telaş'****. Tatlı telaşlar böyle olur. Ciddiyet, yorgunluk ve mutluluk yan yana gelir bu telaş çeşidi için. Annesi de bugünlerde konuştuğu insanlara sık sık bu tabiri kullanıyor: "Ay çok yorucu bişey, ama tatlı telaşlar bunlar..." Sanem, elleri dolunca, küçük tatlı arabası fıstık yeşili Nissan Micra'ya uğrayarak 'tatlı telaş paketlerini' arka koltuğa yığıyor. Arka koltukta duran tatlı bir ayı paketlerin altında eziliyor. Bu tatlı oyuncağın ismi Topik, sevgilisi hediye etti ve 2 aydır Sanem'in arabasında kalp şeklinde bir yastıkla beraber yaşıyor. Sanem'in acelesi var. Kapıyı kapatıp elindeki anahtarın düğmesine basarak "cıyk cıyk' kilitliyor arabayı. Görüşürüz Topik. Biz şu çok methedilen mağazaya gidiyoruz. Çalışanlarının günde 100 defa, "Hayırlı olsun efendim," dedikleri nefis bir mağaza burası. Sanem her bir sayfası 1 kilo ağırlığındaki pırıl pırıl bir 'evlilik kataloğu'nu inceliyor. Hızlı yaşamak zorunda olduğumuz şu dünyada böyle katalogların olması "ne büyük kolaylık!" Sanem, sayfalardan birinde duruyor, gözlerini iyice kısıyor. Uzun ve bakımlı tırnağıyla seçtiği davetiye dizaynının üzerine 'pıt pıt' vurarak, "Bunu istiyorum," diyor. Gerçekten afili bir dizayn seçti. Düğün davetiyesi rulo yapılarak bir şişenin içine yerleştirilmiş. Biraz pahalı, biraz da dağıtım sorunu var, ama ne gam... Ne de olsa konsept hırsının her türlü zorluğu alt ettiği yıllardayız. Hem bu dizayna sevgilisi Bora da bayılacak. Arkadaşları Bora'ya, "Oğlum davetiye mi gönderiyosun, yoksa 'evleniyorum yardım edin' diye S.O.S mi veriyosun? Ha ha ha..." diyecekler. Aman ne ironi! Şamata, gırgır... Çok güzel olacak çook... Gülecekler, ama şişeden davetiyeyi çıkarıp okuyunca da çok etkilenecekler:* ***"Yalnızlık paylaşılmaz demişti bir şair. Şiirlere inat biz paylaşıyoruz..."*** *"Vay be!" diyecekler. "Bora yapmış gene yapacağını..."*

"Kır düğünü olduğu için gelinliğin de böyle balo salonu giysisi gibi olmaması gerekiyo sonuçta. Anlatamıyosun işte bazı şeyleri," diyordu metronun kapısından girerken. Osmanbey durağında ininceye kadar hiç susmadı. Neredeyse bütün kelimelerde ağzı yusyuvarlak oluyordu. Görüntüye kapılıp anlattıklarının çoğunu kaçırdım. Ama aklımda hâlâ mıh gibi durur, *"Nostaljik korseli body iç giyim istiyorum,"* lafı. Daha önce hiç duymadığım bir adlandırmanın böyle kolayca sarf edilebilmesi beni hep hayrete düşürmüştür. Üniversitede bir arkadaşım *'gotik atmosferik doom metal'* dediğinde de aynı duyguyu yaşamıştım. İçinde olmadığım bir âlem, kendi tanımlarını üretmiş şakır şukur tüketirken tesadüfen aynı ortamdaysam mal gibi hissediyorum kendimi. Metrodan inerlerken Bayan Korse, arkadaşına düğünde giriş müziğinin "One" olacağından bahsediyordu. Aklıma Ankara havalarıyla keklik gibi sekilen düğünler geldi. Bu bambaşka, dedim içimden. Bayan Korse, tavana asılmış aynalı bir topun ışıklarını saçtığı bir pistte değil, romantik komedi filmlerindeki kır düğünlerinin steril çimlerinde sekmek istiyordu. Ankaralı Turgut'a değil, Londralı Hug Grand'a koşuyordu. Modern bir kadındı, devasa bir plazada çalışıyordu. Hafta içi gündüz, kariyere odaklı; akşam, kocaman salata kâselerinin ve al-dente makarnaların yaşam biçimini tatlandırdığı; gece yatarken bir Robin Sharma kitabıyla kültürel molalar verdiği; hafta sonları sosyal aktivitelerin kollarında stresini dinlendirdiği bir yaşamı vardı. Sevgilisinin kartviziti bir yüzü İngilizce olmak üzere çift taraflıydı. Evlenince kocasına *sevgilim,* demeye devam edecekti. Yeni bir hayata başlıyordu: Eşofman dokulu, spor ayakkabısı esnekliğinde Pazar günlerine; iş çıkışı *şöyle bir uğrayıverdiği* alışveriş merkezlerine; yeni açılan bir mekânda arkadaşlarının övgüleriyle tatlanmış 'puçili cheescake'i tatmaya; senede bir kullanılan 10 bin 200 parça porselen takımını istiflemeye; koca statüsündeki sevgilisinin fanatiği olduğu Galatasaray'ın maçlarına giderken takımın formasını giymeye hazırdı. Hem belki kameraman maç yayınında onun o güzel yüzüne zoom yapardı. Neresinden baksak şahane bir hayat başlamak üzereydi. Elbette profesyonel darbelerle rötuşlanmış masalsı bir düğün onun hakkıydı. Zaten şu aşırı gerçekçi dünyada masal-

lar herkesin hakkıdır...

Düğüne 1 hafta kaldı. Sanem'le Bora şişe içindeki davetiyeden artan masraflar yüzünden vazgeçtiler. Sanem biraz gergin. Masalsı düğün konsepti, hayatın gerçekleri tarafından hırpalanmaya başladı. Biraz önce kavga ettiler. "Alez ne yaa!" diye bağırdı Bora. Yaygın olarak kullanılan ama kullanıldığının farkında olunmayan eşyalar vardır: Dolap içi örtüleri ya da yastık kılıfının altında yastığı koruyan ikinci bir kılıf bu kategoride eşyalardır. Alez de yatakla çarşaf arasına konan, biz insanların pis birtakım sıvı atıklarına karşı yatağı kollayan bir örtü çeşididir. Aslında Bora'nın derdi alez değil. Bazen insan sıkıntılı olunca çok basit bir konuyu kavganın kaynağı olarak gösterebilir. Asıl dert insanın içinde binlerce alezin oluşturduğu bambaşka bir sıkıntıdır aslında. Bora arabada beklerken mağazaya giden Sanem, iki dakika sonra dönüyor. Elindeki paketi arka koltuğa sinirle fırlatıyor. Alez paketi, Topik'in tam kafasına denk geliyor...

Her şeye rağmen güzel bir düğün oldu. Bono, muhalif sesiyle nefis söyledi "One" şarkısını. "Van lavvv..." diye şarkıya eşlik ederken birbirlerinin gözlerine baktılar. Düğün yaz aylarında yapıldığından *'fresh bir menü'* seçerek çok yerinde bir karar verdiler. Güneş gözlüklerini hiç çıkarmadan 10 günlük güzel bir balayı geçirdiler. Evliliklerinde ara sıra al-dente kıvamını tutturamayınca "Barilla'dan vazgeçmeyeceksin," dediler. Kameraman Sanem'e zoom yapmadı ama maçlara sık sık gittiler. Bora yatarken altında alez olduğunu hiç bilmedi. Alez, Bora'nın sıvılarından yatağı aslanlar gibi korudu. Arka koltukta zor günler geçiren Topik, bir hafta sonu alezle birlikte çamaşır makinesinde yıkandı. Yeni bir araba alındığında eve taşındı. İlerleyen yıllarda oğulları Kerem'in hiç yüz vermediği, yıkanmaktan tüyleri eprimiş bir oyuncağa dönüştü. En son kapıcının şiddet yanlısı oğlunun 'taş atma oyunu'nunda görev aldı. Boray'la Sanem'in ilişkisi *'modern dizaynlı evlerde yaşanan yarı-modern evlilikler'* gibi sürüp gitti. Bu ilişki de en çok yıpranan Topik oldu. Tatlı bir telaşla başlayan hayatı sokaklarda kafasına taş yiyerek son buldu...

HAYIR! BU BEN DEĞİLİM...

Bir kitap eki için bir arkadaşla beraber yerli polisiye yazarlarıyla bir söyleşi yapmıştık. Yazarlardan birine romanının kahramanı Hector Berlioz'u kastederek, neden yabancı bir isim kullandığını sormuştum. İki elini yana açarak, "Hector Berlioz çok ünlü bir bestecidir, bilmiyor musunuz?" dedi. Biliyor muydum? O ana kadar sesimi bir perde kalınlaştırarak sorduğum bilgiç sorular, bilgimle biçimlendirdiğim ukala mimiklerim, polisiyeyle ilgili yapılan esprilerde konuya hâkim olduğumu belli eden ölçülü gülümsemelerim; hepsi darmadağın olmuştu. Söyleşinin gerisini toparlayamadım. Ve belki de dünya söyleşi tarihinde, bu tür ortamlarda hep çay, kahve içilirken, kederden rakı ısmarlayan ilk söyleşici oldum. Bir keresinde de arkadaşlarla konuşurken mitolojik kahraman Pan için, 'eşek vücutlu' demiştim. Pan'ın keçi vücutlu olduğunu bilmediğimden mi? Hayır. Bazen bir şeyi biliyorken, söylediğimiz bir lafla 'bilmeyen' konumuna düşeriz. Bilgi, beyinde deforme olup ağza düşer. Bilgiyle ters düştüğümüz andır o. Tüm ağırlığımızın, tüm kültürümüzün Allah'ın keçi kılıklısına yenildiği an... Sevgili okur, siz de buna benzer durumlar yaşıyorsanız, sakın o anlarda başkaca 'birikim performansları' sergileyerek açığı kapatmaya çalışmayın. Çünkü 'Rezil oldum' duygusuyla titreyen hafıza bocalamaya başladığı için yeni bombalar patlatabilirsiniz. Yapılacak tek şey sakin olmak ve beklemektir...

Bazen pek tanımadığımız insanların olduğu bir ortamda fikir beyan etmek bir lanettir. Kendini her ortama eksiksiz, olduğu gibi taşıyabilen insanların bilmediği bir derttir bu. Konumuz, yeni bir tanışıklıkta kendini ispatlamak konusunda acele eden, konuşulan konuyla ilgili fikrinin sıra dışı olduğuna inanan, ama bir yandan da sesi çatallaşmaya müsait insanlar. Kendimden biliyorum, bir insanın aklına gelen düşünceyle, ağzına düşen kelimeler arasında büyük farklar olabilir. Sizlere geri

dönüşü ve tamiri mümkün olmayan bu zavallı anlardan bahsetmek istiyorum.

Masaya biz oturduktan yaklaşık 1 saat sonra gelmişti. Barış'ın arkadaşıydı. Alkolün insan bünyesinde 'ağır konular'ı tartışma isteği yarattığı biliniyor. İnsanevladı alkol sayesinde, kelimelerin belinin büküldüğü yalpalama safhasına kadar, çok acar bir siyaset bilimciye, bir aşk uzmanına, hatta bir din âlimine dönüşebiliyor. Biz, Barış'ın arkadaşı geldiği sırada ülke üzerine siyasi tezlerimizi üfürüyorduk. *'Lafını unutma', 'Sen sanıyor musun ki'* gibi yan cümlelerin kullanıldığı, kendini tam kaybetmemiş, hafif terbiyeli bir safhadaydık. Barış'ın araya girilmesi çok zor konuşma iştahından fırsat buldukça (sigara yaktığı ya da garsona seslendiği çok kısa sürelerde) fikirlerimizi sunmaya gayret ediyorduk. Bizim masamız, desibeli yüksek, *'ara sıra dönülüp bakılan masa'* olma özelliğini açık ara önde götürüyordu. Gecenin ilerleyen saatlerinde *'kapatıyor musunuz masası'*na dönüşecektik. Ben, Barış'ın lafını kesmek için yaptığım seferlerden, her defasında kucağıma "Abi ne alakası var," cümlesi verilmiş bir halde geri dönüyordum. Zaten masaya yeni gelen arkadaş yüzünden bir süre sonra bütün alakamı kaybedecek, Barış'ı bir kürsüye çevirdiği bu masada zaferleriyle baş başa bırakacaktım. Yeni arkadaşımız hiç konuşmuyordu ama hareketlerinden tanıdık bir koku alıyordum. Barış, şirket isimlerini nefis telaffuz ettiği küresel kriz söylevinin bir yerinde, yeni arkadaşımızı parmağıyla göstererek, "Bak bu adam bir sene New York'da yaşadı," dediğinde hafif dikleştiğini, hemen ardından da bir sigara yaktığını gördüm. Söyleyecekleri vardı, ama araya girmeyi becerememişti. Kurmak istediği cümlelerin kafasında asılı kaldığına emindim. Bu adamı tanıyordum: Tanımadığım insanların olduğu bir ortama girdiğimdeki halimdi. 'Sakat ruh ikizim' gelmişti. İçimden "Nolur kendini fazla yorma," dedim. Konu değişmesine rağmen, biraz önce kafasında asılı kalan ve 'iyi saptama' olduğuna inandığı cümleleri evirip çevirdiğini hissediyordum. Söylenenleri tam dinlemiyor, hazırda beklettiği cümlelerini ateşlemek için uygun bir an kolluyordu. Ama yazık ki konuşabilse bile cümleleri ağzından kafasındaki gibi parıltılı değil, çok sönük, eksik, ilgi uyandırmayan birer cızırtı gibi çıkacaktı. Bir ara masa-

ya doğru hafifçe eğildi. Ağzının araladığını gördüm. Sonra kapandı ağzı. Pas geçmişti. İlk kelimenin boğazına kadar ilerlediği o anda, yüreğinde beliriveren hafif tıpırtılar sesini bastırmış olmalıydı. Ağzına bir sigara koydu. Çakmağı bulamadı. Çakmak, kelimeleri bir kırbaç gibi savuran Barış'ın elinde, masadakilere doğru salladığı bir *'hitap nesnesi'* olarak görev yapıyordu o sıra. Barış durumu fark edip lafını kesmeden çaktı çakmağı. Barışa doğru eğilerek yaktı sigarasını. Ağzından çıkan 'sağol' kelimesi, Barış'ın havada hiç boşluk bırakmayan kelimelerinin arasında ezilerek kayboldu. İki dakika sonra sigarası bitmemesine rağmen yeni bir sigara yaktı. Belli ki durmayacaktı. *'Sonradan utanılan anlar'* hanesine bir çentik daha atmaya gayretliydi. Defalarca yaşamıştım bu hali, gittiği yol yol değildi. O fark etmeden aynı anda yanan iki sigarasından kül tablasında olanı söndürdüm. Yardım etmek istiyordum. Konuyu geyiğe çekmeye çalıştım. Barış, elindeki kırbaçla kovaladı geyikleri. Tartışma iyice alevlenmişti. Diğer arkadaşlar Barış'a cephe almışlardı. "Lafını unutma," gibi ara cümleler, "Saçmalıyosun!", "Hadi be!" gibi dikenli cümlelere dönüşmüştü. Ağzına doğru tekrar kelimelerin hücum ettiğini hissettim. Galiba başlıyordu. Ağzını açtığı anda, uçarak, hızla yaklaşmakta olan bir kamyondan kurtarır gibi üzerine atılmak istedim. Ağzından çıkan ilk kelime "Sermaye" oldu. (Sorun yok gibiydi.) İkinci kelime "Düşmanlığı" oldu. (Eyvah dedim.) Cümlesini son kelimeyle tamamladı: "Yapıyorsun..." Şimdi birleştirelim: "Sermaye düşmanlığı yapıyorsun." O an Barış'ın hınzırca şekillenen ağzı hiç vakit kaybetmedi: "Servet düşmanlığı mı demek istiyorsun!" Bu bir soru değildi. Muhabbetin gidişatına göre o cümlede kullanılması gereken 'sermaye' değil 'servet' kelimesiydi. Bilmediğinden değil, yalnızca ağzına yanlış kelime düşmüştü. Gerçekten çok üzüldüm. Kendini rahat hissettiği bir ortamda olsa belki nefis konuşacaktı. O andan sonra aklının felç geçireceğini biliyordum. Aslında normal standartlarda böyle bir hata hiç önemli değildir. Ama benim gibi, onun gibi insanlar için hayat böyle durumlarda bir süre kesintiye uğrar. Konu çoktan değişmişti. Ama o, yaşadığı uğursuz anda çakılı kalmıştı. Önemsemiyormuş gibi yapmaya çalışıyordu. Onu izliyordum, onu anlıyordum. Artık içinde, adına *'yanlış tanındığı-*

nı düşünme kaygısı' denen ve insanın kendi paranoyalarından beslenen küçük bir hayvan yaşıyordu. Bu kaygı hayvanı küçüktür, ömrü kısadır, ama sivri ve keskin tırnaklarıyla adamın içini deşer.

Çıkışta yanından yürüdüm. Yardım etmek istiyordum. Biraz Barış'ı kötüledim. Yakın arkadaşım olmasına rağmen hakkında atıp tuttum. "Yani adam tartışmayı bilmiyor," dedi. "Öyle..." dedim. Arkada bizi takipeden gruptan "Ya bırak Allaşkına, ne alakası var," diye bir ses yükseldi. Tartışma devam ediyordu...

ULTRA HERŞEY DAHİL BİR TATİL MASALI

Zavallı ayı Topik'e...

Sanem, San Marina terliklerde haziran sonuna kadar devam eden indirimden faydalandı az önce. İndirimden faydalanmak iyidir. Sanem, her indirimde kendini alışveriş piyasasına bir gol atmış gibi hissediyor. Aldıklarını Bora'ya gösterip onun da beğenisini kazandıktan sonra, 'Bil bakalım kaça aldım' isimli bir tahmin oyunu oynamaya bayılıyor. Borayı da unutmadı elbet, ona da Tiki Thong parmak arası terlik aldı. Tiki Thong, Bora'nın parmak aralarında hem feminen bir estetik yaratacak, hem de 'fresh bir yaz erkeği'nin o ferah, dinamik havasını tamamlayacak. Bora slip mayoyu sevmiyor. Slip mayo giyen erkekler için, içinde "daş..k" kelimesi geçen komik espriler yapıyor. Sanem, modern bir erkek olan kocasının, slip mayoyla dalga geçen 'hafif muhafazakar' yanlarını seviyor. Sanem tam adlandıramıyor ama Bora'nın bu 'hafif muhafazakar'lığında bir evlilikte olması gereken güven duygusunu sağlayan bir şeyler var sanki. Sanem, aldıklarını fıstık yeşili Nissan Micra'sının arka koltuğuna yığıyor. Tiki Thong paketinin altından tek ayağı gözüken sevimli araba ayısı Topik'i hatırladınız mı? Topik, Sanem'in her alışverişinde aynı kaderi yaşamaya devam ediyor. Eve dönerken seyahat acentesinden Defne Hanım'ı arayarak rezervasyonlarını 'check' ediyor. Problem yok, erken rezervasyon akılcılığıyla "Grand Sun Resort Alibey Deluxe Dionysos Suites Ultra Resort& Spa Hotel"de havuza bakan, denize de yandan göz atan odaları onları bekliyor. Sanem ve Bora yarın tatile çıkıyor. İyi yolculuklar Sanem... İyi yolculuklar Bora... Kendine iyi bak Topik...

Yola Sanem'in fıstık yeşili Micra'sıyla çıkıyorlar. Bora'nın Wolsvagen Bora'sı biraz fazla benzin yakıyor. Akılcı bir karar ve elbet arabayı, eşini *'uzun yol güzelim'* açıklamalarıyla savuşturan Bora kullanacak. Gündelik

hayatta dağınık bir insan olan Bora, bagajı milimetrik bir düzende yerleştiriyor. Çünkü bir bagaj, kadının estetik gözeten düzeniyle değil, erkeğin geometri bilen matematiksel dehasıyla yerleşir. Arabada *"tam yolculuk albümü"* diye tanımladıkları CD'leri dinliyorlar. Sanki aşkları güneye doğru yaptıkları bu yolculuk esnasında yeniden tazeleniyor. Hatta Sanem yaşadığı mutluluk buhranından olacak, arka koltukta yatan zavallı ayı Topik'i kucağına alıp "Bana Topik'i aldığın günü hatırlıyor musun?" diyor. Bora, o sıra bir MNG kamyonunu sollamak için vites küçülttüğünden cevaplamıyor aşklarına gönderme yapan bu sevimli cümleyi...

Altına otelin beyaz havlusunu sardığı bronzlaşmaya çok hevesli fit vücuduyla balkondan içeri girerken, "Yer kalmaz, erken inelim yemeğe," diyor Bora. Keten bir etek, babet ayakkabılar ve Maybelline ultra yansımalı rujuyla Sanem, "Ben hazırıım," diye cıvıldayarak banyodan çıkınca, birden kısılıyor Bora'nın gözleri. Sonrası işte reklamlardan da bildiğimiz, bir yere gitmek için hazırlanan çiftlerin anlık bir şehvetin kurbanı olunca, geç kalmalarına yol açan *'ultra her şey dahil'* bir yarım saat... Yemek biraz kalabalık. Masalarıyla açık büfe arasındaki yolu sürekli gidip gelen ve yemek taşımacılığı yapan yüzlerce insan var ortalıkta. Tabaklar kapasitelerinin çok üzerinde bir performans sergiliyorlar ve bazı tabakların kenarından maydanoz, dereotu gibi saplı bitkiler sarkıyor. Masalarına bol yemek götürüp ebeveynlerinden "Hepsini sen mi yicen?" lafını duymaya bayılan heyecanlı ergenler, patates kızartmalarını döke döke koşuyorlar. Daha küçük yaşta olan çocuklarsa ara sıra yere kapaklanıyorlar. Bora, Tiki Thong parmak arası terliğiyle yerdeki patateslerden birine basıyor. Tatlılarını bitirmek üzere olan yaşlı bir İngiliz çifti beklemeye başlıyorlar. Elleri titreyen Bay Smith, pudingi bile uzun uzun çiğneyerek yediği için bir masa sahibi olmaları yaklaşık 10 dakikalarını alıyor. Sanem, İngilizlerden teslim aldıkları masalarını, etrafta dolaşan *'masa avcıları'*ndan korumak için nöbete kalırken; Bora, hedefini hindi tandır olarak belirleyip açık büfe alanındaki en uzun kuyruğa giriyor. Önündeki Rus, Bora'nın saydığına göre tam 9 parça hindiyi tabağına koyup uzaklaşırken, Bora tepside kalan 3 parça hindiyi tüm tedirginliğine rağmen tabağına yerleştiriyor. Arkasında hindisiz kalan Alman Bey'in homurtularına Rus Bey'i suçlayan bir iki el hareketiyle karşılık veriyor. Dönerken

masasına oturmuş Rus Bey'e pis pis bakıyor Bora, kısa süreli bir uluslararası kriz yaşanıyor. Tam bu sırа Sanem, yan masaya oturan bol çocuklu ve bol gürültülü gün görmemiş bir aileyle sınıfsal bir gerilim yaşıyor. O gece Bora ve Sanem, "Ne insanlar var şu dünyada..." ana fikirli bir muhabbetle kendi yaşamlarının güngörmüşlüğüne kadeh kaldırıyorlar. İyi ki var şu şarap! İnsanevladı nerede olursa olsun ambiyansın yönünü steril, modern, elit bir tarafa çevirebiliyor bu içki sayesinde. Sağ olasın şarap...

Boranın başı ağrıyor. Dün gece şarabı biraz fazla kaçırdı. Üstelik Tiki Thong'lar parmak aralarını acıtmaya başladı. Havuzun başında birasını içen Rus Bey'le tekrar göz göze geliyor. Öğle sıcağında durdurulamaz bir coşkuyla zıplayıp duran animatörlerden biri, kendisini tavla turnuvasına davet edince gereksiz yere tersliyor. Animatör zıplayarak uzaklaşıyor. Sanem'inse keyfi yerinde, şezlonga uzanmış, tıpkı yabancı hemcinsleri gibi çok kalın ve yoksatar bir kitap okuyor. Tenleri güneş kreminin gözetimi altında faktör faktör renk değiştirmeye başladı. Sanem yerinde ve zamanında pozisyon değişiklikleriyle güneş ışınlarını Bora'ya göre daha verimli kullanıyor. Akşamüstü Tiki Thong'lar Bora'nın parmak aralarında yara bantlarıyla beraber yaşamaya başlıyor. Akşam saatlerindeyse terleyen parmakları terk eden yara bantları yüzünden iyice acı çekmeye başlayan Bora, Tiki Thong'ları çıkarıp çöp kutusuna fırlatıyor. Güle güle Tiki Thong...

Sanem'le Bora'nın yaşadığı bu getto hayatı 5 gün daha sürecek. Gün geçtikçe açık büfe tecrübeleri artacak. Sabahın erken saatlerinde şezlonglara havlu atarak *'rezerve şezlong'* bilgisine hakim olacaklar. Bora, Rus revü kızlarını seyrederken biraz dalınca, Sanem'den şaka yollu bir "gözünü oyarım" uyarısı alacak. Sanem, dart turnuvasında karavana attıkça Bora kahkahalarla gülecek. Bora'nın bu neşesi, Tiki Thong'larını Rus Bey'in ayaklarında görünce sinire dönüşecek. Otelden hiç çıkmayacaklar. Bu güzel tatilden geriye, parmak arası yaralar; Rusya'yla yaşanan uluslararası bir kriz; üzerinde otelin arması olan minicik şampuan şişeleri; Sanem'i bronz teninden sokan bir arının anısı ve otelin dışında, arabada 7 gün boyunca cayır cayır yanan Topik'in güneşten açılan ten rengi yadigâr kalacak. Dönüş yolunda harcadıkları paranın farkına varan Sanem ve Bora, seneye *'daha da erken rezervasyon'* yaptıracak.

ASIL NASIL GÖZÜKÜYOR DÜNYA.

Başkasının eşyası olduğu halde en çok el değiştiren nesnelerinden bi ridir güneş gözlüğü. Masaya konan bir güneş gözlüğünü durdurulamaz bir refleksle alıp takarız. Hemen takarız, vakit kaybetmeyiz. Bu hareke tin ardından dünyanın en çok sarfedilen sorularından biri olan "Yakıştı mı?"nın skorunu artırırız. Aslında 'yakıştı mı' derken kast edilen, "Nasıl... Göründüğümden daha havalı oldum mu?"dur. İnsanevladı bir güneş göz lüğünden kendisini karizmatik göstermesini bekler. Arzular o yöndedir. Sonuç bilinmez. Bence güneş gözlüğünün başarısı gözleri ortadan kaldır masıyla ilgilidir. Mal gibi bakan insanlar için gözler ortadan kalktığında nefis bakışlı insanlarla eşitlenme şansı doğar. Ve böylelikle burun, kulaklar ve çene çok karikatürize değilse belli bir standardı tutturulabiliriz. Yüzü müz hareketsizleştiği için dağınıklıktan kurtuluruz. Güneş gözlüklerinin robotsu (Terminatör) olanları makbuldür. Nerden çıktı bilmiyorum ama 'cool' gözükmek durağan bir suratın sponsorluğunda başarılabilir ancak. Sürekli sırıtan ya da ayarsız kahkahalar atan birisinde gereksiz bir kararı gibi durur güneş gözlüğü. Dikkat edilirse, güneş olmamasına rağmen ısrar la güneş gözlüğü takan birisi sürekli kahkaha atacak kıvama gelmişse kısa bir süre içinde çıkarır gözlüğünü. Çünkü ferahlatan, "Hah şöyle!" dedirten bir duygudur neşe. Kafada duran güneş gözlüğüyse kafayı güneşten koru maktan çok, anlamı belirsiz ama 'cool'luğu tescilli bir harekettir. Gözlüğü kafaya alan birinin bu hareketi pratik bir taşıma hareketi olarak açıklaması saçmalıktır. Hepimiz bal gibi biliyoruz ki gözlüğün oyuncuya, kafanın sah neye dönüştüğü bir gösteridir bu. Bunca ukalaca saptamadan sonra üzerin de iddia bulunamayacağım tek gözlük hareketi, güneş gözlüğünün sapları kulağa asılı halde çene seviyesinde uzun süre tutulmasıdır. Aklın kaçacak delik bulamadığı bir harekettir bu. Orada durur dünya. Durmalıdır. Ve tüm insanlık güneş gözlüğü çenesinde olan bu insana haykırarak şunu sor malıdır: Neden?

Terminatör havalı bir gözlük takamazdım, serde entellik vardı. Hafif bohem imalı, *'kolej rahatlığı'*na destek veren, 68 ruhunu ucundan tırtıklayan ve Gandhi'nin çıplak sırtını sıvazlayan gözlükler bulmalıydım kendime. Aklımda John Lennon'un baygın bakışlarını pembe camlarıyla hareketlendiren yuvarlak bir güneş gözlüğü vardı. Ama maalesef, istediklerimizle şartlarımız her zaman uyuşmuyor. Arada bir yerlerden ulaşabildiklerimizse hayalimizi gerçekleştirmekten çok, razı olduğumuz bir kaderi büyütüyor sürekli. Sonuçta aradığım gibi bir gözlük bulamadım. Optik dükkânlarında çalışanlar beni anlamıyorlardı. Yüzümü inceledikten sonra verdikleri gözlükler uzun paltolar giymemi gerektirecek, *'gözlükte matrix etkisi'* yaratmaya hevesli, suratıma iki kara leke gibi yapışan şeylerdi. Beni sıradanlığa çekmeye gayretli bu optikçilere elimden geldiğince direndim. Benimkisi bir hevesti aslında. Arkadaşım Afşin'de görmüştüm böyle bir güneş gözlüğünü. Zaten Afşin ne taksa, ne giyse yakışan ve farklı dizaynları rahatça bulabilen insanlardandı. Bu insanların bu tür giysileri ve aksesuarları nereden bulduğu çözülmez bir sırdır. Normalde yüzüne bakmayacağın bir ayakkabı onlarda nefis durur. *"O giyerse olur grubu"*nun başarılı bir temsilcisiydi Afşin. Kırışık ve geniş yakalar, dededen kalma ceketler, babaanne fistanları bu grup sayesinde nefis giyim eşyalarına dönüşmüştür. İki optik mağazasından sonra yıldım. Arkadaşlarımla çıkacağım tatilde Lennon destekli gözlükleri burnumun önüne doğru takarak yaratacağım nefis enstantaneler içimde ukde kaldı. Tatile gözlüksüz çıktım. İlk güneş gözlüğümü, tatilde, güneş ışınlarının yeryüzüne dimdik abandığı bir öğlen vakti mecburiyetten ve marketten aldım. Pembe camlarla 68 ruhunu büyütmeye çalışan ben, o öğlen Terminatör figürasyonu seviyesinde ve üstelik altın sarısı çerçeveli bir gözlükle çıktım marketten. Hayatımda böyle trajik düşüşleri bolca yaşamışımdır. Gramsci'yi, Gandhi'yi, Lennon'ı hayal ederken Ayna grubunun bir elemanı gibi dönüyordum pansiyona. Pansiyon odasında kendimi aynada seyrettikten sonra dalgınlığa kurban gitmiş bir eşya gibi bırakıp çıktım gözlüğü. Güneş gözlüğünü kendi organları gibi kullanabilen insanları gözlerimi kısa kısa izlemeye başladım. Bu izleme işi tatil boyunca sürdü. Beyaz'ın ilk zamanlarıy-

la, Metin Milli'nin tüm zamanları arasında sallanan *'güneş gözlüklü bir yaşam'*ın tüm inceliklerini öğrenmeye gayret ettim. O yaz, erkekler daha çok şakaklarına yumuşak bir kıvrımla dönen, üzerinde kırmızı bir ışık bir sağa bir sola gidip gelecekmiş gibi duran sayborg gözlükleri takıyorlardı. Bayanlarsa Semra Özal kreasyonuyla, bir kaynak işçisinin koruma gözlüğü arasında gidip gelen, tüm suratı kaplayan gözlükleri tercih etmişlerdi. Ben ve ağır miyop bir arkadaşım dışında herkes başarıyla taşıyordu aksesuarını. Miyop arkadaşımla masaya bir gözlük bırakılır bırakılmaz hemen alıp sırayla deniyorduk. Miyop'a gerçekten yakışıyordu gözlükler. Yazık ki güneş gözlüğü takınca masaya koyduğu kendi gözlüğünü bulmakta güçlük çekiyordu. Güneş gözlüğü kullanamamak bizi yakınlaştırmıştı. Güneş gözlüğünün kullanım amacı dışına çıkan her hareketi tespit edip birbirimize anlatmak gibi bir *'biz farklıyız laneti'*nin içine düşmüştük. Güneşten rahatsız olan gözlerimizi kısa kısa bol ışıklı bir dünya için savaşan iki muhalife dönüşmüştük. Güneş gözlüğünü kel kafasının arkasında, ensesine doğru kat kat olmuş derisinin katmerlerinden birine yerleştiren o bodyguardı; sahilde tavla oynarken gözlüğünü sürekli kafasında taşıyan kıvırcık bacak kıllı, bronzluğu karşısında güneşin artık çaresiz kaldığı, zar atarken sürekli yumruğunu öpen o arkadaşı; gözlükleriyle "ben geldim" dercesine sahile inenleri; sabit bir noktaya bakarmış gibi gözüküp gözleri siyah camların arkasında fıldır fıldır dönenleri; bir plaj voleybolu maçında, su içerken son hareket olarak suyu yüzüne boşaltan ve sonra da kafasını nefis hareketlerle sağa sola sallarken güneş gözlüğü uçan o bahtsız artisti ve işte, camları koyu olan bir gözlük çeşidini takmak konusunda mutabakata varmış, güneşin zararlı ışınlarından korunmaktan başka beklentileri de olan tüm insanları tek tek izliyorduk. İnsan evladı kendini göstermek konusunda neden bu kadar dertliydi? Ve asıl önemlisi, Miyop ve ben, rahat rahat tatil yapmak varken neden bu kadar dertliydik? Derdimizi tatil dönüşü anlayacaktım...

Tatil biteli 1 ay olmuştu. Tüm İstanbul'da güneş ışınlarının en dik abandığı yer olan Mecidiyeköy meydanında yürüyordum. Lisede kullandığım yuvarlak gözlüklere kahverengi camlar taktırmıştım. Çok rahat değildim gözlüklerle. *"Asıl nasıl gözüküyor"* gibi saçma sapan bir takıntı

yüzünden 2 dakikada bir gözlükleri burnumun önüne indirip yeryüzüne bakıyordum. Gözlüğümü burnuma indirdiğim bir anda onu gördüm: Miyop'u. Güneş gözlükleriyle bana doğru yürüyordu. Aniden yolumu değiştirmek için sağa doğru bir adım attım. Bu bir karar değil, tanımsız bir sıkıntıdan kurtulmak için içine düştüğüm bir refleksti. Ama sonra bir karmaşa oldu. Beni görüp görmediğine emin değildim. Hareketlerimi mantığın yönetmediği bir dizi karmaşadan sonra Miyop'un karşısında buldum kendimi. İkimizde bir refleksle ve senkronize bir biçimde gözlüklerimizi çıkardık. Birbirimize konuşmadan baktığımız saliseleri anlatabilecek yeteneğe sahip değilim. Güneş dimdik abanıyordu, gözlerimiz kısılmıştı. Ve ellerimizde açıklamamız gereken güneş gözlükleri vardı...

BU YAŞA GELDİM, KİŞİSEL GELİŞEMEDİM. AMA BU KİTAPLA BAMBAŞKA OLDUM.

Mutsuz ayı Topik'e...

Büyük bir alışveriş merkezindeki kitapçılardan birine giriyorum. Bu tür kitapçılarda, kendine mitolojik isimler seçen 'ağır kitapçı'lara göre daha rahat ediyorum. Ağır kitapçılarda (hele bir de kediliyse) 'Ben de kitap okuyan bir insanım' havasındaki çalışanlarla girişilen psikolojik mücadele biraz yorucu oluyor. Sanki onlara hafif meşrep bir kitap sorsam küçümseyeceklermiş gibi geliyor. Mesela Ferdi Tayfur'un kitabını alırken yanında bir adet de 'Adorno şiddetinde bir kitap' alma ihtiyacı hissediyorum. Böylelikle Ferdi Tayfur kitabını 'bir alt kültür incelemesi' havasında satın alarak olayı dengelemeye ve "ben aslında entelektüel bir insanım" mesajı vermeye gayret ediyorum. Alışveriş merkezi kitapçıları bu açıdan rahat, burada bir Ahmet Altan kitabı almak bile 'bir kültür adamı' olmaya yetiyor. Bu kitapçılardaki tek sorunsa aradığın kitabın genelde bulunmamasıdır.

*O gün, aradığım kitabı bulamama seansı fazla uzamasın diye raflara bakmak yerine elemanlardan birine danışıyorum. Beklediğim bant kaydı cevap hemen geliyor: "Şu an elimizde kalmamış." Tam çıkacakken, incecik bir ses duyuyorum: "Ben bunu alıcam." Arkadaşına gösteriyor kitabı. Böyle anlattığım için beni yanlış anlamayın sevgili okurlar, sesin sahibi biraz küçük boylu ve nasıl desem, burnu, gözü ve çene dağılımı biraz orantısız bir bayan. Elindeki kitaba bakıyorum: Kabartmalı kapağıyla bir kitaptan çok bir plaketi andırıyor. İsmi: "**Güçlü Olmanın 100 Anahtarı**". Nedense içim eziliyor...*

Sanem'le Bora'nın evlenmesine daha bir yıl var. Bora'nın, sevimli ayı Topik'i Sanem'e hediye etmesineyse yalnızca 1 hafta kaldı. Sanem,

çeşitli eşyalara *'Pitik'*, *'Putuk'* gibi isimler vermeye bayılıyor. Henüz 22 yaşında. Şirkette işe yeni başladı. Pozitif yaşamayı ve *'proje'* kelimesini kullanmayı seviyor. Sırasıyla sık kullandığı kelimeler: *'kariyer'*, *'minik'*, *'post-it'*, *'çok tatlı'* ve *'inanmıyorum'*. İş hayatı yoğun olsa da sosyal aktivitelere de mutlaka zaman ayırıyor ve bu kurtarılmış zamanlara *'tatlı kaçamaklar'* ismini veriyor. Forward maillerle paylaşılan bazı özlü sözleri ve aforizmaları minik kırmızı bir deftere yazıyor. Bu deftere *'my brain'* ismini verdi. Maillerle genişlettiği bilgi birikimini **"Başarının 100 Anahtarı"** gibi *'tablet kitaplar'* okuyarak tamamlıyor. Hayatın zorlu kapılarını duruma göre 10, 50 ya da 100 adet anahtarla açan kişisel gelişim kitaplarını okumayı, şu zorlu dünyada *'kendi ayakları'* üzerinde durabilmek için çok gerekli buluyor. Bu arada 'kendi ayakları'nı çok seviyor. Geçenlerde sağ ayak başparmağına *'Kopik'* adını verdi.

Bora, günün bütün saatlerinde güzel kokuyor, dişleri Hollywood beyazı, biriyle konuşurken mutlaka göz temasını kuruyor. Bir bayan arkadaşı saçını kestirse ilk fark eden o oluyor. İnsanlarla iletişiminde hangi jesti ve mimiği kullanırsa güçlü bir kişilik sergileyeceğini çok iyi biliyor. Zamanında, **"Etkile, Yönlendir ve Kazan"** isimli o nefis kitabı okuduğuna çok memnun. Şirketlerin çalışanlarını diri tutmak için uydurdukları *'kariyer masalları'* sayesinde sürekli aktif bir görüntü sergiliyor. *'Performans'* kelimesini çok seviyor. Sırasıyla sık kullandığı kelimeler: *'kariyer'*, *'yapıcaksın abicim'*, *'CEO'*, *'Ali Sami Yen'* ve şu aralar *'Sanem'*. Geçen hafta bir şarap kursuna başladı. Gerçekten "çok tatlı bir çocuk" ve doğal olarak Sanem'in ilgisini çekiyor.

Bugünlerde, **"Kadınsan Savaşmaya Hazır Ol"** isimli bir kitap okuyan Sanem'i etkilemek, **"Kadınlar Ne İster?"** kitabı sayesinde ruhu inceliklerle donanmış Bora için kolay olmayacak. Ama Bora'nın, **"Matrix'e Hükmedin"** isimli bir kitapta da vurgulandığı gibi "hayatı ıskalama lüksü yok" ve Sanem'i **"Her Kadın Bir Amazondur"** gibi kitaplardan, **"Evliliği Sürdürmenin 7 İlkesi"** türü kitaplara terfi ettirmeye kararlı. Sanem'i daha ilk randevuda hiç fire vermeyen özgüveni, sinematografisi bol nezaketi, bembeyaz dişlerinin fonundaki ferah gülümsemesi ve çalkalayarak, koklayarak, dünya değiştirerek tattığı şarabı beğenmeyip geri

gönderen degüstasyon bilgisiyle etkilemeyi başarıyor. O gece, Sanem'in duygusal dünyasındaki boşluklar, geleceğe dair sağlam adımlar atan Bora'nın kelimeleriyle bir bir doluyor. Bora, ertesi gün işyerinde, ilk randevunun nasıl geçtiğini merak eden arkadaşlarına zaferini özetlerken, o çok alıştığı iş bitirici kelimelerin esiri oluyor: "İsteyeceksin abi cim, isteyen insan mıknatısa dönüşür, her şeyi çeker kendine, kadın, para..." Bir kişisel gelişim kitabından fırlamış gibi duran bu cümle, o sıra bir yazışma için Bora'nın departmanına uğrayan Sanem'in kulaklarında patlıyor. Sanem, Bora'ya **"İnsan Tanıma Sanatı"**nın acı tecrübesiyle kısa bir an bakıyor. Göz göze geliyorlar. Ama bu göz teması Bora'nın ustası olduğu türden değil. Gerçekten kötü niyeti olmayan, yalnızca erkeksi bir oyunun kurbanı olan Bora, Sanem'in arkasından koşuyor ama nafile. O gece Sanem, Bora'nın telefonlarını açmıyor. Bora'nın morali **"60 Saniyede Yüksek Moral Depolama"** isimli bir kitabın fayda etmeyeceği kadar bozuk. Pozitif enerjisinden ve bembeyaz gülüşünden eser kalmadı. Artık bütün altın anahtarların kapıları açmakta zorlandığı bir andayız. Bu sefer Bora hayata değil, hayat Bora'ya paldır küldür girişti. Hayat, bazen sayısı kaç olursa olsun anahtar falan dinlemiyor. İsterse '100 altın anahtar' olsun fayda etmiyor. Sabah saatlerinde kendisine çay getiren Firdevs Hanım'a, "Bu ne ya, bayat çay içiriyorsunuz adama," diye bağırıyor. Firdevs Hanım gerçekten iyi bir insan. 38 yaşında ve hiç evlenmemiş. Bazı iyi insanların sesinde bir yavaşlık ve sevimli bir kuzu melemesine benzeyen bir titreşim olur. Bu ses tonunu duyunca, çok iyi, kendinden çok başkalarını düşünen ve kırılmaya çok müsait bir insanla konuştuğunuza emin olabilirsiniz. Firdevs Hanım gerçekten çok kırıldı. Ertesi gün bir arkadaşıyla bu olayı konuşurken dünyadaki yüz binlerce insanla aynı kararı veriyor: "Artık her insana hak ettiği gibi davranıcam. Güçlü olacaksın şu dünyada."

Sanem, cumartesi sabahı çalan kapıyı açtığında, kapının önünde üzerinde, "Seni seviyorum" yazan küçük tatlı bir oyuncak ayı buluyor. 5 dakika sonra çalan cep telefonunu açtığındaysa, "Seni seviyorum" deyip telefonu kapatan Bora'nın sesini duyuyor. 2 dakika sonra Bora'nın telefonuna "☹" mesajı geliyor. Bu işareti tersine çevirecek planı hazır

Bora'nın. Kelle gibi gülümsüyor Bora. "Oldu bu iş!" diyor, basıyor gaza. Arabasını **"Mutluluğa Giden Altın Yol"**a doğru sürüyor...

Aynı sabah Firdevs Hanım, büyük bir alışveriş merkezindeki kitapçılardan birinde, incecik sesiyle, "Ben bunu alıcam," diyerek bir kitap gösteriyor arkadaşına. Kabartmalı kapağıyla bir kitaptan çok, bir plaketi andıran bu kitabın ismi: **"Güçlü Olmanın 100 Anahtarı"**

BAKAR MISINIZ, BU SUYUN İÇİNDEN YAPRAK ÇIKTI.

"Bir bebek ve bebek arabası. Tamam. Pekiii, bu çiçek neyle ilgili olabilir? Eveet, bir saksı, aferin. Pekiiii bu bir 'cup' dondurma neyle eşleşebilir? Hımmm, ne olabilir?" İşte bu cümleler 2 yaşında bir çocukla oynadığım bir eşleştirme oyununda mantıklı son sözlerim sevgili okurlar. Sonrasında içimdeki bütün öğretme isteği kayboldu. Hayatın modern bilgilerinden biri hiç beklemediğim bir anda aniden bastırarak beni cehalet içinde bıraktı. "Hıımmm..." diyordum. Elimde bir 'cup' dondurma kartıyla mal gibi kalakalmıştım. Bir dondurmayla eşleştirilebilecek aday kartlar arasında en mantıklısı itfaiye arabasıydı bana göre. Elbet bu eşleştirmeyi yaparak "su sıkmak, dondurma ve serinlik" argümanıyla yüklenemezdim 2 yaşında bir çocuğa. "Eveeet," dedim. "Kaybolmuş bunun eşi," dedim. Eğilip masanın altına bakacakken "İşte bu," dedi. Elinde bir gofret kartı tutuyordu. Durdum. Bol "m"li bir "Hımmm" dedim. 2 yaşında bir çocuk bir anda rakibim olmuştu, "m"yi falan boş verdim. Dümdüz bir "Haaa!" dedim. Modern dünyanın dekorasyonundan kurtulup ayılığa giden yolda yaşadığım bu değişimi çok iyi tanıyordum. "Alla alla," dedim. Sonra kafama bir cup dondurmanın kenarına iliştirilen rulo-kat gibi, gofret gibi 'kıtırdak dekorasyon nevaleleri' ve nefis kafe görüntüleri hücum etmeye başladı. Haklıydı İkiyaş ve beni bu oyunda yenmişti. Aslında modern bir insan sayılırdım, ayı gibi "kâse" demek yerine "cup" demiştim. Zamanında "ıspanak yataklarına yatırılıp deniz tuzuyla masaj yapılmış fileto levrekler" yemiş adamım ben. Onu mu bilmeyeceğim. Ama işte bir an, bir çocuk oyununda dondurmayla gofretin eşleşebileceğini kafam almamıştı. Yani 'bir cup dondurmanın kenarına mutlak bir gofret konur' düşüncesi ne zaman normalleşip bir çocuk oyununa girebilecek kadar kabul gördü, onu bilememiştim. "Tamam," dedim. 2 dakika önce "aferiiin" diyen bol harfli dilim, küfre yatkın ve kelimeleri kesik kesik söyleyen bir çatal dile dönüştü. Elime itfaiye kartını aldım. Artık tek başıma oynuyor-

dım oyunu. Oyun arkadaşıma her an omuz atabilecek kıvama gelmiştim. Tedirgin ve tümüyle kuşkudaydım.

Umut'a başımdan geçen bu olayı anlatıyordum. Göz yapısından dolayı olayla pek ilgilenmiyor gibi gözüküyordu. *'Kıtırdak'*, *'cup'* kelimeleri biraz hızımı kesse de hararetle anlatabildiğime inandığım bu olay birer kuyuya benzeyen gözlerinde yitip gidiyordu. Umut'un bana değil omzumun üzerinden arka masaya baktığını fark ettiğimde "Dinlesene oğlum," diye uyarmak zorunda kaldım. "Ortamı naneli limonata basmış," diye karşılık verdi. Dönüp baktım. Mekândaki masalarda toplam 6 adet içine nane yaprağı atılmış limonata saydım. Ambiyansı tavana vurmuş mekânlardan sonra bu süper ikili yavaş yavaş ambiyansı yere vurup ancak bir iki defa sekebilen mekânlara da yayılıyordu. Yaşadığımız günler, genç ve yakışıklı aşçıların tavadaki sebzeleri havada döndürdüğü, menülere *'betimlemeli yemek isimleri'* koymanın şart olduğu günlerdi. Yazık ki bu güzel hareketler için sermayesi yetmeyenler *'sahanda anne köftesi'* gibi girişimlerle ocaklarında leziz yemeklerden çok, sırnaşık bir samimiyet pişirmeye gayret ediyorlardı. Limonata her mekânın uzlaşabileceği bir çıkış kapısı oldu. Bir nane yaprağı eşliğinde kolay ve ucuz bir ambiyans elde etmenin en fresh içeceği haline geldi. Kenar semtlerdeki fareli pastanelerin değişmez içeceği limonata, son zamanlarda, ince bardaklardan büyük bardaklara taşınmış, bünyesine bir nane yaprağı katarak tadından çok havasını değiştirerek cool bir içeceğe dönüşmüştü. Nane, bir limonatanın fiyatını 5'e katlayan bir bitki çeşidi olarak gerçekten büyük bir başarıya imza atmıştı. Önüme dönüp Umut'a "Tam da anlatmak istediğim bu işte" dedim. Bin yıldır bildiğimiz yiyecek ve içeceklerin yanına dravdan bir ekleme yapılarak bir anda o besinin başka bir boyuta geçmesi canımı sıkıyordu. "Ne kadar?" diyorduk *'ambiyans iktidarı'*na, "8 YTL efendim," diyordu. Önce şaşırıyorduk. Sonra şaşkınlığımızı çok da belli etmeden 2 YTL limonata için, 6 YTL nane yaprağı için ödeme yapıyorduk. Hemen alışıyorduk, hatta bu ikilileri bir çocuk oyununa sokuyorduk, ulan hatta tavsiye ediyorduk: Daha dün duymuştum "Bak buranın armutlu antrikotu nefistir," diyen birini. "İçelim mi birer naneli?" dedim Umut'a. "Yok

kahve içicem ben" dedi. Kahve geldiğinde bir durgunluk oldu masada, bir konuşamama, mimiklere vurmayan ifadesiz bir şaşkınlık... Masaya bir yaprak gelmişti. Umut'un kahvesinin yanında gelen bir bardak suyun içinde yüzüyordu. Umut kuytu gözleriyle uzun uzun baktı yaprağa. Buruşuktu, sanki garson tepside taşırken yukarıdaki ağaçtan düşmüştü. Sanırım suyun içinde yüzen bir yaprağın böyle bir mucizeyle açıklanması, onun birisi tarafından bardağa konulmasından daha mantıklıydı Yalınlığın gözünü yiyim, sizlere döndüre döndüre anlatmaya çalıştığım konuyu bir bardak suyla anlatmıştı mekân. İşletmenin sahibine baktım. Pörsümüş bir nostaljiyi kısık sesli etnik bir müzikle, hareketlerindeki dinginlikle müşterilerine sunmaya bayılan, gözlüklü, *'çok kitap okuduğunu belli etmek isteyen ortayaşlı kadın grubu'*nun başarılı bir temsilcisiydi. Muhtemel bir sabah "Neden olmasın" demişti naneyi suya atarken, "Çok şık durdu," demişti suda yüzen naneye bakarken...

O gün o mekânda epey oturduk Umut'la. O naneli suyunu içerken bende ağzına yeşil limon tepiştirilmiş bir Corona söyledim. Bütün ikilileri tüketiyorduk. Suda yüzen naneden güç alarak, gofret-dondurma ikilisinin sanki bütün hayat Nişantaşı'nda geçiyormuşçasına bir çocuk oyununa sızması hakkında konuşmak için tekrar konuyu açtım. Benim bu konuya sürekli saldıran heyecanımdan galiba sıkılmıştı, sonuçta yepyeni bir saptama yapmıyordum. Daha ilk cümlemde, " Ne alakası var oğlum, oyuncak ithaldir," karşılığını alınca, "Hımmm..." diyebildim. Oysa içimden dümdüz bir "Haaaa!" demiştim. Bütün hevesim kaçtı. Konuları birbirinden ayırıp çok basit bir gerçeği görebilmesine hayran olmuştum. Hayranlığımı çok da belli etmedim. Hâlâ içimden, 'Keşke burada üretilmiş olsaydı, "Skandal yahu bu..." diye abartabilseydim,' diye düşünüyordum. Sokağı seyretmeye başladık. Bu güzel mekânın bulunduğu sokak tıpkı bir film seti gibiydi. Cumbalardan sardunyalar sarkıyordu, belki birazdan bu sokaktan fırıl fırıl eteğiyle bir Akdeniz kızı geçerdi, sokaktan yayılan yaşama sevinci rüzgâr olup eteklerini kaldırırdı belki. Mekânda Amelie'nin müziği çalmaya başladı. Sokağa giren akordeoncu kız nefis ve steril bir sevecenlik yayıyordu etrafa. Müzikler birbirine karıştı. "Akordeonun ve Amelie'nin ülke gençliğine zararları"yla ilgili birkaç saptama yapasım gel-

dı. Sonra "Amaan," dedim içimden. Ayaklarımı uzatıp geriye yaslandım. Umut'a sormadan garsona arkadaşça bir ses tonuyla ağzı limonlu iki Coca-Cola söyledim. "Aslında güzel lan böyle yaşamak," dedim. Kendi kendine gelişmenin, açığa çıkmazsa hiç rahatsızlık vermeyen o rahat kucağına bıraktım kendimi. Umut'un son söyledikleriyse bir kulağımdan girip öbüründen çıktı ve şimdi sizlere ulaşıyor: "Sen iyice karaktersiz oldun."

"OLMASAYDI SONUMUZ BÖYLE" YİNE DE "TEŞEKKÜRLER TÜRKİYE"

Bahtsız ayı Topik'e

*"Resmen tablo gibi," diyor Bora kendi kendine. Reklamda duyduğu "Sanat eseri mi, yoksa televizyon mu?" sloganını sanki bir soruymuşçasına cevapladığı şu an, 52 inç bir LCD televizyonun önünde duruyor. Yaklaşık bir saattir bir teknoloji mağazasında duvara asılmış LCD televizyonları, HD, HDMI, DVB gibi yan yana gelmiş büyük harflerin bilgisine olan hâkimiyetiyle inceliyor. Açılımı İngilizce olan bu kısaltmaları çok sever Bora. Bu tür kısaltmaların anlamını bilmeyen, dünyadan bihaber zavallıları greyder gibi sesiyle "divijın worrd boorrrd" gibi İngilizce açılımlarla uyarır. Günlük dile İngilizce tıkıştırmayı başaran arkadaşlarıyla beraber kelimeleri yuvarlayarak dövdüğü zamanlarda özgüveninin daha da arttığını hissediyor. Bora, 10 dakikadır aynı LCD'nin önünde likit kristal dünyanın renkleriyle dansına devam ediyor. 'Alışveriş seferleri'nde kredi kartına abandığı için ufak tartışmalar yaşadığı sevgili eşi Sanem'in bir vitrine bakarken kamaşan gözleriyle bakıyor bu LCD'ye. "**Aaa deli misin çok gerekli kadını**"nı oynayan Sanem'e karşı, "**Yav ne gerek var adamı**"nı defalarca oynamış Bora, şu an bu rolünü unutmuş gözüküyor. Giyim ve ev dekorasyonu alışverişine karşı protestolarıyla tanınan bu büyük muhalif, söz konusu olan teknoloji olunca, kredi kartını teslim etmeye hazır uslu bir müşteriye dönüşüyor. "50.000:1 kontrast ha, vay be!" diyor kendi kendine. Öyle güzel tonluyor ki cümleyi, televizyonun kalitesiyle ilgili bu terim, 50.000'de 1 rastlanan bir mucizenin hayret çığlığına dönüşüyor. Bu mucizenin fiyatını görmek için eğildiğinde bir süre domalık vaziyette kalıyor Bora. Hareket edemiyor. Hareket eden tek şey Bora'nın adem elması; LCD'nin fiyatını gördüğünde, adem elması boynunda 'gulp' sesi eşliğinde ufak bir gezintiye çıkıyor. Doğrulduğunda kontrast oranına*

hayranlığını dile getirdiği tonlamaya pek benzemeyen ikinci bir "Vay be!" çıkıyor ağzından. Likit kristal dünyanın renkleriyle sergilediği muhteşem dans aksamaya başlıyor. LCD, ayağına basıyor Bora'nın. Fiyat etiketi, dile gelip "Hadi git burdan, yoruldun," diyor. Tam o sırada, mağazadaki bütün LCD'lerde aynı anda gösterilen filmdeki kadın, "Come on baby!" diyor. Sonra olanları anlatmak gerçekten çok zor sevgili okurlar. İsterseniz, kötü bilim kurgu filmlerinin 'boyut değiştirme sahneleri'nde olduğu gibi, Bora'nın likit kristal ekrandan 'culp' diye içeri girdiği bir görüntü canlandırabilirsiniz. Bora'nın, o tanımlaması çok zor kendinden geçişi galiba 2 dakika falan sürüyor. Sonrasında Bora'yı, kasada kredi kartını bir kıza uzatırken görüyoruz. 'Come on baby' diyen kadın, 'likit kristal dünyanın dili'yle Bora'yı kandırmış olmalı. Bora mutlu gözüküyor. 'Likit kristal dünyanın renkleri'yle dans devam ediyor. Bora akşamki maç için televizyon alan yaklaşık 10.000 kişiden biri oluyor...

Kuruluşu az önce tamamladı Bora. Sanem'le beraber hayranlıkla Bora'nın *'likit bebek'* adını verdiği yeni televizyona bakıyorlar. Gerçek bir bebek olan oğulları Kerem'in doğmasınaysa daha 2 yıl var. Bora, kolunu Sanem'in omzuna atarken, "Doğada yok böyle renkler," diyor. Sanem, Bora'nın göğsüne sığınıp bir de oradan bakıyor bu doğayı alt eden televizyona. Havasını nasıl da değişti minimalist salonlarının. Televizyon değil, sanki bir tablo, diye düşünüyor Sanem. (O an, çok uzaklarda bir reklamcının kulağında kristal bir çınlama oluyor.) LCD'nin salona kurulmasıyla, eski plazma yatak odasına; yatak odasındaki 19 inç LCD, mutfağa; mutfaktaki 37 ekran televizyon da misafir odasına yerleşiyor. Bu *'televizyon kaydırma harekatı'*na bu tür ailelerde sık sık rastlanıyor. Hatta bazen yeni bir LCD, o kadar şiddetli omuz atıyor ki bir alt modele, son sıradaki zavallı televizyon evin dışına düşüyor. "Aslında şimdi bu televizyonun olduğu duvarı farklı bir renge boyamak gerek," diyor Sanem. **"Ya ne gerek var,"** diyor Bora. **"Aaa deli misin çok gerekli,"** diye cevaplıyor Sanem. Böylelikle minimalist evlerinde bütün roller yerli yerine oturuyor. Sanem, Bora ve LCD, mutluluğu anlatan modern bir tablonun en canlı figürlerine dönüşüyor...

"İmpossible abi," diyor Toygar. Futbolla ilgilenmenin 'modern dünyanın sarışın kadını'na çok yakıştığının farkında olan Burcu, "Bence yeneriz," diyor. Toygar, "Şu LCD'sinin kontrast oranı kadar bile şansımız yok," esprisini patlatınca, hep beraber gülmekten laminatlara yatıyorlar. Toygar ve Burcu yeni evlendiler. Evleri, 10.000 : 1 kontrast oranına sahip LCD'leri dışında hemen hemen Bora ve Sanem'inkiyle aynı. Evli çiftler olarak sık sık buluşuyorlar. Böylesi daha iyi. Henüz evlenmemiş arkadaşları ev toplantılarında biraz sıkıntı veriyor. Özellikle Sanem tam tanımlayamadığı bir huzursuzluk duyuyor. Hâlbuki böyle ne güzel. Amerikan servislerini sehpalara yerleştiriyor. "Aa çok güzelmiş, nerden aldın bunları," diyor Burcu. "Mudo Concept," diyor Sanem. "Bu *koca bebekler* kesin bir şeyler döker birazdan, eskileri çıkarsaydın," diyor Burcu. Sanem gülüyor...

Toygar, Schweinsteiger'in attığı golle, Bora'nın Sanem'e evlenmeden önce hediye ettiği sevimli oyuncak ayı Topik'in kulağını ısırıyor. Bu aralar salondaki kanepede yaşayan Topik'i maçın başından beri farkında olmadan hırpalıyor Toygar. Ağzından ayı tüyü temizleyen Toygar'a yan gözle bakıyor Sanem. Biraz rahatsız oldu ama bir şey diyemiyor. Bora, takımın oynadığı oyunun kalitesi daha da yücelsin diye kızlara sık sık kadrodaki sakat ve cezalılardan bahsediyor. Fırsat buldukça da LCD'nin görüntü kalitesinden memnuniyetini belirtiyor. Toygar kendini iyice maça kaptırdı. Kah Fatih Terim'in alt çenesi olup öne çıkıyor, kah teri olup sular seller gibi boşalıyor. Her fırsat kaçtığında Topik'e uyguladığı şiddetin dozu artıyor. Klose, Almanya'nın 2. Golünü attığında, Topik'i 2 ay sonra rengi değişecek olan duvara fırlatıyor. LCD'nin civarından geçen Topik, bir an Bora'yı heyecanlandırıyor. "Yuh, yavaş oğlum," diyor Toygar'a. Semih'in 86. Dakikada attığı beraberlik golüyle evli çiftler sarmaş dolaş oluyor. LCD, o kadar canlı bir görüntü ve kaliteli bir ses veriyor ki, sonradan Bora'nın da belirteceği gibi resmen stat havası yaşıyorlar. Hep beraber "We Are the Champions" şarkısını söylüyorlar. 3 dakika içinde Philipp Lahm, aynı şarkıyı Almanların ağzına veriyor. Evrensel bir şarkı bu, her millete oluyor. Topiksiz, elleri boş kalan Toygar kafasını tutuyor. Topik, duvarın kenarında baş aşağı

durmuş sanki Toygar'a bakıyor. Zavallı sevimli ayı her seferinde yenilen o oluyor. Topik bu karşılaşmadan yaralı ayrılıyor. Milli Takım yarı finalde elenmesine rağmen 'gönüllerin şampiyonu' oluyor. Kontrastı bu yenilgide bile azalmayan LCD, pazar günü oynanan İspanya- Almanya maçıyla finale çıkıp gerçek şampiyon oluyor...

ÇİLEK BU MEVSİMDE OLUR. OTUR 'ADAM GİBİ' YE ŞUNU!

Sırf yazları gidildiği için adına yazlık denilen kupkuru sitelerden birinde misafirdim. Denize kilometrelerce uzaktaydık. Balkonlarda sabit duran insanlar vardı. Balkonlarının önünden çekirdek yiyen birileri geçince bu geçiş süresi boyunca kafaları yavaş yavaş hareket ediyordu. Sonra tekrar önlerine dönüp her akşam, "Büyük Sıkıntı" isimli o devasa eseri icra eden cır cır böcekleri korosunu dinliyorlardı. Sivrisineklerle mücadele konusunda çok ustalaşmış bu insanlar, ancak masaya karpuz gelince hareketleniyorlardı. Çok sıkılıyordum. Uzun yürüyüşlere çıkıyordum. Ama bu uzun yürüyüşler Rus edebiyatındaki gibi Petersburg sayfiyelerinde göl kenarı boyunca yapılanlara benzemiyordu. Henüz inşaat halindeki yazlıkların (inşaat halindeki bir yazlık görüntüsü hava sıcaklığını 2 derece arttırır), bahçelere ekilmiş biber ve domateslerin, kumaş pantolonu kesilerek şort haline getirilmiş site yöneticilerinin, rafları salça ve deterjandan ibaret bakkalların ve saldırmaya meyilli boz köpeklerin arasından yürüyordum. Bu yürüyüşlerden birinde gördüm onu. 12 yaşlarındaydı. Evin önünde arkadaşıyla elindeki cep telefonuna bakıyordu. Evin içinden televizyon sesi geliyordu (yazlıklarda içerden gelen televizyon sesi sıcaklığı 1 derece arttırır). Telefondan çıkan bir sesle "Mesaj geldi lan!" diye heyecanlanarak arkadaşını itip hızla tuşlara basmaya başladı. Geniş ekranından ve dana gözü büyüklüğündeki kamerasından telefonun babasına ait olduğu belliydi. Bir süre ekrana bakıp bağırdı: "Babaaa, Merkez Bankası faizleri 0.25 puan arttırmış." İçerden televizyon sesini bastıran bir soru geldi: "Türk mü, Japon Merkez Bankası mı?" Belli ki böyle bir soru beklemiyordu. Büyüklerin dünyasına yaranmak isteyen faizci çocuk tekrar ekrana baktı. Ekranda sorunun cevabını bulamayınca rolünün ağırlığına dayanamayarak yeniden düştü 'çocukluğun omuz silken dili'ne: "Merkez bankası işte yaa!.." İçerden gelen televizyon bir süre zaplandıktan sonra

bir çizgi film sesinde sabitlendi. "Piyuuu" diye bir ses geldi televizyondan. "Çocukluğun Yokoluşu" dedim içimden. Belli ki bu artistik saptama bana ait değildi...

Büyük dünyasına yaranan çocuk hep moralimi bozmuştur. O yaz, karpuzdan sonra en çok gördüğüm canlı türü çocuktu. Her yerden ve sürekli bir biçimde çıkıyorlardı. Normalde görülen, bazen sevilen ve yanından uzaklaşılan bir varlıktır çocuk. Ama o yaz kısa bir an görüp *'sevimlilik'* anılarıyla dolmak yerine, sürekli maruz kalıp *'savaş'* anılarıyla dolup taşmıştım. Kupkuru betonarme yazlıklarda yaşayan insanların arabalarıyla ulaştığı ve *'sahil şeridindeki bakkallar kazıkçıdır'* efsanesini sonlandıran büyük marketlerden birinde, "Tuf tuf tuf... dıırt dıırt..." diye bütün marketi elindeki tüfekle tarayan çocuk bana pek sevimli gelmiyordu. "Yapma," diyordum o çocuğa. Suratıma bakıyordu. Sonra bakliyat rafının etrafından dolaşıp arkamdan yaklaşarak beni tekrar tarıyordu. Sırf çocuk olduğu için hoş görülmesi beklenen bir insanevladının beni öldürmek istemesi ve sırf yeterli teçhizatı olmadığı için bunu başaramaması itici geliyordu. Sık sık gittiğimiz bu markette annesine ürün öven, fiyat karşılaştırması yaparak bir yandan zekâsını da ispatlayamaya çalışan oğlan çocuklarıyla göz göze geliyordum. "Anneee 3.99, burası Tansaş'tan daha ucuz," diye bağırarak reyonların arasında zıplayıp duran çocuklar moralimi bozuyordu. Kendi oyununu bırakıp "Babaaaa 3-2 yenmişiiiz," diye bağırarak babasının kağıt oynadığı masaya koşan çocuğu durdurmak, " Siz kimsiniz? Sana ne maçtan?" diye sorgulamak, tutup kolundan arkadaşıyla oyununa geri döndürmek istiyordum. Kendi dünyasının dışına çıkıp, yaşına bol gelen davranışlar sergileyen çocuklar toparlanamaz bir yetişkinliğin habercileriydi sanki. Misafiri olduğum yazlığa hemen her akşamüstü çocuklu ziyaretçiler geliyordu. Hemen herkes çocuklarının bir *'akıl küpü'* olduğundan bahsediyordu. Aileler çocuklarının 'hazırcevaplığı'nı birbirlerine anlatıp balkonlarda bu hızlı beyinleri bir 'stand-up'çıyı seyreder gibi seyrediyorlar, duydukları gururla çocuklarını tekrar tekrar anlatıyorlardı. *"Bizim keratanın bilmediği yok"* başlığı altında toplanabilecek bu gurur anlatımlarıyla

balkonlar şenleniyordu. Garip olan çocuğunu gururla anlatan anneyi sabırsızlıkla dinleyen diğer annenin çocuğunun da *'bilmediği yok bir kerata'* olmasıydı. Balkonlarda zıplayıp duran dahi çocuklar havada birbirleriyle çarpışıyorlardı. Bir akşamüstü, 8 yaşlarında bir kız çocuğuna, "Çilek yer misin?" diye sormuştum. Aldığım cevap tüyler ürperticiydi: "Hımım çilek... Hem de bu mevsimde, İlginç!" Bu cevapla balkondaki sıcaklık 5 derece arttı. "Doğru, bu mevsimde çilek olmaz," diyerek uzattığım tabağı geri çekme cesaretinde bulunabildim. "Bu gözlük çok komik," diyerek dolu dolu bir yetişkin kahkahası attı. Uzun bir yürüyüşe çıkmak zorunda kaldım. Ufacık bir çocuğa resmen sinir olmuştum. İstanbul Türkçesiyle ağzını yuvarlaya yuvarlaya "Hımım çilek," diyordu. Kocaman gözlerini kırpıştırarak "Hem de bu mevsimde," diyordu. Büyük bir açmazın içinde çözümün yine kendinde olduğuna inanan bir bilim insanı gibi "İlginç," diyordu. Ve hepsinden önemlisi akıl dünyasının sınırlarında dolaşan bu yorucu cümle boyunca dudaklarını Sezen Aksu gibi yöneterek bambaşka bir âleme girip çıkıyordu. Bir reklam figürüne benzeyen bu çocuk ailesinin yıldızıydı. Küçücük bir çocuk, yarı bilinçle oynadığı bu oyunların ailesi tarafından alkışlandığını gördükçe daha da abanıyordu yetişkin dünyasına. Görüntüsünü çocukluğa emanet edip ruhuyla yetişkinlerin dünyasına uçuyordu her gün. Tamam, o daha bir çocuk. Abarttığım söylenebilir. Ama yine de Küçük Çilek Hanım'ın gelecekteki halini düşündükçe, bugününe kıl olmaktan kendimi alamıyordum, ailesineyse resmen öfkeleniyordum. O yaz tatilinin sonunda okullar açılırken Çilek Hanım'ın, İstanbul'da sadece üstün zekâlı çocukların alındığı bir okula gönderilmek istendiğini ama yapılan testler sonucu o okul için yeterli olmadığı haberini alacaktım. Normal çıkmıştı İlginç Küçük Hanım. Haberi duyunca "Hah!" demiştim içimden, "Şenlik dağıldı..."

Babasına hangi ülkenin olduğu belli olmayan bir merkez bankasından haberler muştulayan 'faizci çocuğa', çilek vakasını yaşadıktan sonra çıktığım yürüyüşte rastlamıştım. Normalde seyredip geçerdim. Ama çilek vakasıyla başlayan yürüyüşüm beni biraz duygusallaştırmıştı. Sinirim olayı düşündükçe üzüntüye dönüşmüştü. Hava çok sıcaktı

ve "Babaaa," diye bağıran çocuklar sıcaklığı en az 3 derece arttırıyordu. "Merkez bankası işte ya," diye bağırdıktan sonra yanına gittim. "Gidip oynasana arkadaşınla," dedim. Aniden yanında beliriveren bir yetişkin onu korkutmuştu. Telefon güzeldi, kamerası dana gözü gibiydi. Ben onu istiyor olabilirdim. "Babaaaa," diye bağırdı. Televizyon sesinin geldiği kapıya doğru baktım. "Babaaaa," diye bağırmaya devam etti. Artan sıcaklığı siz düşünün. Koşmaya başladım. Çocuklar gibi kaçıyordum. Hava çok sıcaktı...

KORKARIM Kİ BU İLİŞKİYİ GÖZDEN GEÇİRMEMİZ GEREKİYOR. VE UMARIM Kİ SONUÇ KORKTUĞUM GİBİ OLMAZ.

Talihsiz ayı Topik'e...

Hastanenin koridorlarında çok canlı hareketlerle yürüyen, biriyle karşılaştığında yürüyüş ritmini bozmadan espriler yapan, gerekirse geri geri yürüyerek bu manidar esprilerini tamamlayan, hemşirelere göz kırpan, açık kapılardan içeriye keskin el selamları çakan, aklının biraz yavaş çalışması insanlarca 'saf' olarak adlandırılan hastabakıcı Ahmet Efendi'ye, "Profesör sen çok iyi rektal tuşe yapıyormuşsun," diye takılıp "İlahi doktor bey" cevabını almaya bayılan; bütün bu nefis hareketleri hiç azalmayan bir tempoyla her sabah tekrar edebilen bu enerji topunun ismi Burak. Burak bir kadın doğum uzmanı ve ameliyathaneye girerken kafasına bağladığı 6 farklı renk ve desende bandanaya sahip. Bugün kafasına üzerinde tam 8 adet Ayı Yogi olan turuncu bandanasını bağladı. Bugünlerde, ameliyathane kreasyonunu, CNBC-e'de yayınlanan doktor dizilerinden birinde gördüğü Barth Simpson'lı bandanayla genişletmek istiyor. Burak doktor dizilerine bayılıyor. Dizilerden aşırdığı hayatı, canla ve bandanalı bir başla yaşatmak istiyor. Burak'ın 'çeviri bir hayat' yaşamak konusundaki azmi hastanede bazen garipseniyor. Geçenlerde o nefis pazılarını açıkta bırakan kolsuz bir önlük giyince başhekimden uyarı aldı. Uzun ve beyaz kasap önlüğü giyen bu eski kafalı adamı "elbette" kafasına takmayacak. Ameliyathanenin kapısını sinematografik bir darbeyle ittiğinde, hemşireler, "Günaydın Doktor bey," diye cıvıldaşıyorlar. Doğum esnasında Burak'ın yaptığı ve burada yazmamın pek uygun kaçmayacağı 'vajinal espri'ler tüm hemşirelerde geniş kahkaha dalgalanmalarına yol açıyor. Gerçekten çok eğlenceli bir doğum bu; gırgır, şamata, Burak Bey'in doğum esnasında tüm ameliyathaneye dinlettirdiği "yuving to me baby aha aha" şarkısı, "hadi paketliyoruz" gibi rahatlık ve ustalık tonlamalı espriler, ellerindeki

lila rengi eldivenler ve bandanaki Ayı Yogiler... Burak Bey'le doğumlar bir şova dönüşüyor. Bu doğumu kameraya alsanız yaşananları New York Medicine Hospital'da çekilen bir doktor dizisinin en şenlikli bölümlerinden biri sanabilirsiniz. Yazık ki gelen 'baby'nin adı Kevin değil Kerem...

Sanem, Bora'yla beraber soy ismi "Yeramyan" olan bir kadın doğum doktorunun ve soy ismi "Delibalta" olan bir çocuk doktorunun tabelalarını gördüğünde çok gülmüştü. O zamanlar (henüz evli değillerken) çok gülüyorlardı. Gülmelerinin şiddeti yanında güldükleri şey bazen bit kadar kalıyordu. Gülmenin dürttükçe artan şiddetine kapıldıkları o günleri çok özlüyor Sanem. Bora'nın hayatı gitgide yetiştirilmesi gereken bir projeye dönüşüyor. Bora bu hayat projesinden arta kalan zamanlarda, reiki dersleriyle modern zamanlara dahil oluyor, 2 haftada bir pazar günleri de arkadaşlarıyla paint-ball oynayarak içindeki avcıyı besliyor. Evleri sıcak olsa da aynı battaniyenin altına girip film seyrettikleri geceler, Bora'nın arkasına saklamakta güçlük çektiği kocaman çiçek buketleriyle kapıyı çaldığı günler gitgide geride kalıyor. Tartışma sıklıkları arttı. Hatta Bora'nın sevimli oyuncak ayı Topik'i sinirle duvara fırlattığı bir gün, Sanem boşanmayı bile düşündü. (Bu, zavallı Topik'in duvara 2. fırlatılışıydı.) Sanem, sıradanlaşmaya başlayan evliklerindeki sorunları çözebilmek için profesyonel yardım almaya karar verdi. Soyadı Karacehennem olan bir 'ilişki uzmanı'nın sahibi olduğu "Evlilik Sanatları Merkezi"ne başvurdu. *Karacehennem* soy ismini gördüğünde gülmedi. Mutsuzdu Sanem. İlişki uzmanı Karacehennem'e, Bora'yla olan ilişkilerinin bir alışkanlığa dönüşmesinden duyduğu rahatsızlığı, neredeyse CNBC-e dizilerinin ölçülüp biçilmiş zeka dolu replikleriyle dramatize ederek anlattı. Uzman Karacehennem, Sanem'i dinledikten sonra *'şekerim'*, *'hayatım'* kelimelerini sık sık aralara serpiştirdiği tavsiyelerde bulundu. Sanem, hemen samimiyet kurabilen, pozitif enerjiyi kelimelere çevirip insanın ruhuna salabilen bu bilge kadının yanından mutlu ayrıldı. Girişteki bankoda oturan güler yüzlü bir sekreter, pozitif enerjiyi oldukça yüklü bir paraya çevirdi. Bu çeviri işini çok önemsemedi Sanem. Biliyorsunuz sevgili okurlar, pozitif enerji, yeryüzünde sürekli dolanan ve her türlü kılığa girebilen çok yetenekli ve değerli bir enerji birimidir ve uğrunda ba-

zen para harcamak gerekir...

Akşam eve yorgun gelen Bora'yla, *durup dururken* bir ilişkinin anatomisini konuşmak kolay değil. Ama Sanem kararlı. Yemekten sonra "Evlilik Sanatları Merkezi" tarafından kendisine bir kalıp olarak sunulan açılış cümleleriyle hamle ediyor Bora'nın üstüne: *"Bora, dün tartıştığımız konuyla ilgili olarak benim bir fikrim var. Ve zannediyorum senden farklı düşünüyorum."* Bora mal gibi bakıyor. Aniden bastıran bu çeviri cümleler, gündelik konuşma diline alışkın kulaklarını bozguna uğratıyor. Sanem'in konuşması, *'umarım ki'*, *'korkarım ki'* gibi *'ki'* ekinin her yere bulaştığı garip bir dizi film tonlamasıyla bir süre daha devam ediyor. Evlilik Sanatları Merkezi'nden verilen şablona göre, Bora'nın Sanem'i dinledikten sonra, *"Aaa hiç böyle bakmamıştım. Seni anlıyorum fakat yine de aklıma takılan bir şey var,"* benzeri cümleler kurması ve konuşmanın Pollyanna'yı yanaklarından 2 dakikada bir öper tarzda ilerlemesi gerekiyor. Ama maalesef Bora, Sanem'i dinledikçe daha da mallaşıyor. Sanem'e önerilen konuşma tarzı, vakit ilerledikçe gerçek hayat tarafından kovalanıyor ve yeni bir tartışmanın vesilesi oluyor. "Evlilik Sanatları Merkezi" bir işe yaramıyor. Sanem'e gereken, çeviri kokan bir hayatın tablet cümleleri değil, bin yıllık geçmişi olan, basit ve kelimeleri yormayan bir çözüm: Güzel iç çamaşırlarıyla haraketlendirip "küçük mırnav" taklitleri yaptığı bir gece konuşmaya hiç gerek kalmadan yakınlaşıyorlar ve çözümün ilk adımı atılıyor.

8 ay sonra Sanem sağlıklı bir oğlan dünyaya getiriyor. Hastane odasında Sanem, Bora ve bebekleri yepyeni bir sevgiyle birbirlerine sarılmışken doktorları ziyarete geliyor. Doğumu yaptıran doktor gerçekten müthiş ve farklı bir insan. Amerikan dizilerindeki doktorları anımsatıyor. Bora, hemen kanının kaynadığı, doktordan çok bir arkadaş gibi davranan bu harika insanla bir aile fotoğrafı çektirmek istiyor. Fotoğraf çekilirken doktor başparmağıyla nefis bir *'okey'* işareti yapıyor. Bu fotoğrafı 2 yıl sonra oğulları Kerem'e gösterdiklerinde, Kerem'in ilk ilgisini çeken Doktor Burak'ın bandanasındaki Ayı Yogiler oluyor. Parmağını doktorun kafasına bastırıp heceleyerek "Ayı," diyor. Bora gülüyor, kanepede duran sevimli oyuncak ayı Topik'i alıp, "Bak oğlum bu da ayı," diyor. Kerem Topik'e doğru ilerliyor...

SİZ AYILAR GELİP OTURMASIN DİYE BOŞ MASALARA YENİ BİR İSİM VERDİK: REZERVE

Uğur ve Umut'a

"Naber?" diyor garsona. Bir soru değil bu. Günde 100 defa kullandığı bu kelimeyi sarf ederken hep yaptığı gibi muhatabına değil etrafa bakıyor. Böyledir Burak, neşeli günlerde sınıf farkı gözetmeksizin hal hatır sormaya bayılır. Her gittiği mekânda kendi deyimiyle 'dengeli bir samimiyet' kurmaya özen gösterir: Neşesini bozan densizliklere denk gelirse, 'sınıf farkı'nı iyice ovalayıp parlatarak garsonları 'bir güzel haşlama'yı da bilir. Hatta bazen garsonları haşlamak yetmez Burak'a, ısrarla 'yetkili biri'yle görüşmek ister. Burak, yeryüzünde 'yetkili biri'yle görüşmek isteyen yüz binlerce 'yetkili sever' insan gibi, durduramadığı sinirini alt sınıftan zavallı bir garson yerine bir müdür gibi daha elit bir kanala akıtmak ister. Böylelikle haklılığını daha yetkili bir alanda ispatlayarak zaferlerini görünür hale getirmeye bayılır. Ama konumuz bu değil sevgili okurlar. Burak bugün çok neşeli ve herhangi bir yetkiliyle falan da görüşmeyecek.

Burak bir kadın doğum uzmanı, yaklaşık 3 saat önce ayı yogili bandanasıyla girdiği ameliyathanede Kerem isimli bir çocuk doğurtarak başarılı bir iş gününü daha geride bıraktı. Eve gidip, "yuving to me baby aha aha" şarkısı eşliğinde duşunu aldı. Yaza uygun fresh giysileriyle aynada biraz kendini seyretti. Bu hafta sonu çıkacağı 2. yaz tatiliyle, kızarma evresinden bronz tene tek bir 'şezlong seansı'yla geçebilecek kwama gelmişti. Beyaz keten gömleğinin yakalarını düzeltip aynaya bir selam çaktı. Nefis bir kızla buluşacağı mekâna ulaştığında masaya Marlboro Light'ını ve arabasının anahtarını bırakırken, garsona "Nağber?" demeyi ihmal etmedi. Burak, her zaman yeni banyodan çıkmış gibidir. Bugün de sanki duşakabinin kapısını açıp direkt mekâna girmiş gibi bir havası var. Etrafa atılan kesiklerle canlanan kısa bir bekleyişin ardından, bronz teninin elbisesini yok saydığı,

Burak'ın tarifiyle "su gibi" bir kız geliyor masaya. Bardağına herhangi bir sıvı konduğunda "mersi" diyen, çatalının ucundaki ufacık bir peyniri 10 dakika 'kapalı ağız tekniği'yle öğüten, yediklerinden kurtulmak istermiş gibi 2 dakikada bir dudak kenarlarına peçeteyle hafif hafif dokunan bir bayan bu. Burak ve bu nefis bayan, mekan sahiplerinin işletmelerinde görmek istedikleri steril, kılçıksız, beyaz gülüşlü ve gold kartla sonlanacak bir performans sergilemeye çok uygunlar. Bir ara yan masalarına üç kişi oturuyor. Mekâna yakışmayan bu adamları göz ucuyla kesiyor Burak. Garson gelip onlara bir şeyler söylüyor, ufak bir tartışma yaşanıyor. Burak gözlüklü olanla göz göze geliyor. Mekân bu üç kişiyi püskürtüyor. Garsonunu üzerlerine salarak bu uygunsuz kişileri bertaraf eden mekân, tekrar eski neşesine kavuşuyor ve bu zaferini Burak'ın masasına bir peynir tabağı göndererek kutluyor. Bu mekân Burak'ı ve Mersi Hanım'ı çok ama çok seviyor...

Uğur ve Umut'la beraber dışarıya koydukları masalarıyla bir Akdeniz havası estirmeye gayretli mekânlardan birine oturmak istemiştik. Sokağa yayılan rakı kokusuna, oturan insanlardan yayılan dertsiz görüntüye heves etmiştik. Masalardan birine oturduk, daha hava kararmamıştı ve bilhassa ben, gündüz vakti "öğle rakıları" içen şairlerin boheme ayarlı anılarına çok heves ediyordum. Rakı içip genişledikçe genişleyen aklımla, sağlam, oturaklı hatta tumturaklı laflar etmek, hayatı kalender taraflarından tutmak istiyordum. Biraz yaşlı bir hayal kurduğumu kabul ediyorum ama bazen insan yaşadığı hayattan sıkılınca böyle emekli bir aklın tasarılarına kurban gidebiliyor. (Galiba beni bütün kelimelerini rakıyla ıslatan Aydın Boysan yaktı.) Uğur böyle bir masa kuracağımız için sevinçliydi, Umut'un gözlerindeki sinsilik, memnuniyetsizliğinden değil gözlerinin yapısından kaynaklanıyordu. Şendik, kalender adamlar gibi geniş gönüllü, tasasız bir muhabbet hayal ediyordum arkadaşlarımla. Benim olmayan bir hayatı ustaca taklit etmeye hazırdım. Garson geldiğinde yaşıma bakmadan, siparişlerini "Evladım," diye başlayan cümlelerle veren, oturduğu masayı koordine eden adamlar gibi derhal atıldım: "Şimdi bize önce..." diye başlayan cümlem buruşmuş bir suratın kıvrımlarında kaybolup gitti. "Sizi içeriye alabilir miyiz..." dedi garson. (Bu bir soru cümlesi değildi.) "Neden?" dedi Uğur. (Bu

bir soru cümlesiydi.) "Bu masa rezerve," dedi garson. Yan masada sokağı hâkimiyetine alacak tonajda bir 'Akdeniz kahkahası' patladı. Keten beyaz gömleği hafif esintili yaz akşamlarında sırt kısmından balon yapmaya müsait bir adam karşısındaki bayanı güldürmüş, sonu yine kahkahayla bitecek ikinci bir hikâyeye başlamıştı. Masanın üzerinde ayrılmaz ikili Marlboro Light ve araba anahtarı duruyordu. Masadan banyodan yeni çıkmış insan kokusuyla beraber vanilyayla karışık nefis bir plaj kokusu yükseliyordu. Bu kokular havada birleşip masalarının etrafında görende esenlik duygusu uyandıran bir aura yaratıyordu. Bizi resmen kovan garsonla tartışan Uğur'a, haksızlığa uğradığımız için çatallanan sesim yüzünden şekli bozulan bir iki kelimeyle ben de eşlik ettim. Umut göt cebinde buruş buruş olmuş Camel paketinden yassı bir sigara alıp yaktı. Konuşmadan bizi izledi. Galiba bizden, yan masadaki vanilya, plaj ve banyo kokusuna hiç benzemeyen, bu mekânın burnunu rahatsız eden başka bir koku yayılıyordu. Bu mekanın istemediği bir dünyadan geliyorduk, burada kabul gören steril dünyayı ucundan ısırmaya çalışarak mekanın canını acıtmıştık. Masaya Marlboro Light üzeri anahtar yerine buruşuk bir Camel paketi koymuştuk; rüzgarda efil efil dalgalanan beyaz, ferah bir gömlek yerine, derginin sıcağında yakaları genleşen tişörtler giymiştik ve galiba kimseye 'Nağber' ya da 'Mersi' deme ihtimalimiz yoktu. Mekân bizi içerideki masaya alarak saklamak istiyordu. Vitrinde sadece beyaz gömlekler kalsın istiyordu. Akdeniz coşkusunun yaşandığı bu güzel akşamda bize gerek yoktu. Garsonu galiba haşlayamadık, 'bir yetkili'yle görüşmeyi istemekse aklımıza gelmedi. Fazla direnemedik, midesi bulanan mekân bizi kısa sürede kustu. Beyaz gömlekliyle göz göze geldim. Umut karşı kaldırıma geçmiş bekliyordu. Uzaklaşırken bir 'Akdeniz kahkahası' daha patladı. Dönüp baktım. Bizden boşalan masaya mekânın ruhuna uygun Marlboro Lightlar ve araba anahtarları oturuyordu. Yan masaya işletmenin ikramı bir peynir tabağı ikram ediliyordu. Mekân onları çok ama çok seviyordu. Bu güzel Akdeniz akşamını bırakıp uzaklaşan arkadaşlarımın arkasından koştum...

ULAN İSTANBUL! DUA ET ELİM SARGILI

Nasipsiz ayı Topik'e...

Bora, elinde sevimli oyuncak ayı Topik, gözlerinde yaşlarla salonun kanepesinde oturuyor. "Kim yedi senin kulağını" diyor Topik'e. Elbette Türkiye-Almanya maçını izlerken arkadaşı Toygar tarafından kulağı ısırılan Topik'in haline ağlamıyor. 'Hayatımda bir kere ağladım' cümlesini sarf etmeye meyilli, bu tür skor belirten cümlelerle ne kadar güçlü olduğunu ispatlamaya bayılan insanlardan biri Bora. Şimdi yanında biri olsa, şu halini görse, "Ben babam öldüğünde bile ağlamadım" klasiğini tüketerek yaşadığı acının şiddetini anlatabilir ve şu sulu göz dünyada altın değerindeki gözyaşlarına dikkat çekebilirdi. Yazık ki bu akşam yalnız ve çektiği acıyı bir kulağı yıpranmış Topik'ten başka gören yok. Ayağa kalkıyor Bora, pencerenin önüne gidiyor. Bir elini yumruk yapıp cama dayıyor, sonra alnını yaslıyor o yumruğa, gözleri tekrar dolmaya başlıyor. Dişlerini sıktı. Eyvah, acısını şehre vurduracak. Artık geri dönüş yok, bin yıllık bir cümle bir kere daha sarf ediliyor: "Ulan İstanbul!" Hınçla bir şehir ismi söylemek sanki acısına anlam katıyor, acısı daha sinematografik bir kılığa bürünerek görünür hale geçiyor. Böyledir şehir manzaraları, insanın acısına acı, neşesine neşe katar. Orada yüz yıldır duran manzarayı bir gece ansızın gelip biri sahiplenir. İşte o an biz zavallılar şehri terk etmeliyiz. Şehri ve adamı, yaşadıkları bu savaşta baş başa bırakmalıyız. Şehir ona ait artık. Bora camı yumrukluyor. Yapma Bora, cam kırılabilir. Camcı çağırmak zorunda kalırsan, tüm dünyayı omuzlarında taşıyan şu acın, eve gelen bir camcının gündelik, sıradan havasıyla yitip gider. Gerçi kesilen bir elin sargısı da acıyı ispatlamanın iyi bir yoludur ama bence yapma. Sana tavsiyem höykürerek sarsılırken yumruğunu ısırman. Isır! Şehri de, yumruğunu da ısır! İstersen Topik'in diğer kulağını da ısırabilirsin. Ama inan sevimli bir oyuncak ayıyı ısırmak dar gelir acıyı göstermenin şanlı tarihine. Acı da bir yere kadar, can

bu, kontrollü olur modern insanın acısı: Gidip duvara nedense sol eliyle bir yumruk atıyor Bora, hafif kanıyor eli. Kanama hafif ama arttırıyor içine düşülen acı ritüelini: Yerde duran Topik'e bir tekme atıyor. Sonrası bir iki yastığın havada uçuşu ve küçük bir buda heykelinin LCD'nin olduğu duvarda tuzla buz oluşu...

Hafif bir kanama için elini saran Bora'yı kınamayın sevgili okurlar. Sanem dün evi terk etti. Bora, şirketin Abant'ta düzenlediği bir 'motivasyon toplantısı'nda Ankara şubesinden gelen nefis bir kızla koyu bir muhabbete dalmış, bu muhabbetin ima ettiği 'kalçalı duygular' alyansını parmağından sabun yardımıyla sıyırmasına vesile olmuştu. Başka bir hayatın varlığını hatırlamıştı Bora. İstanbul dönüşü bir iki gün mesajlaşmaya devam etmeselerdi keşke. Ve keşke Sanem görmeseydi mesajlardan birini...

Bora acı çekiyor. Bazen acıyı görünür kılmak gerekir, yoksa bir anlamı yoktur. O kadar mesai veriyorsun, birileri şahit olsa acına fena mı olur? Mesela ben, üniversitede tam bir *'acı arsızı'*ydım. Hiç bir halt yokken sırf şiir yazayım diye acının altına yatardım. İzmir'in acıya pek yatkın olmayan Kordon Boyu'nda yürürken aniden bir ağlama bastırırdı. Hiç sorunum yokken, acıyı kolundan tutup kıyı boyunca zorla yanımda yürütürdüm. Acının kardeşi olan 'anlaşılmamak duygusu'nu okşar, yalnız olmadığım halde 'yalnız taklidi' yapardım. Böyledir acı; mesai ister, sürekli ilgi ister, birtakım ispatlar ister: Bir sargı bezi, çok şiş iki göz, acılı bir suratı delip geçen sakallar, insan ruhu gibi dağınık saçlar... Aşk acısıyla kavrulduğum bir sıra, sırf ağlamış gözükeyim diye tuvalete gidip gözüme sabun sürmüş adamım ben. Bora'yı ben anlamayayım da kim anlasın? Gel Bora, şimdi biraz dışarı çıkalım, arkadaşlara gösterelim acımızı. Belki biri Sanem'e *senin haberin olmadan* haber uçurur, mesela elindeki sargıyı anlatır. Ne güzel olur o zaman. Acı avantaja dönüştürülürse nasıl da şenlenir ortamlar...

Bora, Me-Gusta isimli bir mekânda 4. birasını içiyor. Zamanında Topik'in kulağını ısıran Toygar'sa 2. birada. Bu 2 biralık fark, Toygar'ın gecenin sonunda Bora'yı toparlamasına ve kara gün dostu bir performans

sergilemesine yardımcı olacak. Bora'nın acıyla biçimlenen cümleleri alkolde iyice ıslanarak neredeyse bol kederli bir şarkı sözüne dönüşüyor. Bora, 7. Biranın başlarında kendinin de çok beğendiği şu cümleyi kuruyor: "Toygar bu sargı var ya, neyi kapatıyor biliyor musun? 'Abanda' *(Abant, sarhoşluktan bir 't' yere düşüyor)* çıkarttığım yüzüğün ayıbını kapatıyor abi!" O gece, modern dünyanın hatırı sayılır üyelerinden biri olan Bora, acısını gösterirken işte böyle arabesk bir dilin tırtıklı kelimelerine yenik düşüyor. "Bittim oğlum ben, bittim..." derken az önce düşen 't'nin intikamını alırcasına 'bittim' kelimesindeki 't' lere iyice bastırıyor...

Sabah, elleri lavabonun kenarında filmlerdeki bitik insanlar gibi bakıyor aynaya. (Ama bu tür *'bitik bakışlar'* için eski bir banyo, açılırken 'cıyk' diye ses çıkaran bir musluk, rafta plastik kutulu Hollywood ilaçları falan lazım. Hilton banyoda bitiklik iyi durmaz.) Sakalı koy verse, içine akmış gözyaşlarını biriktiren gözaltı torbaları olsa keşke. Yazık ki bunları yaşayabileceği bir hayatı yok. Bir plaza maalesef acı çeken insanı anlamıyor. Her gün tıraşlı, her gün sorunsuz, her gün yeni bir günmüş gibi istiyor adamı. Tıraş olup çıkıyor. Bütün gün Sanem telefonlarını açmıyor. Vakit geçiyor. Sargının altındaki minik sıyrıklar hızla iyileşiyor. Bora, Sanem'siz 2. gecesinde Taksim'de dolaşıyor. Tramvay yolunun tam ortasından yürüyüp hayatın çektiği bir klipte başrolü oynuyor. 3 duble Yeşil Efe, 1 Corona ve 1 Efes içiyor. Sonra eve gidiyor, eşyalara bakıyor, küçük Buda heykelinin parçalarını acılı günlerinin ispatı olduğu için temizlemiyor. Kendine bir Jack Daniel's koyuyor. Bir sigara yakıyor, vücudundaki antioksidanlar kaçışıyor. Leonard Cohen, CD'lerin olduğu rafta Bora'nın kafasında sigara söndürmek için sinsi gibi bekliyor. Cohen, "I'm your man," dedikçe, Bora, hırsla nefes alıyor cigarasından. Modern dünyayla, karanfil kokulu dünya bir kere daha birbirine karışıyor. Dün gece tekmelediği Topik'e bakıyor. Topik, küçük Buda heykelinin kopmuş kafasının hemen yanında yatıyor. Jack'i dikiyor kafasına. Kalkıp Topik'i aldığı gibi evden çıkıyor. Sanem iki gündür Burcu ve Toygar'ın evinde kalıyor. Bora'nın çektiği acılardan ve elindeki sargıdan haberi var. Kapı çaldığında ben açarım, diyor. Bora, sargılı eliyle Topik'i kucaklamış, kapıyı açan Sanem'e bakıyor. Hıçkırarak, sarsılarak, zorla değil, kendiliğinden bir damla yaş dökülüyor sağ

gözünden. Sağ gözdeki damla yanağının hemen altına inerken sol gözünde bir yenisi beliriyor. Sanem alt dudağını ısırıyor. Daha affetmedi Borayı, daha çok konuşacaklar Bora'nın başka bir hayata kaydığı günleri, ama o an, yani sol gözdeki yaş çene hizasına geldiği an sarılıyorlar. Topik'te var bu sarılmanın içinde. Bora arabayı Dolmabahçe'ye çekiyor. Bu sefer beraber bakıyorlar İstanbul'a. (Ulan İstanbul!) "Elin kötü mü?" diyor Sanem. "Önemli değil," diyor Bora. O sıra sargının altında cillop gibi duruyor Bora'nın sol eli. Bu ilişkinin kurtulmasında önemli bir pay sahibi olan Topik ise arka koltukta yatıyor. Daha çok yatacak orada...

İZLEMEK BİR HASTALIKTIR. BAZEN TARTAKLATIR İNSANI.

Biraz kilolu. Elini omzuma attığı zamanlarda dobik parmaklarından kesif bir bisküvi kokusu yayılıyor. Bazen iyice abanıp boynumu sıkıştırıyor. İlkokul insanı elleriyle kollarıyla istediğine abanabilir. Kontrolsüz hareketlerin normal sayıldığı yıllardır. Durduramazsınız. Murat, sürekli elini omzuma atıyor. Durduramıyorum. Kızlar ona bayılıyor, erkekler rahat tavırlarından ve daha o yaşlarda kızlara kur yapabilme becerisinden etkileniyor. Büyünce "ilkokul anıları" başlığında anlatılacak olayların %70'lik hissesine sahip. O, ***'izlenen insan'*** *ve biz bu baş çocuk aktörü sık sık izliyoruz. Koşmamız, bağırmamız, birilerinin sırtına abanmamız gereken vakitlerde kendi çocukluğumuzu erteleyip onun çocukluğunu izliyoruz. En çok saatine bakıyoruz. 80'li yılların teknolojisini alt edecek kadar çok fonksiyonu var saatinin. Kara Şimşek'in turbo düğmesini insanlığın ulaşacağı son nokta olarak gören küçük beyinlerimiz, o saati hayallerimizin en tepesine yerleştiriyor. Biz hafta sonları sokak aralarında yamuk bir plastik topun peşindeyken, o kızlarla buluşup hamburger ısmarlıyor. Bu buluşmalardan birinde gözlüğünü ketçap ve mayoneze buladığı ve küçücük kızları kendine iyice hasta ettiği haberi geliyor. Amerikan kolej filmlerinden daha haberimiz bile yokken, taşıdığı kolej ruhu, kızların ruhunda adını koyamadıkları bir genleşmeye yol açıyor. 'Çok çılgın' sıfatı bir pazartesi sabahı Burcu tarafından onun için kullanılıyor. Yıkılıyorum. Ben de "çok çılgın" olmak istiyorum. Gözlüklerimi hardala bulamak istiyorum. Ama o yıllar hardal ne bilmiyorum...*

İzlemek durumunda kaldığımız insanlar vardır. Bazen gözler hariç tüm fonksiyonlarımızı kapatıp onları izleriz. İzlerken ağzımız yavaş yavaş açılıp bir süre açık kalabilir. O an başkasının hayatına iltica etmişizdir. İzlediğimiz insana çok yakın mesafedeysek, bir arkadaşımızın bizi

dürterek tekrar kendi hayatımıza davet etmesi gerekebilir. Çünkü *'çok ve dik bakmak'* problem çıkarabilen bir kendinden geçiş türüdür. Bir mekânda, yüksek perdeden *'turist tonlaması'*yla konuşan bir kişi, bulunduğu masayı bir sahneye, diğer masaları da kendini izleyen tiyatro seyircisine çevirebilir. Bu tür *'izlenme potansiyeli yüksek'* insanlara sık sık rastlarız. Mesela, tişörtünün önünde *"psychedelic"* yazan, ağlamaktan siyah göz kalemi akmış bir kız, karşısındaki erkeğe "İnanamıyorum Berkay" dediğinde, ben durmak ve izlemek zorunda kalırım. *'Ağlarken gözlerinin altında siyah damlalar oluşan ve sokak ortasında dertlenen metalik kız'* bilindik bir görüntüdür ama izleyen insan için es geçilemeyecek kadar dramatiktir hâlâ. Sadece izleyen insanı değil dünyayı da durdurmuştur çünkü. O an için, dünyanın en büyük dertlerine sahiptir. Karşısındaki Berkay bu büyük derdin muhatabı değil, dertleri karşılayan *'kara gün dostu 2. adam'*dır ve bara dönmesi için gözü akmış kızı ikna etmeye çabalamaktadır. Bu metalik kızın gözlerini akıtan asıl kahramansa hâlâ bardadır. Bu olayın devamı için bara girmişliğim vardır. Bununla övünmüyorum. O an yaşadıklarımı ve ne tür duygularla bu takibi gerçekleştirdiğimi anlatabileceğimi de sanmıyorum. Çünkü 'izleyen insan' bilincini kaybetmiştir. O an herhangi bir değerlendirme yapmaz, yalnızca izler. Yani en azından ben o gün öyleydim. *'Gözü akmış metalik kız'*dan, *'Kaldırımın kenarına kusan metalik kız'* evresine geçinceye kadar da izledim. Kusarken, Berkay'la birlikte ben de oradaydım. Yaklaşık 3 metre ötelerinde, "Ah Berkay!" diyordum içimden...

En trajiği, ilgi çektiği için izlendiği sanan insanın, *'bu neya'* duygusuyla izleniyor olması. Bu tür insan izleniyordur ama arzu ettiği manada değil. Kafalar ona çevrildiği için amacına ulaştığını sanır, bakışları hayra yorar. Süleyman öyle biriydi (adını ona seslenen arkadaşından öğrendim). Ona aynı gece rastladım. Kış arasına girmesi gereken yeri neredeyse yere değen çok bol bir kot, belinde nalbur zinciri, beyaz ve dar bir fanila, yaklaşık kafası büyüklüğünde bir kolye, Sultan Süleyman yüzüğü, sado-mazo çağrışımlı deri bir bileklik ve burnunda ucuna zincir takılıp çekilebilecek büyüklükte metal bir halkayla Balık Pazarı'nda dolanıyordu. Süper giyindiğini düşünen insanların, o tuhaf kasıntısı vardı

hareketlerinde. Bütün her şeyi yanlış algılamıştı. Parça parça gördüğü bütün çılgın moda akımlarını bir gecede tüketmeye kararlıydı. Sabırsızdı. Hayata bu kadar çok ve çabuk sarkma hevesi ve aslında hiç şansı olmaması canımı sıktı. Nevizade'ye döndüm. Bir bira daha içecektim. Alçak sandalyeli mekânlardan birine oturdum. Kimseyi izlemeye niyetim yoktu ama karşı meyhanedeki masa aniden bastırdı: 4 takım elbiseli adam, kafalarına içinde kırmızı ışık yanan şeytan boynuzu takmışlarsa onları izlemek şu fani dünyada mecburidir. Bunlar gözleri akmış metalik kız gibi dertli değillerdi. Süleyman gibi kenar semtte ikamet edip hayatı şehrin göbeğinden algılamaya da çalışmıyorlardı. Kafada boynuz, borsadaki düşüşten konuşuyorlardı. Boynuzlulardan biri, "Abicim, kimseye acımıyacaksın bu piyasada," deyince kafadaki şeytan boynuzu biraz anlam kazandı. Bir süre sonra gözü akmış metalik kız, Berkay'ın desteğiyle sürünerek önümüzden geçti. Şeytan sofrası onu izleyip güldü. Muhtemel sokağın çıkışında Süleyman'ın sekse devrilmiş gözleri tarafından da izlenecekti...

İlkokul arkadaşım Murat'ı sonraki yıllarda gazetelerin magazin eklerinden izlemeye başladım. Sosyeteye dâhil olmuştu. İlkokul arkadaşımın, başkalarının ilkokul arkadaşı olan bir mankenle görüntülenmesi garip gelmişti bana. Bir mankenin omzuna elini attığı fotoğrafı uzun uzun inceledim. Parmaklarının artık bisküvi koktuğunu sanmıyorum. Ünlü izlemek başka bir duyguydu. Duygularım Cahit Berkay'ı izleyince değişti. Kendisini İstiklal Caddesi'nde görüp izlemeye başlamıştım. Beraber yokuşlar indik, tepeler aştık. Evine ulaştığında yorgunluktan geberiyordum. Dedim ki kendi kendime, "Berkay izlenmez bir insanmış." 'Berkay izlemesi'nden galiba 1 hafta sonra, ünsüz bir insan tarafından terslenince bu izleme işini abarttığımı, izlemenin sadece yorucu değil tehlikeli de olabileceğini anladım. Bir bar çıkışında pür neşe bir grup, çember olmuş nereye gideceklerini tartışıyorlardı. O kadar hararetliydi ki konuşma, dinlemek zorunda kaldım. Gruptan biri diğerlerine, "Arkadaşı tanıyor musunuz!" dediğinde, çembere dâhil olacak kadar arsızlaştığımı anladım. "Pardon..." deyip, hızla uzaklaştım. "İyice abarttın sen," diyerek kendi kendime kızdım. İnsan kızgın ve düşünceli olunca

yürüyerek kat ettiği mesafenin farkına varamıyor. Acı bir fren sesiyle beraber kendime geldiğimde bacağım acıyordu. Bir taksi beni bacağımdan hafifçe dürterek hayata davet etmişti. "Oha be!" diye bağırarak" kaportasına elimin ayasıyla vurdum. Taksici sinirle indi. Galiba kendi el ayasını kullanmak istiyordu. Hemen ufak bir grup etrafımızda çember oluşturdu. Herkes bizi izliyordu...

AĞLAMASA ZAFER BENİM OLACAKTI

Güle güle Topik...

Garip bir yılışıklık var Bora'nın yüzünde. Açıkça söylemiyor ama muhabbet cinselliğe kaydığından beri başkaları üzerinden verdiği örnekler, yaptığı espriler ve attığı kahkahalar sanki kendi cinsel hayatının başarısını ima ediyor. "Bizim şirkette 2 ay yapmayan var abi," deyip 5. birasını kafaya diktiğinde, Sanem bir an, " Ee bizim de 1 ay yapmadığımız oldu," diyor. Kötü bir niyeti yok Sanem'in, arkadaş ortamındalar ve o da samimiyetin dozunu artıracak kadar alkol almış yalnızca. Ama biz şimdi Sanem'i bırakıp kafasına diktiği bira bardağı ağzında asılı kalan Bora'ya dönelim. İndiriyor bardağı. Aslında üzerinde çok da durulacak bir bilgi değil bu. Üstelik Toygar ve Burcu'yla çok yakın arkadaşlar. Yine de muhabbetin akışını tıkayan garip bir hava oluşuyor masada. "Amaan," diyor dördüncü kadeh şarabını içen Burcu, "Valla bizim de oluyor," Şu an Toygar ve Bora'nın yüzünde aynı sıkıntıyı anımsatan ortak bir ifade var. Konu dağılıyor. Bir masada, aklı bir yerlerde kalıp performansı düşen her insan gibi Bora artık fazla konuşmuyor. Bora'nın yarattığı bu sıkıntı dağılma vaktini öne çekiyor. Az seviştikleri açığa çıkan bu grup, birbirlerini yanaklarından öpüp ayrılıyor. Eve gitmek için arabaya bindiklerinde Bora'nın Sanem'e 2 çift lafı olacak. Biz Boraların arabasında olacağımız için, Toygar'ın Burcu'ya söylediği 2 çift lafı duymayacağız. Ama fark etmez, 2 çift lafların hepsi birbirine benzer. Tek bir çiften duymamız yeter...

Bora, arabada "Bazı şeyler söylenmez" diyerek konuya giriyor. "Mesele söylemen değil, ne olacak yani, ama işte öyle değil..." diyor. Ne 'öyle değil' Bora da bilmiyor. Vitesi normalde yapmadığı kadar sık değiştirerek konuyu öyle güzel genelliyor, öyle güzel başka taraflara çekiyor ki Sanem söyleyecek laf bulamıyor. Hem modern, hem de kutsal aile değerlerini korumayı başaran kocasına, bir ara "Abartma istersen," deyince de abart-

manın ne demek olduğunu görüyor: Birden deliriyor Bora, direksiyonu yumrukluyor, "Senin hayattan haberin yok kızım!" diye bağırıyor...

Sanem doğruca yatak odasına gidiyor. Bora, sağlamlığı İkea tarafından 10 bin kez denenmiş salondaki koltuğun üzerine atıyor kendini. Koltuk dibine kadar esneyerek kavgalı bir ilişkinin ağırlık testinden de başarıyla çıkıyor. (Tebrikler İkea.) Bir süre tavana, sonra da hemen koltuğun yanında duran çok uzun ve incecik boyunlu cam vazoya bakıyor. Sonra I-Phone'unun ekranını parmağıyla yalayarak amaçsızca ekran değiştirmeye başlıyor. Aklına kendini haklı gösterecek yepyeni cümleler gelirken defalarca kayıyor ekran. Aniden kalkıp yatak odasına gidiyor. Sanem kucağına sevimli oyuncak ayı Topik'i almış televizyon seyrediyor. Kapıdan Sanem'e bakıyor. Sanem inatla bakmıyor. Kavgada kesin zaferi getirecek kelimeler, Sanem'in bu bakmama inadı yüzünden Bora'nın ağzında kalıyor. O sırada, bir başkası "Seni otele bırakayım," diyor. Televizyondaki filmde öptüğü kadını, daha sonra iyice sevişmek üzere şimdilik otele bırakacak olan George Clooney bu. Bora bir an daha da sinirleniyor. Salona hışımla dönerken "Gerizekalı!" diyor. Bu 'gerizekalı', Sanem'e mi yoksa George'a mı tam bilinmiyor. Tekrar atıyor kendini koltuğa. (İkea'nın modern ilişkiler konusundaki başarısı bir kez daha ispatlanıyor.) Çok sinirli Bora. Sinirini bir canlıya aktaramadığı için hırpalayacağı bir eşya lazım. Bir an, hemen yanında duran incecik boyunlu vazonun ümüğünü sıkmak istiyor. Allahtan beyninden "Cam oğlum o, kırılır," uyarısı erken geliyor. (Şiddetini, eşya ve tatlı canı söz konusu olduğunda ayarlamakta tam bir ustadır Bora.) Kurtuluyor zavallı vazo. Otomatikleşmiş bir hareketle duvarda asılı duran LCD'yi açıyor. Bir iki dakika içinde siniri biraz yatışacak Bora'nın, çünkü Messi'nin attığı bu gol gerçekten akıl alır gibi değil...

Sanem üzerinde ayıcıklar olan pijaması ve bir elinde Topik'le ayakta durmuş, Bora'ya bakıyor. *'Televizyon açık ama izlemiyorum aslında'* numarası yapan Bora, inatla Sanem'e bakmıyor. Sanem, kendi davranışının aynısını taklit eden Bora'yı bırakıp yatak odasına geri dönüyor. Daha önce öpüp otele bıraktığı kadını, bu sefer hiçbir yerlere bırakmayan George Clooney'i kapatıp yatıyor. Küçük sevimli ayı Topik, ilk defa Sanem'le bir gece geçirecek. Bora'ysa salonda İkea'nın üzerinde sabah 4 civarı uyandı-

ğında, karşısında Messi'yi değil, zirai ilaçlama yöntemlerini anlatan çok esmer bir adam bulacak. Sanem, Bora, George, Messi ve Topik... Bu gece böyle sonlanacak...

Ertesi gün akşamüzeri, Sanem işyerinden Bora'yı arayarak "Konuşmamız gerek," diyor. (*Bir erkeğe söylenmemesi gereken 10 sözden üçüncüsü değil mi bu?*) Sinirleniyor Bora, "Çıkarken ararım" deyip Sanem'in yüzüne kapatıyor telefonu. (*Bu da, bir kadına yapılamaması gereken 10 hareketten dördüncüsü.*) Taksim'de ilişki toparlamaya müsait minimal bir restorana gidiyorlar. Başlarda *'karşı cinse yapılmaması gereken'* bir iki maddeyi daha harcayarak iyice aralarını açıyorlar. Sonra alınan alkolle Bora daha uzun cümleler kurmaya başlıyor. Böyledir Bora, iş dünyasında kahveyle, duygusal dünyada da alkolle açıldıkça açılır. Nedense babasından bahsediyor Bora. Belli ki anlatmak istediklerini taaa gerilerden getirdiği gururlu hikâyelerle bir yerlere bağlayacak. Gerçekten güzel konuşuyor. Kavganın sebebi (aylık sevişme skoru) ortadan tamamen toz oluyor. Bora akıcı ve yavaş yavaş sakinleşen konuşmasıyla ilmek ilmek örüyor zaferini. Hayatı anlayan, olaylara başka açılardan bakan bir erkek olarak, sıradan dünyanın gerçeklerini bir bir ortaya dökerek kaliteli bir ilişkinin sırlarını açıklıyor. Verdiği hayat dersleriyle Sanem'i neredeyse bir canavara, kendini de ermiş bir mağdura çeviriyor. İşte oldu. Zafer çok yakın. Ama birden zaferine bir tokat iniyor Bora'nın: Gözyaşları! Tam kazanmak üzereyken olacak iş değil. Sırf ağladığı için bütün tartışmayı sıfırlıyor Sanem. Bora'nın bütün haklılığı Sanem'in gözyaşlarında boğuluyor. Sanem, Bora'nın zaferini elinden alıyor. Bora 'haydaa' anlamında geriye yaslanıp burnundan 'oldu mu şimdi' anlamında nefes veriyor. Sonra bu görüntüye daha fazla dayanamayıp Sanem'in yanına oturuyor. Kollarıyla vücudunu sarmalayıp dudağıyla başından öpüyor. Sanem, galibiyetini kutlarcasına daha bir içten ağlamaya başlıyor...

Dünden beri yatakta uzanan Topik, daha önce hiç böyle bir sevişme görmedi. Seviniyor Topik. Fakat sevinci kısa sürüyor. Eşyalar konusunda kontrollü tavrını iyi bildiğimiz Bora, bu sefer şiddetini esirgemiyor: Hararetli bir anda sırtının altında kalan Topik'i kafasından tuttuğu gibi duvara fırlatıyor...

KULAKLARIMDAN NE İSTEDİNİZ?

Normalde anlık bir sinirle çekilerek uzatılan bir organdır kulak. Ama bu başkaydı, kulak mememi işaret ve başparmağının tırnakları arasında uzun uzun çimdikliyordu. Kendi bulduğu bu cezalandırma yöntemini anlık bir sinirle değil, yavaş yavaş ve galiba zevk alarak uyguluyordu. Bazen sıradan insanların içindeki kötülük, gösteri alanı bulamadığı için saklı kalır. Çimdik Bey, başka şartlarda, başka bir konumda olsaydı kötülük tarihinin lanetlenen aktörlerinden biri olabilirdi. Hayat onu öğretmen olarak atadığı için bilinçli kötülüğü kulak memeleriyle sınırlı kalıyordu. İlkokuldaydım, küçücük çocuktum ve inanın kulak memem de küçücüktü. Soruyu çözenler tahtaya çıkıyordu. Soruyu çözemeyip sıralarında kalanların, soruyu çözme umutları Çimdik Bey'in ayak sesleri arasında kaybolup gidiyordu. Ayak sesleri tam yanımda durduğunda korkudan başımı kaldıramazdım. Yalnızca sivri burunlu ayakkabılarını ve göbeğini görürdüm. Soruyu falan bırakır, kulak mememi ısıracak tırnakları beklerdim. Tahtaya kulaklarını gere gere çıkan arkadaşların arasından gülenler olurdu. Çalışkansever Çimdik Bey onların gülmelerine bir şey demezdi. Onlar başarılıydı, geleceğin pırıl pırıl, sağlıklı kulak memelerine sahip doktorları ve mühendisleriydi. Biz tahtaya çıkamayanlar, kulak memeleri sızlayan lanetli çocuklardık.

"Olmuyor mu Fırat!" dedi. Bunu dalga geçen bir ses tonuyla söyledi. Başımda durmuş soruyu bir türlü çözemememi seyrediyordu. Olmuyordu. Üniversiteye hazırlanıyordum. Dershanedeydim. Durumum vasat olmasına rağmen torpille en iyi sınıfa yerleştirilmiştim. Parmaklar hep havadaydı. Hoca ne sorsa, cevabı kafalarının içinde sinsice bekleyen çocukların arasındaydım. Her şeyi bilen bu çalışkan çocuklara, 'hayatta bilememek de vardır'ı ispatlamak için bu sınıfa gönderilmiş gibiydim. Bazen, soruyu cevaplamak için kalkan parmaklarını bana doğru döndürecekler, sonra da hep bir ağızdan, *"İşte bu!"* diyecekler gibi geliyordu. Çoğu zaman

tahtaya yazılan soruyu bile okumuyordum. Daha soru bitmeden havaya kalkıp araba sileceği gibi hareket eden parmaklara dalıyordum. Biri tahtaya çıkıp, diğerlerinin de bildiği cevabı çözüyordu. Evet, resmen cevap çözüyordu bu ***Parmaklar Sınıfı***. Sonsuz sıkılıyordum. Ezildiğimi hissediyordum. Tebeşirin tahtada ara sıra çıkardığı "cıyyyk" sesiydim. Hoca başımda durmuş, "Olmuyor mu!" diyordu. Kafalar bana dönüyordu. Başka bir hayatı görüyorlardı. Parmaksız bir çocuğa bakıyorlardı. En çok da geometri dâhisi dörtgen kafalı o çocuk bakıyordu. Bakarken sırıtıyordu. Bir deneme sınavı sonrası, kimya hocası sınıfa girer girmez, "Eveet, beş netin altına düşen yok herhalde bu sınıfta?" demişti. Bana ilk defa parmak kaldırma şansı doğmuştu. Yapamadım. Şimdiki aklım olsa kaldırırdım, "Eveet, üç," derdim. Biyoloji hocasına, "İki," derdim. Matematikçiye, "Yedi," derdim. Soruları aklından çözen, çok hızlı parmak çeken dahi bir öğrenci gibi haykırırdım sayıları.

Yıllar sonra parmaklar sınıfının dörtgen kafalı geometri dâhisini bir kafede gördüm. Biraz konuştuk, daha doğrusu o, 'Parmaklar Sınıfı'ndan başlayıp Kanada'ya uzanan başarı öyküsünü anlattı. Ukalalığı nefes aldırmıyordu. Bilgisayar programcılığına olan hâkimiyeti, onu tüm hayatı alt edebileceğini sanan bir ukalaya çevirmişti. Yazık ki Kanada'dan aldığı, önünde 44 yazan ve dizlerine kadar uzanan *'ergen zenci tişörtü'* onu ele veriyordu. Kendine göre, yurt dışından estirdiği bir rüzgârla bizim "Woow!" diyeceğimizi sandığı bir hava getirmişti ülkemize. Bu düşüncem, gevrek gevrek gülerek "Kızlarla aran nasıl?" dediğinde iyice pekişti. Kulaklarıma inanamadım, 'Kızlar', 'ara'... bunlar, gençlerle genç olmaya çalışan 40 yaş üstü adamların kullandığı kelimelerdi. Dörtgen Bey, mesleki başarılarla dolu yaşamına kısa bir tatille mola verdiği bugünlerde, sosyal yaşama abanarak tescilli dâhiliğinin yanına *haşarı* sıfatını da eklemek istiyordu. Dâhi Ama Biraz da Haşarı Bey, barometre, sıcaklık ölçer, nem ölçer gibi bütün doğa olaylarına hâkim kocaman saatine bakıp "Woov saat 14:36 olmuş, ben topuk..." dediğinde, "Oyyy!" dedim içimden. Dershanede aynı dijital sesle, derse kaç salise kaldığını Casio saatine bakarak haber verdiği günler geldi aklıma. Ot gibi yaşamları anne babaların gözünde *'çok başarılı'*, *'çok düzenli'*ye dönüşen ve bizlere zamanında *'filancanın çocuğu'* olarak örnek

gösterilen adam buydu işte. Nedense bir sıkıntı çöktü içime.

'Parmaklar Sınıfı'nda, 'Olmuyor mu' kategorisinde benden sonra ikinci sırada Uğur yer alıyordu. Aslında ikimiz de vasat bir sınıfta olsak rahatça parmak sallayabilirdik. Ama Tübitak'a el ense çeken sorular çözen ve sayı sorularıyla dalga geçen dehâların yer aldığı bu sınıfta, bizim parmaklar ancak sıra kazımaya yarıyordu. O günler, sıraya hararetle "Now one a young boy" cümlesini kazıyorduk. (Sanırım Lee Cooper'ın reklam müziğinde geçiyordu bu söz.) Kazı çalışmalarımızdan rahatsız olan hoca, bir pazar sabahı, sınıfa yeni gelen zeki ve meme çatalı gözüken bir kızı, beni kaldırıp Uğur'un yanına oturtunca konumum daha da belirsizleşti. Artık neresi boşsa oraya oturuyordum. "Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?" diyen bir sorunun cevabıydım, bedbahttım, yalnızdım. Hoca her derste, "Bugün nereye oturdun, piyon gibi adamsın vallahi," benzeri *'öğrenci güldüren esprileri'*ni tekrarladıkça, Dörtgen Kafa neşeleniyordu. Bir deneme sınavı sonrası, Dörtgen Kafa'nın, "Hocam ilk 5 soru neydi öyle, kalem oynatmadım valla," sırnaşmasına, hocanın nedense bana yan göz atarak, "Arkadaşlar herkes sizin gibi değil, o soruları çözerken kalemi bitenler var," demesi ve bütün 'Parmak Sallayanlar'ın bu iğrenç gösteriye gülmesi bardağı taşıran son damla oldu. İntegral Kafalılar ilk beş soruyu kalem kullanarak çözmeye çalışanların üzerlerine basa basa zekâlarını kutluyorlardı. O an Uğur, meme çatalından sıyrılarak, "Noluyo lan!" dercesine bana baktı, resmen 'Gerizekâlılar Sınıfı'ndaydık. O andan itibaren çalışkansever hocalara da, dörtgen kafaya da, ilk beş soruyu kalem kullanarak çözmeye çalışanların parasıyla dönen bu dershaneye de nice çimdikler görmüş kulaklarımı tıkadım. Kendime rakip olarak sınavlarda bana yakın puanlar aldığını listelerden gördüğüm Tennure isminde tanımadığım birini seçtim. Onunla yarıştım. Sınavı kazandım. Buradan hocalarıma ve 'Parmak Sallayan Sınıfı'nın sakinlerine seslenecek falan değilim. Yalnız Tennure'ye teşekkür etmek istiyorum: Teşekkürler Tennure. Umarım sınavı sen de kazanmışsındır.

HÂKİMİYET BENDE KADINIM. DANIŞ BANA.

Mayıs 2008- İzmir

Pizza, döner, mantı, tost, kuru fasulye ve künefeyi menüsüne alt alta yazmayı başaran acar işletmelerden birinde oturuyorum. Böyle menüler, bir tür lezzetsizlik belgesidir. Tam kalkmayı düşünürken, sevgilisinin sırtını 'geç hayatım' hareketiyle tutan bir adam ve sırtı koruma altına alınmış sevgilisi içeri girerek karşımdaki masaya oturuyorlar. Adam oturur oturmaz 'iki parmakla dudak kenarı sıvazlama', 'yumruğu dize koyma', 'enseyi sıvazlama' gibi 'sinire yatkın, işbilir erkek hareketleri'ni art arda yapınca kalkmaktan vazgeçiyorum. "Şefim bakar mısın!" diyor. Şef, siparişleri almak için elinde kalem hazır beklerken, ilk darbeyi indiriyor: "Önce bi masayı silelim." Şef, bordo önlük giydirilerek fakirliği gizlenmiş, dayak yemeye her an hazır mini garsonlardan birine sesleniyor. Masa silinirken ortalığı bir paf kokusu kaplıyor. Memnuniyetsiz Bey, "Şurayı da," diyor. İletişim kurmaya hazır olmayan mini garson "Nere abe?" diyor. Memnuniyetsiz Bey, keskin gözleriyle saptadığı lekeyi parmağının ucuyla işaret ediyor. "Hee..." diyerek abanıyor lekeye mini garson. Bezin cam masada çıkardığı 'gıcı gıcı' seslerine, Memnuniyetsiz Bey'in olanları tasvip etmeyen 'cık cık' solo performansı eşlik ediyor. 'Gıcı gıcı' sesleri fonda devam ederken, Cık Cık Bey, eli kalem tutan şefe, "İki tane Ayvalık tostu istiyoruz. Bak! Birisi çift kaşarlı olacak. İki de ayran," diyor. İşte bütün bu havanın, güç gösterisinin ürünü bunlardan ibaret: Tost ve ayran... Bu şaşalı erkek gösterisi esnasında, sevgilisi, erkeğinden çok memnun gözüyor. 'Erkeğinin memnuniyetsizliğinden memnun olan kadınlar'ın ses tonuyla, "Olacak iş değil," diyerek katkıda bulunuyor bu gösteriye. "Böyle işletme olmaz," diyerek onaylıyor sevgilisini Ayvalık Bey. İyice gaza geliyor, gelen açık ayranları, "Kapalı kapalı!" diyerek geri gönderiyor. Sonrasında kah kafasını kütürderek, kah parmaklarıyla masada ritim tutarak, "Bak hayatım," diye başlayan ve sevgilisini kendine hayran bırakan

hayat derslerine girişiyor. O saat anlıyorum, hayatı bilen, koruyan, kollayan, işbilir bir erkek olmak için parmaklarla, kafayla çeşitli sesler çıkarmak, her an her yerde ders verebilmek için sinirle biçimlenen dudaklara sahip olmak gerektiğini. Pafkokusu, ben, eli kalem tutan şef, sevgilisi, lekeyi çıkarmanın zafer sarhoşu mini garson, Ayvalık tostu ve kapalı ayran... Hepimiz o an Memnuniyetsiz Bey'in bu muhteşem gösterisinde birer dekoruz yalnızca. O çevresini kendi saatine göre ayarlayan bir kahraman, açık ayranlara haddini bildirdikçe sevgilisine güven veren bir 'hayat bilicisi'...

Bu olaydan iki gün sonra İstanbul dönüşünde, bir başka çifti dinlemek zorunda kaldım. Otobüste yan tarafımda oturuyorlardı. Bu seferki sevgilisini ortamı terörize ederek değil, 'başarılarını' destansı bir anlatımla sunarak etkileyemeye çalışıyordu. 'Kendisi olmasa çalıştığı yerde işlerin yürümeyeceğini iddia eden deha'lardan biriydi. "*Yavrum* sen sanıyo musun ki ben olmasam," diye başlayan bir cümleyi, "Ulan bi işyerinde herkes mi salak olur!" gibi cümleler takip ediyordu. Yavru Hanım, inanıyor muydu gerçekten Deha Bey'e? Yüzünü göremiyordum ama sevgilisinin koltukaltına kafasını yerleştirdiğine göre memnun olmalıydı...

Kendinden övgüyle bahseden insanın vücudu birtakım refleksler sergileyebilir: Gerinmek, sigara yakmak, masadaki bir eşyayla oynamaya başlamak bu hareketlerden bazılarıdır. Deha Bey, "Bunlar şimdi programı yükleyememişler tamam mı, ben geldim, bak yemin ediyorum sana 10 dakka sürmedi..." diye başlayan uzun bir başarı hikâyesinin ortasında bacak bacak üstüne atmaya çalışıyor. Sağ bacağı ön koltuk yüzünden sol bacağına kavuşamıyor. Sağ dizin koltuğa uyguladığı basınç önde oturan adamın eliyle yaptığı bir "alla alla" hareketine sebebiyet veriyor. Sıkışan sağ bacak, hareketini tamamlayamadan geri dönüyor. Sağ el, sızlayan sağ dizi ovuşturuyor. Vücut anlatılan başarı hikâyesine ortak olamadığı için tedirgin: Dudaklar bu başarısız hareketi örtbas etmek istercesine Yavru Hanım'ın alnına 'cap' diye yapışıyor. "Şimdi tam bir deha oldun," diyorum içimden. Çünkü sakarlık daha çok yakışır bir dehaya...

Sevgili okurlar, ben de sevgilimi etkilemek ve gizlice hâkimiyet kurmak için çok çabalamışımdır. Kendime hayran bıraktıracak, hayatı

silkeleyen konuşmalarla tecrübeli erkek rollerine soyunmuşumdur. Mesela, sevgilim bana işyerinde yaşadığı bir sorunu anlatsa, "Sen çok iyi niyetlisin," diye başlayan ve ona *kalleş dünyayı* nefis cümlelerle tanıtan konuşmalar yapmış, böylelikle hayatı tanıyan *süper erkek* kıvamını tutturmaya gayret etmişimdir. Bazen sevgilisine hayat dersleri veren bir erkek öyle zıvanadan çıkar ki, konuşurken kendini daha önce hiç düşünmediği konuların profesörü olarak bulabilir. Sözün büyüsüdür bu. Konuştukça açılır hayat bilgisi. Hayatı sarsarak, tartarak, diğer insanları yerden yere çarparak zaferler kazanmaya alışmış bir insanevladının iştahı karşısında gerçekten çaresizdir bazı Yavru Hanımlar...

Gece saat 2.00, Yavru Hanım'ın yolculuğu koltukaltında devam ediyor. Deha Bey'in kafası yana düşmüş. Bütün gece yaptığı şova grayder tonlamalı bir horlamayla devam ediyor. Ağzının kenarından salyası akıyor. Yavru Hanım bu sese dayanamayıp uyanıyor. Kısa bir süre erkeğinin suratına boş boş bakıp pencere tarafına dönüyor. Gözlerimi kapatıyorum. Yoğun grayder sesi uyumama engel oluyor. Önümde oturan bu sesi, 'cık cık' diyerek kınıyor. Bir ara gözlerimi açtığımda, ön taraftan mini garsonun bize doğru geldiğini görüyorum. Yaklaştıkça kısa boylu bir muavine dönüşüyor. Muavin, Grayder Bey'i özür dileyerek uyandırıyor. Keşke gelen mini garson olsaydı. Elindeki paf kokulu bezle Deha Bey'in ağzından akan salyayı 'gıcı gıcı' silseydi...

YENİ EVLİ BİR ÇİFT ADAMI KANSER EDEBİLİR.

"Karabiber?" Bir soru bu. Tek kelimeden oluşan sorular hep içimi gıcıklamıştır. "Alayım," diyorum. Aslında "Ah evet, lütfen" demeliydim. Yarım metrelik tahtadan bir aletin götünü çevire çevire tabağıma karabiber serpiştiriyor. (Karabiber ne zaman servis edilen bir baharata dönüştü?) Çok memnunuz! Düzen tıkır tıkır işliyor. Masa örtüsü üzeri Amerikan servislerle, iç içe geçmiş 3 tane tabakla, ağzı silmeye kıyamayacağın sanat harikası peçetelerle sıkıntıya boğulmuş bir yemek masasındayız. Tabaklara aniden dalmak yasak, bunu hissediyorum. Yerçekimsiz bir ortamda bir nesneye uzanır gibi uzanıyorum salataya. Oysa 'salataya uzanmak' kaldırılmış, bilemedim. Hemen atak yapıyor yeni evli bayan, tabağıma kocaman marullar servis ediyor. Bu seremoniyi bozmaktan gerçekten korkuyorum. Dikkatliyim, ama aşırı dikkat iflahımı kesmiş olmalı ki, bembeyaz masa örtüsüne lök diye döküyorum zeytinyağlı Brüksel lahanasını. Şerefsiz lahana, nasılda bırakıyor yağını... İşte böyle işliyorum "Yeni Evli Evi Cinayeti"ni. Masada ölmüş bir lahana ve kan lekesi... Ne yapacağımı bilemiyorum...

Bu yeni evli çiftin erkeği arkadaşımdı. İnişli çıkışlı 3 senelik bir ilişkinin sonunda evlenmişlerdi. Balayı dönüşlerinde evlerine misafir olmuş ve bir lahana öldürmüştüm. Sağ olsunlar, "Önemli değil," dediler, hazırda beklettikleri leke çıkarıcılarla hemen sildiler lekeyi. Leke silikleştikçe ben de rahatladım. Cenazeyi yemedik, çöpe gömdüler. Sakarlık sonrası, sakarlığı yapan kişi, suç delillerini temizlemek için acarlaşır, ben de bir şeyler yapmaya çabaladım ama bayanın hızına yetişmek mümkün değildi. Belki biraz abartıyorum ama arkadaş olduğun insanların evlilik sonrası içine düştükleri hayat bazen biraz can sıkıcı oluyor. İnsan yeni evli evinde eşyanın da yaşayan bir varlık olduğunu ve neredeyse tepki verdiğini öğreniyor. İşte misafir olarak ben, yeni evli çift, *"İçtiğini üzerime dökme!"* diyen bir koltuk, *"Ayağını uzatma!"* diyen bir sehpa, *"Kaka lekesi bırakma, yanar-*

sın!" diyen bir klozet... Hep beraber vakit geçiriyoruz. Eşyalar da dâhil herkes tedirgin...

Arkadaşım evlenince görüşme sıklığımız azaldı. Telefondaki sesi de ilişki kurmaktan uzak, idareten bir tonlamaya dönüştü. Dışarıda buluşup biraz içince her şey yine eskisi gibi oluyordu ama buluşma mekânı biricik yuvaları olduğunda konuşmalarımız peltekleşmeye başlıyordu. Yeni evliliklerde, çiftler, bir yuva sahibi olmanın verdiği sorumluluklarla bir anda başka bir kimliğe bürünebilirler. Mesela, evlenmeden önce, gecenin saat üçünde, sokaklarda "İçicem ben, eve gitmiceem..." diye bağırıp topluluğu zor durumda bırakan bir bayan, evlenince aniden ev ekonomisini gözeten, 'saçma sapan hareketleri' yadırgayan bir ev hanımına dönüşebilir. Bu yaşananları gördükçe, *"Çiftler çiftlerle buluşmalıdır; bir evli evinde üç kişi varsa evlilik kurumunu sıkıntı basar"* gibi saçma sapan bir sonuca varmıştım. Bu sonucu, arkadaş ortamlarında parmağımı sallayarak, bilgiç bir ses tonuyla tepe tepe kullandım. Hâlbuki o gece, el değil ayak parmaklarımı kullanıyordum. Onları ayağımın altına doğru iyice büzmüştüm (çorapların en zavallı gözüktüğü hareket). İnsanevladı işte, bilgiçlik de zavallılık da aynı bünyede.

Evleninceye kadar fasaryadan, dağınık bir eyleşmedir hayat. Evlenince fasaryayı da, dağınıklığı da eyleşmeyi de geride bırakır insan. Hayatın eğlenceli taraflarını azaltıp sorumluklarla, para biriktirmelerle, ev edinme hayalleriyle, daha büyük bir televizyon arzusuyla, *'erken rezervasyon tatil planı'* akılcılığıyla, *'avantajlı alışverişleri takip'* yeteneğiyle daha bir hevesle abanır hayata. Kendi içlerinde **'ben' 'biz'**e dönüşmüştür. Dış dünyayla irtibat kurulduğunda da **'biz'** ve **'onlar'** kuralı geçerlidir. Kurulan yeni hayat, kendi içine kapanan müstakil duygularla beslenir. Eşlerden biri "Erken kalkalım dedik...", "Arabayı değiştirmeyi düşünüyoruz...", "Hafta sonu bi çılgınlık yapalım dedik..." gibi sonu çoğul biten cümlelerle işin içine diğerini de katar. İki kafa tek ağızdan konuşur. İşte insanı çıldırtan da karşında iki kişi varken bu tek ağzın açılıp kapanmasıdır. Ses kaybolur bir süre sonra. Görüntü, sürekli anlatan bir insan ve yanında elini onun omzuna atmış, gülümseyerek ona bakan hımbıl bir diğer insandan ibarettir artık. Evli olmayanın söyledikleri üstten bir tavırla karşılanır. Ve üstü-

ne de "Eee sen de evlen artık oğlum," dayağı yer zavallı bekâr insanevladı. Sadece bu mu? Yeni evli bir çiftin karşısında evliliği biraz eskimiş çiftler de zor durumda kalır. Çiftimiz öyle uyumlu bir görüntü gıcıklığı sergilerler ki, eskimiş evlilikler yavan kalır onların yanında. Zavallı eprimiş kocalar, bu aşk mucizesi karşısında ezilip eşlerini göz ucuyla kontrol etmek durumunda kalırlar. Bu ikilik düzenden oluşmuş görüntünün karşısında bir can sıkıntısı ve müthiş bir dışarıda kalmışlık duygusu sarar insanı. Hayat, insanı koşup kaçmaya davet eder...

O gece koşup kaçmadım elbet. Ama sokağa çıkınca bir koşma isteği oluştu bende, çünkü dışarıda yağmur yağıyordu. Koşmaya başlasam nefis olacaktı. Yağmur, '*derdi olduğu için koşan adam*'ı bir film karesine çevirir. İsyan, ıslanınca nefis durur. Bu hayal içinde saçak altlarında yürürken, yaşadığım bu gecenin dramatik öğeleri güçlensin diye arabesk bir cümle bulup kendi kendime tekrar ettim: "Bu gece koşmasam kanser olacaktım..."

444 DÜNYASI

Sağ elle, sol elle, ayakta ve otururak imza atıyorum. Kredi kartımdan haddimi aşan miktarda harcama yapılmış. Dolandırıldım. Şişli adliyesindeyim, bankaya açtığım davanın bu ilk aşamasında, önce şaka yaptığını sandığım bu adam bana "Şimdi de çömelerek atın imzayı" diyor. Sonradan öğreniyorum imza karşılaştırması için mahkemelere düşenlerin çeşitli pozisyonlarda imzasının alındığını. Sıkıntılı ama kaliteli Türk filmlerine benziyor yaşadıklarım: Kapı gıcırdayarak açılıyor, ortamda bilgisayar yerine binlerce dosya var ve benden çeşitli pozisyonlarda imza isteyen bu adam uzun Maltepe içiyor. Odanın her yerinden 'tozu alınmamış devlet sıkıntısı' yayılıyor. Koridorda seri hareketlerle dolaşan çaycı her an, 20 yıl önce hazırladığı tupturuncu Oralet'lerle içeri girecek diye korkuyorum. Ayakta, sol elle imza atmaya çalışırken içeri giriyor. Maltepe Bey, çaycıya "Ver ver ver," diyor. Sismografdan çıkmış gibi duran sol el imzam için, "Olmadı galiba," diyorum. "Olmuştur o," diyor, bir Maltepe daha yakıyor...

Bankaya itiraz dilekçesini yazana kadar olayın ciddiyetini kavrayamamıştım: Normalde kullanmadığımız kelimeleri, çeşitli mercilere yazılı olarak başvurduğumuzda hep kullanırmışçasına rahat sarf edebiliyoruz. İnsan beyni, *'merci', 'matbu', 'işbu', 'nüsha', 'tebliğ', 'taahhüt', 'tutanak', 'husus', 'içtihat', 'tanzim', 'beyan'* gibi kelimelerin havasını (anlamını bilmek gerekmiyor) kolayca algılayarak aslanlar gibi dilekçeler yazabiliyor. Böylelikle, *'naber', 'dost', 'kedi', 'durak', 'kötü', 'pahalı', 'bira', 'adamgibiadam'* gibi kelimelerinin gündeliğinden kurtularak devlet kokulu, ciddi bir işin içinde olduğumuzu algılayabiliyoruz.

Kredi kartı ekstresini ilk gördüğümde, paranın büyüklüğünün verdiği telaşla hemen telefona sarılmıştım. *'444 dünyası'*na ait numaralardan birini aradım. Bir canlıyla görüşmenin çok zor olduğu 'müşteri hizmetleri âlemi'nde, bant kaydının komutlarını aynen yerine getirdim. Uzun uğ-

raşlarla ulaşabildiğim tüm canlı yetkililere, Banu'lara, Ayça'lara, Seda'lara, bir de kalın sesli Bora'ya defalarca derdimi anlattım. (İnanın bana, derdimi çok güzel anlattım.) Sağ olsunlar ilgiyle dinlediler. Ama konuşmanın sonunda istisnasız hepsi, derdimi yeterli büyüklükte görmediklerinden olsa gerek, *'başka bir arzum'*un olup olmadığını sormayı ihmal etmediler. Yanlarına gidip derdimi bir de orada anlatmak isteyecek kadar kendimden geçmiştim. Ne yazık ki bu tip itirazları inceleyenlerin binası müşterilere kapalıymış. Çalıştıkları yeri hayal ettim: Geniş, aydınlık bir ofiste yan yan oturmuş, ağız mikrofonlarıyla benim gibi şaşkınlığı öfkeye dönüşmeye meyilli insanlarla konuşuyorlardı. Çok zordu işleri. Bütün hayatları kayıt altında olduğundan, ahizeye tükürük saçan bir öküzü bile nazikçe cevaplamak zorunda kalırken, muhtemel masa altından nah çekmekle yetiniyorlardı. Telefondan 1 dakika bile ayrılmaları soruna yol açan çalışma şartları yüzünden yalnız müşterileri değil, çişlerini, kakalarını da bekletiyorlardı. Kıyafetlerinin vaat ettiği hayatın uzağına düşüyordu aldıkları para. Prezantasyon ve paranın her zaman yan yana düşmediği bir modern çağ hikâyesinde yaşıyorlardı. Belki yanlarına varabilsem, benim derdimden çok onlarınkini konuşurduk...

İşte derdimi dinleyenler her seferinde hikâyemi baştan anlatmak zorunda kaldığım, kendilerini telefonda sadece ön isimleriyle tanıtan bu arkadaşlardan ibaret sevgili okurlar. Karşılıklı bir samimiyet yaşıyoruz böylelikle. Ama ben soy ismimi söylemezsem yürümüyor işler. Gönderdiğim itiraz dilekçeleri kimseyi heyecanlandırmıyor. Mesela, *'artık bu durumda dava açmaktan başka seçeneğimin kalmadığı'* tehdidini savurduğum Selen hiç heyecanlanmadı. Esnaf stilinde bir taklayla "Aman efendim ne gerek var davaya!" falan demedi. Bu mücadeleyi kazansam bile haklı gururumu gösterebileceğim, mağrur bir bakış atıp arkamı dönüp gidebileceğim bir karşı taraf olmayacak. Mesele banka sahibinin benim zaferimden haberi olmayacak. Kalın sesli Bora bir telefon açıp, "Geçmiş olsun koç," demeyecek. Muhatabı olmayan zaferi ben neyleyim sevgili okur. İşte bu yüzden bu haklı davamda en çok yakınlık duyduğum adam, bana *'çömel'* diyen adliyedeki Uzun Maltepe tiryakisidir. Müşteri hizmetlerindeki ağır işçi Arzu'nun cıvıltılı sesini duymaktansa, Maltepe Bey'in balgam yorgunu

sesini tercih ederim. *'Çömel', 'uzan', 'yan yat'* hepsi kabulümdür...

Açtığım davanın üzerinden iki yıl geçti. Ne olduğunu bilmiyorum. Bu olay sayesinde bize *"bir telefon kadar yakın"* kurumlara ulaşılamadığını ve sorunların bir bant kaydından ibaret olduğunu öğrendim. Aslında sorun bende sevgili okurlar. Acar insan, gerekirse Maltepe Bey'e bir dal Marlboro uzatır, gerekirse müşteri hizmetlerinin bulunduğu steril binaya kafasına galoş takar girer, bırakmaz işin peşini. Ben beceremedim, "Noldu o dava?" diyenleri ağız tadıyla cevaplayamadım. Bu yazıyla bu davayı tamamen kapatıyorum. Buradan Maltepe Bey'e uzun ömürler diliyorum. Kalın sesli Bora'nın sesi kalitesinde terfi etmesini temenni ediyorum. Banu'ları, Ayça'ları, Seda'ları çömelerek ve sol elle selamlıyorum. Kendinize iyi bakın, çişinizi de fazla tutmayın...

ŞARKILAR İZİN VERİRSE 'KARAGÜN DOSTU' OLMAK İSTİYORUM

"Yeni aşk hayatında mutluluk dilerim. Dönme sakın geri çook gülerim..." Parmağını araba sileceği hareketiyle yüzüme doğru sallayıp şarkıya eşlik eden bu bayan bir tiyatrocu ve az önce masada bizlere İonesco oyunlarından bahsediyordu. Aslında çok ironik bir durum değil bu sevgili okurlar. Bu, bir doğum günü partisi ve bu tür feleği bol gecelerde normalde alt kültüre ait diye küçümsenen hareketler serbest bırakılmıştır. Pop şarkılarını ezbere bilen Bayan İonesco'nun manalı hareketlerine uyum sağlamakta biraz zorlanıyorum. Kalas gibi durmayayım diye belirsiz kafa hareketleriyle bir süre eşlik edip her sıkıştığımda yaptığım gibi tuvalete kaçıyorum. Ortama geri geldiğimde şarkı değişmiş, ama bu yeni şarkının da ana fikri aynı: Acılar çekmiş ama hızla toparlanmış, çektiği acılarla güçlenmiş bir kadının, dünyadaki bütün erkekleri kovaladığı şarkılar bunlar. Bu yeni şarkıyla ortam daha da coşmuş: 7 çift karşılıklı dans ediyor, erkekler hafif rüzgâr yemiş sazlık gibi salınırken, bayanların bazıları parmak sallayarak, bazıları dudaklarını büzerek, bir tanesi de Pulp Fiction dansı yaparak şarkıya eşlik ediyor. Bayan Parmak Sallayan bu arada boş durmamış, bir başka 'kalas gibi durmayayım' çabasındaki erkeğin yüzüne doğru parmaklarıyla taarruza geçmiş. Bu genel manzara karşısında tuvalette yüzümü yıkamış olmanın verdiği ayıklıkla "Oyy!" dediğimi hatırlıyorum. Bu nasıl bir 'boşalma' anıydı ki, bütün kadınlar karşılarındaki erkeklere, 'Hadi bana eyvallah, ben süperim artık' fikrindeki şarkı sözleriyle ders vermek istiyorlardı. Aralarında ne geçmiş olabilirdi? Sevgili olan iki çift dışında hepsi arkadaştı bu grubun. Ortada daha bir ilişki bile yokken, bir ayrılık sahnesini tüm şiddetiyle canlandırmalarını tiyatrocu olmalarına mı bağlamalıydım? İnsanevladının, ilişkilerin sonunda güçlü olmaya dair sonsuz bir iştahı olduğunu biliyordum, sanırım bu gece burada yaşananlar bu güç gösterisinin bir provasıydı. İlerleyen saatlerde zıplamaya başlayan, zıplarken bir eliyle 'gel gel hareketi'

yapan ve en sonunda da parmak sallamaya başlayan erkek sayısında artış oldu. Sevgili okurlar bir sinsi gibi kenarda durup bütün bu coşkuyu tiksinerek izlediğimi sanmayın. Benim de alkolle beraber toleransım artmış ve dansı ayılığa dönüştüren bir erkek grubuyla, futbol taraftarı düzeninde zıplayarak şarkılara eşlik etmeye başlamıştım. Kalas gibi duranlar, sazlık gibi salınanlar, parmakçılar, dudak büzücüler, Tarantino'cular, dansına striptiz enstantaneleri katanlar, her tür şarkıda iki kol havada parmak şıklatarak komik olmak isteyenler, oturduğu yerden dans eden ağırbaşlılar, kalça yanı tokuşturan haşarılar, sadece el çırpan 'ben anlamam ki'ciler, işte hepimiz Demet Akalın'la aynı dili konuşarak birbirimize ders veriyorduk: "Herkes hak ettiği gibi yaşıyoor..."

O gece bize ne oldu tam bilmiyorum. Normalde feminist söylevlere imza atan Bayan Parmak Sallayan, o gece, ancak ayrılık zamanı kadının güçlü olduğunu hatırlayan pop şarkılarının *'dekolteli feminizm'*iyle kendinden geçmişti. Ben, karşı cinsi, karşı takım olarak kabullenen bir grup erkekle zıplayarak, "Hoy loy loy looy..." diye bağırmıştım. Ama o gecenin sonunda bütün bu düşmanlığı sonlandıran bir olay oldu. Bayan Parmak, tuvaletten döndüğümde yüzüne doğru parmak salladığını gördüğüm o arkadaşla sarmaş dolaş olmuştu. Parmaklarıysa, bir görev değişikliğiyle, yeni başlayan bir aşkın yanaklarını ipeksi dokunuşlarla okşamaya başlamıştı. Hayırlı olsun, dedim içimden...

Hayırlı olmadı. 2 ay sonra ayrıldılar. Ayrılığı, bazı insanlar susarak, bazıları da durdurulamaz bir anlatma iştahıyla yaşar. Bayan Ayrık Parmak, sanki ayrılık kısmını anlatabilmek için bir ilişki yaşamış gibiydi. Ayrılan bir insanın yaşayabileceği bütün klişeleri yaşıyordu. Ayrılığının ikinci gününde *'Kestim Kara Saçlarımı Sendromu'*na yakalanıp bir oğlan kafasıyla ortama geldiğinde, "Aha, kafası yamukmuş" demiştim içimden. O gün, o kafayla uzun uzun anlattı. Ben, derdi olan insanı pek dinleyemiyorum. Bir şeyler söylemeye kalkışsam kendi sesimi duyuyorum. *'Derdi olan insanı dinleyen insan'*ı defalarca seyrettim. Ayrılan bir insana söyleneceklerin, ayrıldığı kişiyi kötülemek, ona layık olmadığını söylemek gibi ikiyüzlü girişimlerden ibaret olduğunu ve konuşmanın

bir espriyle sonlandırılması gerektiğini öğrendim. Üç beş cümlenin varyasyonları üzerine dönen bu konuşmaları bir 'ilişki uzmanı' gibi kıvırabilenlerin mimiklerine hayran oldum. Kara gün dostu insanların, bu tür konuşmalar sayesinde, hayat hakkındaki tecrübelerini göstererek şahane bir 'kendini ispat organizasyonu'na imza attıklarına defalarca şahit oldum... İşte bakın konuşma iyice hararetlendi, neredeyse "Hayat ve Güçlü Olmak" üzerine bir konferansa dönüştü. Ben bu tür durumlarda konuşmayı ortamdaki diğer kara gün dostu arkadaşlara bırakıp sık sık tuvalete gitmeyi tercih ederim.

Ama o gün bu tavrımdan bir sıkıntı duydum. Çok iyi arkadaş değildik, ama sonuçta aynı tiyatro grubundaydık. "Ulan," dedim tuvalette kendi kendime, *"Napıyosun sen? Git sen de bir iki laf et, hayata katıl, bir dert mi var ortada dinle, şaşır, tepki ver, söylenenleri küçümseme, aklına geleni söyle, klişeden korkma, klişe hayattır, geyikse geyik, dertse dert, tam ortasında ol hayatın, ciddiye al hayatı!.."* Kararlıydım, ortama dönünce söylemek üzere hayat dolu bir cümle bile kurguladım. Süper bir kara gün dostu olacaktım. Oturur oturmaz, hayatın bizden bağımsız yaşayan bir organizma olduğuyla ilgili afili bir şeyler söyledim. "Boşverrr," dedi Bayan Kısa Saç, "Geçtim ben onları..." Çok güçlü gözüküyordu. Ayrılık sonrası aniden güçlenen, hayatı tekrar ve hızla kendi merkezinde döndürmeye başlayan kadınların erişilemez ifadesi vardı yüzünde. Dertlerinden ne zaman kurtulmuştu? Tuvalette çok uzun mu kalmıştım? Program değişmişti, yanlış seansta girmiştim. Kafenin büyük ekranlı televizyonunda Burak Kut "Komple" şarkısını söylüyordu. O an, o şarkı yerine Demet Akalın "Herkes hak ettiği gibi yaşıyoor"u söylese daha iyi bir final olurdu. Olmadı.

NEDEN TÜKÜRDÜN BE TEYZE?
BAK SARSILDI BÜTÜN HAYATIM!

Ona olan ilgi azaldı. Kesin bir çıkış yapacak. İlgi onda olduğu sürece 'tamamına ermiş bir insan' gibi davranıyor ama şimdi kaybettiği popülerliği kazanma vakti. İyi de içiyor. Gözleri uzaklara dalmaya başladı. Sanırım cümlesi hazır. Ve aniden, hiçbirimizin suratına bakmadan, başka bir dünyadan seslenir gibi bir mısra dökülüyor ağzından: "Yani ki eksik babalardır bazı çocukların bütün eşcinselliği..." O an,"A-ha," diyorum içimden, "Yürü be!" diye bağırmak istiyorum. Derdim şiirle ya da anlamıyla değil, söyleniş biçimiyle. Ama ne yazık ki böyle çıkışlar yapacak cesaret yok bende. Sonra bu ünlü dize üzerine bir muhabbet başlıyor. Oradan 'çocukluk travmaları ve bugünkü hayatımıza etkileri' hakkında içkiyle sulandırılmış anılara geçiliyor. Tahmin edersiniz, masadakilerin anlattığı çocukluk anıları konuya katkıda bulunmaktan çok, ***"Farklı bir çocuktum ben, ta o zamandan belliymiş farklı bir insan olacağım"****ın gösterisini sunma amacı taşıyor. Duvarlarında asılı şair ve yazar fotoğraflarıyla, müşterilerini gizli bir kimlik sorgulamasıyla seçen mekânlardan birinde oturuyoruz. Epey kalabalığız ve art arda anlatılan hikâyelerle 'yaralı çocuklar' basıyor mekânı...*

Travma 1:

Daha okula bile başlamamıştım. Videosu olan evlerin, yaşayanlarıyla ve eşyalarıyla çocukların kafasına kazındığı yıllar... Nazilli'ye dayımlara gitmiştik. Dayım bir film takıyor videoya. Henüz, '*Bu film çocuklara uygun değil*' bilinci tam gelişmemiş. Kimse bana, "Sen seyretme," demiyor. Film yamyamlarla ilgili ve doğal olarak oyuncular da konuyu tamamlamak için ara sıra insan yiyor. Filmde bir sahne var ki tüm canlılığıyla hâlâ kafamın içinde oynatabiliyorum: Oyuncu dişlerinin arasına aldığı insan etini koparıncaya kadar uzatıyor, yönetmen de et iyice uzasın diye olacak, bu sahneyi bizlere ağır çekim göstermeyi tercih

etmiş. Etin kopuşu, et kopunca gerilimden kurtulan yamyam kafasının yukarıya doğru savruluşu, yamyamın nefes sesleri ve annemin iğrenen surat ifadesi hafızama kazınıyor. Sonraki aylarda evde yalnız kalınca sürekli arkasına bakan, yatmadan önce divanın altında gizlenmiş Yamyam Bey'i arayan bir çocuğa dönüşüyorum...

Travma 2:

Çocukken ellerimde ve ayaklarımda toplam 62 tane siğil vardı. Siğilleri tek tek üfleyen çalışkanından, tek duayla işi bitiren üşengecine kadar bir sürü hocanın nefesine maruz kaldım. Ama en *travmatiği* siğillerime tüküren o teyzeydi. Tükürüp dua ettikten sonra tüküren bir insandan beklenmeyecek bir romantiklikle "Bu siğiller sonbahar yapraklarıyla beraber dökülecek..." demişti. Yapraklar döküldüğünde siğillerim yerlerinde duruyordu. Belki bu olayla ilgisi vardır: İlkokul yıllarımda kimsenin bardağından su içmedim, çünkü içmeye kalkışsam daha önce içenin tükürük kokusunu alıyordum. Şimdiyse kimin bardağını ortalıkta görsem, derhal suyumu içerim...

Travma 3:

Ananemle beraber bir okumaya gitmiştim. Okuma dediğim, Kuran okuyan birini dinleyen kadınların öte dünyayla ilgili gerçekleştirdikleri bir çeşit pastalı çaylı şenliktir normalde. Ama bu okumada, topluluğu coşturmak isteyen, sadece öbür dünyada değil, hatiplik yeteneğiyle bu dünyada da var olmak isteyen bir kadına denk geldim. İlk defa pasta ve çay kokusunun hâkimiyetini kaybettiğini, bu dünyaya özenen ruhların, öbür dünyanın karanlığıyla nasıl korkutulduğunu orada gördüm. Kadın sesine ilahi bir korku tonlaması vererek, "Bi uyanacaksın ki karanlık... Anacığım, ışıkları yak diyeceksin... Ses yok. Işığı yakmaya bir davranacaksın ki, küüttt... Kafan bir tahtaya çarpacak... İşte o an tabutta olduğunu anlayacaksın..." demişti. O teyzenin Müslümanların tabutla gömülmediklerini bilmediğini sanmıyorum. Hikâyeye dramatize öğeler kattığına göre iyice kendinden geçmiş olmalı. Kimse de itiraz etmedi. Kafamızı çarptığımızla kaldık. Nefis pastalar haram oldu. Küçücük bir çocuk olan ben, tahtanın

dışında, o gün dini korkulara da çarpmıştım. Bu olaydan çok etkilenmeme rağmen sonraki yıllarda, dini konularla her ortaokullunun konuştuğu kadar ve bazı liselilerin itiraz ettiği kadar ilgilendim. "Hocam, kutuplarda namaz nasıl olacak?" geyiği dışında herhangi bir çıkışım olmadı. *'Kutuplar ve namaz'* işgüzarlığını yüzünden hocanın beni pek sevmemesi ve bana her seslenişinde "Yılışık Budacı!" demesi, "Tahtaya Çarpan Kafa" hikâyesinden daha büyük bir travmadır benim için...

Sevgili okurlar, görüyorsunuz hayatımı direkt etkilemiştir dediğim doğru dürüst bir travma anlatamıyorum. Yamyam Bey biraz zorlamıştır ama onun da gerçek bir travma olduğu söylenemez. Gerçekten ciddi travmalar yaşayanların dışında, birtakım şehir insanlarının hafif dikenli anılarını nur topu gibi birer travmaya dönüştürmeye hevesli olduklarını düşünüyorum. O gece, mekanda öyle hikayeler anlatıldı ki, sanki bir travma sahibi olmak modern şehir hayatının gerekliliği, hayatlarının sıradan olmadığının ispatıydı. Karşımda oturan bayan, çocukken evlerine sık sık gelen şirret bir kadının sürekli kırmızı ayakkabılar giydiğini, o yüzden de evinde kırmızı hiçbir şeyin olmadığını söylüyordu. Gecenin sonunda hesaba katılmak için gösterdiği çaba ve çantasından çıkardığı kırmızı deri cüzdansa gerçekten çok şıktı. O akşam muhabbet boyunca kullanılan travma, depresyon, Prozac, terapi, Passiflora gibi kelimeler sanki kullanana haz veren, daha şehirli gösteren, modern yaşamın kapılarını açan birer anahtar gibiydi...

Aslında bu fikirlerimde çok da iddialı değilim, belki de o gece yaşadığım olayları genelleyerek yalan yanlış şeyler yazıyorum. Belki sizlere anlattığım, aklımdan çıkmayan çocukluk anılarım birer travma sayılıyordur. Belki o kırmızı cüzdan, doktorun o bayana tavsiye ettiği bir tedavi aracıdır. Cüzdanını açtıkça içinde gördüğü paralar ve kredi kartları, korkularının içinden çıkan hayatın gerçeklerini simgeliyordur. Gördüğünüz gibi konu çok karışık. Konunun uzmanlarından özür diliyorum, eğer çok hata yapmışsam ellerim tükürük içinde kalsın...

AKIN, KABUL EDİYORUM GEREKSİZ BİR HAREKETTİ. O AN KENDİMİ KAYBETMİŞİM...

Ortamlara göre şekillenen davranış biçimlerimiz o kadar farklılık gösterir ki, 'kendin gibi olmak' ne anlama gelir, bazen bilmek mümkün değildir. Ara sıra, hayatın ümüğünü sıkan çokbilir insanların ve pop şarkılarının "kendin ol" sinyallerine maruz kalırız. Bana zamanında "Kendin gibi ol," diyen o abiye bugün şöyle demek isterdim: "Yav git! Kendim ne? Gibi ne?" Aslında çokbilir abinin söylemek istediği şuydu: "Benim seni görmek istediğim gibi, hayat anlayışıma uygun, benden rol çalmayan bir salak ol." Bazen insanevladı kendini anlamak adına yalnızlığı yüceltip birtakım manevi seferlere çıkabilir. Ama inanın sevgili okurlar, 'iç yolculuk', 'kendini arama' gibi bin yıllık yöntemler çoğu zaman 'kendini bi bok sanma terapileri'nden öte bir şey değildir. Çünkü yalnız kalan insan, melankoliyi memelerinden emerek, ağzında kalan garip tada ulvi anlamlar yükleyecektir. Sevgili okurlar, bir yazıda cümlelerin bu kadar çok "dır"la bitmesi ayıptır. O yüzden "mez"le biten bir tekerlemeyle bu faslı kapatıyorum: Bence insan kendini bilemez, çeşit çeşit davranışı hayatından silemez...

İş bulmak için İstanbul'un normalde gitmeyeceğim semtlerinde dolaştığım yıllar. Normalde giymeyeceğim takım elbiseyi acar bir genç işadamı gibi sırtıma geçirerek, işverenlere, "Eğer sizle çalışırsam böyle giyineceğim, *'normalim bu'* mesajı vermek istiyorum. Bir iş görüşmesi, bambaşka bir insan gibi davranabilme sanatıdır: Gündelik hayatta kullanmadığın kelimeler, alışık olmadığın bir nezaket, dudaklarına yakışmayan bir tebessüm ve sahip olmadığın kadar büyük bir iş tecrübesi... Çünkü bir işyeri, insanda olmayanı ister, insanı istemez. İşte bakın tokalaşıyoruz, iki elin ayaları arasında yaşanan özgüven savaşı... Sonra süper görüntümün ötesinde aklımı sergileyeceğim bir konuşma başlıyor. "Bir şeyler içer misiniz?" "Hayır, teşekkür ederim." Çünkü ben asıl meseleye

gelmek istiyorum, gözüm tok ve siz beni işe alacak olan beyefendi, bir şey içmememi benim güngörmüşlüğüme, hızıma, çalışkan ve aktif kişiliğime yorun. Bakın ne kadar akıcı ve düzgün konuşuyorum. Aslında akşam eve dönerken ekmek almak için uğrayacağım bakkalla muhabbetimi duysanız tiksinirsiz benden. Ben de sizi sekreter kıza yavşarken görsem, "Ulan bu adam o adam mı?" derim içimden. Ama şimdilik ikimiz de haber spikeri tonajında konuşacağız. Prezantabl bir savaş uğruna sürekli götümüzü dürterlermiş gibi tetikte daha ne oyunlar oynayacağız sizinle. Buyrun, yalanlarla dolu 3 sayfalık bir CV hazırladım. Lütfen siz de benden bu müessesenin iş anlayışıyla ilgili yalanları esirgemeyin. Dinliyorum...

O gün işe kabul edildim sevgili okurlar, görüşmeden ayrıldığımda filmlerdeki gibi kravatımı gevşettim, ıslık çaldım. Havaya zıplayıp, ayak topuklarımı hafif yanda birbirine vurarak takım elbisemle uyumlu, nefis bir harekete bile imza attım. Kendimden çıkıp düzmece bir performans sayesinde işe kabul edilmek, beni iyice maymuna çevirmişti. Akşam başarımı 'ıslatmak' için masaların dışarıya konulduğu İstanbul'un neşeli sokaklarından birine gittim. Yan masada benden daha neşeli bir arkadaş kollarını havaya kaldırarak, bir Shakspeare oyuncusu kadar abartılı jestlerle karşısındaki '*gülmeye elverişli bayan'a* sürekli bir şeyler anlatıyordu. Kah Hollywood filmlerindeki sakar komedyenler gibi, kah eleştiri dozu yüksek bilinçli bir vatandaş gibi bahsettiği olayda adı geçen şahsiyetlerle dalga geçerek, onları taklit ederek, eze eze ilerliyordu yolunda. Yeni tanışılan bir bayanın yanı, esprileri iğne deliğinden geçiren erkeğin oyun alanıdır. Suskunların dili çözülür, baygın oturanlar zıplamaya başlar, durdurulamaz bir neşe sarar dört bir yanımızı. Kendimizden çıkmışızdır artık, ne hünerimiz varsa göstermeye yeminliyizdir. Anaokul yıllarında, anaokullu bir bayana kendimi gösterebilmek için yerde köprü kurarak, arkadaşım Akın'dan göbeğimin üzerine oturmasını rica etmiştim. Göbeğimin üzerinde Akın olduğu halde ters duran bir hayvan gibi anaokullu bayanın önüne kadar ilerledim. Amacım o bayana ne kadar güçlü olduğumu göstererek hava atmaktı. Gücü, göbek üzerinde bir arkadaş taşımak sanacak kadar kendimden çıkmıştım. Ve inanın sevgili okurlar, o yaşların güç gösterisi anlayışıyla, yaş ilerledikçe modern dünyaya daha uyumlu

hale getirilen güç gösterileri arasında bir fark yoktur...

Yakın bir arkadaşımız *'şimdi bağlıyorum işi'* ses tonuyla yaptığı bir telefon görüşmesinde; ya da sevgilimiz, gidilen artistik mekânın ambiyansına uygun olsun diye 'mersi' gibi yanarlı kelimeler kullandığında bir an şaşırabiliriz. Ama telaş etmeyiz, biliriz ki karşımızdaki bir an başka bir hayata doğru esnemiştir ve esnemeyi abartıp kırılmazsa kısa sürede geri dönecektir. Bazen ortamına göre davranmak yüzünden birden fazla hayata sahip oluruz. Mesela, bir arkadaş çevresinde suskun olarak bilinirken, bir diğer çevrede ortamın yıldızı olabiliriz. Bu sanırım ortamda ilk nasıl davranıldığıyla ilgilidir, insanlarda bırakılan ilk intibaha göre devam eder hayat. Önemli olan sevgili Oğuz Atay'ın da önerdiği gibi bu grupları birbiriyle tanıştırmayıp rahat etmektir. Tarihte bazı şaşırmış arkadaşlarımız süper tanındığı ortamlara, pek başarılı performans sergileyemediği ortamlardaki arkadaşlarını çağırıp *'bak aslında ben çok aktif ve komik bir insanım'*ın ispatına giriştiler. Noldu? Aktif ortamdaki başarılarını tekrar edemedikleri gibi, bir de ispat için çağırdıkları arkadaşların gözünde *'ulan ne biçim adammış'* pozisyonuna düştüler. Canlılıkları gittikçe ferini kaybetti, esprileri kulaklara çarpıp parçalandı. Buradan, bu tür planları olan arkadaşlara seslenmek istiyorum: Yapmayın! Bazen kendimiz dışında bir insan olabiliriz, ama sinsiliği elden bırakıp kendimizi fazla açık etmeyelim. Bir ortam suskunluğumuza alışmışsa ani çıkışlarla maymuna dönmeyelim. Yere yatıp köprü kurmayalım. Akın'ı da yormayalım.

HAYATIN ÜZERİNE YATMAK

Eğer cevaplanabilirse zekânın o an tescilleneceği, Tübitak ruhu taşıyan o zor zekâ sorularından birini soruyor arkadaşım. Bu havayı anlatmak zordur. Soruyu soran cevaba hâkim olmanın ayrıcalığını taşır mimiklerinde, soruya maruz kalansa bilim dünyasına dalmaya hevesli bir dahi adayı gibi dinler soruyu. Soruyu duyunca yüzüme yansıtmadığım bir gülümseme yayılıyor içime. Çünkü daha önce bana sorulduğunda çözemediğim ama şimdi cevabını bildiğim bir soru bu. Durur mu insanevladı, durur muyum ben! İlk defa duyuyormuş gibi dikkatli, çok pis muhakeme ediyormuş gibi ayrıntıcı bir suratla dinlemeye devam ediyorum. Çünkü birazdan hayatın üzerine yatacağım. Hemen cevaplamıyorum soruyu, düşünürmüş gibi yapıyorum, böylelikle inandırıcılık yüklüyorum ortama. Az sonra zekâmın pırıltılarıyla aydınlanan bir karnaval başlayacak. Ben düşünmeye devam ederken, arkadaşım yılışık bir gülümsemeyle beni izliyor. Zamanı gelince patlatıyorum cevabı. Konfetiler saçılıyor, alkışlar dinmiyor içimde. Ama yüzüm alçakgönüllü, zafer kutlamalarını çok önemsemeyen, zaferin kazanılış anıyla ilgilenen bir komutan gibiyim. Cevabı bilmiş olmak önemli değilmişçesine soruyla ilgili yorumlarıma devam ediyorum. Ve tam o sırada, göğüs kafesime inen, zaferime gölge düşürmeye hevesli bir soru soruyor arkadaşım: "Sen daha önceden biliyor muydun bu soruyu?" Gözlerimi kırpıştırarak derhal cevaplıyorum: "Yoo, nerden bilicem!"

Anlattığım bu olay, hayatımdaki tek örnek değil. Bana ait olmayan bir bilgiyi şartlar bana mal ettiği zaman hayatın üzerine yatmışlığım birden fazladır. Çevremde de bu tür kolay zaferleri elde eden, bundan herhangi bir vicdan azabı duymayan pek çok insan gördüm. Daha geçenlerde yeni tanıştığım insanların da olduğu, yani ses tonumun henüz yerlerde süründüğü bir arkadaş topluluğunda başıma geldi böyle bir olay. İnsan sayısı çoksa ve tanışıklık azsa, muhabbet, espri yapmak, gülmek ve güldürmek

üzerinedir. Böyle ortamlarda insan, söylenenler komik olmasa bile gülmelere katılarak uyumlu bir görüntü sergilemeli ve vurucu bir espri için sabırla sırasını beklemelidir. Baskın arkadaşların arasından sıyrılıp sesini duyurabilmek tam bir zamanlama işidir. Yanlış zamanlama, yitip giden kelimelerin tekrarını gerektirir ki, bu da çok zor bir iştir. Mesela, duyulmadığını sandığın espriyi duyan bir kız, bu tekrar esnasında, *'demiştin'* diyerek bir *'harbi kız zaferi'*ne imza atabilir. İşte bu yüzden zamanlama konusuna dikkat ederek, dilimin ucuna gelen esprilerden birini ortama salıyorum. Yazık ki, sesim çokça başıma geldiği gibi cümlenin sonuna doğru sönerek kayboluyor. Çok da takmıyorum, tekrar edecek kadar tecrübesiz de değilim. Ama daha iki dakika geçmeden Lacoste kazağının rengiyle aktifliğe bir puan önde başlayan o arkadaş, esprimi hiç sekmeden, çağıldayarak, nefis bir el hareketi eşliğinde ve yemin ediyorum ayağa kalkarak tekrar ediyor. Bütün arkadaşlar gülüyor, karınlarını tutanlar var. Fakat ben niye gülüyorum? İroniyi çok sevdiğim için mi? Bir kazma olduğum için mi? Yoksa o arkadaş, belki yaptığı alıntıya kaynak gösterir de, *'durup durup bi laf etti, yıktı ortalığı'* adamını oynarım diye mi? Ne zavallıca bir durum, anlatmak bile utanç verici. Tahmin edeceğiniz üzere Lacoste Bey kaynak falan göstermiyor, sadece kısa bir an bana baktığını hissediyorum. Sonrasında ortamda sağladığı *'süper adam ya'* mevkiine çok uygun olmasa da, kendi çıkınından devam etmeyi başarıyor. Vakit geçtikçe sarı Lacoste kazağıyla bir likit gibi yayılıyor masaya. Erken kalkıyorum. Sönük birkaç 'iyi akşamlar' aldığım, 'görüşürüz' diyen yüzlerin hızla tekrar masaya döndüğü o gecenin sonunda, bir bitiklik duygusuyla çıkıyorum dışarı...

Etrafımız kendine ait olmayan bir bilginin, bir durumun, hatta bir eserin zaferini yaşamayı bir tür kazanç olarak görenlerle dolu: Aşıran romancılar ve akademisyenler; hiçbir sıkıntısı olmadığı halde, sırf suskun durduğu için "Hayrola neyin var?" diyene, "Canım sıkkın, boş ver," diyerek pasifliğine anlam yükleyenler; başına gelen kötü bir olayı önüne gelene anlatıp anlatma fırsatı bulamadığı bir arkadaşının "Abi niye bana söylemedin?" serzenişi karşısında, "Ne biliyim, senin de canını sıkmak istemedim," diyerek ketum ayağına yatanlar; bestelediği şarkıların aşırma olduğu bir bir ortaya çıkan, tizleri oğlak, basları grayder sesini andıran o

şarkıcı; yaptığı bir iyiliğin tesadüfen ortaya çıkması için ayar çekip iyilik ortaya çıktığında da bir derviş gibi gözlerini boşluğa daldıranlar ve işte, yapıp ettikleri ortaya çıkmazsa, hiçbir vicdan azabı duymayan, aksine bu güzel tesadüflerin tadını çıkaran, başkalarının gıdasıyla serpildikçe serpilen arkadaşlar, hayatın üzerine yatmayı bırakın artık. Bakın bir zamanların çakır gözlü grubu Milli Vanilli'ye. Omuzlarında vatkalarla ne güzel dans ediyorlardı, sonra yalan olup gittiler, Rop vefat etti. Aradan on yıl geçmiş. Artık bütün oyunların daha kolay deşifre olduğu yıllardayız. Kaçak güreşe zorladığımız anlar kolayca fark ediliyor; çünkü artık herkes kaçak güreşiyor. Hayatı zorlayıp da kendi ağzımızla yemeyelim kendimizi, Tübitak ruhu taşıyan zekâ sorularına onurumuzla yenilelim. Lacoste Bey gibileri de anında uyaralım, şıpır şıpır terletelim, terden koltukaltları karıncalansın. Kazak giydiğine pişman edelim...

BAŞKA BİR HAYATIN İZİNDE...

"Tarantino çok iyi ya," diyor. Filmin iyi olmasından çok, ona yaşattığı hissiyatla ilgili bu saptama. Saptama da değil, "zamanın ruhuna" uygun olana verilen genel bir refleks. Sanki beğenilecekler listesi önceden oluşturulup insanların eline tutuşturulmuş: 'Tarantino iyi', 'Spielberg'i seyrederiz ama üzerine konuşmak çok havalı değil', 'Nuri Bilge çok iyi'... "Neden iyi Tarantino?" diyorum. "Abi adam çok iyi anlatıyor şiddeti," diyor. 'Şiddet' kelimesiyle yetinmek gerek bu noktada sevgili okur. Çünkü muhabbetin devamında ***'kitsch olanı çok sevmek'*** *gibi bir hava atma şekline maruz kalabiliriz. Ulan, diyorum içimden, Pulp Fiction'daki hayatın neresine yanaştık biz de, bu kadar sever olduk 'nedensiz şiddet'i. Mesele Tarantino falan değil sevgili okur, mesele Tarantino'yu öven bu arkadaşın bu gece çok içecek olması, dönüş yolunda kusacak olması, sağa sola sataşıp 'nedensiz şiddet cücesi' rolüne bürünerek, sıradan hayatını, hayal ettiği başka türlü bir hayatın yaşam biçimiyle renklendirmeye çalışacak olması. Ah dipsomanik bir gece yaşama hayali... Kaç arkadaşımız boktan bir sabaha uyandı senin yüzünden. Kaç arkadaşımız ucunu koy verirmiş gibi yaşamaya çalıştı hayatı da, bu hayat diline vurduğunda o yolun yolcusu olmadığı anlaşıldı. Şimdinin kravatlısı kaç arkadaşımız Seattle ruhu taşıyan eski fotoğraflarını gururla gösterdi çevresine ve bu gösteri sırasında, "Eskiden böyle miydin sen, inanmıyorum..." laflarıyla doldu taştı ortalık. Bunları yargılamıyorum, güzel dönemlerin hakkını da teslim ediyorum. Ama o iddialı günlerin, öğrenilmiş bir isyanla çiğnenmiş yapay dili yok mu, işte beni delirten de o. Alkol yüzünden konuşmakta zorluk çekiyor, "Tarantino'yu neden mi seviyorum? İşte bu yüzden!" deyip bira bardağını yere bırakıyor. "Anladın mı?" diyor gözlerimin içine bakarak. "Anladım," diyorum, bir süre daha oturup kalkıyorum...*

Yıllarca ben de içinde bulunduğu hayata sığmazmış da, *'az sonra'*

taşacakmış gibi bir duyguyla yaşadım. İnsanevladı içinde bulunduğu hayat nasıl olursa olsun, bir başka hayatı her zaman hayal eder. Hayatını radikal kararlarla değiştirmeyi becerebilen üç beş kişiye gıptayla bakılır. Onlar için "Aslında en iyisini yaptı," denir. Onlar masalsı bir hayatın kahramanlarıdır ve bizlerin elinden gelen hak vermek, bazen gaza gelip kendimiz için birkaç girişimde bulunduktan sonra da kendi sıkıcı hayatınıza dönmektir. İnsan hayatından memnun olmadığında ve değiştirmek için büyük kararlar alamadığında saçıyla göbeğiyle oynamaya, sanat imalı uğraşlar edinmek için sağa sola saldırmaya başlıyor. Hobiden ciddi bir uğraşa dönüşmesi temennisiyle bazı eşyalar almaya başlıyor. Mesela sanat fotoğraflarından zamanla aile fotoğrafları çekmeye devrilen nefis fotoğraf makinem, benim bu yolda acı çektirdiğim eşyalardan biridir. Güzide makinemin çektiği fotoğraflara tarih sırasıyla bakacak olursak: Sokaklar, martılar, salyangoz böceği, portreler, piknik ve doğa, ev hali, televizyon ekranı, kendi ayaklarım, düğünler, doğum günleri gibi zaman ilerledikçe sümükleşen bir retrospektifle karşılaşıyoruz. İlk heyecanın verdiği gazın, *'neysek oyuz gerçeği'* altında ezildiğinin belgeleri bunlar. Başka bir hayata ait yaşama biçiminin hatta eşyaların benim hayatımda değişiklik yaratmayacağını artık öğrenmiş bulunuyorum. Yalan sevgili okur, öğrenmiş olsaydım, geçenlerde fotoğrafçılığı inatla ve başarıyla devam ettiren arkadaşın aldığı yeni makineyi elime alıp sinsi sinsi "Kaça bu?" soruları sormazdım. İçindeki boşluğa tahammülü yok insanevladının. Farklı bir hayatı hep hayal ettim. Bazı zamanlar etkilendiğim yaşam öykülerine ucundan benzesin hayatım diye bazı kararlar aldım. Ama inanın, farklı bir hayat için harcanan çabaların çoğu boşunadır. Bizi bunca yıldır sürükleyen hayat, aldığımız fotoğraf makinesinin de, kayıt yaptırdığımız cam atölyesinin de, *'nedensiz şiddeti'* filmin dışına taşırmak isteyenlerin de kısa sürede icabına bakar. Yıllar önce gitar almak hevesimi babama açtığım gün, orada bulunan babamın bir arkadaşı, "7 sülalende tencere bile çalan yoksa alma," demişti. Aldım ben, vurdum tellere gecelerce, bir melodi, anlamlı bir ses aradım, bir adet ezber melodiyi arkadaşlar arasında öylesine tıngırdatıyormuş havasında çalıp "Aa sen çalıyor musun?" gibi bir söz bekledim. Olmadı. Gitarın arkasını çalıp komiklik yaptım, yine olmadı.

Beceremekten, 'olmadı' demekten ekmek yiyen yaşam yıkkınları gibi davranmak istemem. Ama insanların büyük bir ciddiyetle girişip kısa sürede fiskeledikleri uğraşlardan "bir ara ben de uğraştım" diyerek onur verici bir dönemmiş gibi bahsetmelerinden daha iyidir herhalde beceremediğini söylemek. Yoksa herkes kafayı başka bir hayata daldırıp çıkarmakta özgürdür. Evliler Rio karnavalı gibi kalçalı bir hayat düşleyebilirler; üniversiteliler, Ara Güler kadrajında, Bukowski kuyularında, Che şiddetinde parçalar koyabilirler hayatlarına; emeklileri yelkenli yatlara bindirip ufka doğru gönderebilir o banka reklamı; 1500 YTL maaşlarıyla plaza çalışanları 'Boat Show' fuarlarında sabahlayabilirler... Herkes hayalini kurduğu hayatı ısırmakta serbesttir ama ne olur yapıp ettiklerini kürsüden konuşurmuş gibi bir ehemmiyetle ve laflarını en iri boylarından seçerek, kendilerine sonsuz bir özgüven duyarak anlatmasınlar. Kendimden biliyorum, gelip geçici heveslere abanmak, başka bir hayata yaklaşmak değil, sürekli bir parçalanmaya neden olduğu için hayallerden uzaklaşmaktır. Zira o akşam, o arkadaşın kırılsın da lafım şenlensin diye yere bıraktığı ayı gibi kalın camlı Arjantin bardak kırılmadı. 'Tongurt', diye bir ses geldi, Tarantino yalan oldu gitti.

HENTBOL KAÇ KİŞİYLE OYNANIR?

"Benden iyi mi bileceksin sen yaa!
Dört yıl oynadım ben bu oyunu... Dört yıl!"

İnsan, bazen bir yerlerden aklında kalan bilginin *kesin doğru* olduğu konusunda ısrar edebiliyor. O gece, hentbolun altı kişiyle oynandığı konusundaki ısrarım, tartıştığım kişinin dört yıl boyunca hentbol oynadığı bilgisiyle biraz gerilemişti. Yine de, "Benim aklımda altı kalmış," demekte bir sakınca görmedim. *(Bu kadar sinirleneceğini bilsem, yedi sayısını kabul ederdim.)* "Oğlum sen salak mısın? Hayret bir şey ya... Dört sene oynadım diyorum hocam, döört!" dedi. "Dört" diye bağırırken gözleri iyice hacim kazanmış ve parmaklarıyla dört işareti yaparak elini yüzüme doğru sallamıştı. "Tamam, yedi olsun," dedim. "Hala 'olsun' diyor yaa... olsun falan değil, zaten yedi!" diye bağırarak karşılık verdi. Savunduğum '6' sayısı, onun '4' ve '7' sayıları tarafından iyice köşeye sıkıştırılmıştı. Bir şey demedim. Öfkesi karşılık bulmayınca oluşan boşluğa, "Sen tam bir geri zekâlıymışsın," cümlesini yerleştirdi. Şaşırmıştım, hentbolun bizi bu hale getirdiğine inanamıyordum. Hayatının dört yılını elinden almıştım sanki. Belki de kimsenin seyretmediği bir spor dalı için yıllarını harcamasına sinirliydi, bilemiyorum. Sonuçta fazla abartmıştı. Yan masalar, hentboldaki oyuncu sayısını azalttığım için beni azarlayan bu davudi sesli, yarı sarhoş insan yüzünden bize bakıyorlardı. Konuştuğumuz konunun futbol değil de hentbol olmasının bizi daha elit gösterdiğini sanmıyorum, sonuçta karşımda 'döört', 'yedii' diye bağıran bir adam vardı. "Biraz yavaş konuş," dedim. *(Öfkeli insanı sükûnete davet etmek öfkeyi arttırır, çünkü bu tür bir davetle konuyu değiştirmiş ve öfkeli insanın o anki var oluşunu elinden almış oluruz.)* Gözleri tekrar hacim kazandı, alt çene öne geldi, parmakları hareketlendi. İçeriği sayılarla dolu yeni bir taarruza hazırlanıyordu. O an, masanın üzerinde titreyerek hareket etmeye başlayan kurta-

rıcıyı gördüm. "Telefonun çalıyor," dedim. Ekrana baktı, gözleri küçüldü, alt çenesi geriye gitti, boğazına kadar ilerleyen öfke dolu kelimeler geri çekilerek yerlerini birazdan duyacağım sevgi dolu kelimelere bıraktı. Gülümsüyordu...

Telefonu büyük bir keyifle kulağına götürdü. Biraz önce gürleyen sesi bir anda yumuşacık bir tona büründü: "Alloo, canım... napıyosun?" Duyabildiğim kadarıyla telefonun diğer ucundan da sevimli bir çizgi film karakterinin Türkçe dublajına benzeyen bir ses geliyordu. Biraz önce 'dört' ve 'yedi'yi üzerime salarak beni parçalamak isteyen bu insan, şimdi kadife sesli bir sevgiliye dönüşmüştü. Masadan kalkmadan yana doğru dönüp bir cenin gibi büzülerek ve bir eliyle ahizeyi kapatarak, *'kalabalık yerlerde sevgilisiyle konuşan adam'* pozisyonunu aldı. *(Sevgiliyle kadife tonda konuşma pozisyonları kişiye göre değişebiliyor, penceren düşecek kadar sarkmak ve bulunduğu mekândan bilinçsiz bir yürümeyle çok uzaklara gitmek, en çok tercih edilen pozisyonlar...)* Yedi'nin biraz önce, devasa hareketlerle tüm masayı kaplayan vücudu büzülerek yarı hacme kadar düşmüştü. Karşımda tortop olmuş, incecik sesler çıkaran bambaşka bir canlı vardı artık. Bu tuhaf canlı şuna benzer sesler çıkarıyordu: *"Saat 5'te çıktım işte, metroya bindim, 15 dakikada falan Taksim'e geldim, oturuyorum şimdi... hı hı... Fırat* ***falan*** *var... hı hı... birazdan kalkarım herhalde... hı hı... sen naptın canım..."* Bu anlatım stilini tanıyordum, bazı sevgililerin kullandığı *'eş zamanlı anlatım'* tekniğiydi bu. Birbirine aşırı düşkün sevgililer, bu anlatım tekniğiyle, ayrı kaldıkları zamanları hiç bir olay atlamadan, dakika ve mekân bilgisine abanarak birbirlerine anlatıyorlar. Böylelikle ayrı kaldıkları her dakikayı bir tür sunum haline getirerek, birbirlerinden hiç ayrılmamış oluyorlar. Şimdi sunum sırası karşı taraftaydı. Yedi, bu sunumun aralarına, *'A-aa', 'canım benim ya'* gibi pıtırık destekler atıyor ve böylelikle sevgilisinin sunumundaki saniyelik boşlukları bile dolduruyordu. Kesintisiz bir iletişimdi bu. Benim en merak ettiğim şeyse, konuşurken giderek ufalan ve sesi iyice incelerek "Ayı Winnie" nezaketine kadar varan bu adamın masaya nasıl döneceğiydi. Beklentim, *'lan', 'oğlum', 'salak mısın'* gibi ayıca kelimeler kullanmadan bana da bu şefkatin en azından yarısını göstermesiydi. Göstermedi...

İnsan bazen kısa süreliğine, normalde pek kullanmadığı kelimeler, gülüşler ve hatta vücut hareketleriyle başka bir dünyaya karışabilir. Gündelik hayatımızdan bir vesileyle başka bir hayata geçiş yaptığımız o dakikalarda, etrafımıza yepyeni bir dizayn sunarız. Amaç, kendimizi olduğumuzdan daha şık, daha nazik, daha elit bir yerde konumlandırmak ve muhatap olduğumuz insanlarda ferah bir izlenim bırakmaktır. Ben de bazen kısa süreliğine kendimden ayrılır, daha önce kullanımı hakkında fazla tecrübem olmayan kelimeleri sırf duruma uyum sağlamak için kullanırım. Benden yaşı küçük olanlara, *'Okey'* ya da büyüklerime, *'Estağfurullah'* dediğim olmuştur. Gençle genç, yaşlıyla yaşlı ve Yedi'nin yaptığı gibi sevgiliyle kraker kıvamında *(kırılganlık anlamında)* bir ritim tutturmak mümkündür. Hayat, *'okey'* ve *'estağfurullah'* kelimelerini aynı cümle içinde barındırabilecek kadar geniş imkânlar sunar bizlere. Ama şimdi biz bu iri lafları bırakıp Yedi'nin sevgilisiyle yumuşacık bir atmosferde gerçekleştirdiği telefon görüşmesinden sonra masaya nasıl döndüğünü görelim.

Yedi, bir ara, kafasını bacaklarının arasına sokacak kadar büzüldü. Dış dünyadan tamamen koptuğu o an, sizin de tahmin edebileceğiniz gibi, 'seni seviyorum' sinyalinin karşıya gönderildiği andı. Artık sadece sırtını ve kafasını görüyordum. Masanın altından art arda öpüş sesleri geldi. Karşımda, masa seviyesine kadar küçülmüş bir adam, elindeki telefonu öpüyordu. Bu sevgi gösterisinden bana da bir pay çıkar artık, diye düşündüm. Hentbolun altı kişiyle oynandığını kabul edecek kadar güzelleşmişti çünkü. Yedi, telefon görüşmesi bitince masanın arkasından bir güneş gibi doğdu. Yüzündeki tebessüm henüz kaybolmamıştı. Gözlerimiz buluştu. Biraz tedirgindim, Yedi'yle istikbalimizin ne olacağından emin olamıyordum. Yüzündeki tebessüm kayboldu. Alt çene tekrar öne çıktı. Geri dönüyordu. Ağzını kadifeyle kaplayan sevgi sözcükleri boğazdan aşağıya doğru geri çekilerek, yerlerini, benim hentbol cehaletimi dövmek için hazırlanan kelimelere bırakıyordu. "Harbiden delirttin beni ya... Dört yıl oynadım diyorum abi sana..." dedi. "Eehh! Yeter be!" dedim içimden...

EVET, BENİ YAKALADIN

2007 yılının yaz aylarında, bir sanatçımız tekne gezisinde sırasında tangasıyla kameralara yakalanmıştı. Bu gösteri sırasında sanatçının üzerinde siyah bir tül vardı. Siyah tül, kalçayı kaba et olmaktan çıkaran ve görünüme belli bir estetik kazandıran bir 'planlı yakalanma' aksesuarıydı. Tanganın erotizmine kabak gibi vuran ışığı kırıyor ve görüntüyü hanımefendilik sınırlarında tutmaya yarıyordu. Planlı yakalanmak, emek ve bazen de aksesuar isteyen, dikkatli kurgulanması gereken bir stratejidir. İnsanevladı, görülmesini arzuladığı bir halini, açıkça kendisi göstermeyi pek tercih etmez; ama 'aniden' ve 'beklenmedik' bir zamanda başkaları tarafından görülürse çok memnun olur. Çünkü böylesi daha kıymetlidir. Sanatçının kalçalarını 'o istemeden' gördüğümüz için ahlaki sorun ortadan kalkmış, tüm ülke olarak memnun olmuştuk. Kendisi de çok memnundu bu talihsiz tesadüften ama memnun değilmiş gibi yaptı. Çünkü planlı yakalanmak, bizim en gizli ilimlerimizden biriydi ve kendini kolay kolay ele vermiyordu...

Cenk /2007-Yaz

Cenk, odasında yüksek sesle müzik dinliyor. Aylardan ağustos, üstü çıplak. Dinlediği müziğe ellerindeki hayali bagetlerle havaya vurarak eşlik ediyor. Usta bir bateristin bile bu hareketlerle anlamlı bir ses çıkarma şansı yok. Cenk'in performansına bakılırsa, havada sürekli yer değiştiren onlarca bateri olmalı. Ara sıra iki elini havaya kaldırıp çok kalın ve boğuk bir sesle, ne olduğu tam anlaşılmayan 'sukolayyyt' benzeri bir ses çıkarıyor. Havadaki hayali zile abandığı sıra odasının kapısı açılıyor. Cenk, kapının açıldığını görmesine rağmen içeri giren ev arkadaşını görmemiş gibi yapıyor. Bateriler arasında seri geçiş yaparken ev arkadaşı omzuna dokununca, aniden ürkmüş numarası yapıyor, sonra da başparmağıyla ön dişlerini çekerek ürkmüş ruhunu yerine oturtuyor. "Amma kaptırmışsın, ne dinliyosun?" diyor arkadaşı. Cenk, *'kaptırmış'* olmaktan çok memnun

oluyor. Ağzında ekmek varmış gibi bir tonlamayla, ne olduğu tam anlaşılmayan 'naytmeeer" benzeri bir ses çıkarıyor. "Bilmiyorum," diyor ev arkadaşı. Cenk, dinlediği grubun bilinmemesinden de memnun oluyor. Çalan telefonun ekranında Burcu yazısını görünce memnuniyeti iyice artıyor...

Birazdan Burcu gelecek. Odaya şöyle bir göz gezdiriyor. Dağınıklığı makul ölçülerde koruyarak odayı topluyor. Masanın üzerine bir Boris Vian kitabı yerleştiriyor. Müziği havadaki hayali bateri sayısının 3'e düştüğü daha makul bir gruba ayarlıyor. Odadaki görüntü ayarlanmış olmasına rağmen sanki her günkü düzeni buymuşçasına bir dizayna kavuşuyor. Biraz önce on adet bateriyi idare etmekten mayışan koltukaltlarını bir deo roll-on yardımıyla maskeliyor. Yarım saat sonra Burcu geliyor, Cenk'in *'planlı yakalanmak'* üzerine ayarladığı odasına gidiyorlar. Burcu, masadaki kitabı görerek, "Aa Boris mi okuyorsun?" diyor. (Biliyorsunuz, ünlüleri soy ismini kullanmadan anmanın *'ben bu insanı çok iyi bilirim'* gibi bir anlamı var.) "Haa evet," diyor Cenk, sesinde edebiyat dünyasının altını üstüne getirmiş bir insanın umursamazlığı var. Cenk, planlı yakalanmak konusunda tam bir ustadır. Mesela 2 gün sonra Burcu'yla buluşmalarına giderken, farklı renk çoraplar giyecek. Durumun fark edilmesi üzerine, "Aaa hiç farkında değilim," diyerek, tatlı dalgınlıklar yaşayan bir dehanın sempatik gülüşüyle eşlik edecek Burcu'nun kahkahalarına...

Koray / 2007-Yaz

Koray, bir pazar sabahı, Kuruçeşme'de, menüsündeki rakamlar 22, 24, 32, 37 TL diye ilerleyen bir kafede hemen yanımdaki masada arkadaşlarıyla oturuyor. Koray ve arkadaşları bu tür menülere alışık. Ben pek alışık değilim ama mesele bu değil, sonuçta yanında 12 yazan bir "Oslo kahvaltısı" söyleyerek durumu kurtarıyorum. Alışamadığım şeyse bambaşka bir konu: Koray'ın donu... Koray, masada otururken bu kadar abartısını daha önce hiç görmediğim bir görüntü sunuyor tüm kafeye. Bel hizasında olması gereken kemeri, kalçasını enlemesine 2 eşit parçaya ayıracak kadar aşağıda. Bir adamın, oturunca götünün yarısının şort, diğer yarısının da don olmasına bir türlü alışamıyorum. Kemeri göbeğinin üzerinde tutan dedemden, kemeri götünün ortasına kadar düşüren bu insana gelinceye

kadar geçirdiğimiz evrimi açıklamak çok kolay değil. Gerçi sıradan bir don değil bu, lastik kısmında büyük kırmızı harflerle Calvin Klein yazıyor. Calvin Richard Klein, dedemden 14 yaş küçük ama ismini Koray'ın donuna yazdıracak kadar başarılı bir insan. Ve Koray bu başarılı insanın ismini bizlere göstererek başarılı bir 'planlı yakalanma' enstantanesine imza atıyor. Ve ben de, bir adamın donuna bu kadar uzun baktığım için, Koray'a yakalanıyorum. Benim yakalanmamsa tamamen plansız...

Fırat / 2007-Yaz

Niyetim bira içmekti ama yan tarafta oturan 60 yaş üzeri çok neşeli erkek grubu, bir reklam filmi kalitesinde rakı görüntüleri sergileyince heveslendim. Rakı, kavun ve peynir söyledim. Bu siparişler ruhumda kalender bir genleşmeye yol açtı. Garsonun ikinci gelişinde, 'Fava' ve 'patlıcan ezmesi' siparişleri bu genleşme sayesinde ağzımdan kendiliğinden çıktı. Durup dururken bir sofra kurmuştum. Hürriyet'in Kelebek ekini açtım. Sibel Can'ın bir tekne gezisinde tangayla yakalandığı haberini dikkatle inceledim. Bana kalırsa, kameralara yakalanan bu tanga da, üzerini örten siyah tül de bir planın parçasıydı. Yakalanan bu tangayı psikososyal bir bağlama oturtarak entellektüel bir yazı yazabilirim, diye düşündüm. Bir hayli dalmışım fotoğrafa, "Fırat napıyosun?" sesiyle bir anda bütün entelektüelliğim dağıldı. Arkadaşlarım bana bakıyordu. Benim bir rakı sofrası kurup tek başıma içiyor olmama şaşırmışlardı. Bunu ilk defa yapmama rağmen, nedense, ara sıra böyle sofralar kuruyormuşum gibi davrandım. Kendine ait kalender bir dünyası olan biri gibi gözükmek hoşuma gitmişti. Planlamamıştım ama bu görüntüyle arkadaşlarıma yakalandığıma resmen sevinmiştim. Hatta bir ara, keşke Kelebek değil de, yakalandığım an Express okuyor olsaydım diye düşündüm. Arkadaşlarımı uzaktan görsem, belki de çantamdaki Ekspress'i hemen çıkarır masaya koyardım. İşte o zaman bu yakalanmanın tadına doyum olmazdı. Sibel'i de, Koray'ı da, Cenk'i de rahat bırakır keyfime bakardım...

DUYMADIN MI? DOKTORUM DİYORUM SANA!

Bazıları hayatlarında hiç dert yokmuş, sigara içse de sağlığı bozulmazmış, sabah uyandığında hiç lanet etmezmiş gibi oturur masalarda, yani bana öyle gelir. Pırıl pırıl dişlere, her an berberden yeni çıkmış gibi duran saçlara, zenginlik imalı kol saatlerine, ortamdan ne zaman kalkacağını bilen bir sorumluluğa, garsonu çok şık bir hareketle çağıran parmaklara sahiptir onlar. Tüm bu karnavalı muhteşem bir koreografiyle sunabilen böyle insanlara bazen özeniyorum. Ama özenmelerimi tek silahım olan muhaliflikle hemen ört bas ederek, o insanları işe yaramaz birer varlıkmış gibi yerin dibine batırıyorum. Yaklaşık 2 saattir, aynı masada karşılıklı denk düştüğümüz kişi düşündürüyor bana bunları. Abartılı senkronize hareketleri yüzünden kötü bir şeyler hissediyorum ama hiç açık vermiyor. Ben de dişlerinden girip saçlarından çıkarak, oradan ense tıraşına dolaşarak sizlerin kafasını şişiriyorum. Belki masa engellemese, görsem ayaklarını, ayakkabılarının dizaynını hayatının geneline yayıp ukala saptamalar yapacağım... Bir şey lazım bana, beni haklı çıkaran, yaşamamı sağlayacak bir şey...

İlerleyen saatlerde yanımdaki arkadaş ona, "Abi bu ara çevirme oluyor, arabayı bırak istersen," diyor. Genişleyen ağzını, suratına yayılan gülümsemeyi görüyorum. Benim de yüzüme bir gülümseme yayılıyor. İşte geliyor sevgili okurlar, sizleri davet edeceğim dünya birazdan açıklanacak. "Oğlum, doktorum ben," diyor. "Küfelik olsam ceza yazmazlar..." 'Anlatma iştahı'nı uzaktan bile tanırım. Hemen beslenmesi gerektiğini bilirim. Derhal yapıştırıyorum soruyu, "Sen hiç ceza yemedin mi?" "Yok be abi, ne cezası... Ceza yiyen doktor, affedersin kazmadır yani..." Komedi unsurlarıyla bezediği birkaç anısını anlatıyor. Gülüyoruz. Ülkemizde, *'işini bileceksin'* ana fikirli muhabbetlerin hepsi, yılansı bir gülümseme eşliğinde gerçekleşir. Kuralları çiğnemek utanılacak bir şey değil, kurnazlığa, işini bilmeye övgüler düzülecek bir seremonidir. Doktor olmakla ceza ödeme-

mek arasında nasıl bir bağlantı olduğunu sorgulamaksa gerizekalı olmayı kabul etmektir. Sorgulayan kim, hep beraber gülüyoruz işte, sevgili doktor coştukça coşuyor. Bir yandan gülerken, bir yandan "Hoş geldin doktor," diyorum içimden, en sonunda bir sakatlık sergilediğin ve beni haklı çıkardığın için selam sana... Ve siz de sevgili okurlar, mesleğini, ailesini, çalıştığı yeri, paranın özgüvenini kullanan ve kurnazlıklarını çevresine bir akılcılık resitali gibi sunan "**statü arsızları**"nın dünyasına hoş geldiniz.

Bundan 6 yıl evvel kiralık ev ararken, emlakçılarla telefon konuşmalarına şöyle başlıyordum: "İyi günler, ben Doktor Fırat, Sağdıç Sokak'taki ev ilanı için rahatsız ediyorum." Dikkat edin aramıyorum, rahatsız ediyorum. Çünkü Emlakçı Bey, siz, yoğun iş yaşamınızda ancak rahatsız edilebilirsiniz, çok önemli bir insansınız ve konuşmamız boyunca sizinle *'estağfurullah'* gibi, *'portföy'* gibi daha nice kelimenin belini kıracağız. Siz, küçücük, sigara kokan ofisinizde benimle telefonda sanki "Sweet Homes" isimli büyük bir şirketin müdürü havasında konuşurken, ben de henüz zorlu bir cerrahi operasyondan çıkmış gibi cevaplayacağım sizi. İkimiz de biliyoruz bu kuralları. Ben doktor unvanını kullanarak ciddiye alınma aşamasını başarıyla atlatacağım. Çünkü bu ilk aşamada statü belirtemeyen, parası olsa da giyiminden, ses tonundan, tokalaşmasından dolayı nice arkadaşımız bertaraf olmuştur. Kıytırık bir ev için ikimiz de şekilden şekle giriyoruz. Hayatı yormak konusunda çok hevesliyiz...

Sevgili okurlar, bana hep, hızlı dünyanın modern kodlamalarıyla konuşmaya çalışan kasılmış insanların, buz tutmuş dilleri birazcık zorlansa çözülecekmiş ve ortam bir anda rahatlayacakmış gibi gelir. Mesela, ben Emlakçı Bey'i alıp bir meyhaneye götürsem, iyice içsek, "Abi bak, ben doktorum ama Zeytinburnu'nda boktan bir poliklinikte üç kuruş maaşa çalışıyorum," desem. O da bana, "Beş para etmez evleri millete beğendirmek için atmadığım takla kalmıyor. Bu şirketler var ya bitirdi bizi," dese. Bir daha birbirimize artistik yapmayacağımıza söz versek, hafif gözlerimiz sulansa... Aynı gece, bir trafik polisi, "Ben doktorum," diyene, "Buyrun makbuzunuz," deyip arkasını dönüp gitse... Bir gece kulübüne Hummer cipiyle yanaşan ayıya bodyguard, "Bugün yayan gelenleri alıyoruz," dese... Lüks bir restoranın kapısından "Ben geldim, dikkat!" havasıyla giren o

süper adama garson çelme taksa... Bankada direkt müdürün odasına dalan adamın arkasından sıra bekleyen herkes odaya dalsa, güzel bir sıkışıklık olsa ortamda... Alışveriş için mağaza kapattıran o bayana tezgahtar, "Mağazamız kapalı, üstelik siz kapattırdınız," deyip onunla ilgilenmese, o bayan iyice çıldırsa, hepimiz etrafında dans ederek ve manidar sözleri olan İngilizce bir şarkı söyleyerek nefis bir müzikal ortam yaratsak. Sonra ışıklar kararsa, diz çökmüş, yüzünü elleriyle kapatmış bayanın üstüne bir spot ışığı vursa, yavaşça kafasını kaldırıp gözünden süzülen yaşlarla ve ciğerleri parçalayan bir müzik eşliğinde *"I apologize to the whole wooorld"* diye bir şarkıya başlasa, şarkının sonlarına doğru, giydiğimiz kazağın yakasını ters çevirip markasına bakan kız, gold kartını rest çeker gibi masaya süren arkadaş, işini görmeyen memura "haritadan yer beğen," diyen nüfuzlu adam el ele tutuşarak karanlığın içinden şarkıya eşlik ederek sahneye çıksalar ve bu gösterinin sonunda, tüylerimiz havada, Hollywood finallerine alışkın ciğerlerimiz artık tamamıyla paramparça, kafamızı sağa sola sallayarak, dudaklarımızı ısırarak, dakikalarca süren inatçı bir alkış tufanının yılmaz birer neferi olsak... Avuçlarımız patlasa...

Bir keresinde alkollü yakalanınca, sessizce cezamı çekmeye razıyken mesleğimi soran trafik polisine "Doktorum," demiştim. Aslında bunu söylerken nerdeyse göz kırpacak kadar kaypak bir umut da belirmişti içimde. Üfledikten sonra cezayı kesmek zorunda olduğunu, neden daha önce söylemediğimi, hayatında hiçbir doktora ceza kesmediğini söyleyerek azarladı beni. "Vallahi hayret," diyordu makbuzu hazırlarken. Ertesi gün cezayı ödemek için bankaya gittiğimde, parayı tahsil eden bayan da, gözlerimin içine bakarak, "Utanmıyor musun bu kadar parayı ödemeye, yazık değil mi?" deyince, iyice anladım: "Ceza yiyen doktor, affedersiniz kazmadır yani..."

KENDİMİ SAKİN, OTURAKLI SANMIŞIM. MEĞER NE HAMMIŞIM!

Taşınıyorduk. 'Koli' kelimesini ağzımızdan eksik etmediğimiz günlerdi. Tüylü ve sevimsiz bir ev hayvanını çağrıştıran bu kelimeden bir an önce kurtulmak istiyordum. Taşındığımız evde daha ilk akşam, boşalan kolileri düz bir karton haline getirip apartman merdivenlerinde uygun bir yere istifledim. Aslında bir çeşit erteleme davranışıydı bu hareket. Kartonların yok edilmesiyle ilgili sorumluluğu belirsiz bir kadere terk ediyordum. Umudum, kapıcı arkadaşımızın bu belirsizliğe son vermesi ve ertesi sabah kolilerden arındırılmış, tertemiz apartman merdivenlerine uyanmaktı. Yine de içimdeki sıkıntı kaybolmuyordu, çünkü ben ne zaman bu tür küçük hesaplar yapsam, sonunda büyük bir faturayla karşılaşmışımdır. Olmadık bir saatte kapı çaldı. Açtım. Bu ülkenin emekçileri konuşurken asla işini bırakmaz: Televizyonda birtakım 'köylü avcıları' tarafından ağzına mikrofon dayanmış kadınlarımız kazandaki 'aşı' karıştırmaya, tahta kaşık ustalarımız can alıcı sorulara cevap verirken elindeki tahtayı yontmaya devam ederler. İşte kapıcımız da kapıyı çalar çalmaz, bu *'cepheyi asla terk etmeme'* psikolojisiyle kolilerin yanına koşmuş, ben kapıyı açtığımda bir yandan kolileri toplarken bir yandan derdini anlatmaya başlamıştı. "Böyle olmaz ki," diyordu. Bir *'sitem tiradı'*nın girişiydi bu. "Bunları iple bağlasaydınız **bir nebze,**" dedi. "Nebze," diye tekrar ettim içimden. Bazı kelimelere alışamıyorum. Cümle içinde değil de tek başına kullanıldığında ve art arda tekrar edildiğinde insanın beynini deşiyor. **'Caba**'da böyle bir kelime. Tek başına kullanıldığında, beyne saplanan küçük bir hançere benziyor. Ancak birisi, "Çok iyi bir iş buldum, Sodexo Ticket da **cabası,**" gibi bir cümle kurarsa rahatlayabiliyorum. Kapıcının sitem dozajı gittikçe artırıyordu. Sinirlenmeye başladım. Hâlbuki bu tür rastgele yaşanan gündelik tersliklerin beni sinirlendirmediği, geniş bir hoşgörüye sahip olduğum konusunda çevreme hava atmış biriyimdir.

Yanımdakiler olay karşısında kudururken, "Abi nolcak ya..." gibi cümlelerle kalender adam portresi çizmeyi severim. İnsan bazen belli bir kalıba göre davranınca, oluşturduğu havayı kendi kişilik özelliği sanmaya başlıyor. Ama işte 'olmak istediğin insan' gibi davranmaya çalışmak, böyle aniden bastıran bir olay karşısında darmadağın oluyor. Derinden, kadife gibi çıkan sesin, aniden çatallaşarak küçük dikenleri olan cırtlak bir tonlamaya dönüşüyor. Ah ses titremesi ve çatallaşması! Yüzyılın belaları! Onlar, nice insanı yok eden, en şaşalı öfkelrin tam ortasında patlayıveren küçük sürprizlerdir. Sinir, hangi kelimelerde çatallaşacağını kendi seçer. Bir keresinde, bir caddenin tam ortasında, uğradığım bir haksızlık sonucu içimden çağıldayarak gelen sesler, ağzımda çatallanarak ve tizleşerek şu kelimeleri seçmişti: "Tavuk muyum lan ben!" Uğradığım haksızlık sonucu *'yolunduğumu'* hissettiğim için ve dünyamızda yolunan hayvanlar arasında tavuklar ön planda olduğu için, o an yaşadığım sinir beni bir tavuğa dönüştürmüştü. Kapıcı 'Nebze' Bey'in yakınmaları hâlâ devam ediyordu. Hafif bir ses titremesi eşliğinde, "Beyefendi, istemiyorsanız toplamayın," dedim. İşte bu onu çıldırttı. Galiba bu cümle onun tüm varoluşunu elinden alıyordu. Sevgili okur, lütfen yaşanan bu olayda ast-üst ilişkisine girdiğimi düşünmeyin. Her yerde ve her an yaşanan efendi-köle ilişkisinin tüm insanlarca kabul görmüş kurallarına dâhil olduğumu kesinlikle kabul etmiyorum. Ama Nebze Bey, ben sanki öyle davranıyormuşum da, o da bu düzeni yıkacak olan bir isyancıymış gibi bir havaya bürünmüştü. Onurluydu, boyun eğmeyecekti, bir Spartacus'tu o. "25 yıl ve Verdiğim Hizmetler" başlıklı konferansının en ateşli yerinde, "Ya tamam bana hizmet etme, istemiyorum," deyince, durdu. Yaşanan suskunluk sırasında sanki ruhlarımız yükselip havada kılıç sallamaya başlamıştı. Spartacus, iyi kılıç kullanıyordu, direndim, ama son hamlesiyle kılıcım havaya uçtu ve beni bitiren, varlığımı sıfırlayan, dünyadaki sınıf mücadelesini sonlandıran o cümleyi söyledi: **"Ben daha sizle konuşmam, tek bir kelime daha etmeyeceğim!"** Hayır, bunu yapamazsın Nebze Bey! Bunu söylemezsin! O cümle bana ait olmalıydı. Sen kavgayı uzatırken, o cümleyle finali ben koyacaktım. Olgun, görmüş geçirmiş, gündelik hayatın oyunlarını tek bir cümleyle tokatlayan insan ben olacaktım. Bitirdin beni Nebze Bey.

Zaferini kutlayan Spartacus'un hikâyesinde bir figüranım artık. Rolümü çaldın. Yenildim...

Asla ast-üst ilişkilerine girmediğini iddia eden, gündelik hayatta 'özgüven terörü' estiren insanlar hakkında yazılar yazan ben, farkında olmadan Nebze Bey'i küçük görmüştüm. Evimdeki kütüphaneye, cebimdeki festival biletlerine kanarak onu alt edebileceğimi sanmıştım. O, benim kurmayı hayal ettiğim cümleyi kurmuş ve beni *'hayatı sürekli çemkiren insanlar'*ın dünyasına iteleyivermişti.

Sevgili Nebze Bey, o günden beri suçluluk hissinden kurtulamıyorum. Sizinle karşılaştıkça, yüzünüzde beni affettiğinizi ima eden bir tebessüm arıyorum. Aramızı düzeltmek için planlar yapıyor, ama o mağrur ve haklı ifadenizi gördükçe hiçbirini gerçekleştiremiyorum. Ne yapmalıyım sevgili okurlar? Acaba, marketten koliler alıp gece gizlice eve sokarak, sabah onları kendim mi taşısam? Taşırken çok zorlanıyormuş gibi yapıp o beni seyrederken, "Bir türlü bitmedi bu koliler yahu," diye ince bir pas mı atsam? Belki o zaman içinden, "Ya gördün mü?" diye düşünerek, yumuşayıp yanıma gelir. "Bırakın siz," der. Ben kolileri onun ellerine bırakırken, "Gerçekten zormuş," derim. Çöpe kadar beraber yürürüz. "Çok teşekkür ederim," derim. Ellerinin tozunu çap çap birbirine vurarak, "Önemli değil" dediğinde, bir daha teşekkür edip uçar gibi mutlu ayrılırım yanından. Eve çıkıp Spartacus romanını onun için paketlerim. Ne de olsa aydın bir insanım, hediyem böyle olur benim...

SEVGİLİM, SANA KOCAMAN BİR SIKINTI ALDIM.

11 Şubat 2007 – Alışveriş Merkezi

"Sizin için özel birisine sıradan bir hediye almayın," diyor mağazada çalışan kız. "Sıradan mı?" diyebiliyorum sadece. Hâlbuki çok canlı bir sohbete ve çok keyifli bir modern zamanlar alışverişine imza atabilirdik birlikte. Hayatı çok canlı bir yerinden tutabilirdik. Olmadı. Ama sen de nerden buldun o repliği tezgâhtar kız? Neden arkamdan usulca yanaşıp başka bir dünyaya davet eder gibi, sevgilimle olan ilişkimi çok tılsımlı bir âleme taşıyacakmış gibi söyledin o lafı. Kendimi bir romantik-komedi filminde gibi hissettim: Tavsiyene göre aldığım hediyenin parasını ödedikten sonra, teşekkür etmek için arkamı döndüğümde, sen çoktan ortadan kaybolmuş bir yardım meleğini oynuyordun sanki. Ben de bu mucizevî fantazyaya gülümseyip dükkândan dışarı çıktığımda, kar yağmış New York sokaklarına karışacak bir başrol oyuncusuydum. Reklam sloganı gibi mi konuşuyorsun gündelik hayatında da? Eve gitmek için bindiğin otobüsün şoförü şapkalı bir zenci mi?

Çok değil, sadece 1 saattir dolaşıyorum sevgililer günü hediyesi için. Ama yıldım, dermanım tükendi. Alışveriş merkezindeki heykelli banklardan birine oturuyorum. Yanımda oturan heykel şapkalı, yaşlı bir amca. Karşımdaki vitrinin önünde parlak ayakkabılı, güzel tıraşlı iki adam konuşuyor: "Çiçek klişe, illa göndereceksen gündüzden orkide falan gönder, ama yemekte en azından bir 'tek taş' patlatmak lazım..." Onlar gidince, kalkıp bir de ben bakıyorum vitrine. *"Bize aşkınızı söyleyin size hediyenizi söyleyelim"* yazıyor camda. Aşkınızı söyleyin derken, ismini mi söyleyeceğim, yoksa 'çok seviyorum', 'az seviyorum', 'eskiden daha çok seviyordum ama şimdi duruldum' gibi seviyelerden mi bahsedeceğim, tam anlayamıyorum. Sırf müziği var, kulağa hoş geliyor diye anlamsız sloganlar kullanmak çok yaygın. Deniz Seki'nin şarkısında da vardı: "Hayat buysa gerçek nedir?" diyordu şarkıda. Bu, çok anlamlı hissi veren, anlamsız

bir söz değil mi sevgili okur? Arkamı döndüm, heykel amcayla bakıştık ve galiba göz kırptı...

13 Şubat- Alışveriş Merkezi

Dün hediye bakamadım. *"Kedim Sokrat'ı kısırlaştırılması için veterinere götürdüm, bütün öğleden sonra da Allahın belası sigorta şirketinin evraklarıyla uğraştım..."* Yalan sevgili okur. Bir film repliği bu. Kedim falan yok benim. Aynı alışveriş merkezinde bir pet-shop'un önündeyim. Küçük sevimli bir İran Kedisi güzel bir hediye olabilir mi? Canlı bir hediye, bir yavru, bir sorumluluk, "Çok karakterli, ancak o isterse sevebilirsin" gibi güzel, evcil muhabbetlerin kapılarını açan küçük bir hayvan. Söz konusu olan aşksa, hayvanın küçüğü makbuldür. Avuç içine sığarsa daha da iyi olur. Aynı hayvan avuç içine sıçsa bile sevimlidir. Ama ben galiba yapamayacağım. Tarifi zor bir sinsilik var bu İran Kedilerinde. Birinden yumruk yemiş de, onun kederi ve intikamıyla yaşıyormuş gibi bakıyor etrafa. Vitrinler bugün daha renkli, zekice olduğu düşünülen sloganlar havada uçuşuyor, ortalık iyice aşka kesmiş. Ah sevgililer günü, milletin topluca hediye alma yarışına girdiği, aşkın 24 saatliğine iyice cilalandığı, bütün mağaza sahiplerinin Aziz Valentin'e şükranlarını sunduğu, hediyenin niteliğine ve yaratıcılığına göre kimilerinin *'çılgın âşık'*, sıradan hediye alanlarınsa *'canım düşünmen yeter'* adamı olduğu o uğursuz gün. Sen var ya, yaktın beni. İran Kedisi suratıma bakıyor. Kedileri bu kadar çok anlama, şiire, romana vesile oldukları için sevmek lazım. Mecburuz kedileri sevmeye. Çıkışa doğru yürürken kitapçının önünde duruyorum. Kitap, kimsenin ses çıkaramadığı, ama gizliden burun büktüğü 'makul' bir hediyedir. Sevgililer gününde kitap almak, dünyanın en kalas sevgilisi olmayı göze almaktır. Yanımdan, su dolu bir torbada iki Japon balığı taşıyan, akşam sevgilisine sürprizi patlatacak bir arkadaş geçiyor: "İnanmıyoruuum, çok şekerlerr..."

14 Şubat- Alışveriş Merkezi

Bugün akşam orkideler, patlayan 'tek taş'lar ve Japon balıkları sahiplerine ulaşacak. Restoranlar, dirseklerini masaya dayayıp ellerini çene

hizasında kavuşturan, yüzlerini mum ışığının yaladığı güzel insanlarla dolacak. İnsanlar kadehlerin dibine konan şarabı, sanki beğenmeseler açılmış şişeyi geri gönderebileceklermiş gibi tadıp garsonlara onay verecekler. Kahvenin dibini sallayıp içmek köylülükken, şarabı sallayıp koklayarak içmek çok kentli duracak. Masadaki vazonun içinde duran bir gül, gecenin sonunda çakırkeyif olmuş kadının kulak arkasına ilişecek. Erkekler, masadaki vazodan alıp sevgilisine verdikleri gülün yerine, normalde vermeyecekleri kadar yüklü bahşiş bırakacak. Bu ambiyansı da, bu aşkı da hep yaşarmış gibi, bu şarapları hep içermiş gibi, gözleri hep böyle parlarmış gibi bir sevgi karnavalı kaplayacak ortalığı... Özür dilerim sevgili okur, biraz duygusallaştım. Yine aynı alışveriş merkezinde sap gibi dolaşmanın siniri de var. Üzerinize afiyet biraz da grip olmuşum. Yalan sevgili okur, grip falan değilim. Çok pahalı atkı ve bereler satan bir mağazanın önündeyim. Hastalanmış, piti burnu kızarmış sevgililere yakışacak aksesuarlar bunlar. Atkı ve bere ikilisi başka bir ikiliyi getiriyor aklıma, bir 'tek taş' patlatmam zor ama orkide ve iki Japon balığı alabilirim. Hediye bombardımanı tekniğiyle, önce orkideyi vererek açılan memnuniyet kanalına, ilerleyen saatlerde Japon balıklarını salarak nefis bir geceye imza atabilirim. Belki Japon balıklarını avucumuzun içine alıp çırpınışlarını seyrederek, güzel bir ambiyans da yakalayabiliriz...

15 Şubat –"Hayat Buysa Gerçek Nedir?"

Bir sevgilim yok benim. Yalan sevgili okur, var. Ve ben ona bir kalas gibi gidip kitap aldım. Kitabın ismi "Alışkanlıklar da Değişir" ve içine de "Bu hediye yalan sevgilim!" yazdım. Sevgilim, ne olur beni affet...

BİR ŞEY LAZIM BANA, FARKLI OLAN, BENİ ANLATAN...

İlkokuldayım. Tek bir öğretmenin beden ve müzik dâhil her türlü derse girdiği yıllar. Öğretmenimiz bir müzik dersinde, "Haftaya herkes bir şarkı söyleyecek," diyor. Mustafa Topaloğlu, "Oy Oy Eminem" şarkısıyla fırtına gibi o sıralar. Bir çocuk şarkısı seçip yırtacağıma bu zorlu eserde karar kılıyorum. Eseri şivesiyle beraber seslendirme kararıysa, yıllarca peşimi bırakmayacak bir utancın kapılarını açıyor. Doğduğun topraklara çok uzak bir diyarın şivesini taklit etmeye çalışmak, dünyanın en çirkin görüntülerinden biridir. O yöre insanının ağzında şiveye göre eğilip bükülen ve kendiliğinden çıkan harfler, taklit etmeye çalışan insanın gırtlağında köşeli, takır tukur bir gürültüye dönüşür. Tüm sınıfın ortasında, ağzımdan şu an yazdığım gibi çıkıyor kelimeler: "Parmaginda yuzükler, kolinda bilozikler, uy uy eminam..." Söylerken bir şeylerin ters gittiğini fark ettiğimden olacak, iyice abartıyorum. Şive aşkına saldığım sesler, hiç bilinmeyen bir dilin kelimelerine dönüşüyor. Şaşkın gözler ve olayı erken kavrayan gülüşmeler arasında sırama dönüyorum. Sarı kafalı Özgür, teneffüste etrafıma doluşmuş çocukları kahkahaya boğuyor: "Arapça mı söyledin len?" Hâlbuki ben, böceklerin çiçeklere konduğu, böcek konmuş çiçeklerin annelere verildiği şarkıların arasında bir farklılık yaratmıştım. Bir anlamda 'zamanın ruhu'nu çağırmıştım. Ve ne pismiş ki o yıllara ait 'zamanın ruhu' beni rezil etmişti. 'Farklılığın' ancak üst sınıfa ait tüketim araçlarıyla yaratılabileceğini o zamanlar bilmiyordum: Mesela, evde bulunan 2 yabancı plaktan birindeki "If you go away" şarkısını patlattığımı düşünün. Tadımdan yenmezdim o vakit. Bilemedim. Ama yılmadım. Okulda 'tavuk götü' saç kestirebilen ilk öğrenciler arasında yer aldım. Çok ekmeğini yedim tavuk götünün. Önem verdim. Fazla önem vermiş olmalıyım ki müdür yardımcısı kesin bir emirle tavuk götünü yasaklayınca dünya başıma yıkıldı. Tüm varoluşum elimden alınmıştı. Tavuk götü gidince dümdüz duvar gibi ortaya çıkan kafam,

karanlık yılların başlangıcıydı sanki. Öyle hissetmiştim saçımı kestirirken. Okul bittiğinde elimde dümdüz bir kafa arkası ve "Oy Oy Eminem" kalmıştı. Yukarılarda dolaşmak isterken diplerde cayır cayır patinaj yapmıştım...

Farklı bir görüntü yaratmak, çevredekilerin bu farklılığı 'kendine has özellik' olarak kabullenmesi, böylelikle yeryüzündeki duruşumuzu güzelleştirmeye çalışmak bazen bir derttir. Bir arkadaşım sürekli giydiği yeşil çoraplar için, "Oğlum ben de bunlardan 10 çift var," demişti. 10 çift yeşil çorabın karşısında insan bir özenme duygusu içine girebileceği gibi, 'şekilciliği' yerin dibine batırarak kalender bir performans da sergileyebilir. İlginç olansa bu iki zıt durumun aynı ruhta yan yana barınabilmesi...

Benim de zaman zaman davranışlarımda kendime has bir üslup oluşturma gayreti, çok göze batmayan ama gizli bir hava yaratmaya çalışan, sonbahar renkleriyle bezeli kreasyon denemelerim olmuştur. Bazen başarılı da oldum, ama bir süreklilik sağlayamadım bu üslup savaşında. Çok göze batmadan bir 'tarz' yaratabilen arkadaşları hep takdir etmişimdir. Ama gerçekten başarılı olan insan sayısı çok az. Farklı olduğu düşünüldüğü için fazla abanılan bir eşya hemen sıradanlaşmaya başlıyor. Örneğin, Converse Savaşları'nda on binlerce gencimizi kaybettik. Tarih 21 Ocak 2008, 6 kişi Taksim Meydanı'nda bir yuvarlak oluşturmuş konuşuyorlar. Hepsinin ayaklarında Converse var. (İkisi eskitilmiş görüntüsüyle asi, ikisi siyah ve iş bilir, biri çizmeleşmiş ve sonuncusu cırt pembe rengiyle sevimli ve çılgın.) Öyle bir görüntü ki bu, arkadaşlar gidecekleri mekânı tartışırken 'Converse'ler de altta kendi aralarında konuşuyorlar sanki. Vazgeçtim "sanki"den, yemin ederim konuşuyorlar. İşin ilginç yanı, ortamda bir çift Converse daha var. Deri takviyesiyle bohemi azaltılmış bu Converse'in sahibi de işte bu satırları yazan şerefsiz...

"Her çeşit insan var," cümlesiyle aynı anda hem övülen hem yerilen İstiklal Caddesi'nde toplanan *"farklı"* binlerce insan, aynı yerde toplandıkları için "aynı" insan olmak kaderiyle yüz yüze kaldılar: Zayıf parmaklara kocaman tuğralı bir yüzük; silik göte bahçıvan tulumu; gitar tutmayı bilmeyen ellerin her şeye rağmen uzun bırakılmış tırnakları; bir kabilenin nişanesi gibi duran kaotik kolyeler; kırmızı ve mavi boya yemekten keçe-

leşmiş saçlar; yüzü manik-depresif bir hale sokan siyah makyaj; folklorik desenleriyle bir seccadeye benzeyen giysiler; çiğ renkli eşofman üstleri, yanda yürüyene çarpan İspanyol paçalar; kuyruk sokumuna dövdürülen siyah bir gül; hafif tombul kızların fazla abanılmış grunge giysileri; underground pasajlarda satılan tişörtler; militarizmden uyarlanan pantolonlar... Ve bu yola iyice baş koymuş çılgınların, 10 parmakta 15 yüzük, burunda 2 hızma, dudakta 3 piercing'le, toplamda bir suratta 20 takıyla döndürdükleri bir dünya...

Peki, ben ne yapayım sevgili okur? Bu yazdıklarımdan daha ağır bir seremoniye layık gördüğüme göre kendimi, daha oturaklı dizaynlar bulmam gerekmez mi? Mekânı delen kokusuyla bir pipo tüttürüp "Ne güzel koktu"mu dedirteyim millete? Kitap tozuna belenmiş bir kasket mi takayım? Ya da ucu yere değen kırmızı bir atkı ve Milli Mücadele kalpağıyla bir deli-dahi görüntüsü mü vereyim? Bütün bunlar çok yorucu değil mi? Tavuk götünden, kelliğe uzanan yolculukta kısmen evrimimi tamamladım. Cümbüşlü bir kreasyondan zamanla takım elbiseye evrilmek zorunda kalacak arkadaşlara başarılar diliyorum. Kimseyi yargıladığım düşünülmesin sadece görüntüyü abartarak yaratılan 'farklılığın' çok da farklı olmadığını ve çok yorucu olduğunu hatırlatmak istedim. Yoksa pasajda gördüğüm o çantanın, çapraz takmak suretiyle bende nefis duracağına adım gibi eminim.

'SAMİMİYET' BENİM KARAKTERİMDİR. SIK SIK SARILIRIM.

Bazen sürüklenir insan, "Yok ben gelmiyim," diye diye sürüklenir. Bir arkadaşın ısrarıyla tanımadığım birinin doğum gününe gidiyorum. Sürüklenmenin sürtünmesini azaltan, doğum gününün bir meyhanede kutlanıyor olması. Bir sinsi gibi "İçkimi içer, işime bakarım," diyorum içimden; dışımdan "Abi ne işim var benim," benzeri cümlelerle, 'yan cebime koy salvoları'na devam ediyorum. "Çok samimi biridir, yabancılık çekmezsin" diyor. Masadayız, epey kalabalık. Kalabalık masalarda konuşma olmaz, işler karşılıklı latifelerle, masanın öbür ucuna laf atmalarla, üç dakikada bir kadeh kaldırmalarla yürütülür. Ve bu kadeh kaldırmalardan en az birisine, içkisi bitmiş birinin boş bardağı göstererek kafasını yana bükmesi eşlik eder. Acar biri hemen doldurur o bardağı, sonra hadi baştan... Neşemiz daim olsun. Ben de neşem daim, "Kimsin, necisin?" sorularına karşı nezaketli, söylenenlere gülümseyerek uyumlu, her lafa atlamayarak oturaklı davranıyorum. "Çok samimi" diye tanıtımı yapılan doğum günü insanı her yere yetişiyor. Ayağa kalkıp upuzun masayı dolaşırken omuzları sıktırarak, bazı kızların saçlarını okşayarak herkesle konuşuyor. Her konuşma kahkahayla bitiyor. Bu kadar çok sayıda komik final kurgulayabilmek kolay iş değil. Sıra bana yaklaştıkça çok iyi bildiğim o sıkıntı bastırmaya başlıyor. Kafamda hazır cümleler ayarlamaya çalışıyorum. Sevgili okur, kafada hazırlanan cümlelerle bir konuşmayı başarıyla sonlandırmak neredeyse imkânsızdır. Cümleler ayarlı olduğundan uyumu bozar, bir anlamsızlık, bir temassızlık yaşanır. İki kişinin arasına kafa sokup elleri omuzlara atma hareketiyle önce arkadaşımın yüzüne eğiliyor. Omzumdaki el sayesinde bir "samimiyet buhranı" yaşayacağımın farkındayım ama yapacak bir şey yok. Sonra bana dönüyor, arkadaşımı kastederek, bin yıldır kullanılmaktan eprimiş o nükteyi sarf ediyor: "Bu adamla dolaşma, çok tehlikelidir bu!" "Yok canım..." diyorum. Birkaç şakalaşmadan sonra doğum gününü kutlama

faslı geliyor. Standart bir kutlama cümlesi kuracağıma, az önce kafamda kurguladığım iğrenç buluşumu sarf ediyorum: "Sana doğduğun günden lanet etmeyeceğin, mutlu ve huzurlu yıllar diliyorum!" İşte sevgili okurlar, "lanet" kelimesinin tüm iyi dilekleri parçalandığı, 'aklına geleni iyi sanmak' gibi bir lanetin pençesine düşmüş o an, bütün uyumu ve samimiyeti bozuyor. Neyse ki neşeli hava ve yaşanan samimiyet karnavalı, dediğimi ve beni çabucak öğütüyor. Ama yerine oturduğunda yanındakine benim hakkımda bir şeyler söyleyip güldüğünü görüyorum. Sinirlerim bozuluyor. O ana kadar pek takmadığım ortam, gözüme batmaya başlıyor. Doğum günü çocuğunun öbür tarafındaki insana dönüp yine benim hakkında konuştuğunu kahkahalarından anlıyorum. Suçluyum, sırf ilginçlik olsun diye saçma sapan konuştuğumu biliyorum, ama cezamın tüm masayı dolaşan kahkahalarla kesilmesi de çok canımı sıkıyor...

Geçenlerde televizyondaki bir sabah programında, samimi bir hava yaratmak için "patlıcanlarımız... soğanlarımız..." diyerek sebzelere samimiyet ekleyen bir aşçımız, aynı 'mız' ekini 'et' için de kullanmaya başlayınca, bütün o mırıl mırıl hava bir korku filmine dönüştü. Kendi bedenimizdenmiş gibi "etlerimizi önce kavurduk", bir tutam safranımızı ve bilumum nebatı da ekleyerek fırına verdik. Samimi olsun diye beynimizi limonda bekletiyoruz, böbreklerimizi ızgaraya atıyoruz, ciğerlerimizi galeta ununa batırıp çok kızgın yağda 5 dakikayı geçmeyecek şekilde kızartıyoruz. İşte bir dili samimiyet uğruna nereyi bulursak, oraya sokup çıkarıyoruz. Televizyondaki kadın, "Şurda biz bizeyiz," diyor ama işler değişince "Bizi 70 milyon izliyor." Türkü barlar kilimlerle, maşrapalarla, adam boyu tahta kaşıklarla etnik bir samimiyet sunuyor müşterilerine. Köyünüzü burada yeniden kurduk, diyor. Koca lüks oteller bir köşede folklorik bir teyzeye bazlama, gözleme açtırıyor. Havuzdan çıkan ıslak ıslak köye koşuyor. 'Samimi' kelimesi, yanına 'sıcak' kelimesini alarak nefis ortamlara imza atıyor. İnsanlar, samimi ve sıcak lokantalar, ilişkiler, duvar boyaları, filmler, evler arıyorlar. Bankalar samimi ve sıcak personelleriyle ikinci adresimiz olmak istiyorlar. Yeni tanışılan biri çekingen olmadığı için, güldürdüğü için, insanın gözüne gözüne baktığı için, tokalaşırken kavradığı için *çok*

samimi biri' olarak ödüllendiriliyor. O gecenin sonunda hayatımda ilk defa gördüğüm doğum günü çocuğu, vedalaşırken herkese yaptığı gibi bana da uzun uzun sarıldı. Aslında bana değil 's amimiyet vizyonu'na sarılıyordu. Ben de sarıldım. Sarılmanın çok da gerekli olmadığı durumlarda, aşırı duygusallığı yumuşatmak için sırta pıt pıt vururuz. Pıt pıt vurdum ben. Ama o, bir sevgiliye sarılır gibi, abanarak, hareketsiz kalarak sarılıyordu. Pıt pıtı kesmek zorunda kaldım. Galiba ben de havaya girdim. "Sağ ol, çok sağ ol..." dedi. Bu cümleyi ancak ertesi sabah uyandığımda, tavana bakarak cevaplayabildim: "Neye sağ ol?"

Sevgili okurlar, bu yazıyı (yazınızı) samimi ve sıcak olsun diye uzun cümleler kurmadan ve "Sevgili okur" seslenişinin sayısını çoğaltıp sizlere iyice sokulmaya çalışarak yazdım. Sıcacık bir kelimeyle bitirmek istiyorum: Popiş.

HAK ETTİĞİ YERDE OLMAYANLAR. AH BAHTI KARA DEHALAR...

Kırtasiyecideki adam: *Liseyi birincilikle bitirdiğini söylüyor. Art arda patlatıyor kendini. Bu amcayı dinlerken, bana ne oluyorsa artık onun yerine utanmaya başlıyorum. Farkında olmadan, arkasına tüylü ve pembe bir hayvan tutturulmuş bir kalem alıyorum elime. Devam ediyor: "Mesela 600 sayfalık kitap okuyum, **1 saat içinde** birini bulur sayfa sayfa anlatırım. Paylaşmam lazım benim... Böyle biriyim ben... O zaman öğrenci lideriydim, Kapital'i sayfa sayfa anlattım herkese... " Kalemdeki tüylü kafa konuşuyormuş gibi bir hayale kapılıyorum. Kafayı bırakıp hemen çıkıyorum kırtasiyeciden.*

Bardaki kadın: *"Herkese yardımcı oldum ben... Ama noldu, kendimi paraladığımla kaldım. Kimse için değmez... Ama yapamıyorum işte, önce kendini düşün di mi? Yok... İyilik yapmıycaksın kimseye..." Bitmek tükenmek bilmiyor arka masadaki kadın. İşyerinde o olmasa işlerin yürümeyeceğini, bölüm şeflerinin ondan ne üstünlüğü olduğunu anlamadığını, hepsini cebinden çıkarabileceğini falan anlatıyor. Dizginsiz konuşanların sadece sesini duyduğumuzda, kendisini görmeyi çok arzularız. Nihayet tuvalete kalkıyor. Hemen bakıyorum. Ve tahmin ettiğim gibi "işini bilen" insanların giyimini, yürüyüşünü, havasını taklit etmeye çalışan ama ne yazık ki doğuştan o tür özelliklere sahip olmayan bir bayan görüyorum. Bir ömür daha "benim ne farkım var," diyerek geçecek. Bir sıkıntı çöküyor içime...*

Dolmuştaki genç: *Bir dolmuşu çınlatabilen, herkesi dinleyen pozisyonuna düşürebilen insanlardan biri daha konuşuyor: "Kendini satmayı biliceksin. Ben sana bişey söyliyim mi, onun yaptığının kralını yaparım fotoşopta. Ama işte, millet bişey sanıyor adamı..." Yolculuk boyunca susmuyor, konuştukça daha fazla gaza geliyor. Ama yazık ki anlaşılamamış dehayı oynamak için uygun bir mekanda değil burası. Dolmuştayız, nefis dekorasyonuyla reklam ajansı gerilerde kalmış, akşam çökmüş, hava soğuk, 21 kişiyiz.*

'Bi Sarıyer uzatır mısınız?'ları elden ele dolaştırıyoruz. Bahsettiği adam çoktan gitmiş Cihangir'deki şahane evine. Dolmuştaki arkadaşsa konuşmasına ara vermeden, arkadan gelen 1 lira 60 kuruşları öne uzatıyor. Kafamı cama dayayıp hüzünlü taklidi yapıyorum...

"Hak ettiği yerde olmadığına inananların, ortamını bulur bulmaz abanmaya başladıkları *'ben dili'* iflahımızı kesiyor. Ortalık kafasını hafifçe yukarı açılandırarak konuşan *'yapıcaksın-ediceksin'* adamından geçilmiyor. Milyonlarca insanın kestiği ahkâm curcunasından göz gözü görmüyor..."

Sevgili okurlar, aynı gün, sırasıyla yaşadığım üç olayı yazdıktan sonra, yukarıdaki paragrafla başladım yazıya. Ama sonra birbirini dürten bu ukala cümlelerin gerisi gelmedi. Evet doğru, bu tür insanlarla karşılaşıldığında bir koşma duygusu kabarır insanın içinde. Ama hayatlarının geneli düşünüldüğünde kendini var etmek için debelenen, fark edilmediğini düşündükçe kendini anlatmaktan dili şişen, hayatın küçük parmağına karşılık gelen (benzetmenin kötülüğü için özür dilerim) insanlardır bunlar. Sadece güçlü ve renkli olanların ilgi çektiği bir dünyada kendilerine yer açma isteğinden başka günahları da yoktur. Ama ne yazık ki 'kendini ispat' konuşarak gerçekleştirilebilecek bir eylem değil. Ne yaşanırsa zaten bu lafla yürütülen 'ispat operasyonu' sırasında yaşanır. Tam bir şenliktir kendinin aslında ne kadar 'iyi, yetenekli, zeki' olduğunu anlatmak. Zaman zaman hepimizin içine düştüğü kadim bir lanettir bu. Ne zaman kendinden daha çok ilgi gören birileri olsa, içten içe büyüyen *'ben daha iyiyim'* düşüncesi, bir zehir gibi tüm vücudu sarar. Zehir dile ulaştığında, "ben... ben..." diye çevresinde bulduğu insanları ısırmaya başlar insanevladı: Hakimiyetini kurduğu ortamda çok güldürüp başka bir ortamda 'güldürme vazifesi'ni başkasına kaptıranlar; yazdıklarıyla hayatı silkelediğini sanan ama kimsenin okumadığı şairler, yazarlar; kendinden başka herkesin *'asıl önemli nokta'*yı atladığını düşünen ve *'ülkenin asıl sorunu'*nu dünyanın en sıradan fikirleriyle açıklarken üzerine spot ışığı vurmuş gibi konuşan bilgiç insanlar; geçmişi anılarla yüklü ama bugünü sıradanlıktan ibaret olan ve bu yüzden her muhabbette geçmişini anlatarak, dünü bugüne taşımak

isteyenler; bağırma sahnesi gelince *'oyunculuk görün'* diye mimiklerini parçalayan sonra bir daha yüzünü toparlayamayan oyuncular; genç insanı görünce, *'kafam genç'*i ispatlamak için bölük pörçük bilgileriyle "çok kafa adam" dedirtmek için deliren yaşlılar... İşte neresinden baksanız, 'başarısız' insanların, yerini beğenmeyen trajik hikâyeleri...

Kafamı cama dayayıp hüzünlü taklidi yaptığım dakikalarda buna benzer şeyler düşünmüştüm. Dolmuş dehası hâlâ konuşuyordu: *"Aslında düğün davetiyesi işine giriceksin... Ama paso Nişantaşı'na falan çalışacaksın..."* Dolmuşta yüzünü görebildiğim insanlara bakıyorum. Hepsi gülümseyerek dinliyor. *"Ama nası davetiye olucak biliyo musun? Çiftlerin bebekliğinden bugününe kadarki fotoğraflarıyla 3-4 sayfalık bir albüm şeklinde... 10 dakkalık iş..."* Yeter, diye bağırmak istiyorum. Ona hayalini kurduğu hayatın, bir Sarıyer dolmuşunda arkadaşının üzerine bin yıllık fikirleri kusarak gerçekleşmeyeceğini anlatmak istiyorum. Asıl meselenin davetiye falan da olmadığını, o davetiyenin de, Allahın belası her türlü nefis dizaynın da zaten nefis dizayn edilmiş bir hayata doğan ya da o hayatı algılayabilen arkadaşlar tarafından yapılabileceğini söylemek istiyorum. Bu 'konuşma iştahı' seni yiyip bitirecek, demek istiyorum. "Çayırbaşı'nda inelim kaptan" diyor. Karşıya geçerken anlatmaya devam ediyor. Arkama dönerek, gözden kayboluncaya kadar izliyorum. Arkama yaslandığımda yanımdaki amca "Gençlik!" deyip gülümsüyor. "Evet," diyorum.

YUVARLAK GÖZLÜKLER VE KAMBUR

Ortaokulun bahçesindeyim, top oynuyoruz. "Geçmiş Bahar Mimozaları"nın televizyonda oynadığı yıllar. Bugünlerde bir şampuan reklamında, elinde hayali tavayla, hayali bir omleti havaya atıp ters çeviren, saçlarından parmakların akıp geçtiği Mehmet Günsür, o zamanlar dizide evin küçük çocuğunu oynuyor. Yuvarlak gözlükler takıyor. Okulun bahçesinde de aynı ona benzeyen, yuvarlak gözlükleri düzgün yüzüne bir Avrupalı doğallıyla yakışan bir çocuk var. Çok özeniyorum ona ve nerede görsem uzun uzun bakmaktan kendimi alamıyorum. Görüntüsü ilerde çok ünlü olacak bir yazarın çocukluk fotoğrafını vaat ediyor. O gün okulun bahçesinde, artık nasıl baktıysam yüzüne, yuvarlak gözlüklerin bir anda kaybolduğu, Avrupalı genleriyle biçimlenmiş yüzünün aniden doğuya doğru kaydığı bir tepki veriyor: "Ne bakıyon a..ına koduğumun..."

Yıllardır gözümün önünden gitmez tüm sinematografinin iflas ettiği bu sahne. Hâlbuki onunla filtreyle renklerin soluklaştırıldığı, iki çocuğun hikâyesini anlatan o dramatik filmlerdekine benzer bir arkadaşlık hayali kurmuştum. Onun tipi asıl çocuk olmaya müsaitti, ben daha kazma olan ikinci çocuk rolüne razıydım. Ama o küfür her şeyi darmadağın etmişti. 2 yıl sonra benim de yuvarlağımsı gözlüklerim oldu. Ama küçük ve entel değil, büyük ve kaba; mat ve gümüş rengi değil, sapsarı ve parlak. İnsan, yapısından ve şartlarından gelen bir doğallıkla tüketmiyorsa hayatı, görüntüde her zaman problem çıkar. Sokaklarda rastlamışsınızdır, gündeliğe giden kapıcı eşleri, yanlarında çalıştıkları hanımefendilerin eski ama gösterişli kabanlarını giyip ellerine de hanımefendinin artık kullanmadığı eşyalarını taşıdıkları bir Benetton torbası aldıklarında görüntü patlak verir. Hayat aşağı doğru akar. Ben, gözlüğün bir araç değil, kişiliğimin bir parçası olmasını istiyordum. Ama ne yazık ki şansım yoktu. Özenerek donanmak bir çeşit maymunluktur ve taklit ettiğin kişiyle aranda o

tanımsız fark hep baki kalır. O yıllar benim yuvarlağımsılara özenen oldu mu bilmiyorum. Sanmıyorum.

Yaşadığım hayatla, hayalini kurduğum hayat arasındaki fark, bana hep sıkıntı verdiği için yıllar yılı *'özenmek laneti'* hiç peşimi bırakmadı. Bu çeşit çeşit özenme silsilesi içinde en anlamsızı da bir kambura özenmek oldu. Kamburluk, patolojik bir yumru değil de, sırtı bilerek eğmek üzerine ayarlanmış *sosyal bir hareketse* tadından yenmez. Kızlarda ilk gençlikte yaşanan kamburluğun, yeni yeni fisirdeyen memeleri saklama çabasıyla oluştuğu söylenir. Ama kazık kadar genç erkeklerde kamburluk sevdası nasıl bu kadar yaygınlaştı bilmiyorum. Olgun gözükmek ve bir çeşit hayat yorgununu oynayarak ilgi çekmek gibi bir sebep bana biraz eksik geliyor. Baskette faul atışı sırasında ayak uçlarının birbirine çevrilip dizden yaylanarak atışın kullanılması gibi kendiliğinden oluşan ve çok anlamı olmayan bir hava atma çeşididir kambur durmak. Özendiğim o arkadaşın etrafında yarattığı havanın da o nefis kamburu yüzünden olduğuna inanıyordum. Onu bir kere deniz kıyısında kendine benzeyen arkadaşlarıyla görmüştüm. Ben giysem pazar malı sanılacak ama onlar giydiği için nefis duran kocaman çiçekli, rengârenk şortları vardı. Ve hepsi hafif kambur, nefis *'kolej sırtları'*na sahiptiler. *(Kolej Sırtı: Hafif kambur, bronz ve pürüzsüz sırt çeşidi)* Turuncu ve kırmızı kayışı olan rengârenk saatler takıyorlardı. Kızlarla ilişkileri çok rahattı. Ben de hafif hafif eğmeye başladım sırtımı. Benim kambur bir hava yarattı mı bilmiyorum. Belki de ananemin, beni her gördüğünde, "Dik dur oğlum, gambur olursun bak!" dememesi gerekiyordu...

El hareketlerine sağlamlık veren bir yüzük, dokuyla uyumlu tişörtler, öylesineymiş gibi duran ama özenle seçilmiş ayakkabılar; bir fusion guvarak jaz albümünü taa New Orleans'tan getirtmek için çok uğraşan müzik tutkunları, kocaman sırt çantalarıyla yollara düşen 'özgür' ruhlu arkadaşlar, maketçilik ve benzeri hobileri kendi dünyalarını yavaş yavaş örer gibi yıllarca devam ettirenler; 6 saat bir film üzerine konuşup bir festivalde günde 3 filme girebilenler... Yani kısaca, hayata bir tutkuyla bağlanabilenler insanda özenme duygusu yaratabilir. İnsan özenerek kendini yeni bir başlangıcın eşiğinde hissedebilir. Ama inanın sevgili okurlar, bu

özenme illeti, daha önce hiçbir şey çalmıyorken aniden keman çalma isteğiyle başlayan bir müzik tutkusu gibi, insanın gündeliğiyle uyumsuz nice yeni başlangıcı kısa süre içinde öğütme yeteneğine sahiptir. Ve belki haddimi aşıyor olabilirim ama *'özendiren insanlar'*ın çoğu kalıbının adamı değildir, hatta bir kısmı da denyodur. Bendeki özenme duygusu, hayatın, asla bir ideale tabi olmayan, yuvarlak gözlüklü arkadaşın küfrü gibi aniden patlayan, hayalleri darmadağın eden yanlarını gördükçe biraz geriledi. Tabi hâlâ , kendine has özellikler sergileyebilen, özelliklerini adamın burnuna sokabilen insanlara bazen özeniyorum: Bir gün bir meyhanede ortamında masadakilerden biri garsona " Şimdi sen bana üzerine kırmızı biber serpilmiş, bol limon sıkılmış bir tabak maydanoz getiriyorsun, ama bak limonu bol olacak" dedi ve ellerini kaldırarak masaya, "Bu benim fiksimdir," açıklamasında bulundu. Bu tür kendine has alışkanlıklar ve beğeniler geliştiremeyen ben, bu hareket karşısında hemen etkilendim ve o arkadaşa özendim. Sonuçta istediği bir tabak maydanozdu ama o tabağın içinde kendini göstermekle ilgili karmakarışık alt metinler de gizliydi. Ama bu arkadaşım, her alkol aldığında bu kendine has süper davranışını "bu benim fiksimdir" desteğiyle sergilemeye başlayınca, özenmek yerini tiksintiye bıraktı...

Bu yazıyı yazarken, internette kambur arkadaşın bir resmi var mı diye malum sitede bir arama yaptım. Karşıma o nefis sırt eğimi nerdeyse yumrulu, gerçek bir kambura dönüşmüş; kamburu bir havayı değil, yaşlılığı çağrıştıran bir adam çıktı. Buradan ananeme teşekkürü bir borç bilirim.

2 METRE ÇAM ALMIŞIM / SALON DAR GELDİ / ÇOK İÇMİŞİM / BACADAN NOEL BABA GELDİ

"Yılbaşı için dişçinizden bir **'bleaching'** (diş beyazlatma) randevusu almayı unutmayın," diye tavsiyede bulunuyor gazete eklerinden biri. Cümlenin *'kendini bilmez hali'* biraz hafiflesin diye parantez içi açıklamayı ben ekledim. 'Unutmayın' kelimesi için midemin bulandığını söylemekten başka bir şey yapamıyorum. Yazıyı yazan şahsiyetin, iş yaşamı yüzünden tatlı dalgınlıklar yaşayan şehir insanına, "anahtarlarını unutma" demenin rahatlığında çok pahalı bir işlemi hatırlatıvermesi, paradan falan değil sadece unutmaktan muzdarip bir hayatı yaşayan geniş bir kesim varmış gibi bir üslup kullanabilmesi nasıl açıklanır bilemiyorum. 'Bleaching' ne zaman rutin bir işlem haline geldi de, yılbaşı için *'ah mecburen'* bir seans daha ayarlanmaya başlandı? Gerçekten böyle bir randevu alınabiliyorsa artık, bir Noel akşamı, lapa lapa yağan karın altında, film dekorunu andıran bir sokakta tatlı bir telaş içinde yürürken, *"Mutlu Noeller Bayan Aysel,"* diyebiliriz. Bir bütün halinde pişmesine annelerin pek ihtimal vermediği koca bir hindiyi fırına verebiliriz. Annelerimiz, Noel çamımıza küçük çanlar, kafası haleli peri kızları, parlak kırmızı toplar asarken, babalarımız akşam eve gelip ağacın fişini prize takınca çığlıklar eşliğinde ellerimizi çırpabiliriz. Kanepede oturan ve mutluluğumuzu tebessümle izleyen buruşmuş, bembeyaz bir kadına, *"Büyükanne mutlu yıllar,"* diye sarılabilir, onun o karıkmış ama sevecen sesinden, *"Sana da tatlım... sana da..."* temennilerini dinleyebiliriz. Madem her yılbaşında 'bleaching' yaptırmamız gerektiği bizlere çeviri kokan bir dille hatırlatılacak kadar genleşmişiz, biz de zaten yavaş yavaş dahil olduğumuz Noel ritüellerine birer romantik komedi oyuncusu gibi hızla dalabiliriz artık.

Ama düşünüyorum da sevgili okur, sivri külahlar takıp 'fiüyyyt' diye kurbağa dilli düdükler öttüreli; Noel Baba kartpostallardan çıkıp bir alışveriş merkezinde *"hoh hoh"* diye üzerimize üzerimize yürüyeli; şehrin

kenar mahallerindeki bir bijuteri dükkânı camına İpek marka pamuklar yapıştırıp üzerine sim dökeli; bacası direkt sobaya bağlı evlerde yaşayan çocuklarımız, yalnızca şömineli evlerin bacasından süzülebilen Noel Baba'yı garipsemeyeli; eğlence mekânlarında son 10 saniyeyi koro halinde sayıp birbirimize sarılalı zaten epey zaman oluyor. Daha 'bleaching'i bilmediğimiz, dişlerimizin sapsarı olduğu zamanlarda Hollywood'dan aşırdıklarımızı bu toprakların tornasında hafifçe düzelterek hayatımıza adapte etmeye başlamıştık. Yıllar ilerledikçe belli bir kesimde, televizyonlu, mükellef sofralı, babanın iki tek atmayı biraz abarttığı yılbaşı geceleri, televizyonun yerini çam ağacına bıraktığı, hediyelerin alınıp verildiği bir Noel kutlamasına dönüştü. Eğlence mekânlarındaki kusma garantili çılgın Noel partileri yüzünden Milli Piyango bileti yılbaşı gecesi değil, ertesi gün ağrıyan kafayla bakılan bir umuda dönüştü...

"Eee nolmuş, ne var bunda, hayat değişiyor, eğlence anlayışı ve mekânlar da değişecek tabi," diyebilirsiniz. Haklısınız sevgili okur, bazen yanlış dertlere yanlış anlamlar yükleyebiliyorum. Ama gazete ekinde bleaching, solaryum, peeling, yüz bakımı ve yazmaya üşendiğim bir sürü ayrıntıyı, yılbaşı gecesinin 4 hafta öncesinden son 10 dakikasına kadar yapılacaklar listesi halinde bir tavsiye yazısı olarak görünce, üstüne de "Nar gibi kızartıp götüne portakal soktuğumuz hindinizi 420 TL'ye yılbaşı gecesi kapınıza kadar getiriyoruz" anlamındaki ilanları okuyunca kendimi durduramadım. Hıristiyan adetleri söz konusu olunca, burnuna hep bir modernlik kokusu gelen şehir insanının gittikçe samimiyetten uzaklaşan, trendlere yaslanan, özentiyle biçimlenen alışkanlıklar edinmekteki hızı sizce de biraz abartılı değil mi?

Peki, Ben Neler Yaptım Yıllar Akıp Geçerken?

Aslında yılbaşı gecelerinde neler yaptığımı tam olarak hatırlayamıyorum. Kesik görüntüler var aklımda, mesela *"Çok eğlenceli bir rock grubu getirdik, mekânımız bir hangara benziyor, biraları da kâğıt bardaklarda veriyoruz, bira kuyruklarının birer kilometre olacağı çok boktan bir yılbaşı partisi hazırladık. Gelin, zıplayın, kusun..."* düsturunu benimsemiş bir mekânda, sabaha kadar ayakta durduğumu hatırlıyorum. O geceden ak-

lımda kalan en net görüntü, tuvalette işerken, bir arkadaşımın kırmızı don giydiğini görmem üzerine, arkadaşımın iş bilir bir kafa hareketi eşliğinde gözünü kırparak "Hişşt," deyişidir. İçkiye iyice abanan bu arkadaş sabaha doğru yerlerde sürünürken, o kırmızı donu tekrar tekrar gördüğümü de hatırlıyorum. Bir başka seneyi, insanların havaya doğru *'gel gel'* hareketi yaparak, bedduali şarkıları *'lanet olsun jestleri'*yle destekleyerek çalan parçalara eşlik ettikleri bir mekânda geçirdim. Ben de işaret parmağımı havada sallamış, bir Tarkan şarkısında da Michael Jackson'un o ayıp hareketini yapmıştım. Bütün hareketlerimiz koca bir sene çok eğlenememiş olmanın öcünü alır gibi fazlasıyla sertti. O sene tuvalette, çoğu erkeğin iyi bildiği, *'pisuarın önünde bir öne bir arkaya içki sallanması hareketi'*ni yüzümde asılı bir sırıtma eşliğinde icra etmekten başka bir şey olmadı. 2 sene önceyse yeni dalga eğlenme biçimi olan sokakta yılbaşı partisine dâhil oldum. Arkamdaki gruptan birisi, çok içki içebilmenin sırrını evden çıkmadan bir kahve fincanı zeytinyağı içmek olarak açıklıyordu. Gecenin en ilginç olayı buydu. Belli bir saatten sonraysa genç erkeklerden teşekkül bir grubun, alkolün etkisiyle yılbaşı gecesini *bayan elleme karnavalına* dönüştürdüklerini gördüm. Tuvalet içinse karanlık sokaklara daldım, araba arkalarında dolaştım. Geçen sene evdeydim. İçkiye abanıp erken pes eden bünyemin, neşeli TV eğlenceleri karşısında gözkapaklarımı inatla kapattığı; saat 24'e gelirken, 10'dan geriye saymanın genel anestezi etkisi yarattığı sakin bir geceydi. Gözlerimi araladıkça küçük bir çamın üzerinde yanıp sönen ışıkları görüyordum. Geçen yılbaşının tuvalet kısmına gelince: Tam bir aile babası gibi işiyordum artık. Mutlu Noeller...

ÜŞENGEÇLİK AĞIR BİR HASTALIKTIR

*"Bir şeyi istiyorsan **'alev gibi'** olacaksın," dedi. Öylece duruyordum. "Ben hem çalıştım, hem okudum," dedi. Durmaya devam ettim. Konuştuğumuz konu, bir hayat dersine dönüşmüştü. Üniversiteyi bitirdikten sonra asistan olmak gibi bir fikrin hem okul başarısı, hem de kişilik yapısı olarak benle ilgisi olmamasına rağmen bir profesörün odasındaydım. Ondan okulda kalmak ya da piyasada işe başlamak tercihleri arasında fikir almaya gelmiştim. Bazen insan gerçekten derdi olmayan bir konuda derdi varmış gibi gözükmek durumunda kalıyor. Profesör, danıştığım konunun adamı olmadığımı hemen anlamıştı. Gerçekten de onca alev gibi genç dururken, benim asistan olmam, okul yönetimine, öğrencilerin "rahat bir insan" diye önce seveceği, işler ciddiye binince de sallamayacakları bir adam kazandırmaktan başka bir işe yaramayacaktı. Ama insan ne yapacağını bilemeyince alternatifleri "hatırı kalmasın" diye şöyle bir elliyor. Buna toplum içinde, 'git bir bak, aklında kalmasın, ne kaybedersin' düsturu deniyor. Ama alternatifler şöyle bir ellemekle amaca dönüşmez, alev insanlar gibi sıkıca tutmak ve mıncıklamak gerek onları. Yaşadığımız hayat bize bunu söylüyor. Bense hayata karşı sonsuz bir üşenme duygusu içindeydim.*

"Bu kararlar çok önceden verilir," dedi. Sonrasında ne dediğini tam hatırlamıyorum profesörün. Dinleyemedim. Aslında o görüşmeden en çok aklımda kalan "alev gibi" lafıdır. Bir de masada duran ve üzerinde "Ağrıda hızlı ve etkin çözüm" yazan bir kalemlik...

Üşenmek, içinde bulunduğun konum dışında başka herhangi bir şeye mecalinin olmaması halidir. Kalkıp aşağı bakkala inememek gibi yaygın bir davranıştan, kol mesafesinin 5 santim ötesindeki kumandaya erişemediğin için dakikalarca *'salma sulama yöntemlerinin çok zararlı, damla sulama yöntemlerininse pek güzel olduğu'* üzerine bir programı seyretme zorunluluğuna kadar çeşitlilik gösterir. Ağır bir hastalıktır üşen-

mek, metabolizma yerlerde sürünür, beden bulunduğu ortamda eşyayla uyum gösterir.

Kendi kişisel üşenme tarihime bakıyorum, çok susadığım halde ağzım kupkuru yattığım geceler; pantolonumun sadece en üst ve orta düğmelerini iliklemeyi yeterli görerek insan içine çıktığım günler; bir yıldır doktora gidemediğim için kafamda taşıdığım küçük kırmızı benekler; mecburen tanıştığımız bakkalla konuşmaya üşendiğim için ekmeksiz geçen akşamlar; ta bilmem neredeki İSKİ'ye kadar gidip kuyruğu görünce faturayı yatırmadan geri dönmeler; çok ilgili tezgâhtarlarla konuşmaya üşendiğim için aylarca alınamayan ya da alınsa da alışverişi çabuk sonlandırmak için beğenmeden alınan tişörtler ve düğmeli pantolonlar... Ve sonra hayat çok dağılınca hazırlanan ve 2 ay sonra bir pantolonun göt cebinde bulunan bir *'yapılacaklar listesi'*...

İnsan bazen işlerin çarçabuk halledilerek, *'fiyuu bu da bitti'* nefes verişiyle paketlendiği, üşengeçliğin bir günah sayıldığı ortamlarda bulunabilir. Şöyle bir sahne hayal edin: Üniversite yıllarındayız. Yardımlaşmanın yorgunluk yaratmadığı yıllar. Bir şenlik havasıyla başladık arkadaşın evini taşımaya. Taşımak için minder, küçük halı gibi kaytarma eşyaları seçen arkadaşlar da var ama önemli değil, eğleniyoruz. Ama o asık bir suratla çok hızlı taşıyor eşyaları. Direktifler yağdırıyor: "Tut abi şurdan... Sen geç bu tarafa... Kaldır abicim biraz daha... " Normalde sallamayacağımız bu tavırların etkisi altına giriyoruz. Olayların akışıyla, doğalından gelişen liderlik karşısında insan farkında olmadan köleye dönüşür ve işin kötüsü lidere yaranmak duygusu insanı memnun etmeye başlar. Biz de artık sanki ev taşımak için değil onun gözüne girmek için kaldırıyoruz o koca dolabı, ver ediyoruz kendimizi merdivenlere. Ama o an bilmiyoruz gaza gelerek yarattığımız acarlık, sırf birine yaranmak için zorladığımız pazılarımız dolabın yeryüzündeki ağırlığını değiştirmeyecek. Ufak tefek yaralanmalar eşliğinde dolabı zar zor indirip kaldırıma oturarak, yaşadığımız zorlu dakikaların geyiğini yapıyoruz. O hızlı hızlı eşya taşımaya devam ediyor. Ve hiç beklemediğimiz bir anda, "Ulan iyi ki bi dolap taşıdınız, hadi abicim hadiii!" diye bağırıyor. O an gözlerindeki alevi görüyorum. Sanki artık arkadaş değiliz, bu artık basit bir taşınma işi değil ve biz işi aksatıyoruz...

Ev taşımayı eşyanın yer değiştirmesi tanımından çıkarıp ciddiyet ve profesyonellik gerektiren bir iş haline getiren, hepimizi bir taşıma şirketinin kadrolu elemanına çevirip azarlayan ve ayrıca bazı üşengeç davranışlarımdan dolayı başka bir olayda da beni bozan bu arkadaşa buradan selam eder ve kendisine iki çift laf etmek isterim. 12 yıldır içimde kalmış...

Sevgili Alev Bey, alev gibi bir insan olamayan ve üşengeçliğini bir türlü engelleyemeyen insanın kendinden başka kimseye zararı yoktur... Şimdi bu son cümleyi yazdıktan sonra, acaba var mıdır diye biraz düşündüm. Kendimi zorlayarak üşengeçliğin zararlı olabileceği saçmalığıyla ilgili birkaç şey bulabildim. Aklıma gelenler şunlar: Zamanında yatırılmayan faturaların faizleri; üşengeçlikten kapatılmayan ışık ve sabaha kadar kesintisiz yayın yapan TV'nin harcadığı enerji; hiçbir temizlik girişiminde bulunmadan, suyun altında ayakta dinelmekten teşekkül bir duş seansıyla boşa akan sular; yaşanan soruna rağmen üşengeçlikten gidilmeyen doktorun en sonunda yanına varıldığında teşhisini koyduğu garip hastalıklar... Yazdıkça daha da aklıma geliyor. O bilgiç ses tonunla "Ya gördün mü?" dediğini duyar gibiyim. Ama haklı değilsin Alev Bey. Evet, üşengeçlik bazen zararlı olabilir ama ya senin kendini bilmiş hareketlerle çevrene verdiğin yorgunluk, her işi tam yapan ve asla üşenmeyen kişiliğinin hayatları dağınık insanlarda yarattığı psikolojik baskı... Aklıma şimdilik seni suçlamak için daha etkili cümleler gelmiyor. İtiraf edeyim, üşengeçliğin zararlarıyla ilgili saçma sapan ayrıntılar, özellikle de 1 yıldır doktora göstermediğim kafamdaki şu küçük kırmızı benekler aklımı bulandırıyor. Şimdi biraz yoruldum. "Ağrıda hızlı ve etkin sonuç" veren bir ilaca ihtiyacım var. Ama şunu bil sevgili Alev dostum, kesinlikle yenildiğimi kabul etmiyorum. Bendeki şu üşengeçlik olmasa ne biçim cümleler bulur, seni yenerdim...

'YENİ DALGA' HAVA ATMA YÖNTEMLERİ

Yazının Girişiyle Atılan Hava

Hayatımız kendi varoluşumuzu ispat etme, yerimizi sağlamlaştırmaya çalışma uğraşıyla geçiyor. Ürettiğini ya da tükettiğini göstermek, dahası anlatmak istiyor insan evladı. Ukalaca özetlemek gerekirse yaşamak şahitlik istiyor. Var olduğunu göstermekle, hava atmak arasındaki fark her insan tarafından kolayca algılanabilir. Ama hava atmanın gizli yöntemleri de var. Aklıma gelenleri yazmaya çalıştım. Abartmış olabilirim. Ama bana göre bu giriş yazısı bile bir çeşit hava atmadır, aynı zamanda yazının saçma olması ihtimaline karşı bir tedbir alma çabasıdır. Aslında bu girişi yazmamdaki asıl amaç, bir alçakgönüllülük oyunu oynamadan, samimiyetle, yazdığım bu yazıdaki (ve tüm yazılardaki) bazı durumlara benim de dâhil olduğumu bildirmek ve yazıyı birazcık da olsa ukalalıktan kurtarmaya çalışmaktır.

Uykuyla Atılan Hava

Çok geç uyanıp şiş gözlerle bir ortama gelmek, neden bir hava atma vesilesi olmuş, nasıl bu kadar yaygınlaşmış yıllar içinde bilmiyorum. Gözü şiş olan, *'sallamışım bu dünyayı da dertleri de'* der gibi bir ambiyans yaratıyor. Mesela, bir masada diğer erkekler, kızlar için dakikalardır çabalarken, artık suratları eskidiğinden midir bilmiyorum, buluşmaya yeni gelen **'şiş gözlü bir erkek'** ortamın primini toplayabiliyor. **"Uyumuşum ya,"** derken, "Sokmuşum bu dünyaya," der gibi bir hava yaratabiliyor. Çok geç yatıp akşamüstü 4'te kalkmak, dünyanın bio-ritmine çomak sokarak bir kahraman olmaktır. Telefonda "Akşamüstü 4 te kalktım," diyene "Oha abi," diye karşılık vermekse bir çeşit iltifattır. **"Oha tabi ya, işte böyle alt üst ederim geceyi de gündüzü de..."**

Rüyaları Kullanarak Atılan Hava

İnsan 1: "Oha be ne biçim rüya görmüşsün..."

İnsan 2: "Abi zaten benim rüyalarım hep böyledir..." (*"İşte böyleyim ben, sizlere göstermediğim karmakarışık bir bilinçaltım, komik ve anlamı derin rüyaları yöneten bir zekâm var. Böyle sessiz durduğuma bakmayın, içimde fırtınalar kopuyor. Kurgusu zekâ isteyen rüyalarımı anlatarak, sizleri beynimin durdurulamaz kıvrımlarında gezintiye davet ediyorum. Anlatırken temeli rüyamdan alıyorum, üzerine atıyorum, atıyorum, atıyorum... Attığımın ben bile farkına varmıyorum..."*)

Müdavim Olmakla Atılan Hava

Mekâna girerken bir el selamı, bir göz kırpma, üstten bir dil kullanımıyla şakalaşma, hemen kalkıverecekmiş gibi ama rahatça mekâna yerleşme, 'geçerken bir uğradım' bakışları... İşte tüm bu hareketler, o müthiş aidiyet duygusunun beslediği, kelimelerden çok hareketlerle anlatılan tek bir cümle için: "Müjde, ben geldim..." Hele bir de mekâna yanında bir misafirle gitmişsen, aman ne güzel olur hava atmalar, tadından yenmez. Müdavimi olduğu mekânlarda, sinematografik bir girişimle, içeceğini 'her zamankinden' kelimeleriyle ısmarlayan insan 'çaktırmadan hava atmanın' manifestosunu yazar. Ben de, ısmarlayacağım içeceğin harf sayısı, 'her zamankinden' demenin harf sayısından kısa olsa da, hep bu iki kelimeyi söylemek istemişimdir. Ama 'her zamankinden' demek, ülkemize bir beden büyük gelir ve zaten çeşitli sebeplerle başaramadığım bir müessesedir müdavimlik.

Çok Yorgun Olmakla Atılan Hava

"Çok yoruldum artık," diyor. Yaşamak ağır işçilik ve bütün dertler onu buluyor. Her şeyi düşünen o, her yere yetişen o, o olmasa ne yapardı çevresindekiler, çok merak ediyor. Her işi çekip çevirmenin mağrurluğu var gözlerinde. İnsanların sorumsuzluklarını, düşüncesizliklerini, açıklarını kapatan, derleyen toparlayan bir kahraman; boşlukları tıkayan bir tapa o. Ve şimdi, bunca emeğine karşılık bulamamış bir büyük yıkkın... Gerçi çoğu zaman bir karşılık da beklemiyor ama bir teşekkürü de mi çok görüyoruz. Özür dileriz. Seni yoran, anlamayan tüm dünya adına özür dileriz.

Evden Günlerdir Çıkmamakla Atılan Hava

Bazen sanat dünyasında da görülür. Günlercc evden çıkmayan deha sanatçı, bir hüznü ve beraberinde bir üretme sancısını büyütür. Sonra dünyayı bambaşka gören, esrik gözlerle sokağa attığında kendini, yalnız geçirdiği günleri anlatacağı bir mecra arar kendine. Bulur da genelde, yoksa biz nereden bileceğiz o sancılı anıları. Bazen biz sanatçı olmayanlar da günlerce evden çıkmamayı tercih edebiliriz. Bir aşkı, bir melankoliyi sevip okşayabiliriz dört duvar arasında. Bazen, nereden öğrendiysek **'telefonun fişini çekmek'** gibi sinematografik bir karara bile imza atabiliriz. Hüznün dibine vururken biliriz ki bize olan ilgi artacak, sevenlerimiz telaşlanacak. Biliriz finalde bizi güzel günler bekliyor. Şimdilik duvarın kenarına dizdiğimiz bira şişelerini bakkala götürmeyelim, şu **36.** şişeyi de yerine yerleştirelim ki biri geldiğinde dekorumuz tam olsun...

Bold (kalın karakter) Kullanarak Atılan Hava

Bu yazıda kalın karakterle yazdığım kelimelerle, "Sevgili okurlar, aman buraya dikkat!" demek istiyorum. Sizler de eminim kalın karakterlerle yazılmış kelimelere denk geldikçe yavaşlıyor, dikkat kesilip iyice yoğunlaşıyorsunuz. Çok ünlü bir gazeteci, TV programları, köşe yazıları kendisini kesmediği için yayımladığı anıya bulanmış aforizmatik kitabının neredeyse yarısını (bazen bir sayfanın tamamını) bold karakterle yazmıştı. "Yazdıklarımın hepsi güzel, hepsi ayrı bir önem taşıyor" der gibi, kendi kendini yanaklarından öper gibi...

AH BENİM DE KOLUMDA KOCAMAN BİR SAAT OLSAYDI BÖYLE ÇOCUK GİBİ KALMAZDIM O VAKİT

Aile büyüklerinin de olduğu bir masadayız. Sürekli anlatıyor, konudan konuya büyük bir maharetle atlayarak konuşuyor. Konuşurken kocaman saati yaşayan bir canlıymış gibi duruyor kolunda. Ara sıra 'aslında' diye başlayan titrek bir iki laf etmeye kalksam, lafı hemen ağzımdan alıyor. Aynı yaştayız. Ama şimdi sanki benim değil, masadaki büyüklerin arkadaşı olmuş. Ben artık sadece büyükler için değil, onun için de bir çocuk olmuşum. Nasipsiz, ham, ergen kalmışım. Bir ara, elleri birbirine kavuşmuş, dirsekleri masaya dayanmışken yani saati süper gözükürken, bana bakıyor."Sen neler yapıyorsun? " diyor. 'Hayat ağırdır yavrum' bakışları bunlar; 'sen değil, benim önemli olan' sorusu bu. "Çalışıyoruz işte," diyorum. Bu cevabı saat tam 22.34'te veriyorum ona. Saati gözlerimi alıyor. Ve bir çocuk gibi, şu an bile yazarken içimi bulandıran o salak soruyu soruyorum: "Saat yeni mi?"

Bu olayı yaşamam çok eski değil, geçen sene yani 30 yaşındayken yaşadım o kara günü. Hayatın iş bilir taraflarına doğru aniden büyümüş adamlar karşısında, dediklerimle, giydiklerimle, hal ve hareketlerimle ortamlarda *'çocuk gibi kalmak laneti'* daha önce de birkaç defa yaşadığım bir duygudur. Aynı yaşlarda olduğum insanların, onları görmediğim yıllar içinde yaşadıkları muhteşem değişimler, dünyaya adapte olmuş yeni versiyonları beni her seferinde afallatmıştır.

Yıllar sonra, hiçbir şey değişmemiş gibi konuşabilmenin mümkün olmadığını, neşeyle girdiğim muhabbetlerden "Ee neler yapıyorsun başka?" gibi ara başlıkları duydukça, soğuyarak, suskunlaşarak ve ayrılma vakti geldiğinde "Görüşelim abi," gibi bir yalana maruz kalarak, trajik bir finalle ayrıldım.

Hayat sonradan çok fena bastırmıştı. Onların işleri, güçleri, sorumluluklarını aldıkları bir aileleri ve kollarında kocaman saatleri vardı. Şöyle

bir sahne hayal edin: Minimalist döşenmiş bir *'yeni evli evi'*ndeyiz. Arkadaşım kolunu karısının omzuna atmış, küçük sevimli böceği de kocasının geniş şefkati iyice belli olsun diye büzülerek onun göğsüne yatmış, karşımda oturuyorlar. Bardakaltlıklarına mahkûm, yudum yudum birer bira içiyoruz. (Fazla içmek, bu evin ambiyansını bozar, onu da biliyorum.) Eski anılardan heyecanla konuşacağımızı, arkadaşımın eşini gülmekten yerlere yatıracağımızı hayal ederken, sıkıntılı, zorlama bir muhabbetin içinde buluyorum kendimi. Arkadaşım, arada bir, eşine "Sıkılmıyorsun ya böceğim?" diyor. Evet, sıkılıyoruz. Varlığım, onca koşuşturmanın sonrasında dönünce soluklandıkları, lazanya pişirdikleri bu evde biraz gereksiz. Artık çocuk kalmamışlarla, evlenmişlerle; pazar gününün eşofmanlanmış, açık havalanmış, alışveriş merkezlenmiş bir güne dönüştüğü; muhabbetlerin iş bitirici ağızlarla birbirine hava atmaktan geçtiği; kocaların, erkek muhabbeti diye bir milli maçı birayla suladıkları; bayanların bu muhabbetlere çok modern bir tavırla izin verdiği, arada bir onların da maça giderek yine modern bir atmosfere imza attığı; hep beraber hafta sonu Abant'a gitmenin *'biraz soluklanmak'* gibi bir adı olduğu; hayatın, şehrin nimetleriyle tarif edildiği günlerdeyiz. Hayat ağır, oyunun kuralları zor ve hiçbirimiz artık çocuk değiliz. Yeni düzende, eskinin o kontrolsüz hareketleri, salyalı geyikleri, plansız eğlenceleri artık hayatın ritmini bozan çocuksu hareketler olarak algılanıyor. Artık yola kendileri gibi kocaman saatleri olan, işi bilen arkadaşlarla devam ediliyor. Kendi düzenlerine benzer bir hayat kurmamış insanlarsa sıkıntı veriyor. Televizyona bakıyoruz uzun uzun. Çabalıyorum konu açmak için. İnsanlığın en lanet ikiyüzlülüklerinden biridir, suskunluğu bozmak için konu açmak. Ve bütün açılışlar bir soru cümlesidir: "Bu düğün fotoğrafınız mı? " "Ha evet ya, sen gelemezsin diye düşündük..." **'Dük'** diye bitiyor cümle, çok zor durumdayım anlayın ve sıkıntıma verin şu gereksiz cümleyi: "Abi parlak yelek giymişin düğünde." " Ha evet, öyle gerekiyormuş... Ben de istemedim ama..." Ne desem, "Ne diyon abi ya!" bakışlarının altında eziliyorum.

Evet, gece çok sıkıcıydı ama o sakarlığı yapmasaydım yine de normal sonlanabilirdi. Ben gittikten sonra arkadaşım karısına bir 'boş ver' hareketi yaparak, "Adam hâlâ çocuk gibi..." diyecekti. Eşi zaten pek umursa-

mayacaktı, beraberce nefis yataklarına yatıp yatak odasındaki küçük televizyonu izleyeceklerdi. Ah o birayı dökmeseydim. Nasıl da tiz bir çığlık attı küçük böcek, nasıl telaşlandı. Ben özür dilcdikçe, o "önemli değil, önemli değil!" dedikçe büyüdü sanki olay. Ben sileyim diye hamle yapınca, hafifçe itti beni güçlü böcek. Artık çocuk kalmış bir arkadaş unvanının yanına, işe yaramaz bir arkadaş payesini de eklemiştim.

Hayat bazılarına, düzen, becerikli ve kollayıcı bir koca olma, neyi ne zaman söyleyeceğini bilme, ölçülü eğlenebilme, böceklerle evlenme, telefonda birini beklemeye alırken diğeriyle konuşabilme, bagaj yerleştirebilme becerisi verirken; bazılarına da böcekler tarafından sevilmeyen bir sürü özellik bahşetmiştir. Ve ne yapsalar adam olmuş arkadaşlarının yanında, olmadıkları kadar beceriksiz ve hayattan nasiplerini almamış gözükürler. Bu insanlar, lütfen kocaman bir kol saati alarak *'güven veren el hareketleri'*ne sahip olabileceklerini düşünmesinler ve sevgililerine dc kesinlikle "böceem" demesinler. Çünkü bu kelime, adam olmuşların ağzında, hayatla çarpışan sağlam bir adamın içindeki yumuşaklığın, sevecenliğin ifadesiyken; çocuk gibi kalmış birinin ağzında, yapış yapış, anlamsız bir kelimeye dönüşür ve söylemekte ısrar ederse, sevgilisi gerçekten böcek olur. Gördüm ben bunu.

KEŞKE HERŞEYİ YARIM BIRAKAMASAYDIM DA, TEK BİR YERDEN BİLSEYDİM HAYATI.

Üniversite yıllarında sosyalleşme çabaları, görünür olma hevesi birçoğumuzu aslında hiç ilgimiz olmayan alanlarda maymuna çevirir. İnsanevladı kendini bir doğa sporları kulübüyle dağlarda; bir yamaç paraşütü topluluğuyla bir uçurumun yamacında; "en estetik dil Fransızca abi" geyiğinin peşinden ikinci kurda bırakacağı bir dil kursunda; sinema hevesiyle, ne çekse düğün kasetine benzeyecek bir kameranın peşinden 2. el malzeme satan bir dükkânda; aniden bastıran felsefe merakıyla yarım bırakacağı bir kitabın, bütün cümlelerinin altı çizilmiş 2. Sayfasında ve bunlara benzer sayısız kültürel aktivitenin içinde bulabilir. Siz de hevesle başladığı bir işi, kısa bir süre sonra kolayca fiskeleyen biriyseniz, '**yarım bırakan insanlar**'ın dünyasına hoş geldiniz. Bu dünyada her yeni başlangıca hevesle abanılır, zaman geçtikçe bu heves sönük bir meşgaleye dönüşür. Tam bu anda yeni bir uğraş alanı ışıklarını yakıp söndürmeye başlar. Hemen eski hevesini, tüm teçhizatıyla birlikte geride bırakarak, aynı kaderin yaşanacağı tecrübeyle sabit olmasına rağmen bu yeni uğraşa doğru koşar 'yarım bırakan insan'. Tamamına ermiş, şahane bir insan olmak için sosyalleşme alanları arayarak geçer güzelim yıllar. Ortalıkta sürekli bir kenarından ısırılıp bırakılmış heveslerden oluşan büyük bir enerji dolaşır. İşte bu büyük enerji sayesinde varlıklarını sürdürür tiyatro, fotoğrafçılık, sinema, şiir toplulukları gibi kültürel girişim yuvaları. Bu kültür yuvalarının başındaki insanlar, topluluğa katılanların yaşlarından bir hayli büyük birtakım abilerden oluşur. Bu insanlar, çok önemli birikimleriyle topluluğa yeni katılan sanat heveslilerini çok etkilemekte, onların ilk günlerde idolü olmakta ve uyarına gelirse de yeni katılanların arasından güzel birkaç kız arkadaşla sevişmektedirler. Ama konumuz bu değil. Heves, büyük bir enerjidir ve 'sevişmekler' hep olmuştur kültürel ortamlarda...

Peki Ya Ben?

Kendi kişisel yarım bırakma tarihime bakıyorum: Bir iki ağaç, alttan verilen açıyla çekilmiş bir bina, uçan bulanık martılar; kameraya bak, deyince bir türlü profesyonellerinki gibi bakmayan kirli bir çocuk ve bolca doğum günü, düğün, gezi kareleriyle dolu bir *fotoğrafçılık tarihi...*

Çok gereksiz zumlar, titretmeler, entel olsun diye süresi uzadıkça uzayan yakın plan çekimleri, neşeli ev halleri, taklitler; kamerayı burnuna dayadığım insanlara "Neler hissediyorsunuz şu an?" gibi hınzır sorular sorarak ve faka basmış zorlama cevaplar alarak yaptığım çekimler ve en son, bir arkadaşımın benim eserim olan düğün çekimini seyredince, artık tiksindiğim bir *sinema tarihi...*

Akor basarak sadece "Sevda Zindanları"nı çalabildiğim, kulağa değil, kıkırdaktan teşekkül iki kepçeye sahip olduğum için boş çabalarla geçen *müzikle dolu yıllar...*

Tek parçadan oluşan bir *pusula koleksiyonu...*

Dünyanın tüm dertleri benden ibaretmiş gibi kaleme aldığım ve yarım bıraktığım bir *ergen günlüğü...*

Hayatın en damarlı yerlerini kamçılayan *paramparça 5-10 şiir...*

"Değil... O da Değil..."

Yıllardır her şeyi yarım bıraka bıraka, boşa çıkmış heveslerle doldurduğum yıllarımı düşündükçe, hayatı tek bir yerden bilen insanlara hayranlık duyuyorum. Her boku bilmeye, her konuda fikir yürütmeye çalışan biz zavallılar, geçici heveslerimizle saldırdıkça modern dünyanın kültürel damarlarına ve adı meşgale olan bir yorgunluktan başka bir şey yaratamadıkça, hayran oluyorum belgeseldeki o kadına. "Tüm hayatım Kakatu Papağanı'nı incelemekle geçti," diyor. O sabah papağanın canı biraz sıkkın olduğu için yardımcısı Ellie'yle beraber, onu neşelendirmek için türlü oyunlar oynuyor. Ayda bir hayvanın gagasını ölçüyor. Tüylerini kaldırıp kaldırıp derisine bakıyor. Hayvan yaralansa, şehir merkezine Prof. Edenberg'in yanına koşuyor. Gözünün içine bakıyor, damlalıkla besliyor, iyileşince sabahın köründe cipe atlayıp ormana geri götürüyor. Törenle salıyor hayvanı doğaya. Arkasına bile bakmayan papağan uçup

giderken, dünyanın en mutlu insanı oluyor. Derdiyle dertleniyor, hayvan neşe içinde ötse o da ötüyor. Bir ömür Kakatu Papağanı'yla geçiyor.

Sevgili okur, işte hayat bu, demek isterdim ama yazarken fark ettim ki bu da değil. Belgesel süresince hayranlık duyulacak ama bir ay beraber yaşansa, "Senin de, papağanın da..." denilerek vedalaşılacak, oradan şehir merkezine Prof Edenburg'un yanına uğrayıp ona da başarılar dileyerek, geri dönülecek ve yarım bırakılacak bir hayat bu. Üzgünüm, alışmışız parçalı yaşamaya...

Peki Ne Yapacağız?

Nasıl geçer bir ömür sevgili okur? İki günlük bir heves karnavalı içinde yanaştığımız kurslar, dernekler, üye olunan internet grupları derman olabilir mi bize? Ya da her şeyi tatmaya alışmış ruhlarımız, belgeseldeki o kadın gibi bir amacın peşinde bir ömür geçirmemize izin verir mi? Yoksa hayat böyle edebiyat yapar gibi, bir yandan da bir meseleyi kurcalar gibi yapan yazılarla paketlenmeyecek kadar karmaşık mı?

Bugün bir ömür boyu incelemek için bir Kakatu Papağanı almaya kalksanız 900 dolardan başlıyor. En iyisi, yarım bırakma ihtimaline karşı fotoğraf makinesini ve kamerayı ucuzundan; kuşu da muhabbet olanından alın ve 7 sülalenizde müzik aleti çalan yoksa gitar almayın. Ya da salın gitsin...

"ÇILGININ BİRİYİM BEN"

*O kız masaya geldiğinden beri konuşamıyorum. Lafın dönüp dolaşıp bana gelmesinden korkuyorum. Ellerini, kollarını sallayarak konuşuyor. Sigarasını dudağının hep aynı köşesinden, kafasını hafif yana eğerek içiyor. Dumanı mutlaka tavana doğru üflüyor. Ara sıra kafede çalan müziğe 'parmak dansı'yla eşlik ediyor. Galiba kaçışım yok. Bana bakma sıklığı arttı. Kaçırıyorum gözlerimi ama nafile, başıma gelecekleri biliyorum. Ve sonunda, arkadaşıma dönerek bu çağın en ezici cümlesi dökülüyor dudaklarından: "**Senin bu arkadaşın da pek suskunmuş.**" Cevaplayamıyorum. "Yok, aslında matrak çocuktur, bugün nedense böyle," diyor arkadaşım. "Yorgunum," diye bir yalan sallıyorum. Daha beter oluyor durum. "Ne o, anlayalım..." gibi yersiz bir laf ediyor kahkahalar eşliğinde. Gülünecek bir şey yok ama bütün masa gülüyor. Bazıları dedikleri komik olmasa da canlılığıyla güldürür insanı. Uzun, karışık, esprili olmaya çalışan bir cümle kuruyorum. Farklı olduğumu göstermeye çalışan bu cümlede, ortama uymayan kelimeler ve gidip gelen başarısız ses tonum bana eşlik ediyor. "Espri mi yaptın sen?" diyor. Çoktan yenilmiş ve artık yerlerde sürünen ruhum, son bir gayretle karşı durmaya çalışıyor: "Yoo..." Elim ayağıma karışıyor. Durduramadığım bir titremeyle yakıyorum sigarayı, seyrediyorlar mı beni diye 'yan göz' atıyorum masaya. Rahat bir insan gibi arkama yaslanıp arkadaşıma dönerek, hayatı durduğu yerden yeniden başlatmaya çalışıyorum: "Dün ne yaptın, gittin mi **dediğin yere**?" Bizim de bir hayatımız var dercesine cümlenin 'dediğin yer' kısmına vurgu yapıyorum. Sonra elimde olmadan aynı onun gibi üflüyorum dumanı: Tavana...*

Her işin plan ve program dâhilinde yürüdüğü şu sıkıcı dünyada tüm zirzoplukların onların tekelinde olduğu; çekingen insanların, onların capcanlı hareketleri, ucu nereye gideceği bilinmez sözleriyle can verdiği; yara almaz neşeleriyle çevresinde *"tam bir kaçıktır"* diye yüceltilen '**çılgı-**

nın biri' olanların dünyasına hoş geldiniz. Sevgili okur, girdiği ortama saniyesinde adapte olup neşe içinde gülebilen; eğer bir bardaysanız "hadi hop hop" diye bardak tokuşturabilen; bar sonrası gidilen müzikli ortamda zıplayabilen; dönüş yolunda aniden sırtınıza atlayan bir çılgını taşıyıp sonrasında kahkahalarla yerlere yıkılabilen biri değilseniz hiç şansınız yok. Çünkü siz çılgın değilsiniz. Ve 'çılgının biri' olanların dünyasında 'simaen hatırlanan' 'arkadaşın arkadaşı' olmaktan öteye gidemeyeceksiniz. Öyleyse siz de, **'simaen yaşamak'** denen bu lanetli dünyaya hoş geldiniz.

Onlar için kendi bildikleri ve eğlendikleri hayatın dışında kalan her şey çok sıkıcı. Her an, insanın tam suratının ortasına "Öff baydın" diyebilecek kadar harbi, ama bir sorununuz varsa sizi dinlerken sarılacak kadar cana yakın, cana yakın olurken insanın aklında seksüel bir ritim tutturabilecek kadar rahatlar. Rahatlık, çılgınlıklarını besleyen en önemli silahları. Bir masanın, bir sıranın, herhangi bir yükseltinin üzerine hop zıplayıp bağdaş kurarak oturabilme özelliğine sahipler. Konuşurken suratlarına iki parmak kadar yaklaşarak rahatlıklarını test ettikleri insanların içinde korkutucu, sıcak ve kaygan bir boşluk açıyorlar. Bu çılgın ve zorlu varlık karşısında ya ezilecektir insanevladı ya da gerekli tesisatı sağlayıp arkadaşı ve fanatiği olacaktır.

Sevgili 'çılgının biri' arkadaşlar, görebildiğim kadarıyla çılgınlıklarınız, gece denize girmek; sabaha kadar deliler gibi içmek, sabaha doğru gündoğumunu izlemek, sonra da **'o kafa'**yla işe gitmek; sıkıldığınız için sevgilinizi **aniden** terk etmek; aniden karar verip Çeşme'ye "basıp" gitmek (arkadaşlarınız bunu siz oradayken öğrenirse daha şahane oluyor) gibi bir dizi *aniden* yapılan eylemlerden oluşuyor. Aniden karar verip uygulayabilmek ayrıcalığı, mesai saatleriyle dönen şu sıkıcı dünyayı silkelediğiniz ve kendinize bir 'kaçığın teki' madalyası daha taktığınız bir devrim niteliği taşıyor. Sanki bütün bu eylemlerinizi ertesi gün arkadaşlarınıza anlatmak için yaşıyor gibisiniz. Çevrenizdekiler "Delisin sen!" dediğinde, onlara "Ooo ben de daha ne hikâyeler var," diye karşılık vermeyi seviyorsunuz. Baygın insanları hayrete düşüren, onlara farklı bir yaşamın varlığını hatırlatan ele avuca sığmaz bir insansınız. Çocukluğunuzda bile farklıydınız. 5 yaşındayken ailenizle beraber gittiğiniz piknikte *aniden* or-

tadan kaybolmuştunuz. Siz tam hatırlamıyorsunuz ama anneniz "telaşından ölmüş", babanız "ara Allah ara" en sonunda sizi uzaklarda tek başınıza oynarken bulmuştu. Ailenizi her ne kadar zor durumlarda bıraksanız da, yapıp ettikleriniz aileler arası muhabbetlerde gizli bir övünmeye vesilesi olmuştu. Kime çektiğiniz bilinmiyordu, bilmediğiniz yoktu. İş güç sahibi olduğunuzda da iş arkadaşlarınız arasında yakası açılmadık esprilerin, akla gelmedik numaraların başkişisi olmaya devam ettiniz. Vallahi sizinle yarışılmazdı. İnanın yarışmaya da kalkışmadık zaten. Çünkü yarışsak, hayatı elimize vereceğinizin sımsıkı bilincindeydik...

Sevgili çılgın arkadaşlar, çılgınlıklarla mücadele konusunda çaresiz, lafı gediğine ancak gece yatağına yattığında koyabilen; fırıldak gibi hareketleriniz, kırbaç gibi sözleriniz karşısında suskun kaldığı için "tam bir uyuz" diye damgaladığınız insanları rahat bırakın lütfen. İnsanları aşırı rahatlığınızla kurban ettiğiniz muhabbetlere şahit oldukça kendimi durduramıyorum. *"Çok sıkıcısın"*, *"Espri mi yaptın"*, *"Öfff koktu"* gibi harbilikle işgüzarlık arasında gidip gelen o klişe laflarınızdan birini duyduğum anda, tüm *'simaen yaşayanlar'* adına, suratınıza bir tokat atıp *'kaçığın teki'* olmayı çok arzuluyorum. Ama biliyorum, attığım tokat, 2 gün sonra arkadaşlarınıza anlattığınız çılgın bir anı olarak hayatınıza renk katacak. Bir işe yaramayacak...

BİR TATLI HUZUR ALMAYA GELDİM DALAY LAMA'DAN

Sabah saatlerinde lavobonun kenarlarına ellerini dayayıp aynaya bakıyor. Aynanın tepesine yapıştırılmış, "Mutluyum ve güne hazırım" yazısının hemen altında aksini gördüğümüz bu adamın adı Cenk. Dün, Tonguç Bey'den aldığı "Ar-ge'nin başına seni düşünüyoruz" haberini ölçülü bir gülümsemeyle karşılamış, ama iş çıkışı otoparka indiğinde "Budur oğlum!" diyerek havayı defalarca zafer yumruklarıyla dövmüştü. Akşam haberi kutlamak için arkadaşlarıyla gittiği mekândaysa, bütün gece Jack Daniels'le sarmaş dolaş olmuştu. Mekân çıkışında Taksim'de yürürken bir şarapçıyla karşılaştı. Şarapçı ona şöyle dedi: " Sen yukarı çıkmak için çalışırsın, ben aşağı inmek için. Bak şimdi yeryüzünde buluşmuşuz... ver paramı... sen yukarı, ben aşşaa... ölünce gene buluşuruz koç..." Şarapçının her para istediğine söylediği bu dandik laftan nedense çok etkilendi Cenk. Şimdi aynanın karşısında, yeni bir güne başlamadan hemen önce hâlâ bu lafı düşünüyor. Tanımsız bir mutsuzluk var suratında. Gözlerini kısıp aynadaki aksine bakarak şöyle diyor kendi kendine: "Kendin için bişeyler yapmalısın oğlum... Hande'nin bahsettiği Kundalini meditasyonuna başlamalı en iyisi. İç huzur lazım bana, o da oldu mu, bu iş tamam..."

Hangi iş? Kocaman bir proje olarak algıladığın hayatına yeni bir proje olarak "huzur"u eklemekse niyetin, emin ol, iki hafta içinde bağdaş kurduğun minderden iki santim yukarı havalanacaksın. Huzurdan için dışına çıkacak, böylelikle adım adım yaklaşacaksın büyük ustanın o dandik lafına: *"Dışınız içinizi gösterecek kadar saydam, içiniz dışınızı koruyacak kadar sağlam olmalıdır."* Sen yeter ki açık tut çakralarını, daha ne aforizmalar üfürecekler içine doğru. Bu aforizmalarla başlayacaksın güne, tebessüm panayırına dönüşmüş suratınla 'pozitif enerji' salacaksın etrafına. 'Negatif enerji' yayan zavallı bir dünyalı görürsen hiç korkma.

Etrafında oluşturduğun 'beyaz ışıklı aura'dan geri yansıyacak o pis enerji. Işıldak gibi dolaşacaksın. Emin ol bunu da başaracaksın.

Yaşadığı başarılı hayatın hızından yorulduğunu fark eden şehir insanı, içinde bir yerlerde bağdaş kurmuş, kel başlı felsefi çocuğu uyandırarak, yeni bir yol çiziyor kendine. Doğunun huzurundan süzülüp, batının keşmekeşinden sızan ışıkla aydınlatmak istiyor yolunu. İş çıkışında janti takım elbisesinin gömlek düğmelerini parçalayınca alttan çıkan meditasyon giysisiyle, bütün gün boyunca stres topuna dönüşmüş kafasını rahatlatmak için doğuya doğru uçuyor. Benliğe seyahatlerin anavatanı, bol keseden huzurun dağıtıldığı Hindistan'a falan değil, hemen yanı başımızdaki "Nişantaşı İçsel Gülümseme Merkezi"ne.

Nişantaşı İçsel Gülümseme Merkezi

Tüm çalışanlarımızın havada uçar gibi yürüdüğü, çaldığımız müziğin insanın tüm tenini yalaya yalaya kulaklara ulaştığı, nefis aromatik kokularımızın burnunuzdan girip tüm vücudunuzu dolaştığı 'yüce gönül mabedi'mize hoş geldiniz. Bu ilk randevunuz, o yüzden, japa, raja, mantra, tantrik gibi doğudan aşırıp batının pazarlama teknikleriyle cilaladığımız meditasyon çeşitlerimizi size daha sonra ayrı ayrı pazarlamaya gayret edeceğiz. Bu ilk gününüzde sizi stres yönetimi seminerine davet ediyoruz. Bu seminerde Bayan Suziki, nasıl kendi kendinizin antrenörü olabileceğinizi öğretirken, anlattıkları çok inandırıcı olmadığı için, toplam 52 üniversitede yapılmış çalışmalardan bahsedip sizi bilim sopasıyla döverek, kafanızdaki şüphelerden kurtaracak. Batının başarıları ve doğunun huzurunu karıştırıp henüz tam açılmamış çakralarınızdan içeri tıkıştıracak. Bu seminerin ücreti yalnızca 250 dolar. Biliyorsunuz cüzdanınızı rahatlatmadan sizi rahatlatamıyoruz. Beklerken, sizin için hazırladığımız, soya yağında bekletilmiş, küçük, lezzetli ve sağlıklı çipilerden almaz mısınız? Beğendiniz mi? Evinize bir paket almak isterseniz, yalnızca 7 euro... Ev demişken, sizler için hazırladığımız Feng Shui kataloğumuzu gördünüz mü?

Cenk'in İçsel Gülümseme Merkezinde 3. Haftası

Cenk, İçsel Gülümseme Merkezi'ne başladığından beri çok değişti,

aynadaki yazıyı söktü, çünkü artık huzuru içinde hissediyor. Yalnız dudaklarıyla değil; içiyle yani yüreğiyle, ciğeriyle, midesiyle, dalağıyla da gülümsüyor. Bütün cevapları meditasyon seanslarında kendini dinleyerek bulabiliyor. Buna bir ad bile taktı: "Kendi müziğini dinlemek..." Bir seminerde bu buluşunu Bayan Suziki'ye söyleyince, tüm yogacılar bayıldı bu tabire. Hatta Sezin Hanım, seminer arasında bitki çaylarını yudumlarken, "İlahi Cenk, çok hoşsunuz..." dedi. Cenk artık hem başarılı, hem de huzurlu bir insan. Anlayacağınız "bu iş tamam..."

O sabah, işyerine geldiğinde, insanların garip bakışlarına gülümseyerek ve onlara kalbinden reiki enerjisi yollayarak karşılık verdi. Ofisine geçip bilgisayarından bir meditasyon müziği açarak, bunu iç ritminin müziğiyle birleştirdi. Beş dakika sonra gelen telefonla, AR-GE bölümünün başına Mert'in getirildiğini öğrendiğinde, yerinden kımıldayamadı. Şimdi derin bir nefes alıp 10'a kadar sayması gerektiğini biliyordu ama daha 3'e gelmeden kapkara düşünceler kaplıyordu, 3 haftadır pozitif enerjiyle ışıl ışıl olmuş beynini. Sinirden çakraları, burun deliklerini taklit edercesine açılıp kapanıyor, çalan yumuşak müzik, gitgide bir korku filminin yalnızca iki piyano tuşuyla bestelenmiş dandik tınılarına dönüşüyordu. Aniden masaya bir yumruk vurdu. Aurasının etrafında dolanan iyi enerji, 'kravk kravk' diye sesler çıkaran korkunç bir kuş gibi havalandı. 3 haftadır "Ommm," diyen ağzı, alışkanlıktan olsa gerek, yuvarlak harflerle dolu bir küfür salladı: " Oros... çocukları!" Ne pozitif enerji kaldı, ne ulu bilgenin ışıldayan düşünceleri. O ışıltılı ruh yalan oldu gitti...

"BAK AÇSAN BİR BİR YIKILIYOR RADYOLAR"

"Yine sabah oluyor ve sen bir hüznü daha büyütüyorsun, kahkahalar alıp acılar veriyorsun karşılığında. Geçmişimden kalan ne varsa, anılarımı değil acılarımı büyütüyor yalnızca... Laterna çalan o yaşlı kadını hatırlıyor musun? Ya o şarkıyı? O şarkı... Şimdi artık uzak düşlerin orospusu olmuş o şarkı... O gece sahil boyu yürümüştük, sen bu kentin seni üşüttüğünü söylemiştin. Hatırlıyor musun o sokak çocuğunu? Yenilginin tadını zoraki bir gülümsemeyle dudaklarına iliştirmiş, soğuktan titreyerek bakıyordu bize. Sen dürümünün yarısını vermiştin, işte o an daha çok sevmiştim seni; dürümünün öbür yarısını da bana verince 'Sevmeler Cumhuriyeti'..."

Saat 23.30, Hüzün Prensi Barbaros, her daim şiir okurmuş gibi konuşan sesiyle dinleyicilerini hüzne davet ediyor. Radyo programına başladığı 97 yılından beri sesini hafifçe titreterek konuşma konusunda artık iyice uzmanlaştı. Bu hüzünlü ses, çok derinlerden gelip bir odada tütsülere, mumlara bulanmış Burcu'nun ciğerlerine kadar ilerliyor. Burcu'nun dostlukları nafile, yalnızlığı mıh gibi ve saat gece yarısına ilerlerken bir not düşüyor günlüğüne: *"Gecenin tam ortasındayım ve bütün saatler hüznü gösteriyor..."*

İmge bombardımanından vıcık vıcık olmuş devrik cümlelerin kurulduğu; üç nokta kalabalığından göz gözü görmeyen 'hezeyan metinleri'nin yazıldığı; boynu bükük bir hayatın ağlayan kelimelerle altının çizildiği **"melankoli dünyasına"** hoş geldiniz. Bu dünyada anılarınız kanamaya müsait, geceleriniz uzun ve koyu, sigaranız bir nefeste tükenecek kadar yetenekli ve şapkanız melon olmalıdır.

Onlar hayatları normal akışında da ilerlese kederlenmeyi seviyorlar. Eski bir sinema bileti, zinciri kararmış bir kolye, hâlâ denizin uğultusunu üzerinde taşıyan bir çakıl taşı, sevimli ama küçük, küçük ama ilginç,

ilginç ama eski bir dükkândan aldıkları küçük kedi bibloları, onlara hep hüznü çağrıştırıyor. Nostalji fuarına benzeyen odalarında hezeyan geceleri düzenleyip abandıkça abanıyorlar kederlerine.

Peki, benim ne derdim olabilir ki kedisiyle, tütsüsüyle, durumu müsaitse *'hüzün turizmi'*nin merkezi Prag gezisiyle acılarını yaşayan, bazen kederden sonbahar yapraklarını yiyecek duruma gelen bu insanlarla. Herkesin hakkıdır, bir şiir yazarken (yeşil mürekkebi tercih edin) Cohen dinleyerek kederli ve şık bir atmosfer yaratmak. 'Acılı aforizma'lar üfürmek iyi gelir insana, ruhu yüceltir; *"hayat ne boktan!"* dedirtir adama, *"ben neler yaşadım"* dedirtir, *"sen acı görmemişin bak dinle"* dedirtir. Şahane yapar insanı keder, sıradan olmadığını duyumsatır ve kederin beline vurdukça güçlenir ruhun pazıları. Özür dilerim sevgili okur, yazarken kendimi kaybedip biraz abartmış olabilirim. Ama siz de bunalmadınız mı *'hüzün mafyası'*nın yarattığı yalancı keder sağanağından?

Hüzün mafyasına söyleyeceklerim:

Barların eskitilmiş taş dekorasyonlu duvarlarına kafasının arkasını dayayıp dakikalarca ayakta durabilen, avını bekleyen adam; siyah uzun saçlarıyla iki yandan yüzünü perdeleyip hep önüne bakan ve müthiş bir hüznü çağıran güzel kız; gece yarıları sesini boğuk boğuk çıkaran, hüzün kumarbazı radyocular; Vita kutularının içinde yaşayan televizyon şairleri; *"Sen Nehri'nin hüzne bakan kıyısına oturmuşum, yağmur çiseliyor, kederi daha bir duyumsuyorum bu kentte"* diye yazan, kederden o şehir senin bu şehir benim dolaşıp duran köşe yazarları; gece kulüplerinden çıkmayıp kurgudan ibaret acılarını 10 dakikada besteye dönüştürebilen pop şarkıcıları ve özelikle de sen siyah gitarlı hüzün avcısı, artık bırakın bu işleri. Sürekli üfürükten bir hüzne ve acıya abanarak, bir varoluş biçimi ispat etmeye çalışmaktan vazgeçin. Lime lime şiirlerle, üç noktalı metinlerle, simsiyah şarkılarla, duyguları boğazlayıp melankoli dünyasının rantını yemeyi bırakın...

Saat 2.30, şarkı arasındayken 'Hüzün Prensi Barbaros'a telefon geliyor. Sesi bir anda normale dönüyor: "Mojo'da mısınız lan?.. Taam a...

koyim... Boğuldum zaten... Son şarkıyı çalıyorum, bağlayıp gelicem..." diyor telefondakine. Tam bu sırada Burcu'nun "Beni geçirmeye yalnızlığım gelsin..." sözleriyle gözünden bir damla yaş süzülüyor. Bir cümle daha yazıyor günlüğüne: *"Büyürken hayat gitgide küçülüyor diyedir tutunulacak yerlerin azalması..."*

KAÇIN! TOKALAŞMAYA GELİYORLAR.

Özgüvenlerin patladığı bir iş görüşmesinden geliyoruz. 'Tablet pc' lerimiz ve bir Power Point sunusuyla bu işi de bağladık. Bu daha başlangıç, beyin fırtınalarımızla sarsılacak bilişim dünyası. Hayatımızda hataya, kekelemeye yer yok arkadaşlar. Vurun İngilizce kelimelerin beline, sesinize bir perde daha ekleyin...

Zaferimizi işte tam bu otoparkta, zıplayıp ayak tabanlarımızı birbirine vurarak kutlayacağız. Gururla gireceğiz şirketten içeri, çalışanlar bu ülkede yaşadıklarını unutup sevinç içinde "Günaydın Bay Cem" diyecekler; bürositi hızla arkamızdaki pencereye döndürerek, ellerimizi havaya kaldıracağız, dışarıdaki manzara Manhattan'a benzeyecek. Artık kafamız rahat, hafta sonu 'pazar giysileri'mizi giyip basket oynayacağız; emin olun o maçı da alacağız...

Diz üstü bilgisayarların birer silah gibi çekildiği, bilgisayar diliyle esprilerin yapıldığı, yükselme tutkusunun bir varoluş meselesi haline geldiği; kendini göstermenin yolunun, prezantabl bir imaj, iş bitiren bir tutku, hiç eksilmeyen bir özgüven gösterisinden geçtiği, **'kariyer dünyasına'** hoş geldiniz. Bu dünyada gülümsemeniz dergi kapağı gibi, yürüyüşünüz dik, tokalaşmanız sert, kendinizi tanıtmanız bir ağız dolusu olmalıdır.

Sevgili okur, bu dünya, tek bir yazıyla sınırlandırılamayacak kadar büyük olduğundan, bu yazıda sadece, arkadaşım S.'ye bir paket bırakmak için gittiğim bir şirketin, 25 metrelik koridorunda 3 dakika içinde yaşadıklarımdan ve arkadaşım S'nin başına gelenlerden bahsedeceğim.

O gün paketi arkadaşıma bırakıp asansöre doğru ilerlerken, asansör kapısının açılmasıyla donup kaldım. Üç takım elbiseli adam çıktı asansörden. Hollywood filmlerinde, müzik eşliğinde, ağır çekim yürüyen takım elbiseli kahramanlar gibi ilerlediler koridordan. Gülümsüyorlar-

dı. Bu dişleri reklamlardan tanıyordum: Sağlıklı bir ağzın 7 kriterine sahip, bütün sorunların yalnızca fırçalanarak 2 haftada düzeldiği, nefis kokan bir ağzın '*gerçeküstü*' dişleriydi bunlar. Kahkaha atsalar, sanki son dişlerinden bile ışık yansıyacaktı. Bir memnuniyet karnavalı yaşanıyordu koridorda. Birisi, büyük camdan içerisi gözüken odadaki nefis kıza göz kırpıyor; diğeri, telefonda konuştuğuna "Klasifikasyon yapmakta üstüne yok," deyip kahkaha atıyor; üçüncüsü de karşıdan gelen başka nefis bir kıza, adımlarını yavaşlatmadan söylediği ama vakit yetmediği için geri geri yürüyerek tamamladığı flört ima eden bir cümle kuruyordu. Işıltılı, güvenli, davetkâr bir gülümseyiş eşliğinde gerçekleşiyordu tüm bu seri hareketler. Pozitif enerjilerini gördükleri tüm insanlara enjekte ediyorlardı.

Kıza göz kırpan, birini görüp duruyor, elini uzatıyor ve iyice kavrıyor; tokalaşma uzadıkça büyüyor eli. Sanki ağzı elinde oluşmuş bir canavar bu, adamı elinden yemeye başlıyor. Tokalaşırken el acıtan insanlara, özgüvenli insanlar deniyor. Bu özgüven abanmasına maruz kalan, yamulan, çaresiz insana da, silik ve başarısız insan diyor uzmanlar. Tokalaştığı başarısız bir insan değil aslında, belli ki o da bu şirkette ama prezantabl bir görüntüsü yok. O dakika anlıyorum: Bu, kendisinden görüntü beklenmeyen, *Bill Gates görünüşlü* küçük dâhilerden; bu adamlar da var şirketlerde. Klavye başında dakikasında problem çözen, dağınık, sevimli, maskot gibi adamlar. Ama biz bu tokalaşmadan sonra yaşanan asıl görüntüye gelelim; iki özgüveni yerinde insanın tanışmasına: Bir devler kapışması bu. Yürek ister seyretmek için. Eller birbirine kenetlenirken, gözler gözleri yakalıyor, bir ton kalından salınıyor ses, ağızdan çıkan sanki anlamlı bir cümle değil de, müziği olan bir kükreme: "Merrrba ben rerr röörrrr!.."

Bu olaydan yaklaşık 2 ay sonra arkadaşım S. arayıp yönetimin kendisini en alt kattaki elektronik satış departmanına aldığını ve bu durumun atılmaktan beter olduğunu söyledi. Sesi çok üzgündü. Niye bu kararı aldıklarını anlayamadığını söylüyordu. O an ben ona, 'ellerinin terli, tokalaşmasının yetersiz olduğunu; taktığı kravatın asla Cem Bey'inki gibi durmayacağını; markalı olsa da ayakkabılarının Mahmutpaşa,

takım elbiselerinin Aksaray Alt-Çarşı koktuğunu ve bunun bir marka değil 'giydiğini taşıma' meselesi olduğunu, sonuçta kariyer basamaklarını tırmanmaya müsait genlere sahip olmadığını ve bu yüzden kendisini fazla yormaması gerektiğini' söylemek istedim. Ama takdir edersiniz ki bunları o an, hele de şimdi yazdığım gibi söylemem mümkün değildi. Bu artistik cümlelerin yerine, "Üzülme abi," dedim, "pis bi dünya bu..."

NE YAPACAĞIMI SİZDEN ÖĞRENECEK DEĞİLİM!

21 Ağustos 2007,
İzmir-İstanbul 16.45 seferi, kalkıştan hemen önce:

*Arkamda oturan bayan, yol arkadaşına '**kendini bilmeyen**' insanlara nasıl hadlerini bildirdiğini büyük bir gururla anlatıyor. Kemer kontrolü yapan hostes, bu **kendini bilen** bayanın kemerini takmadığını görünce, "Kemerinizi bağlar mısınız," diye uyarıyor. '**Densizlere haddini bildirme**' hikâyelerindeki başarısından dolayı çoktan uçuşa geçmiş bayan için bu uyarı sanki tüm var oluşunu sıfırlayan bir hançere dönüşüyor. İşte bir kendini bilmez daha girdi hayatına. Verilecek bir ders, kendine getirilecek bir densiz daha çıktı karşısına. Derhal hançeri elinde hoplatıp ters çevirerek, hostesin boğazına saplıyor: "Ben ne yapmam gerektiğini gayet iyi bilen birisiyim hanımefendi. Kemerimi kontrol etmenize gerek yok!"*

Tüm kendini bilmez terbiyesiz insanların, onun yaşama alanına taarruza geçtiği, ama onun "herkes yerini bilecek," diye başlayan cümlelerle, '*büyük insanlık dersleri*' vererek bu saldırıları savuşturduğu, muhteşem '**özgüven dünyası**'na hoş geldiniz. Bu dünyada, laf oturtmanız hızlı, insanı bir kalemde çizmeniz kolay, dönüp bir daha arkanıza bakmamanız bir prensip, sesiniz oturaklı, hakkınızı aramanız bol olmalıdır. Yoksa yalnız özgüveninizi değil, hayatınızı da kaybedersiniz!

Bundan 5-6 yıl önce bir arkadaşım, büyük marketlerden birinin kasalarındaki kalabalık yüzünden sinirlenmiş, mırıltılarla başlayan memnuniyetsizliği sonunda büyük bir kavgaya dönüşmüştü. Olayın sıkça yaşanan benzeri durumlardan farkı, kasiyer kızın ağlamasıydı. Çünkü olay arkadaşımla sınırlı kalmamış, kuyruktaki birçok insan kendi yeteneklerine göre bazıları parıltılı, bazıları tamamına ermemiş cılız cümlelerle taarruza geçmişlerdi. "Olmaz ki canım!", "Numara verin de yarın devam

edelim bari!", "Ohooo!" çıkışları arasında bence en kötüsü, "Emekli maaşı kuyruğunda mıyız kardeşim!" benzetmesiydi. Adam bulduğu benzetmenin hem komik, hem de 'sosyal içerikli' olduğunu düşündüğünden, gözlerini yanındakileri kontrol etmek için yana kaydırmış, ağzını yamultmuş, yüzüne afacan bir ifade vermişti. O surat gözümün önüne geldikçe hâlâ içim kalkar. Bütün topluluk, bir *'had bildirme yarışı'* içinde kasiyer kıza ağzının payını vermişti. Dönüş yolunda arkadaşım bana, "İnsanlara hak ettiği cevabı vericeksin, yoksa tepene çıkarlar," demişti. Büyük bir zaferin gururu vardı tonlamasında ve biz elimizdeki torbaların ağırlığından yamulmuş, had bildirmekten geliyorduk. Birkaç ay sonra başka bir olayda benim de haddim bildirilince, günlüğüme şu arabesk cümleyi yazdığımı hatırlıyorum: *"Abartılmış özgüven insanlığın en büyük lanetidir."*

Şimdi ben rica ediyorum:

Otobüste, kuyrukta, sinemada, "Beyefendi bakar mısınız!" diye başlayan o kavgacı ses tonunun sahibinden; "Ben hep verici oldum, ama ne gördüm karşılığında... Bundan sonra kimseye iyilik yapmıycam. Bana ne yaa!" benzeri cümlelerle özgüven manyaklığının ilk tomurcuklarını atan ve ilerde bol damarlı, eze eze hakkını arayan teyzelere dönüşecek liseli kızlardan; normalde sinirlenmeyeceği bir olaya sırf yanında kız var diye aşırı tepki gösteren, kız "Boş ver gidelim," dedikçe, "Bi dakka Selin!" diyerek iyice coşan 18 yaşındaki Serkan'dan; halkın yanındaymış havalarında "Bana baak!" diye sağa sola parmak sallayan, sokak ağızlı köşe yazarlarından; gece yarıları spor programlarında anlatacağını, parmaklarını tuta tuta, "Biir... ikii... bi dakkaa, lafımı kesme... Devam ediyorum, üüç..." parodisiyle anlatan, anlatırken kafasını titreten futbol yorumcularından; aşırı özgüvenden alt çenesi öne kayan, "Ders almam, ders veririm," diyen teknik direktörümüzden ve her durumda 'gereken cevabın' ne olduğunu bilen 'boşluksuz insan'lardan bir dakika durmalarını rica ediyorum. Durup etraflarına baksınlar, yarattıkları 'büyük yorgunluğun' farkına varıp bu 'özgüven terörü'nü durdursunlar. Bir sürü insan, sabah-öğlen-akşam, özgüven teröristlerinden, 'hak edilmiş cevaplarını' almaya alışmış, hadleri ha bire bildirilmekten istiap haddini

çoktan aşmış, güçlü-zayıf dengesizliğini kabullenmiş yaşayıp gidiyorlar. Özgüveni tam kıvamında insanlardan aldıkları uyarılar kulaklarında yankılanıyor: "Gerekirse eziceksin... hak... güçlü olucaksın... haddi... işte orda... bildir... yoksa kaybeden sen olursun..."

ÖĞLENLERİ SADECE SALATA YİYORUM, HEM HAFİF, HEM LEZİZ...

"Gözkapaklarım ağırlaşıyor, meditasyon yapmam gereken saatlerde bu Allahın belası ofiste ne işim var. Biraz rahatlamalıyım, belki biraz müzik... bu saatte Pink'ten başkası çekilmez. Ve büyük kurtarıcı: Koca bir kupa dolusu kahve... bakalım... yarına yetişmesi gereken bir yığın proje... Allahın belası pazarlama departmanı... sadece iş yetişsin isterler. Pekala... sakin ol... ne diyorduk... S.O.H.S... unutma bunu... S.O.H.S... işte böyle... kahvem ve ben masamızdaki yerimizi alalım bakalım. Can you try again... hımhımuum..."*

Her şeyin iyelik ekiyle sonlandığı, tüm dünyanın müthiş bir '*ben dili*'yardımıyla onların çevresinde döndüğü, muhteşem **Cosmopolitan Kadınları**'nın dünyasına hoş geldiniz. Onlar, kahve yerine *kahvem* demeyi çok seviyor. Bildiğiniz kahve aslında, Etiyopya'da günlüğü 1 dolara çalışan işçilerin ürettiği ve Starbucks'ın bardağını ortalama 3 dolardan sattığı bir çeşit ofis-içeceği. Tabi, hiçbir Cosmopolitan Kadını'na, Etiyopya ve Starbucks'ın aynı cümle içinde kullanıldığı bir saptama yapmamanız gerekir. Böyle bir hata, kısılan gözler ve büzülen dudaklar arasında, zamanın ruhunu kavrayamayan asosyal bir anguda dönüşmenizle sonuçlanabilir...

Ne İstiyorlar

Cosmopolitan Kadınları, hayatı yetiştirilmesi gereken bir proje olarak algılıyorlar, eğlenmeyi de çalışmayı da biliyorlar. Kendilerine has bir dünya oluştururken, belli prensipler edinmeyi, bir *güçlülük* ve *tutunma* meselesi haline getiriyorlar. Bir yandan dişiliklerini önde tutarken, bir yandan harbi ve taşaklı olmayı istiyorlar. Bir 'boy friend'e yumruk geçirmeyi, ama aynı zamanda kaldırımda koşarken topuklarının kırılmasını ve o sakarlığın içinde nefis gözükmeyi istiyorlar. (Bir elinde paketler

varken, topuğu kırık ayakkabıyı tuttuğu diğer elini havaya kaldırıp taksi çağırmayı arzulayanları da vardır mutlaka.) Trendleri bilmek değil, bizzat yaratmak istiyorlar. Bir grup şehirli kadın olarak, ortak dertlerine tüm dünyanın dertleriymiş gibi muamele ediyorlar. Kaba figürleri ayıklanmış, acısı da tatlısı da dozajında ayarlanmış bir hayatı yaşamak istiyorlar.

Nasıl Yaşıyorlar

Kendilerine ait bir dilleri ve in-out döngüsünde kendilerini rahat hissettikleri, sürekli yenilenen mekânları var. Festivallere, konserlere gitmeyi hayatın sanata değen yerleri olarak algılıyorlar. Aya İrini'deki bir konserden çıkıp Babylon'a uğrayıvermeyi, hızlı tempolarının sanatla yumuşadığı duraklar olarak görüyorlar. Böylelikle dolu dolu bir hayatı tamamlıyorlar. Tüm hayatları iş değil, bu bilinsin istiyorlar. Uğraşlarını nerde dandirik fikir varsa oradan üretiyorlar. Avrupa'nın doğusunda konuşulan *Svahili* diline ilgi duymak, *Feng Shui, Japon okçuluğu* gibi zorlama uğraşlarla, kendi grupları içinde statü sahibi oluyorlar. Onlar, modern zamanların yaşam guruları. Yalnız kalsalar, depresyona girseler, şehre bakan bir pencere, cama çarpan yağmur, açık duran lap top, az ışık, odada dolanan müzik, kanepeye tüneyen kedi... Hepsi sanki onların bu durumuna hizmet ediyor. Kahve kupasını iki eliyle kavrarken, dağınık topuzu da, evde giydikleri yarı seksi salaş kıyafetleri de, pofuduk terlikleri de nefis duruyor. Ve bu yalnızlık içinde ufukta beliriveren bir aşk, asi çılgın hayatlarını yumuşatarak, onları sevgililerinin kollarında 'küçük mırnav'lara dönüştürüyor.

Ben Ne İstiyorum

"Eee nolmuş, senin derdin ne bu insanlarla," diyebilirsiniz. Haklısınız. Ama bu arkadaşlar, daha 20 yıllık geçmişi olan bu tür bir hayatın, bin yıllık aktrisleri gibi davrandıkça, hayat algılarından bu kadar emin oldukça, hayata bir beden büyük gelen özgüvenleri karşısında kendimi durduramıyorum; kırılan ilk topuğu gördüğüm yerde diğer topuğa da ben kırmak istiyorum. ("Kıçlarına tekme vurmak istiyorum"u bu kadar

yumuşatabildim.) Meditasyonlarının orta yerinde, insanı zavallı pozisyona düşüren biricik hareket, *'enseye tokat'*ı çok arzuluyorum. Kötü Amerikan Edebiyatı çevirilerine benzeyen konuşmalara, buluş kokan jestlere, delip geçen mimiklere, Reiki, Sukuaş, Badminton üçlemesini bir çırpıda telaffuz edebilen bu arkadaşlara, "Rakı Radika Fava" diye bağırmak istiyorum, onu da İlhan Berk söylemiş. "Bazen Karıştırıyorum"**

**S.O.H.S: Sakin ol hayat senindir!*
***Edip Cansever*

JAAMATAASHİTA

Levent (14 yaşında)

"Anneee, benim yeşil tişörtüm nerde?" diye bağırıyor. Yanlış anlamayın, aslında saygılı bir çocuk Levent; bu bağırışını, daha çok, o yaşlardaki erkek çocuklarda görülen 'ergenayılığı'na yormalısınız. Cevap gelmeyince tekrar bağırıyor. Sesi gittikçe çatallaşarak, sokaktan geçen birinin, "A-ha 14!" diye tahminde bulunabileceği bir kıvama geliyor. Tişörtlerinin bulunduğu çekmeceyi deşerken, aradığını bulamadıkça annesine iyice sinirlenmeye başlıyor. Hâlbuki daha annesinden tişörtün pozisyonuyla ilgili herhangi bir haber gelmedi. Ama eğer tahmin ettiği şey çıkarsa, "var ya..." bu evi annesinin başına yıkabilir. "Yıkadım ben onu," diyen bir annenin ergen dünyasında yarattığı yıkımın boyutları korkutucudur. Aksi gibi, "Yıkadım ben onu," diyor annesi. Bu kadın "var ya," Levent'i delirtebilir. Boynundaki damarlar görünür hale geçiyor Levent'in, çekmeceye bir tokat atıyor. Yeşil bir tişörtün üzerine inşa edilen arkadaşlarla buluşma planı temelden yıkılıyor. (Buluşmaya planladığı dizaynda gidemeyen 14'lük bir adamın siniri dünyayı durdurabilir.) "Hayret bi şey yaaa!" diyerek boyun damarlarını patlama noktasına getiriyor. İçerden, "Terbiyesizleşme, leş gibi olmuş," cevabı gelince de, boyun damarlarındaki kan, büyük bir basınçla kafaya dolup kulaklarına kadar kızartıyor Levent'i. Şu an, Levent için yeşil tişört yoksa hayat da yok. Bitti hayat! Başka hiçbir renk, hiçbir tişört onu kurtaramaz artık. Ve bunun tek sorumlusu, 'önüne geleni yıkayan' o kadın. Kendini koltuğa atıyor Levent, iki eliyle yüzünü kapatıp bir süre 'yıkkın pozisyonu'nda kalıyor. Birazdan tekrar çekmeceye bakacak. Ve eline aldığı bütün tişörtlerden teker teker tiksinecek...

Tülay (48 yaşında)

Sık sık "Çok modern," diyor Tülay. Yaklaşık iki ay sonra, 'minimalist' kelimesini dağarcığına ekleyerek şöyle demeye başlayacak: "Çok modern,

çok minimalist," İnsanevladının yeni bir kelimeyi kullandığı ilk ana hiç rastladınız mı? Gerçek bir şölendir o an. Kelime daha önce hiç bulunmadığı bir ağızdan çıkarken bambaşka bir tonlamaya bürünür. Yerli yersiz içine yerleştirildiği cümleleri parçalayarak tek başına kulaklara çarpar sanki. Tülay, her gördüğü açık renkli ve sade dizaynı olan eşyaya, "Çok modern, çok minimalist," damgası vuruyor. Tülay'ın 'modern' deyince nedense aklına hep beyaz renk geliyor. Bu yüzden evi açık renkli eşyalarla döşeli. Bununla gurur duyuyor, özellikle de salonundaki beyaz koltuklarla. Tülay'ın çok sık kullandığı bir başka bir cümle de, "Dökülürse lekesi çıkmaz onun," Dökülünce lekesi çıkmayan şeylere karşı yıllardır mücadele veriyor Tülay. Modern koltuklarının beyazlığını tehdit eden, yiyecek ve içecek suretine bürünmüş mihrakları bertaraf edebilmenin haklı gururunu yaşıyor. Ah o uğursuz gece... "güzelim" beyazı kanlar içinde bırakan katil kiraz... dişlenmiş kirazı 'ne ara koltuğa sürdüğünü anlamadığı' o 7 yaşındaki koltuk düşmanı çocuk... Tülay, kırmızının altında çığlıklar atan beyaza ulaşabilmek için bütün gece uğraştı. Dile gelen mikropları bağırta bağırta öldüren, çok pazılı temizlik kahramanlarının önerdiği, evde verdiği parti esnasında "Biz dönüyoruz," telefonu alınca 5 dakikada evi çiçek gibi yapan bütün temizlik sıvılarını kullanarak defalarca sildi koltuğu. Kırmızıyı pembeye çevirdi ama altta kalan ve çığlıklarla "Beni kurtar!" diye bağıran beyaza bir türlü ulaşamadı. O gece eşyası öldü Tülay'ın. Onu, siyahlar içinde (bazen siyah da moderndir) bir koltuğu gömerken hayal edebilirsiniz. Emin olun, sadece bir koltuğun ölümü değil bu, modernliğin de ölümü aynı zamanda...

Semih (49 yaşında)

2 ay önce aldığı 2009 model Honda Civic marka arabasını kilitleyip 2 adım atıyor Semih. Sonra arkasını dönerek tekrar bakıyor arabaya. Japon teknolojisinin geldiği noktaya hayran olmasına rağmen gidip kapıları kontrol ediyor. 5 adım attıktan sonra dönüp bir daha bakıyor. Bu bakışına yüklediği anlamsa, arabanın götünün dışarıda kalıp kalmadığını kontrol etmek. Ulaşım işlevini yerine getirdikten sonra arabasını bir türlü terk edemeyen erkek grubuna bolca rastlayabilirsiniz. Semih de arabasıyla ve-

dalaşmakta güçlük çekiyor. Elinden gelse, ayrılmadan önce yanaklarından öpecek arabayı. Nihayet 5 dakika sonra pencereden bakmak üzere ayrılabiliyor arabasından. Sabah kalkınca da bakacak pencereden. Ve dünyanın en doğru pozisyonunda park edilmiş arabasının götündeki garipliği fark edecek. 4 kat yukarıdan bu garipliği çok anlamlandıramadığı için bir Japon telaşıyla aşağı koşacak. Eğilecek, bakacak, arabasının götüne vurup kaçan şerefsize küfürler savuracak ve gözlerine inanamazmış gibi defalarca elleyecek...

Begüm (26 yaşında)

"Tayf kristalleri" demeye bayılıyor Begüm. Boynunda taşıdığı kolye suretine bürünmüş, bildiğimiz yamuk yumuk bir taşı arkadaşlarına tanıtırken kullanıyor bu tabiri. Herkes bir süre ilgileniyor bu taşla. Bu taş, bazı erkek arkadaşlara, Begüm'ün meme çatalına bakabilmek için legal bir görüş açısı da sağlıyor. Taşla ilgilenen çok, ama Begüm'ün 'mutlaka siz de alın' telkinleriyle taş sahibi olmak isteyen bir arkadaşı henüz olmadı. "Kendileri bilirler..." Oysa bu taşın yaydığı aura, pozitif enerjiyi hapsediyor. Begüm boynunda taşıdığı bu taşın dışında, manevi bir maymun (keman çalan bir maymun heykeli), kutsal bir kalem (uğur getiren ve kaybedilirse hayatın duracağı cinsten) ve babaannesinden kalma "yaşı bizden büyük" bir halıyla beraber yaşıyor. İçindeki manevi boşlukları eşyayla doldurmaya çok meraklı olduğu için, Begüm'ün bu saydıklarımıza benzer, anlam giydirilmiş eşya sayısı hızla artıyor. Geçenlerde boyu küçük olmasına rağmen kadim bir his veren bir bonsai aldı mesela. Bu saksıda yaşayan bodur ağaç, çok yakında bir bitki olmaktan çıkıp onun sabahları konuştuğu yaşlı ve bilge bir dosta dönüşecek. Evden çıkarken her gün yanına uğrayıp ona "Jaamataashita," (bonsaice görüşürüz) diyecek. Bugünlerde küçük bir sorunu var Begüm'ün, İzmir'e, ailesinin yanına gideceği için, bodur dostunun bakımını bir haftalığına üstlenecek birini arıyor. Sonunda Selim'de karar kılıyor. Selim, Begüm'ün boynundaki taşa ve taşın hemen altındaki pozitif memelere defalarca bakmış bir insan olarak, bonsaiye de bakabileceğini söylüyor. Ağaç dostuna "Jaamataashita," ve insan dostu Selim'e "Görüşürüz," diyerek eve gidip eşyalarını topluyor. Ve

manevi maymununu kafasından öperek yola çıkıyor...

Bütün aile çok mutlu. Begüm, İstanbul'dan bu sabah geldi ve şimdi çekirdek aile neşe içinde akşam yemeği yiyorlar. Levent'in barbunyayı masa örtüsüne dökmesi bile annesi Tülay'ın neşesini kaçırmadı. Arabasının götünün göçmesi, Semih'in Japonlar'a olan inancını sarsmamış gözüküyor. Keyifle, "Japon arabaları arıza yapmaz," benzeri 'japonsever' açıklamalarda bulunuyor. Tülay, koltuk skandalını kızı Begüm'e sahne sahne anlatıyor. Japonlar, Honda Civic, beyaz koltuklar, taş, yeşil tişört, ısrarla keman çalan bir maymun, yaşlı halı, uğur getiren kalem bu masada onlarla birlikte oturuyor. Eşyalarla ilgili zor günler geçiren ailesinin aksine, Begüm henüz kötü bir haber almadı. Kötü haberi, İstanbul'a döndüğünde alacak. Selim'in, 'ne olduğunu ben de anlamadım' açıklamaları eşliğinde kurumuş bodur dostuna hüzünlü gözlerle bakacak. Begüm, dünya tarihinde bir ağacı toprağa gömen ilk insan olacak. Gömerken, "Jaamataashita," diye mırıldanacak.

CAN LÜTFEN BIRAK ELİNDEKİ O SİLAHI!

Sığ sularda denize paralel yüzüyor. Daha doğrusu, suyun üzerinde görünen kısmı yüzüyor. Denizin altındaysa, dışarıdan bakıldığında yüzüyormuş gibi görünmesini sağlayan hummalı bir çalışma var. Suyun altında kurduğu bu düzeneğin kahramanı, kumlara bata çıka vücuduna yüzüyormuş süsü veren ayakları. Bu çocuk yedi yaşında. Karşı cinse denizlerin hâkimi bir görüntü sunmak için çabalıyor. Kulaçları bir kırbaç gibi dövüyor suyu, her şey yolunda. Yanına gidiyorum, su seviyesi belime yakın. Nefis kulaçlarına rağmen beni bir türlü geride bırakamıyor. "Ayakların yerde mi senin?" diyorum. Derhal su altı düzeneğini bozuyor. "Yoo..." diyor. Cümlenin gerisi yok. Ayakları devreden çıkınca, suyun altına inen ağzından çıkan kelimeler, sese dönüşemeden kabarcıklar halinde yitip gidiyor. Sahtekâr Poseidon'u ensesinden tutup kaldırıyorum...

Yeğenimi ensesinden tutup çıkararak oksijene kavuşturmam, 5 günlük o yaz tatilinde denize tek girişimdi. Etrafımda boynuma kadar suyun olması ve ara sıra kollarımla belirli bir ritimde suyu döverek ilerlemek(yüzmek) bana anlamsız geliyordu. Bir yolculuk değildi bu, bir yere ulaşmıyorduk. Sadece her yerimiz suyla çevriliyken bulunduğumuz bir noktadan, yüzerek yine her yerimiz aynı suyla çevrili başka bir noktaya ilerlemiş oluyorduk. Sahilden sürekli yer değiştiren kafalar görüyordum. Bazen kafalar kısa bir süre kayboluyordu (dalmak). Aşağıdaki elverişsiz yaşam şartları yüzünden, biraz ötede tekrar beliriyorlardı. Bakın, işte çok uzaktaki bir kafa, suda kalış süresini yeterli gördü (üşüdü) ve yüzerek yaklaşıyor. Yüzmenin, kolların çok büyük açılarla suya kabaca çarpılmasından (anne yüzüşü), kolların en tepe noktada kısa bir an duraklayıp 'cıps' diye suyu kestiği (kolej yüzüşü) stiller arasında birçok çeşidi vardır. Bize doğru yaklaşan kafa gerçekten nefis yüzüyor. Ama acele etmeyelim, çünkü yüzüşün kalitesini, artık yüzmenin komik kaçacağı sığ sulardaki ayağa kal-

kış anı belirler. İşte son kulacını attı, ayağa kalkıyor. İlk adımıyla birlikte vücudu, 'ahh' anlamında hafifçe sendeliyor, sendeleme ikinci ve üçüncü adımlarda da gittikçe artan şiddette devam ediyor. Gösteriyi bozan şeylerin ne olduğunu tahmin etmişsinizdir. Sahillerimizdeki binlerce fit vücutlunun, denizden çıkış enstantanesini yerle bir eden zalim çakıl taşları bunlar. Denizden çıkan bu canlı, kuma kavuşup biraz yürüyünce, evrim teorisine uygun olarak dimdik pozisyonuna kavuşuyor. Fit vücudun gösterisini bozan bu zalim çakıl taşları, başka bir grup insan içinse bambaşka anlamlar taşıyor. Hemen önümdeki bu grup, özellikle renkli çakıl taşlarını toplayıp şehre götüren, ergen romantik kızlardan oluşuyor. Yeğenim, bu kızlardan birine (en beğendiğine) avucunun içini su yüzeyinde kaydırarak su fışkırtıyor. Çakıl taşı toplayarak, ilerleyen yıllarda nesnelere bol bol anlam yükleyecek bir kadına dönüşmenin temellerini şimdiden atan bu kız, romantik eylemine bir ayı gibi dalan yeğenimi, "Git başımdan be!" diyerek kovalıyor. Sulu flört girişimi reddedilen yeğenim, etrafında dönerek ve avuçlarıyla su yüzeyini yalayarak biraz daha su fışkırtıyor (seni çok istiyorum). Çakıltaşı, "Ablaaa!" diye bağırıyor. Yeğen, ortama gelmesi muhtemel bir abladan kaçmak için, karnının üzerine 'çap' diye atlayarak yüzeyde biraz debeleniyor (dalmak). 'Ablaaa', hemen yanımdaki şezlongda uzanan nefis bir kız. Ben, bu sığ su sapığının dayısı olduğum belli olmasın diye yeğenimi tanımıyormuş gibi davranıyorum. Lümpen bir Poseidon'u sahiplenerek yarattığım havayı bozmaya niyetim yok. 20 dakikadır aynı sayfasında debelendiğim romanıma dalıyorum. (Romana dalışım, yeğenimin suya dalışıyla aynı kalitede.) Ortalık yatışıyor. Yeğenim, biraz ilerde, elindeki büyük bir taşla zarif çakıl taşlarını parçalamaya başlıyor. (Aşk acısı için nefis bir ironi bu.) "Zavallı," diyorum içimden. Yan tarafı kontrol edip tekrar romanıma dalıyorum. Daha 2 cümle okuyamadan, günde belki 20 defa duyduğum o daveti duyuyorum: "Biraz soğuk, ama hemen alışıyorsun." Sudaki insanlar, kıyıda duran kararsız insanlara hep bu cümleyi kuruyorlar. Kıyıdaki ikna olduktan sonra, denize girip alışarak, kıyıda duran bir başkasına aynı davet tekrarlıyor. Herkes mutlaka alışıyor. Kimsenin kaçışı yok. Denize girmemekteki ısrarıyla, çevremde yavaş yavaş ünlenmeye başlayan ben bile yakında bu sulara alışacağım...

Gerçek bir gösteri alanı sahil. Herkesin ne hüneri varsa ortaya dökmesinde, neredeyse çıplak olmamızın büyük bir etkisi var sanırım. Sahilde en görünür halimizle var olmaya çalışıyoruz. Kullanılabilen aksesuar sayısı kısıtlı olduğu için, vücut hareketlerine, yüzme bilimine, denizde açılma gizemine ve bronzlaşma taktiklerine abandıkça abanıyoruz. Mesela, yaz hiç bitmesin isteyen şu aşırı kaslıya bakın: Kışın üzerinin giysiyle örtülmesinden hiç hoşlanmıyor olmalı. Bütün yaz, sol omzunda beslediği akreple birlikte ayakta duracak. Peki ya şu sığ sularda top oynarken, neşeli kahkahalarla tüm sahili çınlatan grup... Kızların beceriksiz manşetlerini (olması gereken ve çok hoş bir beceriksizlik bu), erkekler nefis hareketlerle kurtarıyorlar. Kızlar, topu bırakıp ara sıra dalıyorlar. Dalmadan önce kalçalarını 1-2 saniye kadar su yüzeyinde tutmaya özen gösteriyorlar. Yüzleri gökyüzüne bakacak şekilde ve parmaklarıyla burunlarını tutup dipten çıkarak, saçlarını düzeltiyorlar ve tekrar oyuna dâhil oluyorlar. Arkamızdaki ve ülkemizin bütün sahil insanlarının arkasındaki işletmelerde yaz için ayarlanmış şarkısıyla Demet Akalın bizlere destek veriyor... Yeğenim, "Dayıı!" diye bağırdı. Kitabım, parmak arası terliklerim, asker yeşili şapkam ve turuncu havlumla o ana kadar yarattığım havaya bir bomba gibi düştü bu bağırış. Sapığın dayısı açığa çıkmıştı. Hemen yan tarafımda, döne döne, faktör faktör bronzlaşan Çakıltaşı'nın ablasını kontrol etme ihtiyacı duydum. Sahtekâr Poseidon, elindeki pompalı su tabancasıyla bana ateş etti (su buz gibiydi). Onu, ayak oyunlarıyla yüzerken deşifre ettiğim için öcünü alıyordu. Haklıydı da, sahil bir gösteri alanıydı, ben onun gösterisini bozmuştum. Sıra ondaydı. Tekrar ateş etti. Yanımda uzanan faktör yüzünden, "Oğlum yapmasana!" diye bağıramıyordum. Allahtan ismi sahile uygundu, "Can lütfen!" dedim. Bu, ağızdan tükürüklerin fırlamadığı ama uyarı şiddeti yeterli bir seslenişti. Modern bir tınısı vardı ve sahilin havasını bozmuyordu. Önemli olan bu uyarının, intikam ateşi çakıl taşlarını parçalamakla sönmeyen yeğenimin üzerinde işe yarayıp yaramayacağıydı. Gösterimizi burada kesmeliydik. Poseidoncan tınmadı, defalarca ateş etti. Cephanesi bitince tekrar doldurarak geri geldi. Suya alışmaya başladım, artık soğuk gelmiyordu. Yan taraftan gülüşmeler duydum. Ensemden tutup çıkarılacak kadar su içinde kalmıştım.

CAN LÜTFEN BIRAK PEŞİMİ

"Nay na noynun fühın mahın ayn bire şukulade ya ya..." Ortaokul yıllarımda çok kullandım ben bu kelimeleri. Bu bir Almanca taklidi. Hızlı söylenirse dinleyende gülme hissi yaratan anlamsız bir söz yığını. Galiba o yıllarda işte böyle planlı bir komiklik yaptığım için şu an cezalandırılıyorum. Varlığımızı ispatlamak için böcek gibi debelendiğimiz şu dünyada (sahilde) seni anlamak zor değil sevgili Can. Var olma çabanı anlıyorum. Ama sen var olurken beni niye yok ediyorsun, onu anlamıyorum. Git. Benden uzakta bir yerlerde var ol. Sığ sulardan bağırıp durma bana...

Yeğenim Can, bugün sabah itibariyle İngilizce konuşmaya başladı. Söylediklerinin çoğu anlamsız. Tatilimizin 4. günündeyiz. Denizden bana, "Kımonn gözlük, kımoonn" diye bağırdıkça, 4 gündür bize bakan var mı diye etrafı kolaçan etmekten yorulan gözlerim tekrar mesaiye başlıyor. Can'ın beni 2 şarjör dolusu suyla ıslattığı dünden beri göze batmamak adına bu sahilde artık çok fazla şansımın kalmadığının farkındayım. Yine de, bu lümpen İngiliz'in beni daha fazla rezil etmesini istemiyorum. Koşarak yanıma geliyor, "Dayıı ays kırim alsak ya," diyor. Büyüklerin küçükler için hazırda beklettikleri 'refleks yalanları'dan biri ağzımdan fırlıyor: "Para yok!" Bu çulsuz cevaptan hemen pişman olup düzeltiyorum: "Bozuk yok!", yeterli görmeyip ilave ediyorum, "Daha yeni iyileştin." Bazen bizimle konuşana verdiğimiz cevaplar, tanımadığımız ama yakınımızda bulunan birileri içindir. Bu tanımadığımız insana (yan tarafımdaki nefis kız) sesimizi duyurarak, hayatımızla ilgili şık ayrıntılar sunmak isteriz. Fark ettiyseniz bu konuşmada henüz şık bir ayrıntı yok. O yüzden, uzaklaşmakta olan yeğenime şöyle diyerek nasıl da şık bir insan olduğumu ispatlıyorum : "Can, Spider'ını takmadan denize girme..." (Spider: Örümcek Adam temasıyla üretilmiş kolluklar). İşte bu kadar kendimi kaybetmişim sevgili okur. Örümcek bir adamdan medet umar hale gelmişim...

Bugün sahil diğer günlere nazaran daha sıkıcı. Hemen ileride, hasır şapkası ve sarı saçlarıyla bir modern anane, Hulki Cevizoğlu'nun kitabını okuyor. Bulunduğumuz bu kesimde, genç irisi torunlar tarafından kuma gömülen ananelere pek rastlanmıyor. (Zaten yurdun genelinde, *'romatizmaya dur'* diyen sıcak kum seansları, doktorlar tarafından faydasız görüldüğü için gömük anane sayısı hızla düştü. Gömük ananelerin eşleri olan Salim, Numan, Tahsin gibi isimlere sahip beyaz kasketli emekliler de, *'sabah kimsecikler olmuyor, deniz pırıl pırıl'* diye tanımladıkları çok erken saatlerde işlerini halledip karpuza ve tavlaya koştukları için ortalıkta gözükmüyorlar.) Sarı saçlı Hulki Cevizoğlu, kıyıda kum oynayan torunlarını ara sıra kontrol ediyor. Torunlarının yaptığı kumdan yapılara bir çocuk aniden uçan tekmeyle girişince, emekli banka müdiresi sesiyle, "Terbiyesiz!" diyerek olay mahalline doğru hareketleniyor. Normalde benim de gitmem lazım, çünkü yapıları yıkan o terbiyesiz bana dayı diye bağırıp duran Can. Dört gündür sadece 6 sayfa okuyabildiğim romanıma gömülüyorum. Hulki, müdahaleyi abartmazsa kaleleri yıkan yeğenimi kurtarmaya niyetim yok. "Annen baban nerde senin bakiyim?" cümlesini ve hemen ardından, "Dayıııı!" bağırışını duyuyorum. Can, 'İşte dayım bu' dercesine bir ok halinde bana doğru koşuyor. O an kumlarla üzeri örtülmüş gömük bir dayı olmayı istiyorum. Etrafıma, 'her gördüğüne dayı diyen genç bir deli bu' benzeri açıklamalar yapmak istiyorum. Modern anane, kumları eze eze okun gösterdiği yöne doğru ilerliyor. Hulki Cevizoğlu'nun ona kazandırdığı üsluptan gerçekten çok korkuyorum. Neyse ki yanıma gelmeden, 5 metre ötemden, "Çocuğunuza sahip çıkın, olmaz ki canım!" deyip konuyu kapatıyor. Elimle bir 'pardon' hareketi yapıp sahip çıkmam gereken canlıya bakıyorum. Bu canlı, Hulki arkasını döner dönmez, eliyle 'fak yu' hareketi yapıyor. Sonra da "Goo!" diye bağırarak uzaklaşıyor. Arkasından ben de 'fak yu" hareketi yapıyorum ve aniden boş bulunup yaptığım bu hareket yüzünden tekrar etrafımı kolaçan ediyorum...

Yarım saat sonra yanımda güneşlenmeyi büyük bir ciddiyetle ve sistematik bir biçimde icra eden kızların yanına bir arkadaşları geliyor. Gözünde yüzünü enlemesine ikiye bölen sayborg gözlükleri ve önünde

'Jackass' yazan tişörtüyle bu gelenin *'sahile geç inen insan'* olduğunu anlıyorum. Kızlardan biri, "Nerdesin oğlum sen," diyor. "Akşam dağıtmışım ya, yeni kalktım," diyor. Sesinde bir gurur var. Bir türlü oturmuyor ve konuşurken sürekli etrafa bakıyor, ara sıra ani hareketlerle boynunu kütürdetiyor. Akşamları yazlık bir mekânda, boktan müzikler eşliğinde, sırf farklı bir estetik yaratmak için elinde rakıyla (bira değil) dolanan bu tipler, ertesi gün dünyanın en özgüvenli surat ifadesini takınıp çevreyi hafif tiksintiyle süzüyorlar ve "çok içmişim", "yeni kalktım yaa" gibi **'işte ben'** anlamındaki açıklamalarla etraflarına hava atıyorlar. "Denize girmeyecek misin?" diyor aynı kız. "Yak yaa!" diyor. Sonra da, "Kafedeyim ben," diyerek kafede sabahtan beri bağırıp duran Serdar Ortaç'ın yanına gidiyor...

"Dayıı!" sesini tekrar duyuyorum. Bu sefer ki farklı, bir imdat çağrısına benziyor. Can, çok kaslı bir adamın kucağında bana doğru yaklaşıyor. Çok kaslı adam, "Ayağını kaya kesmiş," diyor. ('Kaya' kelimesini iyice vurguluyor, sanırım 'kaya' demekten hoşlanıyor.) "Çok önemli bir şey değil," diyerek Can'ı sanki 250 gramlık bir taşı yere bırakır gibi bırakıyor. "Sağ olun," diyorum Kaya Bey'e. "Kayalar tehlikeli," diyor. "Evet," diyorum. Dönüp gidiyor. Yaralı Can'a bakıyorum. Bağırıyor. Ayağındaki kanama durmak üzere. Bir an çok sinirleniyorum ve ağzımdan hızla şu kelimeler çıkıyor: "Lan bak bir daha tek başına kayalıklara gidersen... hayret bir şey yaa... (Can tam bu arada 'fak yu' hareketi yapıyor) o parmağını kırarım senin... it... çattık yaa!"

Can'a karşı bu tür kelimeleri ilk defa kullanıyordum. Çok sinirli bir adam taklidiydi bu. Hızlı söylenirse dinleyende tiksinti hissi yaratan anlamsız bir söz yığınıydı. Aklım, sinirim yüzünden deforme olduğu için, duygularımı 'hayret' gibi, 'çattık' gibi, 'it' gibi sıradan ve hiç de şık olmayan kelimelerle ancak ifade edebilmiştim. Yan tarafı kontrol ettim. Bana bakıyorlardı. Tiksinir gibiydiler. Keşke o an hızlıca, "Nay na noynun fühın mahın ayn bire şukulade ya ya..." diyebilseydim.

Kovulan karasineklerin bir tur atıp geri
geldiği bir pidecideyim. Israr konusunda
rakipsiz bir hayvan karasinek. Kovuyorum,
tur atıp geri geliyor, gelirken birkaç arkadaşını da
getiriyor. Üçüncü turda sineklere
"gidin burdan" anlamı taşıyan elimin tersiyle
yaptığım hareket, bana doğru yaklaşmakta
olan garsonu afallatıyor. Üzerine alınıyor.
"Yok size değil, sineğe," gibi bir açıklama
nasıl dâhil olur hayata? Oluyor işte.
"Haa..." diyor garson. Masada sinek, başımda
bekleyen alıngan bir garson, elimde menü,
aylardan ağustos. Hava çok sıcak. Sinek kafama
konuyor. Beraber menüye bakıyoruz.
"Kıymalı pide," diyorum, "Ayran?" diyor,
"Gazoz," diyorum, "Salata?" diyor,
"Yok," diyorum. Cümle kurmadan sadece
kelimelerle, sıkıntılı filmlerdekine benzer
bir diyalog geçiyor garsonla aramızda.
Filmin ismi "Zebercet Pidecide" olabilir...

UNKAYIZ
YAZI DİZİSİ
mürekkep
ISBN 605-4173-04-4
9 786054 173044
kdv dahil 12 TL

